

AJUNTAMENT DE SANT CARLES DE LA RÀPITA

PLA D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA MUNICIPAL

APROVACIÓ INICIAL

VOLUM I	DIAGNOSI URBANÍSTICA. CRITERIS I OBJECTIUS GENERALS DEL PLANEJAMENT.
VOLUM II	ANNEX INFORMATIU. ÀMBITS D'ACTUACIÓ PROGRAMATS AL PGOU DE 1991.
VOLUM III	ANNEX INFORMATIU. ELS EQUIPAMENTS.
VOLUM IV	ANNEX INFORMATIU. FITXES DE L'INVENTARI DEL PATRIMONI ARQUEOLÒGIC I PALEONTOLÒGIC I DE L'INVENTARI DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC DEL DEPARTAMENT DE CULTURA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA.
VOLUM V	MEMÒRIA DESCRIPTIVA I JUSTIFICATIVA.
VOLUM VI	MEMÒRIA SOCIAL.
VOLUM VII	AVALUACIÓ DE LA MOBILITAT GENERADA.
VOLUM VIII	AGENDA I AVALUACIÓ ECONÒMICA I FINANCERA DE LES ACTUACIONS A DESENVOLUPAR - SOSTENIBILITAT ECONÒMICA.
VOLUM IX	NORMATIVA URBANÍSTICA.
VOLUM X	ANNEX NORMATIU. ÀMBITS DE GESTIÓ I SECTORS DE PLANEJAMENT.
VOLUM XI	CATÀLEG DE BÉNS PROTEGITS I CATÀLEG DE MASIES EN SÒL NO URBANITZABLE.
VOLUM XII	ANNEX JUSTIFICATIU DE ZONES INUNDABLES CONTIGÜES A RIERES AFECTADES EN SÒL URBÀ O URBANITZABLE.
VOLUM XIII	ESTUDI DE RISCOS GEOLÒGICS.
VOLUM XIV	PLA ESPECIAL D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA D'INFRAESTRUCTURES DE TELEFONIA MÒBIL (PETM).
VOLUM XV	INFORME DE SOSTENIBILITAT AMBIENTAL.

Estanislau Roca i Blanch - Dr. Arquitecte, director de l'equip

Joan Florit Femenias, Estanislau Roca i Calaf - Arquitectes
Raimon Roca i Calaf - Arquitecte T. / Ramon Arandes - Enginyer de C. C. P.
Francesc López Palomeque - Catedràtic d'Anàlisi Geogràfica Regional
Joan López Redondo - Geògraf, Director d'Estudis Urbans
Joan Miquel Piqué Abadal - Economista
Anna Saballs Nadal - Advocada
LAVOLA (serveis per a la sostenibilitat)

VOLUM V - SUMARI

	pàg.
CAPÍTOL I. LA TRAMITACIÓ DEL POUM I EL PROGRAMA DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA.	3
CAPÍTOL II. PER A LA GESTIÓ TERRITORIAL DEL TURISME. SANT CARLES DE LA RÀPITA.	11
1. Gestió pública del turisme	15
2. El marc territorial i turístic: Catalunya i les Terres de l'Ebre	22
3. Sant Carles de la Ràpita	35
4. Referències per a la gestió territorial del turisme	45
CAPÍTOL III DESCRIPCIÓ DE L'ORDENACIÓ. El desenvolupament urbà de Sant Carles de la Ràpita i el model urbanístic proposat.	57
1. Consideracions generals.	59
2. Descripció de la proposta.	61
CAPÍTOL IV. EL MARC JURÍDIC – URBANÍSTIC DEL POUM DE SANT CARLES DE LA RÀPITA	71
CAPÍTOL V. ELS SISTEMES VIARI (clau SX) I FERROVIARI (clau SF)	77
CAPÍTOL VI. MOBILITAT SOSTENIBLE	83
CAPÍTOL VII. EL SISTEMA PORTUARI (clau SP)	87
CAPÍTOL VIII. EL SISTEMA HIDROGÀFIC (clau SH)	91
CAPÍTOL IX. EL SISTEMA COSTANER (clau SC)	97
CAPÍTOL X. EL SISTEMA D'ESPAIS LLIURES I ZONES VERDES (clau SV)	103
1. Definició.	105
2. Finalitats i funcions.	106
3. Quantificació.	107
4. Compliment de l'art. 58.1 del Decret Legislatiu 1/2010.	107
CAPÍTOL XI. EL SISTEMA D'EQUIPAMENTS (clau SE)	109
1. Les reserves de sòl destinat als equipaments. Els estàndards per a la seva ubicació i el seu dimensionat.	111
2. Característiques dels equipaments.	116
3. La distribució de la població.	133
4. Situació actual i proposta.	135
CAPÍTOL XII. EL SISTEMA D'HABITATGES DOTACIONALS PÚBLICS (clau SD)	145

CAPÍTOL XIII.	EL SISTEMA D'INFRAESTRUCTURES DE SERVEIS TÈCNICS (clau ST1)	149
	1. Sistema de subministrament d'aigua.	151
	2. Subministrament elèctric.	160
	3. Sistema de telecomunicacions.	160
	4. Xarxa de Gas.	161
	5. Sistema de sanejament i tractament d'aigües residuals.	162
	6. Gestió de materials i residus.	179
CAPÍTOL XIV.	ELS BÉNS PROTEGITS	181
CAPÍTOL XV.	OBSERVANÇA DE L'OBJECTIU DEL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE.	189
CAPÍTOL XVI.	EL SÒL URBÀ	195
	1. Els sòls classificats de sòl urbà.	197
CAPÍTOL XVII.	EL SÒL URBANITZABLE	203
	1. Els sòls classificats de sòl urbanitzable.	205
CAPÍTOL XVIII.	EL SÒL NO URBANITZABLE.	211
CAPÍTOL XIX.	ADEQUACIÓ AL PLANEJAMENT TERRITORIAL DE LES TERRES DE L'EBRE.	247
CAPÍTOL XX.	LA NECESSITAT D'HABITATGES I LES POTENCIALITATS	253
	1. Les necessitats d'habitatge.	255
	2. Justificació de l'acompliment de l'article 57.3 del Decret Legislatiu 1/2010.	256
	3. La capacitat d'acolliment d'aquest Pla d'Ordenació Urbanística Municipal.	257
	4. Previsió de nous llocs de treball.	258
	5. Estimació de sostre destinat a habitatge del POUM	258
CAPÍTOL XXI.	LLISTAT DE PLÀNOLS	261
CAPÍTOL XXII.	QUADRES RESUM	265

**CAPÍTOL I. LA TRAMITACIÓ DEL POUM I EL PROGRAMA DE
PARTICIPACIÓ CIUTADANA.**

Per tal d'assegurar una important participació ciutadana durant la redacció del POUM l'Ajuntament de Sant Carles de la Ràpita va aprovar el corresponent programa i, en base al mateix, tot seguit es relacionen les principals accions i actes realitzats fins ara.

Les consultes al públic i a les administracions afectades en la fase d'avanç s'han realitzat de la següent manera:

- a) Reunions: durant els treballs de redacció de l'avanç de Pla es van dur a terme reunions amb diferents departaments, col·lectius interessats i amb la comissió de seguiment.
- b) Participació ciutadana: es van fer 4 sessions temàtiques de participació ciutadana segons els següents blocs: Diagnosi territorial i aspectes socioeconòmics, Diagnosi ambiental i de mobilitat, Situació urbanística: el sòl urbà i urbanitzable.
- c) Informació pública i consultes a les Administracions afectades: es va fer informació pública de l'avanç de pla durant 30 dies i consultes a les administracions afectades i al públic interessat en referència a l'abast de l'avaluació.

A més a més, durant tot el procés de redacció del POUM s'ha anat informant periòdicament de l'evolució dels treballs a través de la web del POUM (<http://poum.larapita.cat/el-poum>) i a través de diversos mitjans de comunicació - televisió i premsa local - tríptic, bans, etc.. Alhora s'han rebut un total de 57 enquestes de percepció ciutadana (en digital a través de la web del POUM i en paper en diferents punts del municipi) que s'han anat estudiant.

Taula 1. Informació pública fase d'avanç

Data	Tipus informació pública	Valoració
27 de setembre de 2010 4 d'octubre de 2010 28 de gener de 2011 4 de febrer de 2011	Sessions de participació ciutadana (4 sessions temàtiques fase d'avanç)	S'han rebut suggeriments via les sessions de participació i a través de les enquestes de percepció ciutadana
16/04/2011- 17/05/2011	Informació pública Avanç de Pla (30 dies)	S'ha rebut el Document de Referència del DMAH i l'informe urbanístic

- **Reunions prèvies:**

Durant els treballs de redacció de l'avanç del Pla es van dur a terme reunions amb l'Ajuntament de Sant Carles de la Ràpita, així com amb altres Departaments i Institucions implicades (Carreteres, Agència Catalana de l'Aigua,...) per donar-los a conèixer l'estat dels treballs del POUM, així com el procés per la seva redacció.

També es van dur a terme reunions amb la Comissió de seguiment per l'avaluació dels treballs de redacció de l'avanç.

- **Informació pública i consultes a les Administracions afectades:**

Durant la fase d'avanç es va rebre el Document de Referència de l'òrgan ambiental, suggeriments per part de la Comissió de seguiment, així com suggeriments de la ciutadania en general a través de les sessions de participació i les enquestes.

- **Participació ciutadana**

Es van dur a terme quatre sessions de participació ciutadana durant la fase d'avanç, dues primeres al setembre i octubre de 2010, i es van repetir al gener i febrer de 2011. Les sessions de participació van tenir lloc al Centre Cultural i Biblioteca "El Maset" (c/ Perot el cantador, nº1) de 19:00h a 21:00h. Les sessions van ser temàtiques i van tenir lloc de la següent manera:

- 27 de setembre de 2010: Diagnosi territorial i aspectes socioeconòmics i Diagnosi ambiental i de mobilitat
- 4 d'octubre de 2010: Diagnosi urbanística del municipi
- 28 de gener de 2011: Diagnosi ambiental i de mobilitat
- 4 de febrer de 2011: Diagnosi urbanística del municipi

Es resumeixen a continuació les dinàmiques de les 4 sessions:

- **1a sessió. 27 de setembre de 2010:** En la primera part de la sessió del 27 de setembre es va fer una introducció als assistents de presentació dels treballs que s'havien iniciat, el calendari i tramitació, així com els canals de participació ciutadana i l'equip de treball. Seguidament, es va fer una presentació emmarcant el municipi des del punt de vista poblacional, d'activitat econòmica i del territori i la seva ordenació. Finalment, en la darrera part de la sessió, es varen presentar els resultats de la diagnosi ambiental i de mobilitat.

En aquesta primera sessió no va generar-se un gran debat entorn a un tema concret, però sí que hi va haver intervencions sobre aspectes concrets que havien estat exposats i que els preocupaven o consideraven que calia tractar amb detall en els estudis: aspectes lligats al model de turisme i a l'estacionalitat, els aspectes relacionats amb la inundabilitat, aspectes de mobilitat, estudis existents de connectivitat, entre d'altres. L'assistència en aquesta primera sessió va ser de 13 persones.

- **2a sessió. 4 d'octubre de 2010:** En la segona sessió sobre la diagnosi urbanística del municipi es va fer una exposició general del marc normatiu i de l'estructura de la documentació dels treballs, destacant els principals aspectes de cadascun dels volums que conformaran el POUM. En l'emmarcament territorial es van revisar els aspectes que determinen la proposta d'ordenació del municipi, alhora que un recordatori de tots els condicionants ambientals a tenir en compte i, finalment, els criteris generals per a la redacció del POUM, així com els criteris d'ordenació concrets. Amb una assistència d'unes 15 persones, al final de la sessió es va generar debat en relació als condicionants del Pla territorial de les Terres de l'Ebre i la seva incidència en el POUM.

- **3a sessió. 28 de gener de 2011:** En la primera part d'aquesta tercera sessió es va fer una presentació dels treballs de revisió del POUM, calendari i canals de participació. Seguidament es van presentar els aspectes relacionats amb la documentació ambiental i l'estudi de mobilitat i al final de la sessió es va fer una dinàmica de participació sobre la percepció ciutadana de quins eren els espais/elements del municipi amb una major rellevància des del punt de vista ambiental. Del resultat d'aquesta dinàmica es va obtenir que la meitat de les

votacions (el 53%) van identificar la barra del trabucador i la punta de la Banya com a espais més rellevants des del punt de vista ambiental. Altres elements/espais identificats van ser algunes masies del municipi, la torreta (turó de Guardiola), la serra del Montsià, entre d'altres. En aquesta tercera sessió l'assistència va ser d'una trentena de persones.

- **4a sessió. 4 de febrer de 2011:** En la quarta sessió es van treballar novament els criteris generals per a la redacció del POUM, així com els criteris d'ordenació concrets i les principals línies de l'avanç del Pla. Amb una assistència d'unes 20 persones, al final de la sessió es va generar debat en relació a l'Horta Vella i mobilitat.

ESCRITS PRESENTATS EN EL PERÍODE D'INFORMACIÓ PÚBLICA:

Durant el termini d'informació pública del document s'han presentat dos escrits amb la següent petició:

Josep Caparrós i Garcia, en representació del Grup Municipal Esquerra - La Ràpita

sol·licitant que a l'Horta Vella es seguís amb la línia del Plans parcials redactats anteriorment podent seguir el model del Pla parcial aprovat provisionalment el 08/05/2003 pel plenari de l'Ajuntament. I pel que fa al Saliner que el desenvolupament seguís també la idea inicial i no s'efectués el transvasament d'edificabilitat a ponent de la Porta Nord. Finalment sol·licitant estudis per millorar la mobilitat, la parada de l'autobús i la dotació d'aparcament.

Teresa Reverté i altres propietaris de l'Horta Vella

sol·licitant que el Sector de l'Horta Vella sigui un únic sector urbanitzable tal i com apareix en la modificació puntual del PGOU de 2003 i que segueixi amb la línia dels plans parcials redactats anteriorment.

A més, durant la fase de redacció del document del POUM abans de l'aprovació inicial s'han realitzat diverses presentacions de l'estat dels treballs:

Dues al col·lectiu de tècnics que treballen a Sant Carles de la Ràpita. La primera celebrada el 21 de febrer de 2012 i la segona el 6 de juny de 2012.

Dues altres als promotors de Sant Carles de la Ràpita. La primera el 28 de febrer de 2012 i la segona el 6 de juny de 2010.

Tant a la reunió amb els tècnics com a la dels promotors es va fer una exposició dels criteris normatius i de l'ordenació proposada al POUM tot demanant-los l'opinió o aportacions, així com aquelles disfuncions que durant aquests anys havien detectat.

I, sobretot, cal esmentar les reunions de presentació a la comissió de seguiment formada la Junta de portaveus polítics, entre elles, la del dia 28 de febrer de 2011 i les dels dies 4 i 13 de juny de 2012.

També s'ha contrastat les noves determinacions amb diversos propietaris o entitats afectades.

CAPÍTOL II. GESTIÓ TERRITORIAL DEL TURISME. SANT CARLES DE LA RÀPITA.

Francesc López Palomeque

Grup de Recerca Consolidat Anàlisi Territorial i Desenvolupament Regional (ANTERRIT). Universitat de Barcelona. (juny 2012)

PRESENTACIÓ

El tractament del “Turisme” a les memòries dels POUM's no sempre és fàcil d'acotar i d'articular. Això es conseqüència de dos circumstàncies, fonamentalment: a) l'abast imprecís del propi fenomen turístic i el seu caràcter transversal, que dificulta la seva identificació, valoració i ubicació operativa; i b) la naturalesa i la intencionalitat dels instruments de planificació i les limitacions en relació a la incorporació de la gestió del turisme.

El consum d'oci -i en particular el viatge turístic- s'ha convertit en una necessitat bàsica de les societats desenvolupades. Al llarg de la primera dècada del segle XXI es corrobora el procés de turistificació de la societat i del territori, el qual fa vint anys es considerava que era un procés incipient. Avui, a més a més, s'observa la seva intensificació i les seves afectacions en diversos àmbits.

L'aproximació des de l'àmbit de la gestió del territori permet afirmar que qualsevol component geocultural o geonatural té avui dia o pot tenir en el futur un valor (potencial) turístic (recreatiu - turístic). En conseqüència, tota decisió i acció sobre el sistema territorial no serà neutra en relació al sistema turístic actual d'una determinada destinació, o en relació a la futura posada en valor dels seus recursos turístics. Per tant, s'han de preveure les conseqüències de les decisions que es prenen sobre el territori en un doble sentit: a) considerar el seu valor afegit turístic (aprofitament turístic actual), i b) decidir amb cautela per tal de no perjudicar en el futur la posada en valor d'altres recursos.

La intencionalitat de no hipotecar les possibilitats de la valorització turística dels recursos territorials obliga a incorporar les necessàries cauteles en el disseny i en la redacció de les determinacions de la planificació territorial i urbanística; i, en un altra nivell, a incorporar-les en les Memòries socials dels plans d'ordenació urbanística. Genèricament, i des d'una perspectiva analítica les decisions i les “determinacions” que es poden prendre són de dos tipus: a) Inductores d'activitats turístiques; b) Preservadores de la potencialitat turística, del patrimoni turístic potencial.

Aquestes pàgines recullen una reflexió sobre la relació turisme- territori, a partir del context regional i de la realitat específica del municipi de Sant Carles de la Ràpita, que s'aporta com a marc argumental per la redacció de les determinacions del POUM(*). El text comprèn una lectura dels criteris i els objectius generals del nou POUM i l'exercici de contrastar la seva idoneïtat o no en relació als principis de la nova cultura del territori, la dialèctica territori turisme (escala local, comarcal i regional) i els principis inherents al desenvolupaments sostenible del turisme. Per ordenar l'exposició dels continguts el document s'estructura en cinc apartats:

1. Gestió pública del turisme
2. El marc territorial i turístic: Catalunya i les Terres de l'Ebre
3. Sant Carles de la Ràpita
4. Referències per la gestió territorial del turisme

(*) La reflexió sobre la relació turisme – territori i sobre la gestió pública del turisme, així com els arguments i estructura de les propostes sobre gestió territorial s'han abordat en bona part –donat el seu caràcter genèric i conceptual- en els documents similars d'altres POUM's (Mont-roig del Camp, Vandellòs i L'Hospitalet de l'Infant).

1. GESTIÓ PÚBLICA DEL TURISME

1.1. TURISME I TERRITORI

El terme “Turisme” forma part del marc conceptual de les ciències socials i, alhora, està molt present en el llenguatge comú, en tots els àmbits de la societat i dels mitjans de comunicació, sense oblidar la seva incorporació a l'argot polític i tècnic de la gestió pública. No obstant això, és un terme no exempt d'imprecisió en el seu significat, tot i el seu valor universal o, potser, precisament com a conseqüència del seu ús generalitzat i indiscriminat. No existeix una definició única i absoluta del terme “turisme”.

Contemplant el turisme globalment, i al marge de quina sigui la seva accepció formal, aquest fenomen social presenta almenys tres característiques que li són pròpies: 1) un desenvolupament contemporani, 2) una naturalesa diversa i 3) una estructura complexa. En definitiva, es subratlla el seu dinamisme evolutiu, les seves diverses vessants i manifestacions (espacials, econòmiques, socials) i la interrelació dels seus diversos components -estructura complexa-, que pot ser interpretada com a sistema (el sistema turístic). En les múltiples propostes sobre la identificació dels components que constitueixen el sistema turístic (demanda, oferta, subsistema institucional, infraestructures,..) s'observa, com a constant, la consideració dels anomenats “actors” com un dels seus components. A més se subratlla el paper protagonista de l'administració pública en el conjunt dels actors.

En el segle XXI, en un escenari de transformació de la cultura, del treball i de l'oci i de la necessària vigència del paradigma de la sostenibilitat, el turisme constitueix un factor conformador de la nova societat i del model territorial. No hi ha dubte que en l'última dècada el turisme està vivint una etapa de canvis profunds. Aquests canvis, que s'han operat tant en la demanda turística com en l'oferta turística, han propiciat l'aparició d'un nou escenari turístic alhora que han qüestionat l'hegemonia del model turístic convencional i dels espais turístics tradicionals.

La nova etapa del turisme és un reflex del “nou paradigma global”. El comportament recent de la denominada indústria turística forma part de l'actual fase d'acceleració i intensificació dels processos de globalització. Es parla, en aquest context, de *canvi turístic*, procés que també pateix els efectes i la incertesa generada per l'actual crisi econòmica. En aquest procés complex, de permanència de trets estructurals i d'aparició de transformacions

profundes, els trets que distingeixen aquesta nova etapa del turisme han estat identificats i explicats en diversos estudis. Entre les principals característiques destaquen:

- 1) Els canvis en el paper de les variables geogràfiques en els processos de producció i consum turístics. A destacar els canvis en la mobilitat i accessibilitat i la superació de la concentració geogràfica, a distintes escales, amb l'aparició de noves destinacions (properes, llunyanes), noves destinacions competidores i mercats alternatius.
- 2) Eixamplament del mercat turístic: noves demandes i hàbits de consum i nous productes i destinacions. El *nou turista* ja no busca serveis, sinó que desitja experiències que satisfacin el seu sistema emocional. Els nous productes i destinacions incorporen al sistema tota la potencialitat del patrimoni natural i cultural, tant de la seva dimensió material com de la immaterial.
- 3) La imprecisa diferenciació del turisme respecte a altres activitats, ja sigui l'esport, la cultura, el comerç o l'espectacle. Destaca la situació del turisme en el context més general de la producció cultural es defineix el turisme com a "indústria cultural". Importància, per tant, de la cultura i el patrimoni (tant físic com immaterial) i la seva incorporació al processos de producció d'experiències i emocions.
- 4) La crisi de la massificació, tant des del costat de la producció (processos en sèrie, en cadena,...), com des del costat del consum (el consumidor reacciona contra el consum d'una oferta homogènia, contra la manca de qualitat,...)
- 5) Canvis i innovacions en els processos de producció i consum turístics, en particular en el transport aeri, en la comercialització (impacte de les TIC) i en la pròpia organització empresarial, que estan donant pas a una veritable mutació.

Aquest esquema interpretatiu de la dinàmica recent del turisme com a fenomen social, en el que destaca la seva dimensió econòmica i territorial, queda afectat sense dubte pels factors conjunturals –i/o estructurals?– associats a l'actual escenari de crisi econòmica. És un escenari d'interrogants i incerteses que es projecta també sobre el mercat turístic. El comportament i les respostes en aquest escenari de crisi es dona a escala local i regional i depèn molt, en cada cas, dels factors explicatius del turisme a cada indret.

1.2. GESTIÓ MUNICIPAL I TURISME

En l'acadèmia, en l'esfera política i entre els actors econòmics i socials des de fa temps s'ha instal·lat el discurs de la "bondat" del turisme, no sense contradiccions. Es parla del seu paper com a factor de desenvolupament i de la seva aportació a la generació de riquesa i al reequilibri territorial. Paral·lelament, existeix la lectura crítica sobre les conseqüències de les activitats turístiques, es a dir, sobre els seus impactes no desitjats en les estructures preexistents (social, econòmica, territorial, ambiental).

Els processos de producció i consum turístic es manifesten a distintes escales, creant realitats específiques a cada àmbit i, també, generant interrelacions entre els diferents nivells. En aquesta ocasió i en el marc de la redacció de la Memòria del POUM de Sant Carles de la Ràpita, interessa centrar l'atenció en l'escala local i en la gestió del turisme a l'àmbit municipal.

El tema dels actors que participen en el sistema turístic es conegut i, també, la qüestió del paper rellevant de l'administració pública. En les pàgines que segueixen s'aborden aquests aspectes tenim com a referència el municipi de Sant Carles de la Ràpita. Convé aclarir, però, que una cosa és el marc normatiu, les competències i els instruments de gestió i una altra qüestió és la capacitat de gestió, en particular la capacitat econòmica. I és a partir d'aquest raonament que convé fer constar el fre que suposa l'actual l'escenari de crisi econòmica. Abans s'ha assenyalat que és un escenari d'interrogants i incerteses, i ara cal afegir que és un escenari de restriccions financeres de l'administració pública que limita o pot limitar molt la seva capacitat de gestió en termes de presa de decisió.

1.2.1. Competències i instruments: el marc normatiu

La intervenció de l'administració pública en turisme té lloc a través dels diferents nivells en què s'organitza (comunitària, central, autonòmica i local) i d'acord amb les funcions i competències definides per a cada cas en el marc normatiu. En la pràctica, aquest fet dona pas a una complexitat de la gestió pública del turisme que es manifesta, sovint, en situacions de conflicte i solapament d'accions entre nivells de l'administració; que evidencien la dificultat d'aconseguir la necessària coordinació i cooperació inter i intrainstitucional. En aquesta ocasió interessa focalitzar l'atenció en la escala local, per contextualitzar el propòsit que es persegueixen amb aquest text; i interessa referir-se a les

competències en matèria de turisme dels governs locals i als instruments que permeten vehiculitzar-les i implementar-les.

En relació amb l'Administració local, l'atribució de competències als municipis és una conseqüència directa del reconeixement constitucional de la seva autonomia per a la gestió dels interessos que li són propis. No obstant això, en l'actual repartiment competencial és clar que la incidència del turisme té un àmbit territorial que té poc a veure amb la distribució de competències entre els diversos nivells d'administracions territorials. Cal considerar que la canalització última dels corrents turístics es dirigeix cap a un lloc concret i determinat, que té com a base el terme municipal, el provincial, la comarca o la mancomunitat de municipis.

Cal remarcar que des de l'Administració local no es poden establir normatives que regulen l'àmbit turístic, encara que només es refereixin al seu àmbit territorial. No obstant això, cal assenyalar que sí hi ha possibilitats d'incidència -que poden ser importants- per la via normativa des dels Ajuntaments: en l'estructuració de l'oferta turística, a partir de les regulacions i controls que el municipi estableix sobre l'urbanisme, la construcció, els establiments, la sanitat, la seguretat, la senyalització, etc.

Determinats municipis es veuen afectats de forma definitiva pels corrents turístics i, no obstant això, en la pràctica, les competències directament turístiques delegades als municipis solen reduir-ne als aspectes promocionals i informatius, amb una clara incidència en la creació d'imatge i marca; i no afecten als aspectes de disciplina, de control, d'inspecció i sanció turística. La competència del municipi que incideix indirectament en el sector turístic deriva de l'assumpció d'aquests altres títols competencials que el municipi està obligat a prestar, com ara els relatius a la concessió de llicències d'obertura, obres i de primera ocupació; protecció contra incendis o requisits mínims d'infraestructura.

L'ordenança municipal és doncs un dels principals ***instruments*** d'ordenació del turisme municipal, degut al **caràcter transversal del turisme**; i es pot incidir sobre la planificació de la política turística, del medi ambient o de la salubritat municipal, entre d'altres. Tanmateix, en la competència típicament municipal que és la urbanística (l'actuació per excel·lència), la planificació incideix directament sobre el turisme, i així és evident que **una adequada política urbanística és sempre un pressupost necessari de la política turística.**

Els Ajuntaments no tenen competències normatives directes sobre el turisme, però sí intervenen en el disseny de la seva planificació, en molts aspectes que afecten als establiments turístics i, principalment, en la promoció del municipi com a destinació turística. Aquestes funcions, formalitzades en l'administració turística, s'integren en l'estructura organitzativa local en una regidoria de turisme o en altres regidories, tant de naturalesa “econòmica”, “cultural” o d'altres, segons els casos.

D'altra banda, encara que no hi ha una homogeneïtat en tots els ajuntaments, l'administració turística dels municipis en aquest àmbit competencial sol estar vinculada a la creació de patronats o consorcis, en què intervenen tant el sector públic com el privat. És també freqüent que alguns d'aquests patronats o consorcis, que especialment tenen la seva pròpia entitat jurídica, agrupin el territori de més d'un municipi, especialment en zones turístiques homogènies, i comptin amb la participació d'Administracions Públiques d'àmbit superior. La decisió de la creació d'un d'aquests ve determinada pel pes específic del sector turístic en cada territori.

1.2.2. Turisme en el POUM

Considerat el marc normatiu sobre gestió municipal del turisme en les línies anteriors, ara cal preguntar-se i contestar a la pregunta següent: com es contempla o com s'ha de contemplar el turisme en el POUM?. Per respondre cal recordar, en primer terme, quins són els elements del turisme i això porta a considerar el concepte “sistema turístic” i els seus components (demanda, oferta, destinació, actors,...).

La destinació turística, o lloc de destí del flux turístic, constitueix un dels components del sistema turístic, i la seva naturalesa i dinàmica porta a considerar, a la vegada, la necessitat de la planificació (física, econòmica) de les destinacions. Es tracta, en definitiva, pel que fa a la planificació física, de la planificació urbanística del municipi.

Per altra part, en el punt anterior s'han assenyalat, entre altres qüestions, les següents característiques.

- El turisme es caracteritza pel seu caràcter transversal
- La gestió pública del turisme contempla una distribució de les competències en diversos nivells de l'administració.

- L'ordenança municipal és un dels principals **instruments** d'ordenació del turisme municipal.
- La planificació urbanística incideix directament sobre el turisme; i així és evident que **una adequada política urbanística és sempre un pressupost necessari de la política turística.**

Les reflexions sobre turisme, més enllà de considerar-lo com a un conjunt d'activitats econòmiques implícites en les anàlisis sectorials de l'economia, transcendeix la filiació a la Memòria i a la planificació urbanística, al POUM. Si s'analitza el contingut d'un POUM, la seva finalitat i els instruments específics per implementar les determinacions, es pot arribar a la conclusió de que la gestió pública del turisme a nivell municipal és més pròpia de la planificació econòmica i de la planificació estratègica, a partir de les competències dels municipis (regim local, ordenances municipals,...), que de la planificació urbanística.

No obstant això, la gestió del turisme a escala local requereix del coneixement dels recursos territorials turístics, del coneixement de la potencialitat turística dels atributs del territori, la seva identificació i preservació. És en aquest àmbits on la redacció del POUM pot considerar alguns dels elements del sistema turístic local (coneixement, zonificació, determinacions sobre preservació, ...) i ser susceptibles d'anàlisi i tractament per tal de perfilar i millorar la formulació del POUM.

Aquesta reflexió porta a plantejar-se el tema de les determinacions en la gestió del turisme a escala municipal i els instruments de determinació la naturalesa dels instruments/planificació:

- que és lo propi i lo possible a través de la planificació urbana (física)?
- que és lo propi i lo possible a través de la planificació econòmica (estratègica)?.

La planificació estratègica es concep com a complement al planejament urbà, de manera que pot enfortir certs aspectes d'aquest. Per exemple: la formulació de reptes, el plantejament de possibles alternatives i les propostes de línies d'actuació.

El planejament urbà, per altra part, cerca establir el creixement d'una ciutat i de tot el municipi utilitzant la classificació del sòl com a eina per a assolir el seu objectiu. Dita classificació del sòl discrimina o diferencia la implantació de les diverses activitats productives, però no promou la seva implantació efectiva.

La planificació estratègica incideix més profundament que la urbana en el desenvolupament d'un territori. La planificació estratègica contempla la dimensió econòmica del municipi amb l'objectiu d'estimular la competitivitat d'aquest, per exemple per atraure empreses, fruit de la dialèctica sector públic- sector privat.

Aquestes consideracions prenen més significat pel fet que avui s'observa la consolidació i la intensificació del procés de turisticació de la societat i del territori, un procés que fa vint anys era incipient. Tot element té o pot tenir un valor (potencial) turístic (recreatiu - turístic). Tota decisió o pràctica sobre el sistema o sobre el territori no serà neutra vers el turisme i, per tant, afecta la possibilitat present o futura de posar en valor turístic els recursos territorials. En conseqüència, s'han de preveure les repercussions que les decisions i les actuacions sobre el territori poden tenir sobre el seu valor afegit turístic (aprofitament) i s'ha d'actuar amb cautela per tal de no perjudicar la (futura) valorització turística del territori.

La gestió pública del turisme a escala local depèn, tanmateix, de l'especialització funcional del municipi. És determinant si es tracta d'un municipi que és "destinació turística" o bé si és tracta d'un municipi que té activitat turística però no arriba al grau d'intensitat i especialització com per caracteritzar-lo com a "destinació" turística. En aquest casos, la gestió del turisme s'orienta a cercar el funcionament òptim de les activitats turístiques, del seu sistema turístic.

Aquestes reflexions -que fonamenten el principi de prevenció i cautela- recolzen la necessitat de tenir un coneixement bàsic de la potencialitat turística del territori per tal d'adoptar les corresponents cauteles de la seva preservació. Es tracta de definir els requeriments de salvaguarda mínims per facilitar a posada en valor dels recursos territorials turístics i incorporar-los com a determinacions en el disseny de la planificació territorial i urbanística, i també incorporar aquesta qüestió en les memòries socials dels plans d'ordenació urbanística. Les "determinacions" que es veurien afectades són les relacionades amb la generació d'activitats turístiques i, d'altra banda, les preservadores de la potencialitat turística, del patrimoni turístic potencial.

2. EL MARC REGIONAL: TURISME I TERRITORI A CATALUNYA I A LES TERRES DE L'EBRE

L'anàlisi, valoració i reflexió de la relació turisme- territori i de la gestió pública del turisme a escala local, concretament en el cas de Sant Carles de la Ràpita, requereix per la seva millor comprensió una breu consideració del marc territorial i turístic on s'encaixa el municipi i la seva realitat turística. A continuació s'exposa, amb aquesta intencionalitat, una caracterització bàsica del turisme a Catalunya i a les Terres de l'Ebre.

2.1. CATALUNYA, REGIÓ TURÍSTICA DE PRIMER ORDRE

Catalunya és una regió turística destacada, constitueix un de les primeres destinacions d'Europa i disposa el 2010 d'una oferta d'allotjament al voltant de 3 milions de places comercialitzables i residencials. Del total, 291.660 són places hoteleres i 278.582 són places de càmpings. La seva distribució territorial presenta unes pautes asimètriques, amb una forta concentració al litoral, característiques que ja s'observen si es considera la distribució de l'oferta per marques turístiques, en la qual sobresurt la Costa Brava com a primera marca segons la capacitat hotelera i de càmping. Pel que fa a la demanda, Catalunya va rebre el 2011 més de 14 milions de turistes estrangers (i més 13 milions de visitants excursionistes); 4,5 milions de turistes espanyols i 5,2 milions de turistes catalans. En els dos últims casos, sense comptabilitzar els fluxos en les residències secundàries. D'altra banda, el turisme aporta al voltant del 12% del PIB i representa una proporció similar en la composició de la població activa per sectors econòmics.

La complexa realitat del turisme a Catalunya comprèn una multiplicitat de trets i matisos que dificulten la seva tipificació simplificada. De les seves característiques interessa destacar-ne dos: en primer terme, el fet que el mapa turístic de Catalunya és asimètric, amb una forta concentració de les activitats al litoral; i, en segon lloc, la participació activa dels actors privats i públics. En aquest darrer procés se subratlla la instrumentalització -per part dels actors públics, a través de la gestió pública del turisme- del turisme com a factor de desenvolupament i de reequilibri territorial.

La pròpia dinàmica del mercat turístic, de determinades evolucions d'activitats ja implantades, i l'acció de política turística dels darrers anys estan afavorint un procés de

turistificació del territori català que, al seu torn, estan conformant noves tendències en les pautes espacials del turisme. El canvi en les lògiques espacials del turisme és una qüestió clau per la gestió territorial del turisme a escala regional i local; i és per això que cal saber més sobre el seu origen i la seva evolució.

2.1.1. Evolució geoturística de Catalunya

Les característiques evolutives de l'oferta turística de Catalunya –considerada com a regió turística–, en termes quantitatius i qualitatius, mostren *grosso modo* la successió de **fases diferenciades** (cicle de vida d'una destinació: fases d'inici, desenvolupament, consolidació, saturació i crisi i revitalització) caracteritzades segons el **ritme** de creixement, la **composició** de l'oferta d'allotjament i complementària i, finalment, per la seva **lògica espacial**. La perspectiva espacial permet parlar de centres pioners, de difusió espacial, de zones geoturístiques saturades i de zones geoturístiques noves, entre altres conceptes.

Des de fa dues dècades, després de tancar-se el primer cicle evolutiu descrit, Catalunya comença a viure una coexistència de situacions contrastades de les diverses zones i destinacions, en un marc general en què globalment Catalunya ha assolit el caràcter de “regió turística consolidada i madura”. Així, unes zones encara experimenten processos d'expansió i creixement mentre que d'altres es veuen immerses en processos de reestructuració i revitalització. De fet, el comportament del conjunt regional en la primera dècada del segle XXI s'ha vist caracteritzat per una “nova” fase d'expansió (rejoeniment en algunes destinacions de litoral des de final dels anys noranta i de nou impuls en la darrera dècada), a causa d'una conjuntura general favorable, i de les estratègies dutes a terme per tal d'aconseguir el manteniment de l'activitat turística i l'eficàcia del model turístic. Del **conjunt d'estratègies** (públiques i privades), a més del procés de substitució i de modernització dels tipus d'allotjament i de la planta hotelera (paràmetres que s'observen en la capacitat d'allotjament), s'ha de fer menció al paper que hagi tingut l'evolució de l'oferta complementària (infraestructura auxiliar, equipaments, serveis,...) com a resultat del procés de qualificació dels espais turístics i per tal de fer viable i eficaç el desenvolupament de les activitats turístiques i el manteniment i creixement de Catalunya com a “regió turística”. Aquest procés i el comportament dels protagonistes que han intervingut es contempla clarament com a estratègia en els models sobre el funcionament del “sistema turisme”.

La creació d'infraestructures i serveis turístics complementaris ha estat una estratègia clara per mantenir l'atractivitat en el nou escenari. Destaca la construcció de determinats equipaments complementaris, com per exemple instal·lacions esportives (camps de golf, ports esportius), la millora dels transports (mitjans i infraestructures), la creació de parcs aquàtics i recreatius, la millora dels serveis d'intermediació i, particularment, la promoció interior i exterior del "producte" Catalunya com a marca i com a destinació turística.

Un altre comportament que es detecta en l'evolució de l'oferta d'allotjament, particularment de l'oferta hotelera i de càmpings, és la tendència a la **reducció de l'estacionalitat**. Això s'ha d'entendre com una **estratègia cap a la rendibilitat de les empreses**, fet que s'ha vist afavorit per l'extensió del temps d'oci i viatges més enllà del període estival, i en particular per la incorporació a la demanda de determinats grups (destaca en aquest sentit el creixement de la demanda residencial i turística del col·lectiu de tercera edat).

En els darrers anys, com a conseqüència dels processos específics descrits i dels canvis generals del turisme (noves tendències de la demanda, nous hàbits de consum, nous públics, noves tendències en l'oferta,...) s'observa la posada en valor de nous productes turístics (salut, cultura, urbà,...), la valorització turística de nous indrets i l'aparició de noves tendències d'espacialització del turisme a Catalunya. Com a balanç d'aquest processos cal assenyalar el protagonisme que ha assolit el turisme urbà, i en particular la ciutat de Barcelona, i la intensificació del procés de turistificació del territori català, amb l'extensió de les activitats turístiques a la Catalunya interior i a les zones de litoral de menor densitat turística.

Les noves tendències de l'oferta i de la demanda indueixen **noves espacialitats del turisme**, tot i que no sempre es presenten del tot exemptes de vinculació amb la **lògica del model tradicional**, ja que es relacionen amb les seves estratègies en la recerca de la seva eficiència. El resultat és una generalització espacial del turisme (s'identifica habitualment amb el neologisme *turistificació* del territori), que es materialitza i s'observa a distintes escales. Per tant, aquest fenomen s'observa a Catalunya, com a regió turística, amb l'aparició d'una nova dialèctica litoral-interior, que dóna pas a una desfiguració i eixamplament "cap" a l'interior (el rerepaís) de la franja turística litoral, que es desenvolupa bàsicament en termes de complementarietat.

El “mapa” del turisme a Catalunya és dinàmic i la seva evolució comença a estar influïda per les **noves tendències d'espacialització**. La *turistificació* del territori català, en el marc general ja assenyalat, té quatre focus genètics específics: a) la intensificació del fenomen d'oci turístic de proximitat, generat per la metròpoli barcelonina; b) la concepció i la instrumentalització del turisme com a estratègia de desenvolupament i dinamització socioeconòmica de les zones d'interior (espais rurals); c) la necessitat de reestructuració dels espais litorals tradicionals i la “incorporació” del rerepaís (zones d'interior) com una de les fórmules o estratègies per a la revalorització dels productes turístics obsolets, que indueixen l'extensió d'activitats turístiques des del litoral cap a les àrees d'interior; i d) la intencionalitat de la política turística autonòmica dels darrers 10 anys que ha afavorit el procés.

La Taula 1 recull les dades bàsiques de l'Oferta d'allotjament de Catalunya per marques turístiques, i la seva lectura permet deduir la jerarquia establerta per les marques litorals i, en segon terme, les xifres modestes que presenta la marca Terres de l'Ebre pel que fa a l'allotjament turístic en comparació amb les altres marques.

Taula 1. Oferta d'allotjaments i places dels allotjaments turístics, per marques turístiques Catalunya, 2011 (*).

	Establiments hotelers		Càmping		Turisme rural		Total	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Establiments/ CATALUNYA	2.859	100,0	355	100,0	2.096	100,0	5.310	100,0
Barcelona	568	19,86	0	0	0	0	568	10,69
Catalunya Central	207	7,24	21	5,91	326	15,55	554	10,40
Costa Brava	722	25,25	109	30,70	389	18,55	1.220	22,97
Costa Daurada	291	10,17	55	15,49	190	9,06	536	10,09
Costa de Garraf	175	6,12	8	2,25	68	3,24	251	4,72
Costa de Barcelona-Maresme	171	5,18	30	8,45	23	1,04	224	4,20
Pirineus	424	14,83	101	28,45	827	39,45	1.352	25,46
Terres de l'Ebre	96	3,35	18	5,07	108	5,15	222	4,18
Terres de Lleida	97	3,36	4	1,12	150	7,15	251	4,72
Val d'Aran	108	3,78	9	2,53	15	0,71	132	2,48
Places/CATALUNYA	291.660	100,0	278.582	100,0	16.488	100,0	586.730	100,0
Barcelona	66.687	22,86	0	0	0	0	66.687	11,37
Catalunya Central	13.726	4,70	6.540	2,34	2.555	15,49	22.821	3,88
Costa Brava	75.040	25,72	125.841	45,17	3.304	20,03	204.185	34,80
Costa Daurada	54.986	18,85	67.825	24,34	1.560	9,46	124.371	21,19
Costa de Garraf	15.850	5,43	11.568	4,15	580	3,51	27.998	4,77
Costa de Barcelona-Maresme	33.822	11,59	18.927	6,79	144	0,87	52.893	9,01
Pirineus	15.316	5,25	34.776	12,48	6.163	37,37	56.255	9,58
Terres de l'Ebre	4.970	1,70	8.488	3,04	871	5,28	14.329	2,44
Terres de Lleida	4.881	1,67	1.548	0,55	1.161	7,04	7.590	1,29
Val d'Aran	6.382	2,18	3.069	1,10	150	0,41	9.601	1,63

(*) Xifres provisionals. Font: Departament d'Economia i Empresa. Direcció General de Turisme.

2.1.2. Cap a un nou model turístic de Catalunya?

Catalunya en la darrera dècada viu un debat sobre el turisme que ha transcendit els àmbits propis del sector i ha implicat tots els agents i, fins i tot, es podria dir que ha implicat tota la societat catalana. El debat s'ha instal·lat en els mitjans de comunicació i és obert a tothom.

Aquest interès i preocupació pel turisme obeeix a diverses causes que es manifesten interrelacionades. Es poden identificar al menys quatre: a) la pròpia naturalesa del fenomen turístic; b) l'escenari actual de canvi de paradigma turístic; c) el fet que Catalunya és una regió turística de primer ordre que, a més, compta amb una bona part dels espais turístics que són destinacions de sol i platja consolidades, saturades i amb necessitat de revitalització; i, finalment, d) l'afectació de l'actual escenari de crisi. En relació a la darrera qüestió, des del 2008 s'incorpora, a la preocupació pel turisme i al debat sobre el tema, la situació de crisi generalitzada, que sens dubte ha donat pas a un escenari de trencament dels resultats empresarials i ha generat incerteses sobre les tendències més estructurals de l'oferta i la demanda.

Tot plegat condueix a parlar, segons l'escala de referència i la perspectiva temporal, d'algunes qüestions recurrents:

- L'èxit del model de turisme *fordista* (primera revolució turística).
- La crisi del model turístic català.
- La necessitat d'adaptació del sistema turístic català a les noves tendències de la demanda.
- Repensar el turisme a Catalunya i cercar arguments per a la creació de noves activitats i negocis turístics.
- L'afectació de la crisi econòmica i la necessitat d'adaptar-se.

Menció particular mereix les manifestacions de la crisi en el turisme i les seves afectacions. Primer, pel fet que es tradueix (tot i que de manera desigual sectorialment i espacialment) en una afectació als factors de producció del fenomen turístic i les seves conseqüències: una disminució de la capacitat del consum i, per tant, una limitació de la potencialitat de la demanda; una reducció de l'oferta i una reducció dels negocis turístics i dels seus beneficis.

Però, també hi ha altres dimensions de l'afectació de la crisi que, finalment, es projecten sobre el turisme i la seva relació amb el territori. D'una banda, la crisi de les finances públiques que limita molt la gestió pública del turisme. D'altra banda, i associat a l'afirmació

anterior i a tot l'escenari de la crisi (causes, conseqüències, solucions,...), el tema de la desregulació del marc normatiu i legislatiu que fonamenta l'actual gestió pública del territori i del turisme. La progressiva desregulació –com a estratègia per lluitar contra la crisi- pot conduir fàcilment a una anul·lació dels avanços aconseguits en matèria de cultura del territori, de gestió ambiental o de desenvolupament sostenible. Pot crear confusió i desnaturalitzar els principis que fins ara han inspirat la planificació urbanística i territorial i la planificació de destinacions turístiques.

Cap a un nou model turístic de Catalunya?. Després de les reflexions anteriors i considerant l'escenari canviant (de tots els seus components i dels factors que influeixen) és més adequat donar un enfocament diferent a la qüestió. Més que treballar cercant models interessa treballar seguint principis (sostenibilitat, governança,...). Com a resposta, el que cal és:

- 1) Adaptar-se a les situacions canviants i cercar capacitats per aconseguir-ho
- 2) Cercar l'eficiència del sistema turístic actual
- 3) Generar nous negocis turístics i aprofitar el ventall d'opcions de connexió amb la producció i consum cultural, esportiva, de salut i bellesa o comercial, entre altres àmbits.
- 4) Afegir en els processos de decisió la consideració del curt i llarg termini, i evitar actuar només per necessitats de curt termini i de conjuntura.

2.2. LES TERRES DE L'EBRE

Les “Terres de l'Ebre” van néixer com a marca turística el 2003, i abraça les comarques de la Terra Alta, la Ribera d'Ebre, el Baix Ebre i el Montsià. Fins aquest any la “Costa Daurada” era la marca turística que abraçava les comarques de la “província” de Tarragona, i particularment s'associava al seu litoral. Avui la “Costa Daurada” com a marca turística comprèn l'espai geogràfic format per les comarques de l'Alt camp, el Baix Camp, el Baix Penedès, la Conca de Barberà, el Priorat i el Tarragonès.

Sant Carles de la Ràpita pertany a la comarca del Montsià i, a la vegada, aquesta és una part de la marca Terres de l'Ebre. Tant el Montsià com el municipi Sant Carles de la Ràpita participen de les característiques geogràfiques de les terres de l'Ebre (serralades, espai

fluvial i delta, ...) i, des d'una perspectiva funcional, de la marca turística Terres de l'Ebre, en particular, del litoral tarragoní com a eix turístic.

Per comprendre millor el perfil actual i la dinàmica futura del municipi de Sant Carles de la Ràpita convé considerar alguns trets bàsics del turisme de la marca Terres de l'Ebre i del Montsià com a context territorial i com a escenari turístic de referència.

La inserció del fenomen turístic dins l'activitat econòmica de la província de Tarragona ha presentat, històricament, un cert retard temporal respecte a altres zones de la geografia catalana, si bé aquestes darreres dècades ha assolit un ritme espectacular. Fins els anys seixanta el creixement del sector a Catalunya es localitza principalment a les províncies de Girona i Barcelona, i relegà així a un segon plànol la participació de Tarragona i Lleida. No obstant això, els primers anys seixanta es noten certs símptomes d'incorporació de tota l'àrea tarragonina i els anys següents el ritme de creixement s'accelerà i arribà fins i tot a superar la dinàmica catalana, fonamentada principalment en l'evolució de les zones tradicionalment turístiques. El resultat d'aquest procés i de la difusió de la intensificació turística del litoral de nord a sud és una infraestructura turística que es troba concentrada pràcticament en el litoral.

A una altra escala, cal constatar que el Montsià es troba a la part meridional del litoral català, en el seu sector més allunyat de Barcelona i no comença a viure el procés expansiu fins que les àrees de més al nord (litoral de Garraf, el Penedès, el Tarragonès i el Baix Camp) comencen a saturar-se. En aquells moments, el litoral més meridional incloent el Montsià va jugar el paper de "nova" zona turística, mentre que avui el fet diferencial respecte a altres sectors del litoral català es concreten en l'especificitat de la seva evolució, de la seva diversitat de recursos i productes i en la seva potencialitat.

Des del punt de vista de l'estructura del territori i del poblament, els tres municipis litorals del Montsià (Ampostà, Sant Carles de la Ràpita i Alcanar) comparteixen uns trets característics bastants semblants però, tanmateix, presenten un perfil diferenciat que fa difícil la comparació en termes de variables turístiques i desenvolupament dels seus territoris. Ampostà és el municipi més gran en població i superfície, comprèn quasi la meitat del delta, però la ciutat no és "marítima", està localitzada a l'interior, a la riba del riu Ebre. Alcanar és el municipi més meridional de Catalunya i de la comarca, i el seu territori participa de la muntanya del Montsià i de la franja litoral. I Sant Carles de la Ràpita té les condicions

geogràfiques d'Alcanar i, a més a més, té una part del seu terme que és territori delta. Els fets diferencials fa que en termes de producte turístic, de perfil de la demanda i de funcionalitat turística hi hagi una complementarietat entre els tres municipis de litoral de la comarca.

El desplegament del turisme al litoral tarragoní, i concretament al litoral del Montsià, va comportà la creació d'hotels i de càmpings, així com de diversa infraestructura complementària o auxiliar. No obstant això, un fet important a destacar de la dinàmica de la comarca i de tot Catalunya és la proliferació de zones de segona residència, amb la instal·lació d'urbanitzacions als voltants de les poblacions.

Les urbanitzacions turístiques són ocupades generalment els caps de setmana i les vacances de Setmana Santa i estiu. Però també s'observen d'altres actuacions urbanístiques que responen a una altre tipus de demanda, concretament, l'habitatge habitual i primari. Les zones de segona residència són un mitjà evident per a potenciar el turisme interior i disminuir la forta estacionalitat del fenomen turístic. Malgrat això, s'han de considerar dins l'àmbit conjunt de l'ordenació del territori, delimitant bé les zones on es poden assentar per tal de no crear problemes d'usos alternatius per al sòl en l'agricultura ni agressions al medi.

El resultat és que la major part de municipis de la costa meridional catalana són destinacions de funció "turística-residencial", més que "turística" en sentit estricte, i presenten una realitat funcional i una problemàtica específica distinta dels municipis "turístics", de predomini d'oferta d'allotjament turística comercialitzable (hotels, càmpings, apartaments,...).

Taula 2. Evolució de l'oferta de places en establiments hotelers a la marca Terres de l'Ebre (per categories), 2004-2010.

Any	H 1 i 2 est	H 3 est	H 4 est	H 5 est	Hostal i pensions	Total marca
2004	1.166	1.163	204		1.007	3.540
2005	1.168	1.178	217		1.040	3.603
2006	1.197	1.204	343	18	1.092	3.854
2007	1.191	1.236	823	18	1.079	4.347
2008	1.191	1.318	1.014	18	1.025	4.566
2009	1.124	1.468	1.288	18	1.008	4.906
2010	1.048	1.498	1.288	18	994	4.846

% s/total places	H 1 i 2 est	H 3 est	H 4 est	H 5 est	Hostal i pensions	Total marca
2004	32,9%	32,9%	5,8%		28,4%	100%
2005	32,4%	32,7%	6,0%		28,9%	100%
2006	31,1%	31,2%	8,9%	0,5%	28,3%	100%
2007	27,4%	28,4%	18,9%	0,4%	24,8%	100%
2008	26,1%	28,9%	22,2%	0,4%	22,4%	100%
2009	22,9%	29,9%	26,3%	0,4%	20,5%	100%
2010	21,6%	30,9%	26,6%	0,4%	20,5%	100%

Font: OBSERVATORI DE TURISME (2011): *Principals magnituds turístiques. Turisme a les marques catalanes (2004-2010)*. Generalitat de Catalunya.

Taula 3. Establiments hotelers del Montsià, per categories i distribució per municipis (2010)

	1 estrella		2 estrelles		3 estrelles		4 estrelles		5 estrelles		Total	
	E	places	E	places	E	places	E	places	E	places	E	places
Alcanar	2	40	2	42	1	100	0	0	0	0	5	182
Amposta	0	0	3	177	2	48	1	13	0	0	6	238
Freginals	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Galera, la	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Godall	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mas de Barberans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Masdenverge	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sant Carles de la Ràpita	3	108	5	204	3	522	1	60	0	0	12	894
Sant Jaume d'Enveja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Santa Bàrbara	0	0	2	77	0	0	0	0	0	0	2	77
Sénia, la	0	0	1	56	1	82	0	0	0	0	2	138
Ulldecona	1	16	2	18	0	0	1	13	0	0	4	47
Montsià	6	164	15	574	7	752	3	86	0	0	31	1.576

Font: IDESCAT a partir de les dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Taula 4. Oferta de càmpings Montsià, per categories i distribució per municipis. Any 2010

Luxe		Primera		Segona		Tercera		Total		
	n	places	n	places	n	places	n	Places		places
Alcanar	0	0	0	0	3	1.311	1	158	4	1.469
Amposta	0	0	0	0	0	0	1	45	1	45
Freginals	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Galera, la	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Godall	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mas de Barberans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Masdenverge	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sant Carles de la Ràpita	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sant Jaume d'Enveja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Santa Bàrbara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sénia, la	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ulldecona	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Montsià	0	0	0	0	3	1.311	2	203	5	1.514

Font: IDESCAT, a partir de les dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

Taula 5. Oferta establiments turisme rural Montsià (31 desembre 2010)

	Casa de poble		Casa de poble							
	compartida		independent		Masia		Masoveria		Total	
	n	places	n	places	n	places	n	places	n	Places
Alcanar	0	0	0	0	2	25	2	21	4	46
Amposta	0	0	6	63	2	29	5	32	13	124
Freginals	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Galera, la	2	17	0	0	0	0	0	0	2	17
Godall	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mas de Barberans	1	12	1	8	0	0	0	0	2	20
Masdenverge	2	30	1	12	0	0	0	0	3	42
Sant Carles de la Ràpita	0	0	0	0	0	0	1	9	1	9
Sant Jaume d'Enveja	0	0	1	4	0	0	3	25	4	29
Santa Bàrbara	0	0	0	0	1	14	0	0	1	14
Sénia, la	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ulldecona	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Montsià	5	59	9	87	5	68	11	87	30	301

Font: IDESCAT, a partir de les dades del Departament d'Empresa i Ocupació

La demanda és el component del sistema turístic que presenta majors dèficits en el seu coneixement. Les dades que es disposen són, habitualment, a nivell regional o de marca turística, i son resultat d'enquestes. En aquest sentit, es disposa de l'estudi *Terres de l'Ebre. Caracterització de la demanda turística. Estiu 2011* (es disposen d'estudis anyals des de 2006). Com aproximació al coneixement de la demanda turística de les Terres de l'Ebre es recull a continuació una síntesi esquemàtica dels resultats de l'esmentat estudi. Al final s'afegeix informació sobre l'evolució de les pernoctacions en establiments turístics segons dades de l'Observatori de Turisme (Generalitat de Catalunya).

La mitjana d'edat dels turistes que visiten les Terres de l'Ebre és de 43 anys i quasi la meitat del turisme receptor és un públic de mitjana edat que se situa en la franja d'edat entre els 35 i els 44 anys. Si només és te en compte aquells que pernocten en hotels, càmpings i cases rurals els resultats són similars. El mercat espanyol és el més important i del turisme estranger destaca la importància del mercat francès i italià com a mercats més rellevants.

Pel que fa a la duració del viatges, predominen les estades curtes (caps de setmana) i, per altra costat les estades llargues entre una setmana a 15 nits. Si només es consideren els hotels, càmpings i cases rurals, l'estada mitjana es redueix lleugerament: 10,3 nits. Entre les diverses motivacions de l'estada a les Terres de l'Ebre destaca la visita a familiars i amics, que segueix sent el factor més rellevant alhora de visitar Terres de l'Ebre en comparació a anys anteriors. També s'observa que la resta de motivacions tenen cada cop més

rellevància (ja ho coneixen i volen tornar, costum de venir, parcs naturals- espais protegits i conèixer pobles, entre d'altres. D'altra banda, les platges i fer negocis son motivacions poc rellevants. Aquesta tipologia de motivacions suggereix la necessitat de complementar i fer més atractiva l'oferta turística.

El tipus d'allotjament més utilitzat és l'apartament (37%, sumant el 24,7% dels apartaments llogats directament i el 8,6 dels llogats per agència), i li segueix la casa de familiars i amics (24,7%). També tenen un pes rellevant els càmpings (18%), el conjunt dels hotels (13,5%) i els albergs (7,6%).

Un dels resultats més rellevants de l'estudi és el pes de la gent que repeteix: quasi 2/3 són repetidors. Això és primordial, ja que fidelitzar el turista és un dels objectius que es persegueix, ja que estabilitza els fluxos turístics futurs. Per tant, potenciar els diferents segments turístics, i augmentar així l'oferta turística, és una bona manera de fidelitzar al turista. Pel que fa al tipus de transport, el vehicle propi segueix sent el mitjà de transport més utilitzat i en relació a la modalitat de contractació destaca que la contractació directa segueix tenint un pes clau: un 81,3 % contracten els seus viatges directament.

Finalment, cal fer esment a la valoració que tenen els turistes de les Terres de l'Ebre i el grau de satisfacció. L'enquesta revela que els turistes que visiten les Terres de l'Ebre hi surten molt satisfets, de la qual cosa es dedueix que les expectatives que els agents públics i privats han promogut es compleixen. Aquests factors són molt importants ja que no només faciliten que el turista torni, sinó que ajuda a que amics i familiars tinguin ganes de visitar Catalunya: el boca-orella és quelcom molt important.

En relació l'evolució de les pernoctacions en establiments turístics, les dades disponibles del període 2004 – 2010 mostren que avui dia el 60% de les pernoctacions realitzades en establiments comercialitzables (hotels, càmpings i allotjament rural) es fan en hotels. I una tercera part en càmpings. Aquesta composició no ha variat sensiblement en els darrers deus anys. Si s'observa una evolució amb un màxim el 2006 i una forta baixada els anys següents com a conseqüència del començament de la crisi econòmica, i com a partir de 2009 i 2010 es produeix un creixements que permet assolir xifres propers a les de 2006.

Taula 6. Pernotacions dels viatgers en establiments turístics a la marca Terres de l'Ebre, segons tipus d'establiments (2004-2010 (en milers i percentatges)

Any	Hotels		Càmpings		Turisme rural		Total	
	n	%	n	%	n	%	n	%
2004	429	69,8	139	22,7	46	7,5	614	100
2005	430	57,2	282	37,4	40	5,3	752	100
2006	713	68,2	296	28,3	37	3,5	1.045	100
2007	374	52,8	295	41,7	39	5,5	708	100
2008	342	48,2	328	46,1	41	5,8	711	100
2009	512	57,7	336	37,9	39	4,4	887	100
2010	604	60,6	363	36,4	30	3,0	997	100

Font: OBSERVATORI DE TURISME (2011): *Principals magnituds turístiques. Turisme a les marques catalanes (2004-2010)*. Generalitat de Catalunya

Pel que fa al model d'implantació del turisme cal recordar el retard en el desenvolupament turístics de les Terres de l'Ebre, en comparació amb les comarques de litoral septentrional i meridional català, fet que dona pas des de la perspectiva actual a una situació de major potencialitat de creixement en termes quantitativs i en termes qualitativs, doncs permet atendre millor les necessitats de les noves demandes.

L'estructura física de la marca Terres de l'Ebre, conformada per dos eixos bàsics (Ebre i litoral) estructuren el poblament general i el model territorial turístic en particular. El litoral presenta en aquestes comarques uns trets físics singulars que el distingeixen de la resta del litoral català i afecta al model d'ocupació turística del litoral.

El delta, com a element geogràfic singular, constitueix una peça que introdueix discontinuïtat al litoral, a la seva "normalitat" i linealitat, i trenca el model habitual d'implantació turística: continu urbà d'edificacions que suposa l'urbanisme turístic i els serveis associats; ciutat continua, funcional y/ o construïda. El delta, per la seva dimensió geogràfica i per la seva condició d'espai protegit, suposa una ruptura a la continuïtat funcional del litoral en termes d'espai urbà turístic. Però, el delta, paradoxalment, s'ha constituït en el recurs- producte diferencial i en uns dels atractius fonamentals del turisme.

El resultat és que el model d'implantació turística és diferent al d'altres sectors de la costa catalana, amb els seus pros i contres. D'una banda, ha permès evitar les manifestacions abusives de la construcció massiva en el litoral, model que és rebutjat o criticat. D'altra banda, la fragmentació del litoral en peces diferents no ha permès i, probablement, no permetrà assolir uns assentaments turístics de massa crítica per garantir una competitivitat en determinats mercats turístics.

L'estructura territorial, a escala comarcal i de marca turística, es projecta com a escenari condicionador del model d'implantació turística i fonamenta els atributs geogràfics que esdevenen recursos turístics específics que singularitzen les possibles modalitats turístiques. A escala local, cada municipi, com és el cas de Sant Carles de la Ràpita, les situacions podem particularitzar-se en relació a aquest trets més generals, i en funció de la seva localització i dels seus atributs específics poder configurar un patró local diferent de desenvolupament turístic en el marc comarcal i regional descrit.

3. SANT CARLES DE LA RÀPITA

El municipi de Sant Carles de la Ràpita té una extensió superficial de 53,7km² i una població de 15.338 habitants (segons dades de 2011). Forma part de la comarca del Montsià i de la marca turística Terres de l'Ebre. El terme municipal presenta un poblament molt concentrat, amb pocs nuclis de població. A més de la ciutat de Sant Carles de la Ràpita, que inclou el barri conurbat de l'Espanyol, només compta amb la caseria de les Salines de la Trinitat, situada a la península de la Banya i formada per un conjunt de cases de tipus estacional i de caràcter laboral, i la urbanització el Maset.

La caracterització del municipi de Sant Carles de la Ràpita forma part de la informació que conté els diversos documents que conformen el POUM del municipi, en procés de redacció (2011-2012). Tant la *Diagnosi ambiental* com la *Diagnosi socioeconòmica* i la *Diagnosi urbanística* són veritables radiografies de la seva dimensió territorial, ambiental, social i econòmica, que en conjunt aporten una ampla i aprofundida informació sobre el municipi.

Per assolir els objectius del present document, sobre les característiques del turisme al municipi, en aquest apartat es recullen només els trets bàsics de la seva estructura territorial i econòmica, com a marc referencial d'escala local de la seva orientació econòmica i de la seva funcionalitat turística actual i futura.

3.1. POSICIÓ GEOGRÀFICA I BASES FÍSiques: EL BINOMI TERRA-MAR

El municipi de Sant Carles de la Ràpita es localitza a l'extrem sud de Catalunya, a la part més meridional del delta del riu Ebre, a la seva part dreta. De la seva situació en el marc regional cal destacar, d'una banda, que forma part del corredor mediterrani (eix litoral), entre les àrees metropolitanes de Tarragona i Castelló, i del propi eix de l'Ebre. D'altra banda, la seva localització llunyana de les grans àrees urbanes li dona un caràcter excèntric i perifèric, en termes geogràfics, en particular respecte a Barcelona com a capital i com a centre econòmic.

El municipi de Sant Carles de la Ràpita es troba al sector meridional del delta de l'Ebre, on s'ajunten les terres continentals (velles terres) i les deltaïques, les aportades per la sedimentació dels al·luvions del riu Ebre. De l'estructura física del seu territori cal

assenyalar el fet que comprèn tres unitats orogràfiques (fragment del delta, fragment de la serra del Montsià i fragment de la franja litoral, entre el mar i la vessant del Montsià) que confereixen singularitat al municipi i es projecten sobre la vegetació i també matisen en cada cas el clima mediterrani de plana i muntanya baixa amb influència marítima. Aquestes tres unitats són, en definitiva, elements estructurals del territori, components paisatgístics i escenaris de pràctiques turístiques (nàutiques- esportives; natura-esportives). Aquesta diversitat d'atributs del territori esdevenen avui dia atractius per l'activitat turística i doten al municipi d'aquesta potencialitat.

El terme municipal comprèn dues parts diferenciades i discontinues, i d'extensió superficial similar: un sector de terra ferma i un sector deltaic. El sector de terra ferma comprèn, a la vagada, dos unitats distintes: la de ponent, accidentada pel contraforts del Montsià (La Foradada amb 687m i el Tossal de Mata –rodona de 617m) i la que s'estén per llevant de l'antic Canal de Navegació, de formació deltaica i que arriba fins a la Gola vella on el terme limita amb el municipi d'Amposta. Entre els contraforts del Montsià i el mar és on es troba el nucli de població i on es concentra la major part de l'activitat. El segon sector, el deltaic, està format per la península de la Banya i l'istme del Trabucador.

Sant Carles de la Ràpita és un municipi litoral, amb una costa continental baixa i amb platges deltaiques de diversa composició. Com a elements geogràfics singulars destaca el perímetre del Delta de l'Ebre (dibuixat per la península de la Banya i l'istme del Trabucador, de 5,5km de longitud que la uneix a les terres del delta del municipi d'Amposta) i l'espai de mar tancat format per les platges pantanoses del delta (als termes de Sant Carles i Amposta), l'istme del Trabucador i el perímetre de la península de la Banya.

L'espai de mar tancat és el port del Alfacs (petita badia dels Alfacs), més conegut com a port del Sant Carles, un dels ports naturals més protegits del litoral català. Aquest espai marítim té una extensió d'uns 60km² i una profunditat màxima entre 6 i 9 metres. La península de la Banya de 23,8 km² i el istme del Trabucador, formats per arenals, comprenen kilòmetres de platges, formen part del Parc Natural del Delta de l'Ebre, de la Reserva natural parcial de la Punta de la Banya i de la Xarxa Natura 2000.

Les platges del sector continental són en total set, i es distribueixen des del límit meridional del municipi fins al port de la ciutat. Són platges petites i destaquen dos: la platja de les Delícies i la platja del parc del Garbí, que es la més gran, la que disposa de més serveis i la

que es localitza prop del centre de la ciutat. En el sector deltaic, les platges interiors (del port del Alfacs) són pantanoses i poc atractives pel bany, i la major part són espais protegits. Les platges deltaïques orientades a mar obert, les del Trabucador i la península de la Banya, les més grans del municipi i de les més llargues de Catalunya, formen part d'espais protegits i tenen accés restringit.

De l'estructura territorial i els usos del sòl al municipi cal destacar el protagonisme del sistema d'espais oberts i les categories que el formen. Aquesta caracterització de tipus d'espais i, a la vegada, el predomini de superfícies planes determinen uns paisatges singulars que s'afegeixen, com a atractiu, al valor intrínsec dels components del medi natural.

Segons la *Diagnosi urbanística* la major part de l'extensió del terme municipal de Sant Carles de la Ràpita (91,9%) corresponia a sòl no urbanitzable, mentre que la resta de la superfície es reparteix pràcticament a parts iguals entre l'urbà i l'urbanitzable. Aquest percentatge de sòl no urbanitzable es troba molt per sobre de la mitjana de Catalunya (76,1%), si bé municipis veïns com Amposta o Sant Jaume d'Enveja presenten proporcions encara majors pel fet que el seu territori participa en major proporció de la superfície del delta. Una part d'aquesta extensió correspon a les gairebé 4.000 hectàrees incloses en el Pla d'Espais d'Interès Natural, que ocupa més de les tres quartes parts de la superfície total (78,2%) i que està representat per dues grans unitats: la del Delta de l'Ebre, amb 3.498,98 de les seves 12.737,97 hectàrees terrestres (a les que cal sumar 35.647,10ha marítimes) compartides amb els municipis de Deltebre, l'Ampolla, Sant Jaume d'Enveja i Amposta; i, en segon lloc, a una petita part del de la Serra de Montsià, que inclou 484,17 de les seves 5.296,43 hectàrees, i que comparteix amb els municipis d'Alcanar, Amposta, Freginals i Ulldesona.

3.2. L'ECONOMIA

L'estructura productiva del municipi de Sant Carles de la Ràpita apareix determinada pel seu caràcter marítim i pel protagonisme del port i les seves activitats associades. El port de Sant Carles de la Ràpita és un dels primers ports pesquers de Catalunya i un dels ports comercials destacats, a més de comprendre un port esportiu.

Tal com es recull a la *Diagnosi Urbanística*, el pes del sector primari en el conjunt de l'activitat econòmica de Sant Carles de la Ràpita és molt superior al del conjunt de Catalunya, en detriment d'un sector industrial que no arriba a la meitat de la mitjana catalana. Així, el municipi mostra una fortíssima especialització en l'activitat pesquera, amb una elevada proporció de llocs de treball en aquest sector, que a més a més pes seu pes el sector es el definidor de l'activitat del municipi. Tanmateix, és un municipi notablement especialitzat en activitat turística. Malgrat aquesta darrera afirmació, Sant Carles de la Ràpita disposa d'una oferta hotelera de nivell mitjà i poc diversificada.

Per la caracterització de l'estructura productiva és habitual recórrer a l'anàlisi de la sectorització de la població ocupada i a l'anàlisi de la composició per branques d'activitats dels assalariats afiliats a la seguretat social. Pel primer cas, les dades del darrer cens de població de 2001 (no es disposen encara de les dades actualitzades del cens de 2011) mostren un predomini al municipi del sector serveis i li segueix el sector secundari i el sector primari. Per branques d'activitat, el paper de l'hostaleria i restauració representa el 9,92% sobre un total de 3.367 ocupats, essent una de les branques més destacades, després del la construcció (17,23%) i el comerç i reparacions (16,78%), ambdues molt relacionades amb el turisme; la pesca (14,58%) i les indústries manufactureres (11,91%).

La consideració dels assalariats afiliats a la seguretat social (règim general i autònoms), permet constatar (any 2010) el paper creixent de les activitats turístiques i associades. Segons dades de 2010, la secció d'activitat identificada com a hostaleria concentrava el 13,12% dels afiliats (sobre un total de 3.393), per darrera de la secció comerç a l'engròs i al detall (20,81%) i construcció (13,53%).

En relació al sector de la pesca, que és un dels que genera més ocupació al municipi, i tal com es recull en les diagnosis fetes pel POUM, presenta tanmateix un futur incert fora del marc de dependència que representen les subvencions i es per això que cal potenciar la diversificació de la base econòmica de Sant Carles de la Ràpita. De manera sistematitzada l'anàlisi conclou, en relació a la pesca i al conjunt de l'activitat productiva, afirmant que cal:

- a) adoptar amb la màxima celeritat possible les mesures que permetin la reconversió del sector, al mateix temps que es busquen activitats tant suplementàries com complementàries a la pesca;
- b) mantenir i fer rendibles sectors tradicionals;
- i c) incentivar i diversificar una activitat turística basada en l'hostaleria i el subministrament dels serveis complementaris necessaris.

En relació al sector turístic, s'ha afirmat que Sant Carles és un municipi notablement especialitzat en activitat turística i que, malgrat això, disposa d'una oferta hotelera de nivell mitjà i poc diversificada. En les línies que segueixen s'aprofundeix en la caracterització del sector turístic, objectiu d'aquest document.

3.3. L'ACTIVITAT TURÍSTICA

Sant Carles de la Ràpita fonamenta l'activitat turística, tal com succeeix en els municipis de litoral, en els atractius associats al seu caràcter costaner i al clima mediterrani (sol i platja). Tal com s'ha assenyalat a l'apartat anterior el municipi conta amb 7 platges i la potencialitat de les platges del delta.

Sant Carles de la Ràpita ofereix, però, tres atractius que tot i no ser exclusius del municipi el singularitzen i marquen la seva imatge turística: el delta de l'Ebre, que pel seus atributs geogràfics en bona part ha estat declarat espai protegit (diverses figures jurídiques); els equipaments nàutic-esportius-turístics i la gastronomia. No s'ha d'oblidar, tot i que en menor mesura, el valor del patrimoni rural, del patrimoni cultural, del patrimoni històric -monumental (l'origen de la ciutat i la seva construcció) i del paisatge, tant el propi de les seves unitats estructurals com del conjunt, pel fet que el municipi té una conca visual molt àmplia i la qual cosa augmenta el valor escènic del paisatge.

Sant Carles de la Ràpita no és un municipi aïllat i entès com a destinació turística no es pot dissociar funcionalment dels municipis veïns i del conjunt de la comarca (Montsià) i marca turística (Terres de l'Ebre). En una altra escala es beneficia, tanmateix, de ser lloc de pas dins l'eix litoral català i peninsular i de la comunicació, a escala comarcal i regional, entre la costa i l'interior (eix de l'Ebre).

L'anàlisi de la dimensió i composició de l'oferta turística (d'allotjament i complementària) permet una primera aproximació al turisme del municipi. L'oferta hotelera el 2012 comprèn 12 establiments, incloent 4 pensions, amb un total de 894 places. Destaca l'hotel Miami Mar de 4 estrelles amb 60 places, i 3 establiments de tres estrelles amb 522 places en total, entre ells l'hotel La Ràpita que amb 464 places és el més gran del municipi (vegeu Taula 7 i Taula 8). Sant Carles és el municipi amb més oferta hotelera del Montsià, per sobre de la

capital Amposta, i concentra més de la meitat del total comarcal. En contrast amb els valors absoluts, la composició de l'oferta evidencia el predomini d'una categoria mitjana. D'altra banda, al municipi no hi ha cap càmping. El més a prop és el càmping Els Alfacs, situat al municipi d'Alcanar, però només a tres kilòmetres del nucli urbà de Sant Carles de la Ràpita.

Taula 7. Establiments hotelers a Sant Carles de la Ràpita, 2012

Establiment	Adreça	Categoria	Habitacions	Places
Can Batiste	Sant Isidre , 204	HOTEL 3	17	30
Casa Albert	Sant Miquel , 3	PENSIO 1	4	7
Casa Ramon	Arsenal, 16	PENSIO 2	16	26
Celma	PI Espanya , 2	PENSIO 1	21	31
Del Port	Av Constitució, 6	HOTEL 3	16	28
Hostal Agustí	Pilar , 22-24	PENSIO 2	27	59
Juanito	Pg Marítim, s/n	HOTEL 1	35	70
La Ràpita	PI Lluís Companys, s/n	HOTEL 3	232	464
Llansola	Sant Isidre, 98	HOTEL 2	21	38
Miami Mar	Pg Marítim, 18-20	HOTEL 4	30	60
Plaça Vella	Arsenal, 31	HOTEL 2	21	46
Rocamar	Av Constitució , 8	PENSIO 2	19	35
<i>Total</i>			459	894

Font: Registre de Turisme de Catalunya, DG de Turisme

Taula 8. Places hoteleres de Sant Carles de la Ràpita, per categories de l'establiment, 2012

Categoria	Establiments	Habitacions	Places	% s/total places
Hotel 5 est	0	0	0	0
Hotel 4 est	1	30	60	6,7
Hotel 3 est	3	265	522	58,4
Hotel 2 est	2	42	84	9,4
Hotel 1 est	1	35	70	7,8
Hostals i pensions	5	87	158	17,7
<i>Total</i>	12	459	894	100,0

Font: Registre de Turisme de Catalunya, DG de Turisme

Sant Carles de la Ràpita disposa d'un establiment de turisme rural, malgrat l'expansió viscuda per aquest tipus de turisme en els darrers vint anys. Es tracta de l'establiment del Mas de Sans (Partida Pas d'en Carrasca), modalitat allotjament rural- masoveria. En relació a altres tipus d'oferta d'allotjament, el municipi conta amb el Complex turístic l'Alberg, inaugurat al març del 1995, amb capacitat oficial per a 178 places.

L'oferta d'allotjament turística es completa amb el cens les residències secundàries fruit del denominat "turisme residencial" (residencialisme turístic), tal com succeeix en els municipis litorals, i particularment a tota la costa meridional de Catalunya, incloent els municipis del litoral de les Terres de l'Ebre. El fet que no es disposi de les dades del nou cens d'habitatges de 2011 no permet conèixer dades oficials actualitzades. Si es considera el cens de 2001, el municipi tenia un cens d'habitatges familiars format per 2.162 residències secundàries, 4.184 residències principals i 1.159 habitatges buits. La darrera dècada, fins el 2008, s'ha caracteritzat per un fort dinamisme en el sector immobiliari turístic, tal com ho demostra l'evolució del nombre de llicències i habitatges construïts i altres indicadors indirectes associats al mercat de turisme residencial, la qual cosa permet afirmar que el cens de segones residències a Sant Carles de la Ràpita és avui més gran que fa deu anys i que s'ha intensificat la seva funció residencial-turística.

Segons la *Diagnosi urbanística*, entre els anys 2001 i 2009 es van construir 6.876 habitatges familiars a Sant Carles de la Ràpita. Tenint en compte que el parc existent a l'inici d'aquest període era de 7.500 unitats, això significa que el 48% dels habitatges del municipi s'han construït al llarg dels darrers 8 anys. Malgrat que aquesta ha estat una etapa d'increment generalitzat de l'activitat constructora, la proporció d'habitatges nous a Sant Carles de la Ràpita és notablement superior a la del conjunt de la comarca del Montsià (on els nous habitatges representen un 36,7%), de les Terres de l'Ebre (30,4%), àmbits que al seu torn es trobaven per sobre de la mitjana de Catalunya (15,7%). La crisi en el sector immobiliari iniciada l'any 2008 ha aturat aquesta tendència de manera radical ja que, especialment en el cas de la Ràpita, 2006, 2007 i 2008 han estat els anys en què s'ha acabat més habitatges, amb més de mil unitats per any, per caure a 175 l'any 2009.

L'anomenada oferta complementària comprèn en el cas de Sant Carles de la Ràpita, sobretot, el cens d'establiments de restauració i els equipaments nàutic-esportius-turístics (les instal·lacions portuàries orientades a les activitats esportives i turístiques i serveis complementaris).

El cens de restaurants del 2012 comprèn un total de 46 establiments, amb un fort creixement el en els darrers 5 anys, als que s'han de sumar més de 139 bars i cafeteries. El cens de restaurants suposa 2,5 establiments per cada 1.000 habitants, mentre que la mitjana de Catalunya era de 1,9. Aquestes xifres no fan més que ratificar la imatge de Sant Carles de la Ràpita com a destí de **turisme gastronòmic**, especialització tradicional del

municipis del delta, basada en els productes de la terra i del mar, i que en els darrers temps ha viscut un gran impuls i creixement pel boom de la gastronomia en general i d'aquest fenomen associat a llocs turístics. Del total de restaurants 25 són restaurants de peixos-mariscos-arrossos.

Un exemple de l'afirmació anterior és l'esforç de la Direcció General de Turisme de la Generalitat de Catalunya vers l'especialitat gastronòmica en l'hoteleria catalana, i les diverses accions en aquest projecte per avançar en la visualització de Catalunya com a destinació turística de qualitat. L'especialitat hotelera en gastronomia arriba en un moment òptim de reconeixement internacional de la cuina i gastronomia catalanes.

En relació més concreta a Sant Carles de la Ràpita, es pot citar el fet que la “Asociación Española de Destinos de Promoción del Turismo Gastronómico” va incorporar a principis de 2011 vuit noves ciutats entre els seus membres: Córdoba, Mallorca, Menorca, Murcia, Segovia, Vinaròs, Tenerife i Sant Carles de la Ràpita. L'acceptació d'aquestes incorporacions comporta la possibilitat d'integrar-se en el “Club de Producto Saborea España”. Sens dubte, la pertinença a aquesta associació és un reflex de la importància del treball en xarxa i del valor de les estratègies per a contribuir en una promoció turística relacionada amb la cuina, productes, territori i el desenvolupament turístic. Finalment, un exemple d'aquesta tendència és la presentació, per part de la regidoria de turisme, a Fitur 2012 (gener) de paquets gastronòmics de Sant Carles de la Ràpita. En gran part, aquest resultat són fruit del treball desplegat en els darrers anys per la Regidoria de Turisme que també ha fomentat la creació del Col·lectiu Cuina de Sant Carles de la Ràpita-Delta de l'Ebre.

En relació amb els equipaments nàutic-esportius-turístics (les instal·lacions portuàries orientades a les activitats esportives i turístiques i serveis complementaris), el port de Sant Carles de la Ràpita té un sector dedicat a aquesta funció, a més de ser port comercial i port pesquer. El 1969 es va constituir el Club Nàutic de Sant Carles de la Ràpita que disposava de centenars d'amarratges, El 2007 es va començar a construir un nou espai –el nou port esportiu- de 1.100 amarratges per vaixells entre 8 i 30 metres d'eslora; la qual cosa li permet participar en el mercat del **turisme nàutic**, en totes les seves manifestacions.

La qualitat dels serveis turístics de Sant Carles de la Ràpita està garantida per segell de prestigi que hi aporta actualment l'Estació Nàutica de la Ràpita-Delta de l'Ebre, una associació d'empreses i d'institucions -públiques i privades- que s'han unit per treballar en xarxa i oferir un ampli ventall de propostes d'oci i turisme. Aquest nou concepte d'oferta es basa en tres pilars fonamentals: el mar, els esports (vela, submarinisme, kitesurf, windsurf, motos aquàtiques, piragüisme, etc.), i un ventall d'activitats lúdiques com el cicloturisme, els senderisme i el turisme rural

Una Estació Nàutica és un associació d'empreses amb l'objectiu d'oferir productes d'activitats nàutiques (pesca, creuers, chàrters, catamarén, esquí aquàtic, submarinisme, windsurf, kayak, vela...) i d'allotjament i es completa amb serveis complementaris (restauració, oci, comerç, etc.). Actualment existeixen a Espanya un total de 30 Estacions Nàutiques. La major part es localitza a Catalunya, Balears i Canàries. A Catalunya hi ha un total de 10: Roses -Cap de Creus; L'Estartit -Illes Medes; Badia de Palamós i Calonge - Sant Antoni; Santa Susanna; Vilanova i la Geltrú; Costa Daurada, Sant Carles de la Ràpita – Delta del Ebre.

El municipi de Sant Carles de la Ràpita forma part de realitats territorials i polític-administratives d'escala superior. Cal mencionar, en primer terme, la comarca del Montsià i, en segon lloc, la seva pertinença a la marca turística Terres de l'Ebre. Convé afegir, finalment, que per homogeneïtat territorial, funcional i organitzativa el municipi forma part del clúster territorial anomenat Terres de l'Ebre. Es tracta d'un clúster que comprèn la zona del Delta de l'Ebre i els Ports de Beseit. Aquesta zona es caracteritza per posseir un ric patrimoni natural i cultural, tant a la zona litoral com a la muntanyosa. Els Ports de Beseit es diferencien per una oferta plenament relacionada amb la natura i la cultura, gràcies a la situació en un entorn muntanyós clarament privilegiat, que s'estén més enllà dels límits del clúster aquí definit i que serveix per aprofitar sinèrgies amb l'entorn. La zona costanera del Delta de l'Ebre, per altra banda, combina la seva oferta de turisme de natura directament vinculada als aiguamolls amb una oferta d'aventura, oci i cultura en general. Aquest fet és degut a que municipis com l'Ametlla del Mar o Alcanar estan més especialitzats en turisme de sol i platja.

El clúster de les Terres de l'Ebre es caracteritza per una diversitat d'activitats si bé és similar en índexs a la mitjana de diversitat a tota Catalunya, igual que el clúster veí, la Costa Daurada. No obstant, tant l'índex de concentració com el d'especialització turística de les

Terres de l'Ebre romanen en nivells inferiors en relació a la resta de clústers de Catalunya. Donat el caràcter marcadament natural del clúster de les Terres de l'Ebre, existeix una bona complementarietat amb la diversitat d'activitats oferta en clústers propers com la Costa Daurada o el Segrià-Ponent de Lleida. Així doncs, cal subratllar la importància d'aquest clúster tant a nivell de proximitat geogràfica, com a nivell de sostenibilitat econòmica per a la zona i per als seus habitants. Les Terres de l'Ebre són un clúster plenament consolidat, ja que l'activitat oferta és prou heterogènia com per tenir el seu lloc en el mercat turístic actual i del futur.

4.REFERÈNCIES PER A LA GESTIÓ TERRITORIAL DEL TURISME

Les pàgines anteriors recullen, tal com s'havia anunciat en la Presentació, una reflexió sobre la relació turisme- territori, a partir del context fenomenològic (turisme, gestió municipal,..) i del context regional i local (Catalunya, Terres de l'Ebre, Sant Carles de la Ràpita). S'ha parlat dels canvis del turisme i de nous escenari que afecten els hàbits del consum i de la producció turística, i de la progressiva turistificació del territori. S'ha parlat del marc de l'administració pública local i de les opcions dels diferents instruments de planificació. S'ha parlat del nou marc d'accessibilitat, mobilitat i model turístic, caracteritzat per la millora en les infraestructures viàries, els nous hàbits de consum i mobilitat dels turistes i nous productes, l'organització i promoció de l'oferta, que en definitiva són fets que marquen una nova mobilitat espacial dels fluxos turístics a escala local, comarcal i regional. S'ha parlat del marc regional i comarcal com a espais turístics on s'integra el municipi de Sant Carles de la Ràpita. I, finalment, s'ha incorporat en l'anàlisi i argumentació preliminar el condicionant que suposa l'actual escenari de crisis, que frena les possibilitats d'actuació i genera incerteses a curt termini, fet que es projecta sobre tot el procés de planificació territorial i urbana i sobre la planificació econòmica.

El sistema turístic actual de Sant Carles de la Ràpita, de dimensió destacada en comparació amb altres municipis de les Terres de l'Ebre, està articulat en les estructures territorial, econòmica, social i política - administrativa del municipi. Els reptes de l'actual i futura gestió territorial del turisme ha d'assumir que tota acció en el sistema territorial no serà neutra vers el turisme. El turisme és present, però sobretot és futur: es desitja la diversificació la base econòmica del municipi i la intensificació de les activitats econòmiques. S'assumeix, tanmateix, que cal actuar sense hipotecar la potencialitat turística del municipi, amb les cauteles que siguin necessàries.

Per concloure aquesta reflexió sobre el turisme en la planificació territorial i urbana, a partir de la realitat de Sant Carles de la Ràpita i del procés de redacció del seu POUM, se sistematitzen a continuació diverses referències (de naturalesa conceptual, analítica, operativa, propositiva,..) a tenir en compte per a la redacció definitiva de la Memòria del POUM i les corresponents determinacions.

4.1. POTENCIALITAT TURÍSTICA I FOMENT DEL TURISME

Els documents del POUM aporten diverses valoracions i propostes sobre la potencialitat turística i el foment de les activitats turístiques en el municipi de Sant Carles de la Ràpita.

4.1.1. La potencialitat turística del patrimoni cultural i natural

El patrimoni natural i el patrimoni cultural del municipi no revelen diferències substantives amb la situació que presenten altres municipis propers. Els elements patrimonials naturals i culturals tenen una alta potencialitat turística, si es consideren el seu aprofitament actual i, a la vegada, les tendències del mercat turístic. Les diagnosi ambiental i urbanística recullen dades i valoracions del patrimoni natural i cultural, amb la identificació i caracterització dels elements més significatius.

La *Diagnosi ambiental* aporta una anàlisi i descripció molt exhaustiva i acurada del patrimoni natural, i també una anàlisi i valoració de diferents elements del patrimoni cultural, entès en sentit ampli. El tractament del tema del patrimoni natural - turisme ha de superar les primeres aproximacions basades en la simple catalogació o inventari de recursos. Una de les cauteles, però, és tenir present els límits físics de la relació espais protegits – turisme, i per tant de la seva posada en valor turístic. En aquesta ocasió és contempla un plantejament sinèrgic.

Es qualifica el municipi com un municipi únic, molt dives i ric ambientalment. Sant Carles de la Ràpita presenta un medi natural d'alt valor intrínsec dels seus atributs, de valor singular, d'alt valor qualitatiu. Dos espais protegits, el Delta de l'Ebre i la Serra de Montsià, ocupen el 76% de la superfície total del municipi, a part del front marítim protegit.

La *Diagnosi ambiental* contempla, a més a més, el paisatge com a valor afegit a protegir, i identifica tres unitats paisatgístiques diferenciades: el paisatge fluvial, les serres del Montsià i Godall i el Delta de l'Ebre. I inclou dos valoracions que cal destacar en aquest document sobre el turisme: 1) Sant Carles de la Ràpita és un municipi molt sensible des del punt de vista paisatgístic, doncs té una conca visual molt àmplia; i 2) Les mesures d'integració paisatgística han de ser importants per tal de minimitzar l'artificialització del paisatge i mantenir el seu atractiu ambiental, turístic i valor afegit pels ciutadans.

Sant Carles de la Ràpita, amb 4.000 hectàrees incloses en el PEIN, és el municipi amb més superfície protegida per una figura de planejament municipal entre els municipis litorals del Montsià i el Baix Ebre. A partir d'aquesta situació, i tenint en compte les característiques i potencialitats de desenvolupament del municipi, cal impulsar les mesures oportunes que preservin els seus espais protegits al temps que fan augmentar el seu valor com a recurs.

A banda del seu valor natural, tant a nivell intrínsec com per la seva contribució a la funcionalitat del sistema general d'espais oberts a una escala territorial superior, aquests unitats haurien de ser especialment valorades des del punt de vista del seu valor potencial, tant **per al gaudi de la població autòctona** com **per a l'activitat turística del municipi**. L'existència d'aquestes àrees, juntament amb un altre recurs de gran valor com són les platges, haurien de ser la base per a la definició **d'una oferta turística diversificada i basada en la sostenibilitat**.

Una variable important en la potencialitat turística d'un municipi és la que deriva de la seva localització, que pot resultar ser un avantatge. La posició geogràfica de Sant Carles de la Ràpita presenta valors contraposats segons l'escala d'observació i de funcionalitat territorial.

- D'una banda, la situació de perifèritat assenyalada s'ha de relativitzar pel fet que en els darrers anys s'ha intensificat la mobilitat territorial i aquest és un escenari que perdurà i creixerà en el futur.
- En un altre sentit, els possibles avantatges de la seva pertinença al corredor costaner i a l'eix de l'Ebre també han de matisar-se pel fet que a escala comarcal es constata que els principals eixos de comunicació no travessen el municipi (autopista i ferrocarril segueixen cap el sud des d'Amposta i Tortosa el passadís d'Ulldecona), a més a més, el municipi ha de competir amb altres nuclis urbans propers de major jerarquia (Amposta –capital comarcal- i Tortosa).

Per tant, la interpretació en termes d'anàlisi DAFO de la posició del municipi en el marc regional i comarcal ha de relativitzar el significat sigui positiu o negatiu tant de les característiques internes (enteses com a debilitats o forteses) com de l'abast dels avantatges derivats de la relació amb l'entorn exterior (llegits en termes de amenaces o d'oportunitats).

En relació a l'explotació dels recursos turístics i del desplegament de les activitats turístiques, la *Diagnosi socioeconòmica* aporta importants valoracions. S'afirma que Sant

Carles de la Ràpita és un municipi d'alta especialització turística, però en canvi disposa d'una **oferta d'allotjament** molt inferior al potencial turístic del municipi.

En aquest sentit, seria especialment interessant **potenciar la diversificació de l'oferta turística** per a un municipi de les característiques de Sant Carles de la Ràpita que, per la seva localització, i per la manca d'oferta hotelera de categories superiors al conjunt de la comarca, podria ser complementada per esdevenir centre d'atracció d'una demanda turística que aposta de manera creixent per la qualitat i la diversitat dels equipaments i serveis.

L'activitat turística en aquest municipi hauria d'anar molt més enllà de l'explotació bàsica d'un recurs com la platja i, per tant, intensificar l'aprofitament de la riquesa històrica, paisatgística, gastronòmica i natural que ofereix. En aquest sentit, la vinculació amb l'activitat pesquera tradicional a què es feia referència a l'apartat anterior o, com ja apuntava fa uns anys el DAR, la recuperació de l'entorn paisatgístic dels nuclis de població rural i la incentivació d'activitats conservadores del patrimoni agrorural de la zona (oliveres mil·lenàries, marges i construccions de pedra en sec...) o el foment de les cases de turisme rural i restauració com a aparadors dels productes del territori (arròs, cítrics, oli, mel, rebosteria, peix, marisc...) integrant el producte gastronòmic autòcton local en aquests establiments, són alternatives de desenvolupament turístic per a les quals el municipi de Sant Carles de la Ràpita es troba excel·lentment posicionat.

Cal **diversificar, doncs, l'oferta d'allotjament** del municipi i complementar la seva oferta turística amb aquells elements i sectors d'activitat propis de la zona, de manera que la dotació d'una oferta integral, integrada i coherent de serveis i equipaments turístics permeti atraure una demanda major i més exigent.

4.1.2. Foment del turisme

En les conclusions específiques de cada apartat de la *Diagnosi socioeconòmica* i en les conclusions generals de la *Diagnosi urbanística* es recullen afirmacions i propostes pel foment de les activitats turístiques de forma explícita i també de manera implícita, a través de formulacions més amples o genèriques sobre el model econòmic, el model urbanístic o la protecció mediambiental quan s'identifiquen les línies a seguir en el futur desenvolupament del municipi. En síntesi, en els documents de la Memòria del POUM

s'aposta per la **diversificació de la base econòmica** del municipi i per **intensificació de les activitats turístiques**. Les valoracions i propostes més concretes són:

- Cal potenciar la diversificació de la base econòmica de Sant Carles de la Ràpita i la seva capacitat per mantenir i fer rendibles sectors tradicionals.
- Cal atraure nova activitat al municipi per tal de reduir la importància sobre l'ocupació de la construcció i d'un sector com el pesquer amb un futur incert fora del marc de dependència que representen les subvencions.
- Sant Carles de la Ràpita és un municipi notablement especialitzat en activitat turística, tot i que disposa d'una oferta hotelera de nivell mitjà i poc diversificada.
- incentivar una activitat turística basada en l'hostaleria i el subministrament dels serveis complementaris necessaris.
- Cal diversificar l'oferta d'allotjament del municipi i complementar la seva oferta turística amb aquells elements i sectors d'activitat propis de la zona, de manera que la dotació d'una oferta integral, integrada i coherent de serveis i equipaments turístics permeti atraure una demanda major i més exigent.
- Per assolir aquests reptes, cal aprofitar l'avantatge competitiu que representa l'elevada accessibilitat del municipi així com les possibilitats d'utilització dels recursos naturals, culturals i històrics de què disposa.

La intensificació i el foment de les activitats turístiques del municipi haurien de contemplar dos tipus d'estratègies i accions:

1. Activar nous recursos turístics mitjançant processos específics de desenvolupament. Aquests processos seran lents en el temps (s'han de considerar els efectes alentidors de la crisi econòmica) i limitats en el seu abast (limitacions associades a la protecció del patrimoni natural i cultural i al model d'ordenació del territori i desenvolupament urbanístic pel s'ha optat).
2. Optimitzar el sistema turístic actual i cercar la seva màxima eficiència.

4.2. TURISME I DIRECTRIUS DEL POUM

A l'Apartat 1d'aquest document s'ha fet esment a la diferència entre planificació física i planificació econòmica, i al fet que aquesta darrera articula la regulació i el foment de les activitats turístiques.

Malgrat tot, la consideració del turisme en la redacció dels POUM apareix, cada vegada més, com a una necessitat davant les exigències de la dimensió territorial del turisme i les noves dinàmiques i realitats territorials en les que s'observen una clara projecció del fenomen turístic en el territori (relació turisme – planificació territori, i relació turisme – planificació urbana, segons l'escala operativa).

Interessa veure com s'ha incorporat el tema del turisme en els documents preliminars de la redacció del POUM de Sant Carles de la Ràpita i, posteriorment, afegir noves propostes:

a) Criteris i objectius generals del nou pla d'ordenació urbanística municipal

En els documents ja redactats es proposa plantejar el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Sant Carles de la Ràpita un model de desenvolupament sostenible, funcionalment integrat i ambientalment eficient i un bon establiment urbà per tal d'aconseguir una millora de la qualitat de vida dels seus habitants, tot harmonitzant i compatibilitzant usos i activitats, i posar de relleu els valors històrics, arquitectònics, naturals i paisatgístics que té el municipi i li permeten reforçar la seva identitat. Aquest **objectiu general** es recolza en uns **principis generals per a un desenvolupament urbanístic sostenible** que per al POUM de Sant Carles de la Ràpita que es recullen en la Diagnosi urbanística.

Es evident que aquest objectiu general i els principis generals exigeixen l'adopció d'uns determinats criteris generals per la redacció del pla d'ordenació urbanística municipal que afecten a tots els àmbits. A la vegada, com a premissa es pot **considerar que tots els criteris i objectius afecten el turisme**, donat el seu caràcter transversal ("tot és turisme") i pel fet que la seva gestió es pot formalitzar tant a través d'instruments de planificació estratègica com de planificació física.

No obstant això, en relació a **les activitats turístiques** en sentit estricte la *Diagnosi urbanística* contempla els següents criteris i objectius específics dins els diversos àmbits:

➤ En relació al **desenvolupament urbanístic**

- Fomentar el turisme esportiu, cultural i natural, tot aprofitant la situació estratègica del municipi, amb una alta accessibilitat i amb grans valors paisatgístics i naturals.
- També es considera necessari replantejar el sector del Saliner i es podria traspassar part de l'edificabilitat residencial a ponent de la Porta Nord, en sòls pendents de planejament i que ara tenen el règim de sòl urbanitzable no delimitat. D'aquesta manera s'aconseguiria el model de desenvolupament més compacte i es podria alliberar edificabilitat en els terrenys situats a la plana deltaica, deixant-hi però els imprescindibles i complementaris al port esportiu com ara establiments hotelers i turístics integrats. També es podria fomentar un àmbit d'esports a l'aire lliure.
- Addicionalment, seria interessant que en un futur l'activitat hotelera impulsés el desenvolupament de congressos: l'entorn privilegiat i les condicions d'una oferta més extensa i qualificada permetria compensar fins a cert punt l'estacionalitat de l'activitat turística, i allargar els períodes d'explotació amb activitats d'alt valor afegit.

➤ En relació al **patrimoni cultural i arquitectònic**

- Confegir un bon catàleg d'edificis, elements arquitectònics i altres construccions, per tal d'establir la seva protecció com a béns culturals, tant del medi urbà com del rural. També cal crear un bon catàleg de masies rurals i fomentar la seva potencialitat turística.

➤ En relació al **paisatge urbà i desenvolupament**

- Establir una bona actuació de l'espai urbà de primera línia amb una millora del passeig marítim, el qual s'hauria d'ampliar en aquells punts que ho requereixi, fent molts trams exclusius per a vianants i bicicletes, tot procurant donar continuïtat al seu recorregut. Aquest tractament s'hauria de fer extensiu en aquells trams del front costaner del municipi que sigui possible i que no afectin al medi natural. A més, es podria transformar part de la vialitat rodada en espais exclusius pels vianants i carril bici.
- Potenciar una nova implantació hotelera d'alta qualitat integrada en el paisatge.

➤ En relació al sòl no urbanitzable

- Fomentar el turisme rural i garantir que la major protecció del sòl no urbanitzable vagi acompanyada necessàriament d'estratègies per a la seva dinamització i per al seu aprofitament com a actiu econòmic del municipi.

➤ En relació a les condicions ambientals

- Aconseguir tot allò que contemplen els objectius ambientals de caràcter específic sobre espais naturals i d'interès ambiental, Paisatge Riscos ambientals i prevenció de la contaminació i Mobilitat tenen una estreta relació amb la dialèctica turisme-territori.

b) Planificació física i planificació econòmica: la recerca d'una relació sinèrgica

A l'Apartat 1s'ha fet esment a la dificultat de definir el turisme i d'acotar les diverses vessants que comprèn i la seva complexitat i, d'altra banda, al considerar la gestió municipal del turisme s'ha recordat el paper dels actors públics locals i la diversitat d'instruments al servei de la gestió municipal del turisme.

Per la naturalesa espacial del turisme es fa necessari coordinar les decisions i les determinacions que donen contingut als documents que formen part dels instruments de la planificació física i de la planificació econòmica. La intencionalitat política sobre turisme s'han de conduir tant per la planificació física com per la planificació econòmica.

La consideració del caràcter transversal del turisme i el paper de la seva naturalesa territorial –que esdevé un tret diferencial respecte a altres activitats econòmiques- i el coneixement de les *diagnosis* del municipi de Sant Carles de la Ràpita porten a formalitzar les idees i reflexions següents a l'entorn de l'argumentació i continguts de la planificació urbana i la planificació estratègica:

1. El turisme, un component del sistema productiu i de l'estructura territorial

El foment i desplegament territorial del turisme es concep dins la estratègia principal de que cal diversificar la base econòmica del municipi de Sant Carles de la Ràpita, amb un procés d'adaptació del sector pesquer, amb noves activitats productives i amb una intensificació de les activitats turístiques i diversificació (turisme esportiu, cultural i natural; turisme de congressos, turisme rural,...)	<i>No es tracta de considerar el turisme com l'únic sector de futur, però si com un dels pilars que han de conformar l'estructura econòmica del municipi, a la vegada que és rebutja la idea de possible monocultiu turístic.</i>
---	---

2. La relació turisme – patrimoni

En els documents de les <i>diagnosis</i> i també a l'apartat anterior d'aquest document, s'ha fet molt èmfasi, en relació amb a potencialitat del turisme i el seu model futur, en dos valoracions: 1. El paper dels <u>espais protegits</u> pel seu valor intrínsec i per la seva contribució a la funcionalitat del sistema general d'espais oberts a una escala territorial superior. Aquests espais protegits haurien de ser especialment valorats des del punt de vista del seu valor potencial, tant per al gaudi de la població com per a <i>l'activitat turística del municipi</i>. 2. L'existència d'aquestes àrees, juntament amb un altre recurs de gran valor com són <u>les platges</u>, haurien de ser la base per a la definició d'una oferta turística diversificada i basada en la sostenibilitat.	<i>A partir d'aquesta interrelació, i tenint en compte les característiques i potencialitats de desenvolupament del municipi, cal vetllar pel manteniment de la situació actual de protecció dels espais naturals i cercar una intensificació de les relacions sinèrgiques entre conservació-aprofitament, seguint els principis del desenvolupament sostenible.</i>
---	--

3. Desenvolupament del turisme i estructures preexistents

Els àmbits de reflexió i proposta són diversos:

a) En relació a la qualitat de vida i l'escenari turístic de qualitat. Es persegueix com a primer objectiu la millora de la qualitat de vida dels residents (superant el concepte de benestar) i d'un escenari turístic que permeti experiències turístiques satisfactòries.	<i>El municipi ha de cercar una estructura productiva que generi riquesa i, a la vegada, dotar-se de serveis i equipaments. Aquests equipaments i serveis (esportius, culturals, de lleure, sanitaris,..) també possibiliten un escenari de qualitat de vida pel visitant, pel turista. Per tant, les actuacions en</i>
---	---

	<i>vers la millora d'equipaments i serveis esdevenen tanmateix unes externalitats positives pel sistema turístic del municipi.</i>
b) En relació a l'accessibilitat i mobilitat. En els documents preliminars s'ha afirmat que Sant Carles de la Ràpita compta amb una bona accessibilitat a escala regional. La qüestió de l'accessibilitat i la mobilitat ha estat un dels referents bàsics del disseny de criteris i propostes.	<i>En les diagnosi i en les propostes del POUM s'aposta per l'aprofitament de l'avantatge competitiu que representa l'elevada accessibilitat del municipi. Cal, però, considerar les matisacions fetes en aquest document sobre el tema (apartat 4.1.1, perifèritat del municipi, existència d'altres nuclis urbans més grans,...).</i>
c) En relació al foment de l'activitat turística, a la promoció i a la potenciació de la imatge de Sant Carles de la Ràpita com a destinació turística. La intensificació de les activitats turístiques és un dels objectius del POUM i, d'altra banda, la imatge és fonamental per les destinacions turístiques. D'una banda, és important "estar" en el "mapa" de les destinacions, en el mercat.	<i>Es tracta d'identificar els recursos susceptibles de ser posats en valor turístic i d'optimitzar els productes actuals. En aquets sentit, les possibilitats són moltes. A tall d'exemple, crear un relat (o relats) del patrimoni històric monumental, fer-lo llegible (codi de llenguatges habituals dels públics) i dotar-lo d'atractivitat (que connecti amb les inquietuds o desitjos de la demanda); o bé crear (optimitzar) una xarxa de miradors, donat la qualitat de paisatges. Pel que fa a la imatge, el municipi té a l'imaginari col·lectiu una imatge positiva, amable. Aquest suposa un avantatge que s'ha de potenciar millorant la seva visibilitat en els mercats, amb una adaptació a l'escenari turístic actual (nous models, paradigma de la sostenibilitat, crisi,...), i que pot repercutir a la vegada en l'atracció d'inversions en altres sectors productius.</i>

4. Gestió pública del turisme

La gestió municipal del turisme comprèn un conjunt d'accions associades a diferents instruments (diversos tipus de planificació), constituint processos d'intensitat i ritme marcats pels factors condicionants. Sovint la successió d'accions venen determinades per circumstàncies "urgents" alienes als criteris i objectius de la planificació. L'èxit de la gestió depèn del ritme i la intensitat dels processos.	<i>Es tracta de tenir uns criteris generals que contemplin els requeriments del desplegament del turisme, i que el model turístic estigui integrat en el model territorial que es desitja pel municipi. Es tracta de desplegar propostes que siguin possibles i al ritme que sigui possible, en un procés marcat per la direcció dels criteris. Es tracta doncs, de treballar a partir de les següents premisses que han d'assolir rang estructural:</i> <i>a) Entendre el turisme com a una de las bases econòmiques</i> <i>b) Optimitzar les estructures actuals.</i> <i>c) Aprofitar oportunitats (l'escenari de crisis marcarà els públics, la intensitat, els productes, els hàbits,..)</i> <i>d) Cercar sinergia entre planificació física (territorial i urbana) i econòmica (estratègica).</i> <i>e) Cercar cooperació pública-privada.</i> <i>La planificació sectorial pot canalitzar moltes de les accions detectades en les diagnosis de la Memòria del POUM. En aquest sentit, pot ser de gran utilitat un pla estratègic de turisme (o instrument de gestió similar) que faci de full de ruta de la gestió del turisme (pública-privada).</i>
--	---

4.3. ESTRATÈGIES DE GESTIÓ

La lectura dels Apartats 1, 2 i 3 d'aquest document i la consideració de les valoracions exposades en els punts anteriors permeten deduir diverses estratègies per la gestió municipal del turisme (planificació estratègica i planificació física) en el municipi de Sant Carles de la Ràpita que ha continuació s'assenyalen:

1. Cercar sinergies i estratègies de cooperació amb els municipis veïns i amb el conjunt de les Terres de l'Ebre per aconseguir la màxima eficiència del sistema turístic actual i per desenvolupar noves activitats turístiques. Informar en la promoció de Sant Carles de la Ràpita de l'existència de indrets i productes de gran atractivitat prop del municipi. Amb

aquest planejament el municipi aprofita, fa seus, aquests productes; i a efectes d'imatge i d'atractivitat amplia la seva potencialitat com a destinació.

2. Treballar en xarxa per assolir els objectius específics sectorials de la intensificació de les activitats turístiques. Cal cercar el valor i l'operativitat de mercat que aporten les xarxes territorials de productes temàtics ubicats en diferents municipis i comarques. En els darrers anys s'ha dut a terme iniciatives per part de l'administració turística local que il·lustra la bondat d'aquesta estratègia, que s'ha de potenciar.
3. En termes de planificació física, els criteris del POUM aposten per la ciutat compacta, i això és una estratègia important en un municipi turístic. Primer, pel fet de defugir del model teixit urbà model "urbanització turística", i visualitzar la realitat d'una ciutat que ha de continuar sent "ciutat". I, en segon, lloc pel fet que la ciutat "compacta" respon millor als principis de sostenibilitat i a la preservació d'espais naturals, com és el cas en un terme municipal amb una elevada proporció d'espais protegits.
4. En termes de planificació (tant econòmica com física), s'ha de contemplar el curt i llarg termini, fet que afecta i ha de ser compatible amb la gestió actual, més conjuntural. El turisme és present, però sobre tot és futur. El turisme té una dimensió territorial que exigeix uns determinats valors dels elements patrimonials (culturals i naturals). El manteniment d'aquest valors exigeix una política de preservació i de planificació, una sinergia entre planificació física i planificació econòmica i l'aplicació dels principis de governança en el model de govern. La intensificació de les activitats turístiques ha de passar pel desplegament d'iniciatives induïdes per la posada en valor turístic d'un recurs i iniciatives generals pel municipi que conformen un escenari de major qualitat de vida (externalitat positiva pel turisme), seguin els criteris urbanístics.
5. Gestionar el territori sense afectar la potencialitat turística futura. Qualsevol acció general sobre el sistema territorial que es dugui a terme ha de fer-se sabent que no tindrà afectació al futur del turisme del municipi. S'ha de garantir la potencialitat turística de determinats elements patrimonials, les possibilitats de determinats indrets, o la compatibilitat de determinats usos productius amb els futurs aprofitaments turístics. Per tant, s'han de preveure les conseqüències de les decisions que es prenen sobre el territori en un doble sentit: a) considerar el seu valor afegit turístic (aprofitament turístic actual), i b) decidir amb cautela per tal de no perjudicar en el futur la posada en valor d'altres recursos.

**CAPÍTOL III. DESCRIPCIÓ DE L'ORDENACIÓ. EL DESENVOLUPAMENT URBÀ DE
SANT CARLES DE LA RÀPITA I EL MODEL URBANÍSTIC PROPOSAT.**

1. Consideracions generals

El present POUM proposa una millora del planejament vigent ja que convé no desaprofitar l'esforç urbanístic del futur immediat de cara a fer una ciutat de Sant Carles de la Ràpita sostenible amb una qualitat de vida garantida pels seus habitants. També i, simultàniament, cal plantejar un creixement ordenat per continuïtat del sòl urbà i amb una programació adequada, sempre d'acord a les previsions del Pla territorial de les Terres de l'Ebre pel que fa al creixement potenciat que li correspon com a polaritat subcomarcal.

D'altra banda, és obvi que les ciutats - o els sistemes urbans - s'han convertit en elements clau de la competitivitat d'un territori. Àdhuc pot semblar paradoxal aquesta situació: quan la globalització dels fluxes econòmics, socials i polítics havien d'homogeneïtzar el territori, resulta que l'escala local es converteix en determinant¹.

Actualment el territori s'organitza per sistemes de ciutats que competeixen i es complementen. Sistemes que, malgrat que continuen mantenint estructures fortament jeràrquiques en el seu interior, creen xarxes de fluxes econòmics, de persones i d'idees.

Dins d'aquestes xarxes, un node, una ciutat, pot intervenir amb més o menys pes, però sobretot amb estratègies diferents d'adaptació. En general, ni pot ser totalment indiferent o estàtica, ni pot deixar-se portar per qualsevol dels imputs que rep des de l'entorn. En tot cas, l'adaptabilitat passa per optimitzar el flux d'informació entre la ciutat o el poble i l'entorn, tractant de mantenir la complexitat de l'assentament a un nivell alt. En d'altres paraules, Sant Carles de la Ràpita, en la seva relació dialèctica amb la resta del territori, ha de mostrar capacitat d'anticipació, capacitat de resposta, mantenir un grau clar de diferenciació i personalitat, tot assegurant un suficient grau d'estabilitat o de continuïtat històrica.

Dins l'entorn territorial, Sant Carles de la Ràpita ha de jugar un paper actiu des de molts punts de vista, sobretot de cara a l'evident oferta residencial qualitativa i del sistema socioeconòmic en el que està immers, apostant per un model de creixement adequat, i per la forta pressió territorial, és de suposar que la seva posició no resta al marge de la xarxa, més aviat al contrari.

¹ M. Castañer i J. Vicente. Infraestructures del Transport i Forma Urbana. Fundació Politècnica de Catalunya. UPC. 1995.

Les possibilitats de rebre impulsos són molt grans atesa la capacitat d'ordenació del seu establiment urbà, les potencialitats de millora i transformació i, sobretot, per l'efecte dinamitzador que imprimirà el futur desdoblament de la carretera N-340 també anomenat Eix de l'Ebre en aquest tram. Per aquest motiu s'aposta pel control del seu creixement emmarcat en un model clar d'acord amb les indicacions del Pla territorial de les Terres de l'Ebre.

En el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal s'ha procurat establir que les noves formes de creixement proposades evitin l'excessiva ocupació del territori, tenint cura en la localització de les noves construccions i, sobretot, procurin una bona integració en el paisatge.

Les formes de creixement en molt baixa densitat en el territori sovint impliquen efectes perversos: costos ecològics, de sostenibilitat, de degradació paisatgística així com excessius costos econòmics per les necessitats infraestructurals, i no cal dir problemes de mobilitat. Actualment, predomina la tendència a defensar la ciutat compacta mediterrània versus la ciutat dispersa centroeuropea o americana. El POUM de Sant Carles de la Ràpita planteja genèricament un nou creixement apostant per la concentració moderada *versus* la dispersió, ja que finalment sembla que aquesta és una voluntat de criteri plural de la societat per bé que amb excepcions justificades, atesa la fragilitat del medi on s'estableixen i pel toc de qualitat que s'hi vol imprimir. Això no vol dir que no es prevegi la implantació de la forma de creixement de ciutat jardí ja sigui puntualment o formant part d'una extensió més àmplia, però sempre integrada en el model més general compacte.

També, s'ha d'imposar una diferenciació clara entre els sòls urbans i urbanitzables i els no urbanitzables, ja que és l'única manera d'evitar la penetració cancerosa i desordenada dels habitatges dins de l'entorn natural i menys humanitzat. A més, cal fer –ho amb els anteriors criteris i prestant una atenció especial en aquells sectors on el relleu és accidentat o en entorns compromesos per tal que els nous establiments s'hi integrin en harmonia.

El Pla fa compatible les aspiracions de creixement econòmic amb una millora generalitzada de la qualitat de vida dels habitants amb criteris de sostenibilitat, procurant la cohesió social, tot consolidant un model de territori globalment eficient. Sant Carles de la Ràpita ha de contribuir a l'equilibri i a la sostenibilitat del marc territorial en què està immers,

coordinadament i sovint amb altres municipis veïns, defensant amb totes les seves forces el seu equilibri i la seva pròpia dinàmica sostenible.

El nou Pla d'Ordenació Urbanística Municipal preveu que el municipi de Sant Carles de la Ràpita esmerci esforços dirigits a fomentar les activitats econòmiques, sobretot dins del sector terciari, turístic, hoteler, serveis, cultura, indústria neta i/o noves tecnologies, a estructurar un sistema de parcs, tot articulant els urbans ja existents i els de nova creació amb els espais naturals protegits, i fomentar un tipus de turisme qualitatiu molt més lligat amb la cultura, la natura i l'esport. Sant Carles de la Ràpita, a fi de comptes té una gran capacitat per vendre paisatge urbà però sobretot natural, i el POUM aposta per aquest fet sense deixar de banda l'objectiu d'aconseguir pal·liar el dèficit d'habitatges protegits de promoció pública per tal d'acollir les persones amb menys poder adquisitiu

Els efectes que es pretenen aconseguir amb la distribució d'usos que es proposa sobre el territori són fonamentalment qualitatius, tant pel que fa a les condicions ambientals com a les expectatives econòmiques, amb l'afany d'adequar l'oferta de desenvolupament sostenible a les necessitats previsibles.

2. Descripció de la proposta

A partir dels criteris l'Avanç del POUM, aprovat pel Ple de l'Ajuntament de Sant Carles de la Ràpita de sessió de data 1 d'abril de 2011, reproduïts en el Volum I, i de la valoració establerta en l'informe urbanístic i territorial emès per la Secretaria de Territori i Mobilitat del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya a l'empara del previst a la disposició addicional cinquena de la Llei 6/2009, d'avaluació ambiental de plans i programes, i tenint en compte l'informe de l'Oficina de Medi Ambient de les Terres de l'Ebre, amb l'orientació cap un model amb un desenvolupament equilibrat amb densitat moderada, funcionalment integrat i ambientalment eficient, s'han formulat un seguit de millores de llarg a llarg del territori municipal. Aquestes millores venen grafiades en els plànols d'ordenació i es passen a descriure a continuació, per bé que més endavant es complementa la seva descripció en l'apartat que fa referència al règim urbanístic del sòl, a la descripció dels sistemes i dels objectius dels diferents instruments de planejament, i a la mateixa normativa

i fitxes urbanístiques. Cal precisar que al volum I s'han reproduït els criteris i objectius generals que es varen presentar amb l'Avanç del POUM i que cal entendre validats pel present document, juntament amb aquells que s'han ajustat a partir dels informes de la Secretaria de Territori i Mobilitat i de l'Oficina Tècnica Ambiental de les Terres de l'Ebre. També, pel que fa al plànol II.O Esquema diagramàtic dels criteris d'ordenació, cal dir que s'ha adequat a aquests criteris refosos d'acord amb els informes esmentats i d'altres petits ajustaments derivats de la redacció amb més detall.

A part de les consideracions i descripcions que es fan en el capítol que tracta el sòl no urbanitzable, a grans trets cal explicar aquí que amb aquest POUM es posen de relleu els valors naturals i ambientals del municipi i es pretén fer-los actius per tal de potenciar la millora qualitativa que implícitament es proposa, juntament amb un reequipament general, correccions en l'estructura viària, ampliacions de l'espai públic i ajustaments normatius i de règim de sòl d'acord amb la legislació vigent.

Pel que fa a la xarxa viària bàsica s'ha incorporat el traçat del desdoblament de l'Eix de l'Ebre (N-340), facilitat per la Direcció General de Carreteres de la Generalitat de Catalunya, la qual preveu quatre carrils (2 en cada sentit) i incorpora les connexions directes o el passos transversals. Es formula la connexió amb l'antic traçat de la N-340 i es planteja un nou accés a diferent nivell, tot coincidint amb la prolongació de la traça de l'avinguda de Catalunya en sentit ponent. D'aquesta intersecció a diferent nivell, s'incorpora un carril d'acceleració / desacceleració en sentit nord fins passat l'àrea de servei de la benzinera existent, el qual li permet garantir l'accés. El nou desdoblament també preveu l'accés al nucli de la Masia del Sit a partir de la rotonda ponent que forma part de la nova intersecció viària situada al nord, abans esmentada.

Entre els vials estructurants més significatius trobem l'avinguda de Catalunya amb un traçat rectilini en la direcció muntanya-mar des de l'Eix de l'Ebre fins a l'avinguda de Pare Castro i seguint el traçat rectilini arriba al parc de Garbí - inici del passeig Marítim. Aquesta poderosa traça separa el Maset dels Hortets, voreja el barri de l'Espanyol i el sector de l'Eixample Catalunya que compta amb la urbanització acabada i donarà suport a l'expansió urbanística futura fins a l'Eix de l'Ebre.

Un altre vial significatiu es l'antic traçat de la N-340 que coincideix amb el carrer de Sant Josep al nord del Saló de Carles III després del carrer Constància i continua pel carrer de

Sant Isidre en sentit sud ponent. Aquest eix viari travessa totes les diferents formes de creixement de la Ràpita, des de les construccions suburbanes del carrer de Sant Josep a les del nucli urbà i l'eixample de Sud Ponent. També voreja el barri de l'Espanyol, els Hortets i la Vila del Far.

Però sense cap mena de dubte, el vial estructurant principal de nord a sud serà l'eix viari de forma serpentejant que tot enllaçant a la rotonda projectada en la trobada amb l'antic traçat de la carretera N-340, a la part meridional del Polígon industrial del Rajolar, discorre a ponent del sector de sòl urbanitzable delimitat del Portal Nord i passa entre les instal·lacions esportives de Guardiola i l'Eixample seguint la traça de l'avinguda del Doctor Ferran, i després del carrer 8 de gener i de l'avinguda de Codonyol fins el terme municipal d'Alcanar on està prevista la seva continuïtat fins l'antic traçat de la carretera N-340. La secció d'aquest gran vial estructurant permet encabir-hi, sense conflictes, el traçat del tramvia que estableix el Pla territorial de les Terres de l'Ebre, i per tant la qualificació de sistema viari que es fixa en el POUM, de llarg a llarg d'aquest traçat és compatible amb la futura execució de les instal·lacions de l'esmentat tramvia, per bé que cal entendre, ara per ara, la massa crítica de la població ni ho fa possible ni ho justifica. Val a dir que aquest vial es preveu amb una velocitat urbana de projecte baixa. Per ajudar a aquesta determinació es preveu una rotonda en la trobada amb l'avinguda del Sagrat Cor, a part de la recent executada en la trobada amb l'avinguda de Catalunya. Aquestes mesures, a més d'unes plataformes per a vianants permeten esmorteir i controlar millor la velocitat dels vehicles i a la part confrontant a l'àmbit escolar, a més es pot executar un accés a diferent nivell per damunt del vial, des de l'aparcament de la Devesa. La secció transversal ho permet amb un bon establiment, sobretot si tenim en compta la cota dels sòls del col·legi, i que amb un petit augment de la mateixa mitjançant una rampa es pot garantir el gàlib lliure necessari per superar el vial. D'altra banda, a peu pla es garanteix l'accés als col·legis des de l'avinguda de la Constitució.

A part, s'estableix la possibilitat d'executar una ronda urbana des de la rotonda, abans esmentada, proposada a la part meridional del Rajolar, tot aprofitant el vial existent en sentit muntanya de l'esmentat polígon industrial. I seguint el mateix vial fins abans de l'Eix de l'Ebre retorna en sentit sud a través d'una traça d'orientació meridiana fins l'avinguda de Catalunya, i després continua cap al sud a través de la vialitat existent i la prevista fins arribar a l'antiga traça de la N-340. El primer tram de la Ronda podria materialitzar-se a

partir de l'execució d'un àmbit de gestió, tot desplaçant la vialitat nord prevista anteriorment i fent-la coincidir amb la prolongació de la vialitat existent al Rajolar.

D'altra banda el POUM estableix la possibilitat de la localització d'una estació d'autobusos a uns 150m al nord del Saló de Carles III, entre el carrer de Sant Josep i l'Horta Vella, establint el límit llevat en la prolongació del carrer del Pilar, en una actuació urbanística entre el carrer de Freginals i el barranc del Solito.

Aquesta localització és òptima també per a la construcció d'un important aparcament que es planteja entre la plataforma que es troba a cota del carrer de Sant Josep, on es proposa una possible localització de l'estació d'autobusos i el nivell de l'Horta Vella. Aquest desnivell d'una mitjana de més de 6m permetria encabir-hi dues plantes d'aparcament. Ara bé, es planteja una planta a nivell de l'Horta Vella amb una altura lliure de més de 4m donant front a un espai viari que coincideix amb la prolongació del carrer del Pilar. La part interior d'aquesta planta es proposa destinar-la a aparcament per a unes 111 places de cotxe i la resta, és a dir la part amb façana a l'Horta Vella podria contenir un centre comercial que s'ampliaria en la planta baixa d'un edifici que es proposa per damunt de la plataforma situada a la cota del carrer de Sant Josep, paral·lel al carrer de Freginals i que presidiria a ponent l'espai públic associat a l'estació d'autobusos. Amb aquest escenari, la planta -1 estaria semisoterrada en relació al nivell de la vialitat del desenvolupament urbanístic de l'Horta Vella. Aquesta planta -1 es proposa destinar-la íntegrament a aparcament, tot potenciant unes 285 places de cotxe.

L'espai públic es defineix com un espai de continuïtat del generat en el sector de la Porta Nord que voreja la Timba. Es proposa augmentar l'ample de la vorera llevat del carrer de Sant Josep en el pont del Solito, per així establir una bona continuïtat i relació amb el sistema d'espais lliures. Aquest sistema culminaria amb la nova proposta com un important balcó entre la possible estació d'autobusos i l'Horta Vella. I tindria continuïtat per carrer de Sant Josep pel qual es proposa modificar-ne la secció amb una vorera més ampla pel costat llevat i amb una calçada d'un carril i un aparcament en cordó des de l'avinguda del Sagrat Cor –que es proposa no continuar en sentit Horta Vella i aturar-lo al mateix carrer de Sant Josep– fins a la plaça de Carles III.

Es proposa establir un Polígon d'Actuació Urbanística que permeti reconèixer els drets del propietaris del sòl en la nova determinació morfològica i funcional establerta. Ara bé es manté una important franja edificable de sòl urbà consolidat fora del sector al costat del carrer de Sant Josep on s'emplacen construccions existents. A part de l'edifici que es proposa paral·lel al carrer de Freginals, se'n proposa un altre damunt de les oficines de l'estació d'autobusos.

Pel que fa al funcionament cal entendre a futur el carrer de Sant Josep d'un sol sentit de circulació com a carrer d'entrada de dos carrils i un aparcament en cordó fins l'avinguda del Sagrat Cor i, com s'ha dit, el canvi a un carril i un aparcament en cordó des d'aquest carrer fins a la plaça de Carles III.

Aprofitant el sentit d'accés del carrer de Sant Josep, es planteja un gir directe des d'aquest carrer cap a la plataforma on es proposa emplaçar la nova estació d'autobusos en semibateria a uns 50m de distància del carrer de Sant Josep. Després els autobusos podran seguir per l'avinguda del Sagrat Cor fins a l'avinguda de l'antiga traça de la Val de Zafan i retornar en sentit Nord o bé agafar l'avinguda del Doctor Ferran en sentit ponent i donar un servei urbà i interurbà ampli, amb altres parades.

També cal dir que es fa una reserva orientativa del traçat viari que figura al Pla Territorial de les Terres de l'Ebre pel que fa a l'alternativa al desdoblament de l'Eix de l'Ebre i que passa més a prop dels contraforts del Montsià. Com s'indica orientativament en el document diagramàtic presentat a l'Avanç, es preveu el traçat de la via del ferrocarril paral·lela a l'anterior traçat, i també es fa una reserva per un possible futur espai d'intermodalitat al costat muntanya de la cruïlla Eix de l'Ebre - avinguda Catalunya on s'hi podria localitzar una estació i una parada d'autobusos amb un possible *park & ride*.

En un altre ordre de coses el POUM presenta una normativa de nova generació, tot ajustant les disfuncions detectades durant aquests anys i adaptant-la a les noves disposicions legals, al Pla territorial de les Terres de l'Ebre i a l'informe de Secretaria de Territori i Mobilitat a l'informe de l'Oficina Tècnica Ambiental de les Terres de l'Ebre.

No es generen expectatives dels espais sotacoberta, al mateix temps que s'elimina la possibilitat de desdoblament de la planta baixa en semisoterrani i entresolat.

La normativa ajusta les altures mínimes lliures per tal d'adaptar-se al Codi Tècnic de l'Edificació i en conseqüència, augmenten totes les altures màximes reguladores segons un nombre concret de plantes.

La normativa utilitza un codi unificat d'identificació de zones i sistemes. Estableix usos més plurals a les diferents zones i atorga als plànols normatius de la sèrie II a escala 1/1.000 un paper important en la regulació, sobretot pel que fa a la zona de Volumetria específica (clau 5) que es correspon tant a les anteriors zones 14 com a les zones 16 de la Vila del Far o a altres ordenacions procedents del desenvolupament derivat que s'han establert en l'ajust i ordenació volumètrica. Això ha comportat un esforç afegit per tal d'obtenir un bon document refós que després permetrà donar major agilitat en la interpretació.

El POUM s'ajusta també a les prescripcions en relació al creixement recollides en l'informe de la Secretaria de Territori i Mobilitat en relació a l'Avanç.

En aquest sentit l'informe diu:

El PGO preveia uns creixements en sòl urbanitzable delimitat i no delimitat molt extensius. En l'Avanç, s'indica tant en la memòria com en els plànols la voluntat de mantenir aquests creixements tant de sòls residencials a ponent i al nord propers a l'accés des de la N340, com de sòls industrials al Salt i al Rajolar.

En aquest sentit, s'observa que durant la vigència del PGO, s'han tramitat i aprovat definitivament únicament quatre plans parcials de sectors urbanitzables delimitats d'ús residencial (SUP1 Eixample Catalunya, SUP3 Porta Nord, SUP8 Barranc del Suís i SUP9 Mas de la Bruna) amb una densitat total d'uns 2.776 habitatges, els quals es troben majoritàriament pendents de desenvolupar. Així mateix, donada la situació econòmica actual i la paralització del mercat de l'habitatge, s'observa que en els que ja s'han executat i edificat hi ha un gran nombre d'habitatges per vendre, molts d'ells destinats a segona residència. Per tant, es considera que el POUM hauria de ser molt curós a l'hora de preveure nous creixements residencials tenint en compte el gran excedent existent i en tot cas els sectors que no disposin de

planejament derivat aprovat o que provenguin de sòls urbanitzables no programats haurien de preveure's com a sectors urbanitzables no delimitats que permetin creixements futurs.

Quant a l'àmbit del Saliner es considera correcta la proposta de traslladar els aprofitaments en un àmbit a ponent del sector de la Porta Nord,² i mantenir únicament en els sòls de la plana deltaica usos relacionats amb el Port. No obstant això, s'observa que la connectivitat entre aquests sòls del Saliner i el Port és difícil atès que és necessari travessar la carretera cap a Poble Nou del Delta i una franja d'aiguamolls, de manera que si no es pot justificar aquesta connexió seria recomanable traslladar la totalitat de l'aprofitament cap als sòls a ponent del sector de la Porta Nord i deixar lliures aquests sòls d'especial sensibilitat paisatgística i ambiental en la plataforma deltaica.

Altrament, quant als creixements de sòls industrials s'observa que el sector del Rajolar es troba força pendent d'urbanització i amb molt poca edificació. En aquest sentit, es considera d'una banda, que l'àmbit del Salt s'hauria de classificar de sòl urbà no consolidat i preveure'n àmbits de gestió per poder dur a terme la urbanització i, d'altra banda, que l'ampliació del Rajolar s'hauria de preveure com a sòls urbanitzable no delimitat atès que encara queden solars per ocupar en el polígon existent i en el polígon adjacent del Salt. Així mateix, es considera que s'haurien de reconèixer les indústries existents entre el barranc de Solito i el Salt i incorporar-les en aquests nous àmbits de gestió.

Així, el POUM dóna prioritat al desenvolupament d'aquells sectors ja aprovats. El sector SUP1 Eixample de Catalunya, urbanitzat amb reparcel·lació aprovada i en procés d'edificació s'incorpora al règim de sòl urbà. El sector SUP3 Porta Nord, amb el pla parcial i el projecte d'urbanització aprovats definitivament, així com el SUP8 Barranc del Suís i SUP9 Mas de la Bruna que es troben en les mateixes condicions del SUP3 Porta Nord, són els únics sectors d'ús residencial de sòl urbanitzable que es delimiten juntament amb el sector del Saliner i de l'Horta Vella.

² Consultats els serveis territorials de les Terres de l'Ebre a l'informe cal esmenar del "nucli de l'Horta Vella" per "a ponent del sector de la Porta Nord", tal com expressa l'Avanç.

D'altra banda, es proposa incorporar al règim de sòl no urbanitzable l'antic àmbit de sòl urbanitzable no delimitat SUNP-7, tret d'una franja situada a cotes més baixes, al costat de l'antiga traça de la Val de Zafán.

En els plànols d'ordenació s'ha millorat l'ordenació dels edificis al sector del Portal Nord per tal de donar més amplària entre els quals, els situats a ambdós costats del carrer de Sant Josep i s'ha rebaixat l'altura dels situats a la part més septentrional.

Es proposa l'execució del Saliner amb una estratègia d'establir un sector discontinu amb dos subàmbits. El subàmbit 1 es correspon aproximadament a l'àmbit del PGOU del sector de suport del Port SUNP8. Comprèn terrenys situats entre el canal del marge esquerre de la carretera d'Amposta TV-3408, la delimitació del DPMT i un límit que coincideix amb una traça virtual entre la futura rotonda proposada a la TV-3408 i el dic llevant de l'ampliació del port. El subàmbit 2 coincideix amb sòls situats a la part septentrional del sector SUD03 Porta Nord, entre el polígon del Salt i l'antiga traça de la N-340. S'estableix que tant el subàmbit 1 com el subàmbit 2 es puguin desenvolupar independentment com a sectors mitjançant els respectius Plans parcials urbanístics, sempre i quan el subàmbit 2 no es pugui desenvolupar fins que s'asseguri el desenvolupament del subàmbit 1, el qual està condicionat a un assentament urbà que garanteixi la seguretat de les persones atès el risc d'inundabilitat que pot provocar les cotes excessivament baixes dels terrenys. En cas que calgui fer obres, tant internes com externes, per tal de garantir l'esmentada seguretat, aquestes aniran a càrrec del sector. En cas que no es pugui encabir l'edificabilitat del subàmbit 1 en la seva superfície delimitada, caldrà que es tramiti un sector únic i es transvassi edificabilitat del subàmbit 1 al subàmbit 2. El cost de la rotonda situada al nord del subàmbit 2 es repercutirà al 50% al sector PAUt 11 El Salt. L'àmbit inclou una coetera, així com el desaigüe de l'Amorós, ambdós són elements que figuren en el Catàleg de béns protegits del POUM amb la clau B24 i B30 respectivament. Es proposa un vial aixecat de la cota, paral·lel a la carretera d'Amposta i separat d'ella i del canal situat al seu costat. Aquest vial podrà donar suport i accés a unes unitats de promoció situades també en terrenys més aixecats que conformaran les parcel·les d'un conjunt residencial ordenat que es grafia orientativament en una franja paral·lela i immediata al vial esmentat que connecta en la seva part septentrional amb la rotonda que alhora permet connectar-hi la carretera d'Amposta, el vial principal de l'Horta Vella i el vial que en sentit ponent connecta amb el sector del Portal Nord i té continuïtat amb el sector del Salt. Val a dir que la rotonda

proposada a la trobada amb la carretera d'Amposta TV-3408, tindrà en compte el Pla director del Canal de Navegació.

Pel que fa a l'Horta Vella es reconeix l'àmbit del Text refós de la Modificació puntual del PGOU en relació al PP4 Horta Vella conformat per la CTUTE el 19 d'octubre de 2011 (DOGC 6094 de 23/03/2012), Es formula un sector discontinu de dos subàmbits, el subàmbit 1 corresponent al del Text refós esmenat, ajustat al PAUt 05 i amb la inclusió dels sòls de dues finques del c/ del Camp afectades per l'ampliació del vial que després connectarà amb la futura avinguda de l'Horta Vella. El subàmbit 2 que està situat a la Pedragosa a ponent del sector SUD03 Porta Nord. Es fixa que cadascun dels sectors podran desenvolupar-se independentment, mitjançant els respectius Plans parcials d'ordenació, sempre i quan el subàmbit 2 no es podrà desenvolupar fins que s'asseguri el desenvolupament del subàmbit 1, el qual està condicionat a un assentament urbà que garanteixi la seguretat de les persones, atès el risc que pot provocar les avingudes del barranc del Solito. En cas que calgui fer obres tant internes com externes per tal de garantir l'esmentada seguretat, com ara basses de laminació, aigües amunt per tal de disminuir el cabal màxim i poder assegurar un correcte desguàs del Solito, aquestes aniran a càrrec del sector. En cas que no es pugui encabir l'edificabilitat del subàmbit 1 en la seva superfície delimitada, caldrà que es tramiti un sector únic i es transvassi edificabilitat del subàmbit 1 al subàmbit 2.

També cal precisar que per l'estat de consolidació i pel fet que s'hagin produït cessions avançades, fa reconsiderar la necessitat de mantenir diverses unitats d'actuació, com ara les previstes als Hortets i la UA5. En el cas dels Hortets al nord del carrer de Domingo Riba es fa va fer una reparcel·lació econòmica per a l'obtenció dels sistemes i que solament resta per completar puntualment. Pel que fa a la UA5 es concreta en un nou polígon d'actuació (el PAU01) només a la part ponent del carrer 8 de gener. En canvi, es formulen nous polígons d'actuació i plans de millora urbana per tal d'aconseguir la cessió i materialització dels sistemes i / o completar l'ordenació.

Així, es creen dos plans de millora urbana a l'avinguda de Codonyol, un amb l'objectiu de transformació de sòls quan es desactivi la factoria Giró i un altre situat al seu costat amb l'objectiu de definir una bona ordenació dels sòls compresos a ponent de l'avinguda.

Un altre pla de millora urbana té l'objectiu d'endreçar l'àmbit descontrolat que ocupen les activitats que es despleguen a l'estació de servei situada als dos costats de la variant i s'estableix un altre pla de millora urbana per ordenar amb habitatge protegit, quan es substitueixi, l'illa ocupada per Quarter - habitatges de la Guàrdia Civil.

A la finca municipal de l'antic escorxador es formula un altre pla de millora urbana amb l'objectiu d'aconseguir la dotació d'un establiment turístic i equipament d'uns 900 m²st en planta baixa, en un edifici icona, aprofitant l'alta significació urbana de l'emplaçament.

D'altra banda, mitjançant uns polígons d'actuació urbanística es concreten sistemes i zonificació per tal d'agilitar la gestió, com ara al sector de la Masia del Sit.

Pel que fa a l'antic sector al sector industrial del Salt, seguint les prescripcions de l'informe de la Secretaria de Territori i Mobilitat en relació a l'Avanç del POUM, es proposa classificar-lo de sòl urbà no consolidat, tot eixamplant-lo cap al nord fins el vial, que com abans hem dit, coincideix amb un existent al Rajolar. Es millora i completa l'espai viari, fent-lo més efectiu, tot augmentant l'ample dels carrers, i a tocar amb el vial corresponent a l'antiga Val de Zafán, es disposa una superfície de sistema d'espais lliures que serveixen d'amortidor entre les activitats econòmiques i el sector residencial situat a llevant.

El POUM també recull l'àmbit de l'ampliació del Rajolar que es va tramitar en la Modificació del PGOU aprovada definitivament per la CTUTE, en la sessió de 30 d'abril de 2009.

Des del POUM es proposa una modificació del pla especial del Port que reculli una franja edificada en planta baixa i amb coberta vegetal per tal de donar un front urbà amb usos de restauració o comercials entre la timba del Maset i el vial del passeig Marítim que connecta l'Avinguda del Pare Castro amb el port. En els plànols d'ordenació s'ha dibuixat orientativament l'edificació en dos indrets i cal que els projectes siguin molt atents amb les condicions paisatgístiques del lloc.

Finalment el POUM manté com a sòls urbanitzables no delimitats tots aquells que no incorpora com a sòl urbà ni com a urbanitzables delimitats al sud del barranc dels Penjats.

**CAPÍTOL IV. EL MARC JURÍDIC-URBANÍSTIC DEL POUM DE SANT CARLES
DE LA RÀPITA.**

1. El marc jurídic-urbanístic en què es redacta el POUM.

L'Ajuntament de Sant Carles de la Ràpita compta amb un Pla General d'Ordenació Urbana vigent des de 1991, el qual, tal com es descriu en el Volum II, s'ha modificat puntualment en diverses ocasions i té el seu desenvolupament derivat executat en la major part.

El nou marc jurídic derivat de la promulgació de la Llei d'Urbanisme determina la procedència de formular el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal que, adaptat a la nova Llei, estableixi el model de creixement de Sant Carles de la Ràpita per als propers anys.

En efecte, de conformitat amb la disposició transitòria segona de la Llei d'Urbanisme, el planejament urbanístic general vigent en el moment de la seva entrada en vigor, s'hi ha d'adaptar quan, en virtut de les previsions pròpies, o bé anticipadament en els supòsits regulats per l'article 95, es faci la revisió de dit planejament.

Així, la necessitat de la redacció i tramitació del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal, s'inicia a partir de l'Acord del Ple de la Corporació en què s'adjudiquen a l'equip redactor.

En aquest context, el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Sant Carles de la Ràpita ha d'ajustar les seves determinacions a les previsions contingudes en el Text refós de la Llei d'urbanisme.

Al respecte, cal significar que les previsions de la nova legislació presenten un doble abast, doncs, al marge d'aquelles que tenen caràcter imperatiu per al planejament, cal constatar que la Llei dota al planificador de noves eines o instruments adreçats, entre d'altres aspectes, a promoure la participació de la comunitat en els beneficis de les actuacions urbanístiques, eines que, lògicament, han estat especialment considerades en el procés de formulació del POUM.

Pel que fa a les previsions de la Llei, i sens perjudici de les consideracions que, de forma sistemàtica, es fan en d'altres apartats d'aquesta Memòria en el moment d'analitzar les determinacions del nou instrument de planejament general, es poden significar, entre els seus aspectes més rellevants, els següents:

- L'adequació del règim urbanístic dels propietaris de sòl urbà, consolidat i no consolidat, i urbanitzable delimitat.
- La modificació de la configuració legal del sòl no urbanitzable, classificació que pot venir determinada per la necessitat o conveniència d'evitar la transformació dels terrenys per a protegir-ne l'interès connector, natural, agrari, paisatgístic, forestal o d'un altre tipus.
- La preservació de la urbanització dels terrenys de pendent superior al 20%, sempre que això no comporti la impossibilitat absoluta de creixement dels nuclis existents.
- L'establiment de mesures per promoure el dret d'accés a un habitatge, a través de diferents tècniques que articulen la reserva legal destinada a la construcció d'habitatges de protecció pública.
- La flexibilitat en la configuració dels sistemes urbanístics i en les seves formes d'adquisició.
- La possibilitat de definir i concretar les obres d'urbanització a través del propi Pla o mitjançant un projecte d'urbanització, instrument urbanístic que recupera la seva finalitat i regulació legal tradicional.

D'altra banda, també la nova Llei reformula l'abast del Programa d'Actuació Urbanística Municipal, instrument urbanístic de caràcter optatiu adreçat a concretar o programar les actuacions d'execució del POUM, i al que la Llei 2/2002 atribuïa d'altres efectes jurídics, concretament d'abast competencial pel que fa a l'aprovació del planejament derivat. En aquest sentit, el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal opta per no complimentar les seves previsions amb la redacció opcional del PAUM, corresponent, per tant, a l'Agenda determinar les actuacions a desenvolupar, preveient-se la seva actualització cada sis anys.

Per tant, i per a concloure, la redacció del present Pla s'ha portat a terme a la vista de les determinacions del Text refós de la Llei d'urbanisme, així com aquelles altres normes amb incidència directa en matèria d'urbanisme també promulgades per la Generalitat de Catalunya i que es relacionen a continuació:

- Decret 305/2006, de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'Urbanisme.
- Pla Director Urbanístic del Sistema Costaner PDUSC –1, DOGC 4407, de 16 de juny de 2005, i el PDUSC –2, DOGC 4575, de 17 de febrer de 2006.

- Pla Director del Delta de l'Ebre, aprovat pel Govern de la Generalitat en data 5 de març de 1996.
- Decret 344/2006, de 19 de setembre, de regulació dels estudis de la mobilitat generada.
- Decret 343/2006, de 19 de setembre, pel qual desenvolupa la Llei 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge.
- I el seu desplegament reglamentari i aquella altra legislació que li és d'aplicació.

CAPÍTOL V. ELS SISTEMES VIARI (clau SX) I FERROVIARI (clau SF)

La Llei 7/1993, de 30 de setembre de carreteres, i el Decret 261/1999 pel qual s'aprova el sistema de codificació de la xarxa de carreteres de Catalunya, classifiquen les infraestructures viàries en una **xarxa bàsica** (per a la circulació de pas i la circulació interna de llarga distància), una **xarxa comarcal** (utilitzada per a la circulació general entre els centres comarcals i entre d'altres nuclis importants de població) i una **xarxa local i rural** (vies d'àmbit local que s'utilitzen per a la circulació local i entre municipis propers).

La principal via de comunicació de Sant Carles de la Ràpita és la carretera N-340. Aquesta carretera connecta amb l'autopista AP-7 que forma part de la principal troncal europea. La projectada des del Nord d'Europa a Cadis. Es pot accedir a l'autopista per Amposta o per Vinaròs.

Tant l'autopista AP-7 com la carretera N-340 garanteixen una excel·lent i ràpida comunicació de Sant Carles de la Ràpita amb la resta de les principals ciutats de Catalunya i d'Europa.

El trist succés del camió cisterna que va explotar enfront del càmping "Els Alfacs" va motivar la construcció per tal del M.O.P.U. de la variant de la carretera N-340 en el seu pas per Sant Carles de la Ràpita.

La variant que ara es pretén desdoblar a quatre carrils comença al Nord, just on limita amb l'atermenament d'Amposta. Passa a uns 900m a ponent del nucli de població i continua pel terme municipal d'Alcanar fins retrobar l'antic traçat davant del port cimiter de la Martinenca. La llargada aproximada de la variant és d'uns 8,5Km.

La construcció de la variant ha convertit l'antic traçat de l'antiga carretera N-340, una vegada cedida a l'Ajuntament, en una via amb trànsit més urbà i, en aquest sentit, la seva secció s'adequa i canvia de llarg a llarg de la seva travessia de la ciutat de Sant Carles de la Ràpita, ja sigui com avinguda, bulevard o simplement com un carrer més.

Per completar la descripció del viari actual en el municipi cal esmentar els camins que connecten amb la serra del Montsià, i en concret el de Mataredona.

D'altra banda, cal precisar que el Pla territorial de les Terres de l'Ebre recull les disposicions del Pla d'Infraestructures de Transport de Catalunya. En aquest sentit, cal destacar pel que

fa a la xarxa viària de l'àmbit més directament relacionat amb Sant Carles de la Ràpita dues actuacions principals, a banda de la reconversió a autovia A-7 de la carretera N-340 on es realitzen moltes intervencions però que, a causa de la seva relativa llunyania, afecten només de manera indirecta al municipi.

Pel que fa a les vies estructurants primàries, que el Pla descriu com aquelles que poden tenir secció d'autovia 2+2, però també poden tenir seccions inferiors en altres casos, el Pla determina diverses actuacions a les Terres de l'Ebre, entre les quals destaca la de l'anomenat Eix occidental de Catalunya o Eix de l'Ebre, on es proposa el desdoblament de la carretera N-340 entre el port d'Alcanar i Amposta i la reconversió a autovia de la carretera C-12 entre Amposta i Lleida. El traçat que reflecteix el Pla té quatre trams diferenciats:

- Al primer tram, que va des del límit entre les Terres de l'Ebre i les de Lleida fins al nord de Jesús, al terme municipal de Tortosa, el Pla considera i grafia el futur desdoblament inclòs al PITC com a condicionament sobre el traçat actual i el pas per Flix, com a variant en estudi.
- El segon tram s'inicia amb la variant desdoblada de Tortosa i, posteriorment, aprofita el corredor de l'actual C12 entre la Raval de Crist, a Roquetes, i Vinallop, amb el desdoblament pertinent. L'estudi informatiu d'aquest tram, el traçat del qual és el que grafia el Pla, ja està aprovat.
- El tercer tram, des de Vinallop fins a Sant Carles de la Ràpita, es grafia com a corredor en estudi i creua l'autopista AP-7 i la línia ferroviària del corredor del Mediterrani. El Pla considera i grafia de la mateixa manera un traçat al nord de Sant Carles de la Ràpita, més allunyat del nucli, per si, en el futur, en cas que es fes el desdoblament per l'actual traça de la N-340, aquest es veiés ultrapassat pel creixement d'aquesta polaritat i calgués estudiar-hi una alternativa.
- Al quart i darrer tram, des de Sant Carles de la Ràpita fins al port d'Alcanar, el Pla proposa el desdoblament de la carretera N-340 –que considera i grafia com a condicionament sobre el traçat actual–. Aquesta actuació forma part de l'estratègia de potenciació del port d'Alcanar, mitjançant la qual es connecta amb els principals corredors d'infraestructures a través d'una via d'alta capacitat. Tanmateix, la potenciació del port d'Alcanar ha de comportar la inclusió prèvia en el Pla de ports de Catalunya i la resolució de l'avaluació ambiental corresponent. Les actuacions d'infraestructures associades estan condicionades al desenvolupament del port.

Pel que fa a les vies estructurants secundàries, és a dir, aquelles la funció principal de les quals és el relligat intern de l'àmbit de les Terres de l'Ebre i que juguen un paper molt limitat com a eixos de llarg recorregut o d'interconnexió amb la resta de Catalunya (en general, carreteres convencionals de secció 1+1, si bé poden tenir trams segregats i de secció superior), el Pla proposa el condicionament de les carreteres TV-3406 i la TV-3404 entre Sant Carles de la Ràpita i Deltebre.

Finalment, es troben les anomenades vies estructurants suburbanes, que el Pla defineix com aquelles que vertebraven sistemes urbans plurimunicipals, però que han estat o es preveu que seran substituïdes funcionalment com a eixos de llarg recorregut per vies de prestacions superiors i que tenen com a principal missió la canalització dels trànsits de recorregut curt i mitjà, gràcies a les nombroses connexions que tenen amb la xarxa local del corresponent sistema urbà. Pel que fa a l'àmbit d'anàlisi, val a dir que la previsió de construcció de la futura autovia A-7 i de la nova traça de la C-12 com a autovia, fa que el Pla consideri dins aquesta categoria l'actual carretera N-340 des de l'enllaç amb el Perelló fins a l'entroncament amb la nova traça de la C-12, al seu pas pels municipis de l'Ampolla, Camarles, l'Aldea, Amposta i Sant Carles de la Ràpita, com també la traça actual de la carretera C-12 al termes municipals d'Amposta i Tortosa, entre Amposta i Vinallop. El Pla especifica que, no obstant això, el pas a via estructurant suburbana no implica cap actuació específica.

Pel que fa a la **xarxa ferroviària**, el conjunt de les Terres de l'Ebre es veurà afectat, lògicament, pel traçat de la línia d'altres prestacions que les travessa, i molt especialment per la nova línia d'alta velocitat del corredor del Mediterrani amb ample europeu, actuació contemplada en el PITC i per a la qual el Pla territorial assenyala únicament la previsió d'estudis. Segons s'indica, la nova línia tindria com a objectiu permetre el viatge València-Barcelona en una hora i mitja i especialitzar la línia actual en trens convencionals, especialment de mercaderies i regionals. El Pla recull una primera solució en estudi, fruit d'un estudi d'alternatives que s'està realitzant des del Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

Pel que fa a les línies convencionals, el Pla també contempla la previsió dels estudis necessaris per a l'establiment de la connexió ferroviària del port d'Alcanar amb el corredor del Mediterrani i que ha de servir per augmentar la quota modal del ferrocarril en el transport de mercaderies, dins l'aposta estratègica que fa el Pla per al port d'Alcanar. El Pla incorpora

un primer traçat en estudi que aprofita el corredor proposat com a opció nord per a la continuació del desdoblament de la carretera N-340 des de Sant Carles de la Ràpita fins al port d'Alcanar. Aquesta actuació, indica, representa una inversió econòmica de gran magnitud i la seva concreció ha d'estar, evidentment, condicionada a la seva rendibilitat econòmica. En aquest sentit el POUM incorpora orientativament la seva reserva.

Finalment, pel que fa al tren-tramvia, la proposta està condicionada als estudis de viabilitat pertinents que han de determinar la seva idoneïtat, com també les diferents fases d'implantació de l'actuació tenint en compte la necessitat d'una massa crítica suficient que faci l'actuació rendible socialment i econòmicament. Malgrat apuntar que la compleció d'aquesta infraestructura excedeix l'horitzó temporal del Pla, es realitza una primera proposta que permeti preveure les reserves de sòl i les interaccions amb altres infraestructures i actuacions al territori. La proposta consisteix en dissenyar una xarxa mitjançant la infraestructura existent actualment entre l'estació de l'Aldea - Amposta - Tortosa i la de Tortosa ciutat, i la construcció de nova infraestructura entre aquella estació i Amposta, amb un nou tram urbà. L'esquema es completa amb dos ramals: un, cap a Sant Carles de la Ràpita i Alcanar-Platja, i un altre, cap a Deltebre. Així, dels quatre ramals que proposa (entre l'estació de l'Aldea - Amposta - Tortosa i la de Tortosa ciutat, entre l'estació de l'Aldea - Amposta - Tortosa i Amposta, entre Amposta, Sant Carles de la Ràpita i Alcanar-Platja, i entre l'Aldea i Deltebre), el tercer és el que afecta a Sant Carles de la Ràpita. Aquest ramal recupera el traçat del tren de la Vall de Zafan des del pas sota la carretera N-340 fins a arribar a Sant Carles de la Ràpita i des d'aquí es preveu un tram de nova implantació, que permet perllongar l'actuació el màxim possible, fins a Alcanar-Platja. La implantació de la nova infraestructura, acaba especificant el Pla, podria realitzar-se per fases, d'acord amb les necessitats de la demanda.

CAPÍTOL VI. MOBILITAT SOSTENIBLE

En el present POUM de Sant Carles de la Ràpita es dóna una resposta activa i positiva a l'establiment de mesures adoptades per a facilitar l'assoliment d'una mobilitat sostenible en el municipi, en compliment de l'obligació de prestació dels servei de transport col·lectiu urbà de viatges, d'acord amb l'article 59.3 del Text refós de la Llei d'urbanisme.

En aquest sentit s'han fet una sèrie de previsions i actuacions sobre la vialitat, aparcament i transport, tant públic com privat, en bona part comentades al capítol III d'aquesta memòria i, a més, en el Volum VII del POUM, s'incorpora l'avaluació de la mobilitat generada.

CAPÍTOL VII. EL SISTEMA PORTUARI (clau SP)

1. Definició i proposta.

Davant del nucli principal de la població es va construir el port de Sant Carles de la Ràpita amb la bocana oberta a llevant contràriament als ports situats més al nord del delta de l'Ebre i fins al golf de Lleó que tenen la bocana oberta per defensar-se dels temporals i els corrents litorals de sorra que es mouen en sentit llevant-ponent.

La raó de la bocana oberta a ponent cal trobar-la en que el port de Sant Carles de la Ràpita està totalment protegit dels temporals, els de llevant, que castiguen la totalitat de la costa catalana. La protecció s'estableix per la seva pròpia situació dins del port natural dels Alfacs. L'esmentada protecció a ponent és evitar a dins del port l'acumulació de sorres provinents del sud-ponent.

El port de Sant Carles de la Ràpita té una situació 40° 36' 5" N. - 0° 36' 2" E. La superfície total d'aigua abrigada és de 230.000 m² sense comptar l'ampliació. La zona de servei del port té 470 m² i la superfície d'aigua abrigada en zona de servei és de 27.460 m².

El calat en la bocana i en avantport és de 5 m, el qual no permet rebre vaixells de més de 4.000 Tm.

La Direcció General de Ports de la Generalitat de Catalunya va tramitar un Pla Especial del Port de Sant Carles de la Ràpita, aprovat definitivament per la CTUTE el 5 de juny de 2008. El Pla especial contempla la reordenació de l'espai portuari preexistent, e incorpora una ampliació al nord. El sistema vial organitza els diferents sectors i uneix el port amb la xarxa de comunicacions. Els diversos espais pesquers, turístics, comercials i esportius del port estan superposats amb una trama de recorreguts de vianants. La proposta preveu el passeig marítim, àmbit d'espais públics i equipaments, que complementi els sectors portuaris, mitjançant una interfase amb la ciutat, tot establint una bona conjunció urbanística ciutat-port.

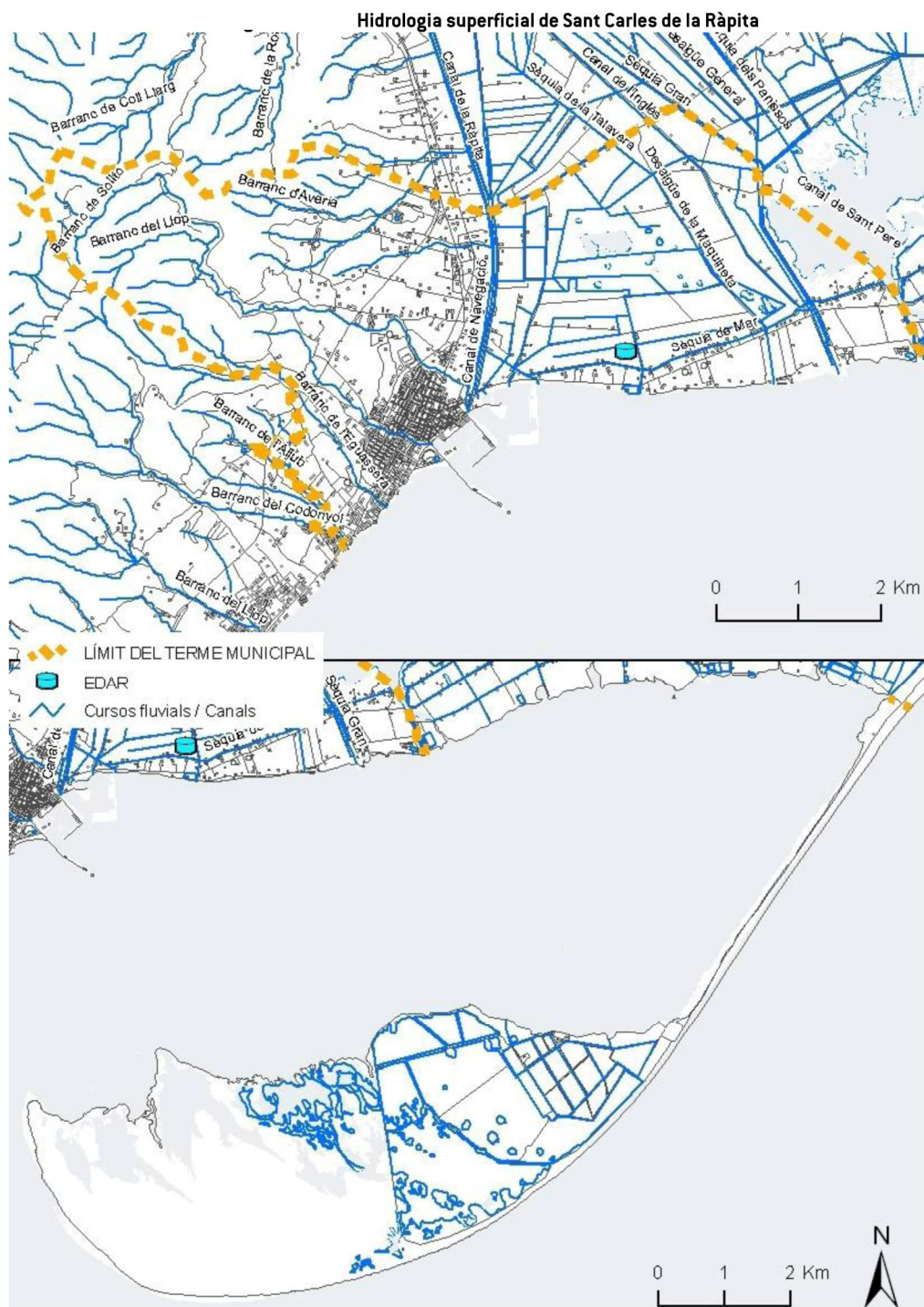
Pel que fa a la proposta de xarxa viària principal s'estructura a partir de dos accessos. El primer s'efectuaria per una derivació de la sortida de la N-340 que baixa per l' Horta Vella i l'avinguda d'Els Alfacs, arriba al moll de llevant, dins el port actual i enllaça de nou amb la N-340 a través de Pare Castro. L'altre accés es faria per l'altra derivació de la sortida de la N-340 que va cap al delta i que arriba a la nova dàrsena.

Els carrers de servei intern comuniquen els diferents sectors i donen accés a aparcaments i a diferents molls. El vial al llarg del moll de maresma dóna accés al port esportiu i a la península, i el carrer del dic de ponent dóna abast al moll comercial i a la derivació al moll vell.

El Pla territorial de les Terres de l'Ebre fa referència al **sistema portuari** ja que, malgrat recollir les determinacions del Pla de ports descrit més amunt, el Pla territorial remarca la importància estratègica d'aquest element per a les Terres de l'Ebre. En concret, el Pla fa una aposta ferma i decidida pel paper que ha de jugar el port d'Alcanar en un futur, no només dins l'àmbit territorial de les Terres de l'Ebre, sinó també en el conjunt del sistema portuari català. El Pla proposa que es treballi en una línia que permeti definir un model de màxim aprofitament d'aquesta infraestructura, que disposi d'unes característiques òptimes per al trànsit de vaixells de gran calat. El que esdevé més importat per a Sant Carles de la Ràpita és que, com el propi Pla explicita, la proximitat entre tots dos ports i les importants actuacions d'ampliació que s'hi estan duent a terme actualment recomanen l'establiment de línies de col·laboració entre els dos ports que conformen el front portuari dels Alfacs, que tenen especialitzacions diferents i, per tant, són complementaris, amb l'objectiu que esdevinguin l'enclavament marítim de referència del sud de Catalunya. És per això que el Pla preveu dotar el port d'un accés de qualitat a les infraestructures terrestres, amb la prolongació del desdoblament de la carretera N-340 fins al mateix port, cosa que n'ha de permetre la connexió amb el corredor del Mediterrani (autopista AP-7 i futura autovia A-7) i l'eix de l'Ebre (carretera C-12), i que dóna accés a la futura àrea logística i industrial integrada per l'estació de mercaderies de l'Aldea i el polígon Catalunya sud.

CAPÍTOL VIII. EL SISTEMA HIDROGRÀFIC (clau SH)

1.1 Hidrologia superficial

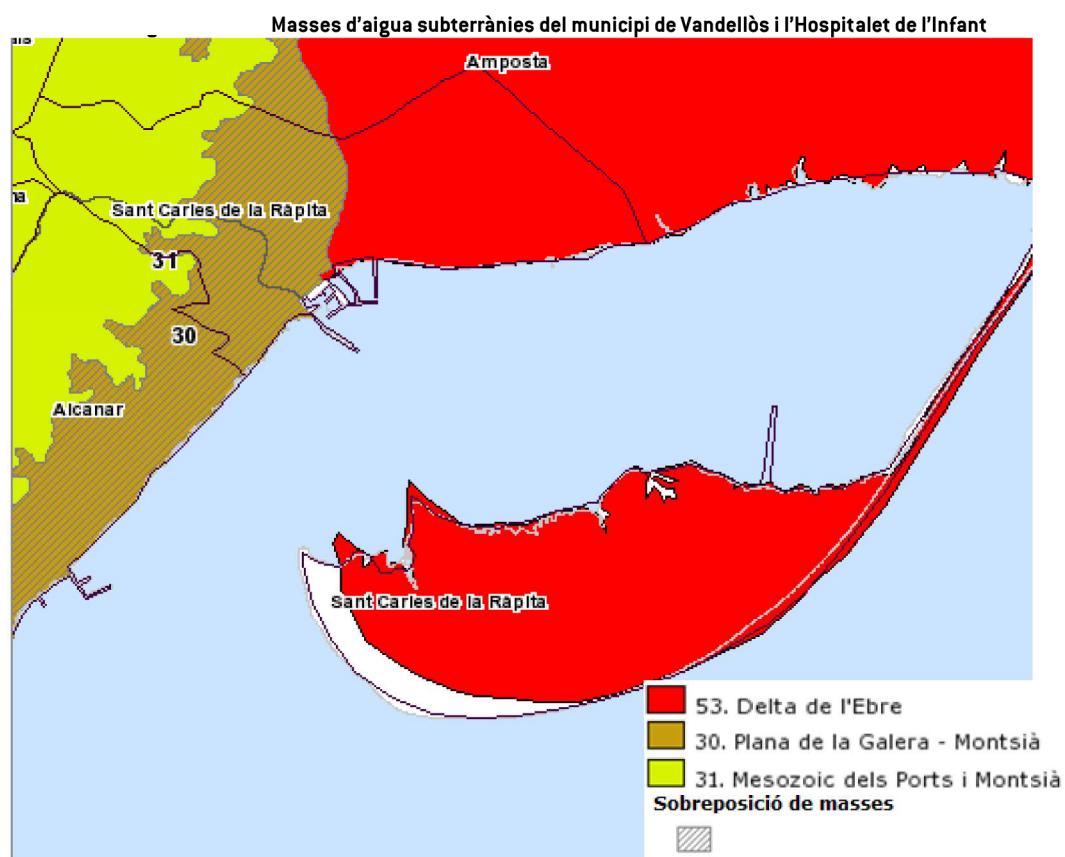

Font: lavola a partir de cartografia de ICC i del ACA

La xarxa fluvial del municipi de Sant Carles de la Ràpita forma part de la conca hidrogràfica de l'Ebre. Dins del municipi s'hi troben dues tipologies de cursos fluvials: els cursos fluvials pròpiament dits, rieres, barrancs i torrents a la zona més oriental; i els canals de reg presents a la zona planera on s'hi cultiven els arrossars. El Canal de navegació de la Ràpita és el fa de transició entre la zona deltaica i la interior.

1.2 Hidrologia subterrània

El municipi de Sant Carles de la Ràpita posseeix un sistema d'aigües subterrànies format per tres aqüífers: l'aqüífer del Delta de l'Ebre, l'aqüífer de la plana de la Galera - Montsià i l'aqüífer del mesozoic dels Ports i Montsià.

L'aqüífer del Delta de l'Ebre és el que ocupa una extensió més gran del municipi coincidint a grans trets a les zones més planeres del municipi. L'aqüífer de Mesozoic del Ports i Montsià es troba a les zones més elevades del municipi coincidint amb les elevacions de la serra del Montsià. Per últim l'aqüífer de la Plana de la Galera es troba a cavall entre els dos aqüífers esmentats anteriorment i ressegueix la línia de costa.

Aquestes masses d'aigua, però, es troben afectades per algunes pressions que, des de diversos orígens, afecten a l'estat químic de les aigües subterrànies tal i com es mostra a la taula següent. Cal destacar una pressió elevada derivada de l'agricultura intensiva que afecta a l'estat químic de l'aquífer del Delta de l'Ebre.

Pressions sobre les masses d'aigua subterrànies

TIPUS DE PRESSIÓ	PLANA DE LA GALERA – MONTSIÀ	MESOZOIC DELS PORTS I MONTSIÀ	DELTA DE L'EBRE
Agricultura intensiva	Baixa	Mitja	Alta
Aplicació de biosòlids	Baixa	Baixa	Baixa
Retorns de reg i recàrrega artificial	Baixa	Baixa	Nul·la
Zones urbanes i industrials	Nul·la	Nul·la	Baixa
Infraestructures industrials	Nul·la	Nul·la	Baixa
Sòls contaminats	Baixa	Baixa	Baixa
Dipòsits de residus	Nul·la	Baixa	Nul·la
Extraccions d'àrids	Baixa	Nul·la	Nul·la
Extraccions que provoquen Intrusió Salina	Baixa	Nul·la	Nul·la
Pressió total per estat químic	Baixa	Baixa	Baixa

Font: Document IPRESS (ACA)

També i en el Volum XII s'incorpora un Annex justificatiu de zones inundables contigües a rieres afectades en sòl urbà o urbanitzable.

CAPÍTOL IX. EL SISTEMA COSTANER (clau SC)

1.- Definició i funcions

El sistema costaner comprèn els béns de domini públic marítim terrestre inclosos als articles 3,4 i 5 de la Llei 22/1988, de 28 de juliol, de Costes.

En el tram comprès entre el terme municipal d'Alcanar i l'antic Canal de Navegació, la franja costanera coincideix en una plataforma d'una altura entre 1 i 6 metres sobre el nivell del mar, definint un seguit de platges i platgetes que de ponent a llevant són les que segueixen:

- La platja del Suís
- La platja de les Delícies o de l'Isidre
- La platja Aldea Blanca o de Cross
- La platja de l'Aiguassera
- La platja d'en Capri
- La platja dels Hortets
- La platja d'en Pipi o de Garbí

El tipus d'àrids de totes les platges és de sorra fina i daurada. Totes les platges eren lleugerament regressives abans de la construcció dels espigons de defensa, a excepció de la platja d'en Pipi que s'ha format a partir de la construcció del dic de ponent del port de Sant Carles per aportacions de sorres provinents del riu de la Sénia.

A llevant del port i fins el terme municipal d'Amposta, la platja és lineal i està constituïda per sorres molt fines i llims (fangs).

L'istme del Trabucador, que és un braç de sorra d'uns 6 Km de llargària i uns 300 m d'ample i la península de la Banya (de superfície molt plana a escassa cota sobre el nivell -1 del mar i d'uns 23 Km²) constitueixen la resta del litoral format per platges de sorra calcosilícies. A la part llevant de la península hi ha les Salines de la Trinitat amb una complexa instal·lació i distribució de zones d'evaporització i dipòsits.

2.- Règim general

1. El sistema costaner es regeix sens perjudici de les determinacions previstes per aquest POUM i pel planejament derivat, per allò que disposa la legislació sectorial sobre costes.
2. L'ocupació del domini públic marítimo-terrestre només es podrà permetre per aquelles activitats i instal·lacions que, per la seva naturalesa, no puguin tenir cap altra ubicació, i d'acord amb les determinacions del capítol primer del Títol III de la Llei de Costes, sens perjudici de les situacions transitòries també regulades per l'esmentada Llei.
3. Per a ordenar el sistema costaner en desenvolupament de les determinacions del POUM, es formularan un -o si s'escau- diversos plans especials que, a més a més de les condicions establertes a la legislació de costes, hauran de tenir en compte les determinacions urbanístiques aplicables, especialment pel que fa a les condicions de les edificacions i dels usos i als condicionaments derivats del règim del sòls integrats en les zones limítrofes.

Els plans especials d'ordenació de les platges i espais costaners determinaran la posició i les característiques dels serveis necessaris (vestidors, casetes de salvament, dutxes, papereres, ...) així com la localització de les zones d'aparcament i, en el seu cas, dels vials o passeig d'accés. Les edificacions seran sempre d'una sola planta.

Sens perjudici de la intervenció d'altres administracions competents en matèria del domini públic o de l'ordenació del litoral, qualsevol instal·lació, obra, ús de nova construcció o implantació, o reforma o canvi realitzat o localitzat a la zona marítimo-terrestre i platges està sempre subjecte a la llicència municipal per a constatar l'adequació a les condicions de l'ordenació urbanística aplicable, per bé que, d'acord amb allò que estableix la disposició addicional cinquena, apartat segon, de la Llei de Costes, l'eficàcia de les llicències municipals d'obres que incideixen en aquesta zona queda posposada fins l'obtenció de l'autorització del Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

4. La servitud de protecció recau sobre una franja de 100 o 20 metres d'amplada mesurada terra endins des del límit interior de la ribera de mar, en funció d'allò establert a l'article 23 i a la disposició transitòria tercera de la Llei de Costes.

A part, hi ha la zona de servitud de trànsit del domini públic marítimo-terrestre definida a l'art. 27 de la Llei de Costes, i recau sobre una franja de 6 metres d'ample mesurada terra endins des del límit interior de la ribera del mar. Aquesta franja, en el cas que no estigui grafiada específicament als plànols normatius com a passeig marítim, tindrà la consideració de xarxa de camins rurals, atès que ha de restar permanentment expedita per al pas per a vianants.

CAPÍTOL X. EL SISTEMA D'ESPAIS LLIURES I ZONES VERDES (clau SV)

1. Definició

El sistema d'espais lliures de Sant Carles de la Ràpita inclou aquells sòls que, localitzats estratègicament en les diferents àrees del municipi, permeten donar continuïtat des de la xarxa d'espais naturals, forestals, agrícoles fins a les zones verdes urbanes interelacionades a través de l'ordenació d'eixos cívics, itineraris paisatgístics i recorreguts de vianants.

El sistema d'espais lliures ordena els espais de lleure i esbarjo dels ciutadans, alhora que és determinant en la imatge final del poble. El constitueixen els parcs, jardins, zones verdes i espais lliures públics, i el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal els assenyala en els diferents règims de sòl.

Com espais lliures d'alta significació urbana cal destacar el parc de Guardiola i el de la Vila del Far, per bé que tot i estar situats més enllà de la delimitació del DPMT, el passeig marítim i el parc de Garbí o de la platja del Pipi formen l'espai lliure urbà més important i significatiu del municipi. Ja al PGOU de 1991 es va apostar per un model d'espais lliures de continuïtat formant un sistema basat en els corredors dels barrancs i al seu costat les franges d'espais lliures de cessió en el desenvolupament de planejament derivat.

Aquests corredors arriben fins al passeig marítim que esdevé com un col·lector transversal i ve il·lustrat a la part meridional pel Far i, a redós del port, significat per l'esmentat parc de Garbí.

Aquest sistema es veu també complementat pel Saló de Carles III, que encara manté la generatriu formal de la Fundació, així com pel corredor verd de la Timba i les àrees lliures del port.

Altres places i parcs de menor entitat com el de la Devesa o el situat entre el c/ de l'Ordre de Malta i el carrer d'Hermenegildo Gorria completen el sistema.

Aquest rosari o sistema d'espais lliures i equipaments constitueix una xarxa independent que representa un connector mediambiental que com en molt pocs indrets pot gaudir el vianant, i és un gran atribut cara a la millora de la qualitat de vida de la ciutadania.

2. Finalitats i funcions

1. Els espais lliures de Sant Carles de la Ràpita tenen les següents finalitats:

- Espais d'estada i esbarjo pròxims als llocs de residència.
- Espais dotats de significació ciutadana per a passeig, trobades o actes cívics.
- Espais equipats per a fires i activitats afins.
- Dotar al medi urbà d'arbrat i vegetació.
- Preservar els elements morfològics, paisatgístics, naturals i funcionals del terme municipal.
- Protegir determinats elements dels sistemes generals.
- Constituir la xarxa d'espais urbans i periurbans que connecten els teixits construïts amb els elements naturals que configuren l'entorn exterior.
- Enriquir la biodiversitat de l'ecosistema urbà i natural del municipi.

2. El sistema d'espais lliures definits en el present Pla d'Ordenació Urbanística Municipal, garanteix les següents funcions:

a) Funció ambiental:

Com a espais oberts estratègics dins dels continus urbanitzats, aquests espais, definits pels seus valors ambientals i paisatgístics garanteixen a diferents nivells (municipal, comarcal i metropolità) la vinculació entre els corredors ecològics del territori. Per elles mateixes, les valls de riera contenen habitants molt amenaçats i la seva protecció és necessària per a la conservació de la biodiversitat.

b) Funció cultural:

Definida pel caràcter de patrimoni històric i pedagògic respecte a la intervenció de l'home en la transformació i la utilització dels recursos naturals, la investigació tecnològica per a la millora d'aquests recursos i la intervenció urbanística per la determinació de la imatge final de la ciutat i del seu entorn rural.

c) Funció d'esplai i lleure:

Definida pels elements de relació social i d'utilització d'aquests sòls per part dels ciutadans com a espais d'esplai, lleure i expansió.

3. Les diferents Administracions Públiques intervindran activament per tal de preservar, regenerar i promocionar aquests espais i garantir les seves funcions.

3. Quantificació

Els sòls destinats a aquest sistema són dibuixats en els plànols d'ordenació i la superfície global, és de 62,122 Ha.

4. Compliment de l'article 58.1f de la Llei d'Urbanisme.

El sistema general d'espais lliures ha de contenir parcs urbans públics, en proporció no inferior a 20 m² de per cada 100 m² de sostre admès pel planejament per a ús residencial no inclòs en cap sector de planejament urbanístic.

Interpretat d'aquesta manera, el sostre residencial admès pel Pla d'Ordenació Urbanística Municipal és:

Capacitat del POUM	1.560.647,36 m ² st
Sostre del POUM incorporat a sectors de planejament i àmbits de gestió.	536.947,36 m ² st
TOTAL sostre no inclòs en sectors de planejament i àmbits de gestió.	1.025.700,00 m ² st

L'aplicació del requeriment és $1.025.700,00 \text{ m}^2 \text{ sostre } 20/100 = 205.140 \text{ m}^2 = 20,514 \text{ ha}$

El Pla d'Ordenació qualifica com a espais lliures públics 62,122 ha, de les quals no estan incloses en cap sector de planejament urbanístic o àmbit de gestió 37,644 ha, donant així compliment a les exigències legals (vegeu quadre resum Q3).

La resta de sostre residencial inclòs en els sectors de planejament que se situa en 536.947,36 m²st generarien una necessitat de 10,738 ha, més de dues vegades inferior a

les 24,477 ha que, com a mínim el POUM fixa que han d'aportar els sectors de planejament urbanístic.

Total d'espais lliures: aproximadament 62,122 ha.

CAPÍTOL XI. EL SISTEMA D'EQUIPAMENTS (clau SE)

1. Les reserves de sòl destinat als equipaments. Els estàndards per a la seva ubicació i el seu dimensionat.

1.1 Introducció

El planejament ha de preveure i establir una determinada proporció de sòl o sostre destinada a la satisfacció adequada de les necessitats de la col·lectivitat. Aquestes necessitats de servei són l'expressió d'una demanda de la població potencial (l'actual més la futura) que el planejament hagi estimat per al municipi.

Les reserves de sòl o sostre que farà el Planejament hauran doncs de ser objecte d'un correcte dimensionat i d'una adequada distribució espacial i localització. El dimensionat de les necessitats per el que fa a determinats tipus de dotacions ens ve fixat amb caràcter vinculant per la legislació vigent (Llei d'Urbanisme i Reglament de Planejament, Ordres Ministerials, Decrets de la Generalitat de Catalunya, etc...)

El problema del dimensionat de les necessitats està íntimament relacionat amb el concepte d'estàndard. L'estàndard s'entén com a una relació numèrica que expressa l'obtenció d'unes finalitats (satisfacció de necessitats col·lectives) d'una manera objectiva (valors) en relació a una població servida. Els estàndards ens serviran, doncs, tant per avaluar l'actual nivell de Servei com per a dimensionar les necessitats previstes.

Ens referirem al que la Llei defineix com a sistemes urbanístics generals si el seu nivell de servei és d'àmbit municipal o supramunicipal, i als sistemes urbanístics locals si el seu nivell de serveis és la d'un sector de sòl urbanitzable delimitat o el conjunt de sòl urbà (art. 34 del Text refós de la Llei d'urbanisme).

D'altra banda la localització concreta (a més de tenir molt en compte els aspectes que condicionaran la seva obtenció -econòmics i de gestió- i el paper estructurant del teixit que hauran d'assumir) vindrà donada especialment en funció del nivell de servei de la mateixa dotació pel que fa a l'accessibilitat i a la distància.

El concepte d'estàndard s'ofereix a títol orientatiu de les decisions del planejament i, en la mesura en que representen quantitats òptimes poden ser reelaborades i reconsiderades en cada cas en funció de la multiplicitat de factors que el planejament introdueixi.

1.2 Criteris i objectius d'ubicació

Per tal d'establir el nivell de servei adequat de l'equipament en relació a la població s'han de tenir en compte els dos conceptes següents:

- Radi d'aglomeració o contigüitat:

Distància màxima a que dos o més municipis, barris o districtes poden ser situats relativament per a poder ser considerats com una única unitat de població que justifiqui o doni suport a un determinat equipament.

Aquest concepte permet superar l'artificiositat dels límits administratius, tenint en compte que un barri o fins i tot un municipi no constitueixen categories aïllades sense integració en una comarca o altres entitats territorials i que el valor de les necessitats es produeix dins d'aquest marc més general pel que fa referència a determinats tipus d'equipaments.

Els radis d'aglomeració del quadre es donen a títol indicatiu i sembla clar que s'haurien de justificar en cada cas en funció de les variables que intervenen en la seva definició, com poden ser els accidents físics, l'accessibilitat, la distribució espacial de la població, etc...

- Radi de Servei:

Distància màxima que es pot recórrer per a tenir accés a l'equipament, és a dir la distància que determina l'entorn de població servida.

Ultrapassar el radi límit comportaria la insatisfacció de les necessitats per un excessiu allunyament físic de l'equipament respecte dels que l'han d'utilitzar.

El quadre següent resumeix indicativament aquests radis en referència als diferents subtipus d'equipaments considerats.

RADI D'AGLOMERACIÓ I DE SERVEI DELS EQUIPAMENTS

EQUIPAMENTS	radis d'aglomeració en m		radis de servei en m		límit
			òptim	mitjà	
1. EDUCATIUS					
Llar d'infants i parvulari	2.000	(D)	250	500	1.000
Primària	2.000	(D)	250	500	1.000
ESO i Batxillerat	7.000	(M)	1.000	3.000	6.000
Cicles Formatius i Programes de garantia social	7.000	(M)	1.000	3.000	6.000
Especial (Centres Específics)	D.M.	(ASM)	2.000	5.000	10.000
2. SANITARI-ASSISTENCIALS					
El Departament de Sanitat i Assistència Social de la Generalitat de Catalunya, per Decret del 7 de gener del 1980 va proposar una organització territorial concreta per aquest tipus de dotació. El mapa Sanitari definitivament aprovat localitza tots i cadascun dels diferents equipaments sanitaris. Actualment el Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya i dins del Departament, el Servei Català de la Salut estableix per Regions Sanitàries els estudis de les demandes i prospeccions de futur així com la resta de les determinacions.					
3. ASSOCIATIU-CULTURALS					
Centre Cultural i Social	2.000	(M)	250	500	1.000
Biblioteca-Museu	2.000	(M)	250	500	1.000
Centre d'assemblees	D.M.	(ASM)	5.000	10.000	20.000
Llar d'avis	2.000	(D)	250	500	1.000
4. ESPORTIUS					
Futbol	2.000	(D)	500	1.000	2.000
Polisportiu descobert	2.000	(D)	500	1.000	2.000
Frontó-Piscina	7.000	(M)	500	1.000	2.000
Piscina d'ensenyament - Gimnàs	7.000	(M)	1.000	3.000	6.000
Polisportiu cobert	D.M.	(ASM)	1.000	3.000	6.000
Altres esports	D.M.	(ASM)	2.000	5.000	10.000
5. ALTRES					
Administratiu a)	7.000	(M)	1.000	3.000	6.000
Abocadors	D.M.	(ASM)	5.000	10.000	25.000
Abastament variable					
Cementiris	7.000	(M)	1.000	3.000	6.000
Culte Religios	2.000	(M)	500	1.000	2.000
Administratiu b)	D.M.	(ASM)	2.000	5.000	10.000
(D)	Districte				
(M)	Municipi				
(ASM)	Àmbit Supramunicipal				
(DM)	Distància màxima entre les dues zones més allunyades de l'àmbit (generalment "comarcal")				

1.3 El concepte d'Estàndard

1.3.1 Criteris utilitzats

Per tal de calcular les necessitats i els dèficits i preveure el nou sòl a reservar analitzant els diferents tipus d'equipaments s'utilitzen els anomenats estàndards.

S'entenen com a estàndards les unitats que precisa cada usuari potencial de l'equipament. Per exemple: m² de sòl per nen a escolaritzar o núm de llits per habitant.

En certs casos, el correcte funcionament de la dotació fa que només es pugui preveure aquest a partir d'un cert llindar de població servida (cas d'un hospital general). En altres casos, certs equipaments han d'existir sempre en un determinat àmbit (districte, municipi,...) i àdhuc han de tenir un tamany mínim.

Per a l'elecció de l'estàndard corresponent a cada tipus o subtipus de dotació caldrà doncs considerar fonamentalment els següents conceptes:

1. El sector de població que precisa cada dotació:

Es fa distinció entre la demanda potencial (percentatge de la població susceptible d'utilitzar l'equipament) i la demanda efectiva (percentatge de la demanda potencial realment usuària de l'equipament). Per exemple: percentatge de població total escolaritzable en Instituts d'Ensenyament Secundari IES, pel que fa a Batxillerat (demanda potencial) i el percentatge d'aquesta (50%) que realment s'estima amb aquest tipus d'escolarització.

2. La població servida per cada equipament (en funció de la capacitat funcional d'aquesta i de la seva freqüència d'utilització). Per exemple un centre de salut pot servir a una població compresa entre 4.000 i 25.000 habitants en funció del seu nivell de complexitat.

3. El tamany de l'equipament:

S'expressa en termes de m² de sòl necessari per a l'instal·lació. En certs casos es distingeix entre tamany "òptim". L'anàlisi següent fa referència sempre als tamany "optimitzats".

Donat que aquest concepte està intimament lligat a la tipologia i a les condicions de la pròpia instal·lació s'estima per a certs casos (particularment les dotacions escolars), la pauta de relació "índex d'edificabilitat" - "percentatge d'ocupació del terreny"- -"tamany del terreny"- que representa aquesta optimització o el mínim crític per a la dotació corresponent.

El tamany "òptim" hauria de ser en qualsevol cas predominantment operatiu, podent-se admetre només en certes situacions justificades la consideració de tamany inferior al "òptim" (cas de sistemes - locals o generals en sòl urbà amb molta densificació o particulars condicions de l'edificació...)

1.3.2 Classificació

Per a l'anàlisi dels equipaments s'ha establert la següent classificació que recull els diferents tipus i subtipus agrupats segons criteris funcionals, físics i legals:

EQUIPAMENTS COMUNITARIS (clau SE)

- SE0 Reserva d'equipament
- SE1 Escolar
- SE2 Sanitari-assistencial
- SE3 Associatiu - cultural
- SE4 Esportiu - lleure
- SE5 Administratiu
- SE6 Equipament per a serveis urbans
- SE7 Mercats i abastament
- SE8 Cementiri
- SE8T Tanatori
- SE9 Religios
- SE* Equipament de titularitat privada

2. Característiques dels equipaments.

2.1 Els equipaments educatius

La legislació vinculant per a aquest tipus d'equipaments és la vigent a cada moment.

2.1.1, 2.1.2, 2.1.3 Ensenyament Preescolar, Primària, ESO i Batxillerat.

La determinació dels estàndards en aquest subtipus es fa en funció del grau d'escolarització previst en la LLei Orgànica d'Ordenació General del Sistema Educatiu en cada cas. Les demandes potencial i efectiva considerades es consignen estimativament en el quadre annex.

La consideració del programa de necessitats dels diferents centres convenientment contrastat amb els tamany de diversos projectes reals han permès la determinació de les necessitats de sostre construït de les diverses instal·lacions.

El tamany òptim (m² sòl) ha estat fixat amb els següents criteris generals respecte de les condicions de l'edificació i les tipologies:

- Ocupació del sòl per l'edificació: 25%
- Índex d'edificabilitat: variable entre 0,5 i 0,61 m² sostre/m² sòl
- Altura de l'edificació: PB + 2PP
(excepte preescolar PB + 1PP)

El Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya admet 25 alumnes/aula per l'ensenyament primari i pels pàrvuls, i 30/35 places/aula per ESO i Batxillerat.

2.1.4 Cicles Formatius.

Els criteris per a la fixació dels estàndards han estat els mateixos que en el cas de 1.1, 1.2 i 1.3. En la determinació de la superfície de sostre de cada tipus de centre s'ha considerat en referència a l'àrea de docència específica o de tallers i val a dir que es variable, tot depenent del tipus específic d'ensenyament.

2.1.5 Programes de garantia social.

Aquesta modalitat educativa, tot i que està reconeguda per la pròpia LOGSE, es realitza normalment fora dels Instituts d'Ensenyament Secundari IES.

2.1.6 Ensenyament especial.

En aquest cas es té en compte el Pla Nacional d'Educació Especial.

Es preveu en consideració per aquest tipus d'ensenyament, les dues vessants assenyalades pel P.N.E.E.

- L'ensenyament especial en serveis ordinaris, que pot tenir lloc en els mateixos centres de CEIP, sigui en aula ordinària o en aula especial com a servei de recolzament.
- L'ensenyament especial en centres específics.

És considera que només el 30% del total de places a preveure per aquest tipus d'ensenyament hauran de ser ubicades en centres específics. El 70% restant es té de preveure en règim ordinari, és a dir, en aules d'un CEIP directament o en aules especials integrades a raó d'una aula per cada 8. Aquesta consideració s'ha de tenir molt en compte, sobre tot en aquest últim cas als efectes de sobredimensionar els estàndards adoptats pels centres de CEIP.

Els centres específics es disposen en mòduls de 100, 200 i 300 places subdividits en unitat operatives de 4 aules.

La proporció adoptada d'alumnes per aula i professor ha estat la de 13 alumnes. Aquesta pauta flexible està en funció dels tipus de seccions predominants al centre concret (paralítics cerebrals, autisme, deficiència mental, profunds, formació professional,...).

Es pot considerar que un àmbit de població de 250.000 hab. precisa en termes generals al voltant de 400 places en centres específics d'ensenyament especial.

2.1.7 Ensenyament superior

Aquest nivell inclou tots els estudis definits per la Llei General d'Educació vigent. Encara que el previsible canvi de marc legal i la difícil previsió de l'evolució de la taxa d'escolaritat superior, en aquests moments fan molt problemàtica la fixació d'una demanda efectiva per aquests subtipus d'ensenyament, es poden considerar les següents dades:

- demanda potencial: grup d'edat 18 anys fins a 25
- demanda efectiva: un 35%

L'estàndard, en m² sòl/alumne pot variar des de 10 m² sòl/alumne (inserció en casc urbà) fins a 100 m² sòl/alumne (ubicació en terrenys específics amb "campus").

**Q. 1 EQUIPAMENTS EDUCATIUS:
EL SECTOR DE POBLACIÓ QUE LES PRECISA:
DEMANDA POTENCIAL I EFECTIVA.**

	demanda potencial	demanda efectiva	observacions
1.1 ENSENYAMENT PREESCOLAR	GRUP D'EDAT DE fins a 5 anys	65 per 100	
1.2 PRIMÀRIA	GRUP D'EDAT DE 6 a 11 anys	100 per 100	L'escolarització és obligatòria en aquesta etapa.
1.3 ESO	GRUP D'EDAT DE 12 a 15 anys	100 per 100	L'escolarització és obligatòria en aquesta etapa.
1.4 BATXILLERAT	GRUP D'EDAT DE 16 a 17 anys	50 per 100*	
1.5 ENSENYAMENT PROFESSIONAL (cicles formatius)	GRUP D'EDAT DE 16 a 17 anys	30 per 100*	
1.6 PROGRAMES DE GARANTIA SOCIAL	GRUP D'EDAT DE 16 a 17 anys	10 per 100*	
1.7 ENSENYAMENT ESPECIAL	GRUP D'EDAT DE 0 a 5 anys 6 a 14 anys 15 a 18 anys	2,27 per 100 2,77 per 100 2,27 per 100	S'estima que només el 30% del total de places a preveure-ho seran en centres específics d'ensenyament especial.
1.8 ENSENYAMENT SUPERIOR	GRUP D'EDAT DE 18 a 25 anys	35 per 100*	

* dades estimades

Q.2 EQUIPAMENTS EDUCATIUS:

	nº d'alumnes per ut.	estàndard adoptat (m²sòl/alumne)
1.1 ENSENYAMENT PREESCOLAR	de 0 a 1 anys (8) de 1 a 2 anys (13) de 2 a 3 anys (20) de 3 a 5 anys (25)	10
1.2 PRIMÀRIA	(25)	13
1.3 ESO	(30)	14
1.4 BATXILLERAT	(35)	14
1.5 ENSENYAMENT PROFESSIONAL	variable	16
1.6 CICLES FORMATIUS	variable	16

2.2 Els equipaments Sanitari-Assistencials

El departament de Sanitat i Assistència Social de la Generalitat de Catalunya va establir l'anomenat "Mapa Sanitari de Catalunya" l'any 1981-82 que constitueix una proposta integral per a l'Ordenació Sanitària. Aquest document que comporta un model d'organització territorial, així com una assignació de nivells assistencials desitjables, municipi per municipi, constitueix doncs referència obligada d'aquest tipus de dotacions.

L'Organització Territorial es basa en l'ensenyament "d'àrees de salut" com a unitats bàsiques de gestió, dintre de les quals el planejament haurà de delimitar a efectes assistencials unes subàrees anomenades "sectors". Els sectors, comprendran àmbits de població servida situats entre un mínim de 4.000 habitants (medi rural) i un màxim de 100.000 habitants.

Els criteris d'accessibilitat als centres ubicats dintre del sector condiciona la delimitació d'aquest i s'estableix en un màxim de 30 minuts en automòbil.

Es distingeix entre "assistència primària" (primer nivell d'assistència a la població, prop d'on viu el ciutadà) i "assistència hospitalària i d'especialitats" (internament, consulta externa i serveis complementaris) i residències de vells (no malalts ni impossibilitats).

Els estàndards globals (en termes de nombre de llits per cada mil habitants) per "l'assistència hospitalària i d'especialitats" són els següents:

- llits de malalts aguts: 1,96 llits/1.000 habitants
(hospitals generals i centres especialitzats)
- llits de malalts crònics: 1,31 lit/1.000 habitants
(hospitals geriàtrics i d'estància prolongada)
- llits de malalts psiquiàtrics: 1,39 llits/1.000 habitants
(hospitals psiquiàtrics)
- hospital de dia: 0,20 llits/1.000 habitants

El quadre següent expressa els estàndards, la població servida i els criteris de capacitat dels centres d'assistència primària i d'assistència hospitalària i d'especialitats:

QUADRE Q3

2.2.1 EQUIPAMENTS D'ASSISTÈNCIA PRIMÀRIA.

	àmbit de servei (habitants)		estàndard (m ² sostre o m ² sòl/ut)	observacions
	mínim	màxim		
2.1.1 Consultori	---	4.000	200 m ² st/ut.	no precisa sòl exclusiu
2.1.2 Centre de Salut.	4.000	25.000	800 m ² st/ut. 1.000 m ² st/ut. 1.200 m ² st/ut	h<10.000 hab. 10.000<h<15000 hab. h>15.000 hab.

QUADRE Q4

2.2.2 EQUIPAMENTS D'ASSISTÈNCIA HOSPITALÀRIA I ESPECIALITATS

	àmbit de servei (hab)	estàndard m ² sòl/lit	capacitat del centre (núm. de llits)		
			mínim	òptim	màxim
2.2.1 Hospital General nivell 1	variable (*)	100 m ² s/lit	100	200	500
2.2.2 Hospital General nivell 2	variable (*)	100 m ² s/lit	100	200	500
2.2.3 Hospital General nivell 3	variable (*)	150 m ² s/lit	100	200	500
2.2.4 Hospital d'especialitats (geriatria i altres)	variable (*)	150 m ² s/lit	variable en funció de l'especialitat.		

(*) el mínim funcional d'un hospital per aguts és de 20.000 habitants.

2.2.3 Habitatges tutelats, Centres de dia, Serveis de llar - Residència i serveis de Residència Assistida.

Per aquesta dotació assistencial s'adopten els següents criteris:

- Demanda potencial: grup d'edat de més de 65 anys.
- Demanda efectiva: 7%

L'estàndard adoptat és de 30 i 40 m² de sostre per llit en quant a equipaments assistencials (incloent-hi cambres, espais de relació, serveis i espais lliures exteriors).

Les diferents dotacions i tipus d'atenció són com segueix:

- Equips d'Atenció Primària
- Centres especialitzats
- Planificació familiar - Atenció a la dona
- Salut laboral
- Servei d'urgències

La tendència pel que fa a la demanda efectiva serà creixent tenint en compte les dades estadístiques d'augment en població estrangera.

El Pla Gerontològic Nacional recomana arribar fins a un 7% pel que fa a la dotació assistencial pública.

També hem de tenir en compte que de totes les places d'atenció a la Gent Gran a Catalunya que deuen ser unes 50.000 persones, Benestar Social se'n fa càrrec aproximadament fins un 40%. La resta pertany al sector privat que cal entendre'l o bé d'iniciativa social o mercantil.

2.3 Equipaments Associatiu-Culturals

L'estàndard utilitzat per aquest tipus d'equipaments permet que es puguin albergar varis conjuntament sota el mateix sostre donada la versatilitat de llurs programes funcionals.

Els següents estàndards són indicatius i individualitzats i corresponen als programes funcionals ressenyats. La previsió conjunta de diversos subtipus en el mateix centre (per exemple en un centre social o en un centre d'assemblees) implica que només s'haurà de considerar independentment els estàndards d'aquells subtipus que no figuren en el programa conjunt a l'hora de l'estimació de l'estàndard global per aquest tipus d'equipaments associatiu-culturals.

Els estàndards globals adoptats per aquests equipaments associatiu-culturals assenyalats en el quadre Q5 es troben en qualsevol cas per sobre de les exigències previstes pel Reglament de Planejament per a sistemes locals en sòl urbanitzable, única referència legal existent.

Per a aquest còmput comparatiu, juntament amb els equipaments associatiu-culturals s'han tingut en compte les sanitari-assistencials i les públic-administratives corresponents a cada llinar de població considerat, ja que la reserva d'equipament social a la qual fa referència el Reglament de Planejament en relació als plans parcials residencials, contempla també aquestes modalitats.

QUADRE Q5

població potencial (h=nº habitants potencials)	estàndard global (m ² st/hab)	determinacions del R.P.LI.S. (m ² st/hab)
h < 1.000	1,76	0,31
1.000 < h < 2.000	1,76 - 1,12	0,75
2.000 < h < 4.000	1,12 - 1,08	1,00
4.000 < h < 8.000	1,54 - 1,505	1,50
8.000 < h < 20.000	1,505	1,50
h <>20.000	1,905	1,50 (#)

(#) Més els que disposi el planejament superior.

SUBTIPUS	ESTÀNDARD m ² sostre/habitant	OBSERVACIONS	PROGRAMA
3.1 Centre cultural i social	0,20	tam. mitjà 2.000 m ² sostre tam. mínim 500 m ² sostre	Biblioteca Sales múltiples (conferències, projeccions) Local exposicions
3.2 Biblioteca - Museu	0,06		
3.3 Centre d'assemblees	0,15	només per més de 100.000 hab.	Biblioteca central Museu Auditori

2.4 Els equipaments esportius i lleure

El Pla Director de les Instal·lacions i Equipaments Esportius de Catalunya PIEC, elaborat per la Secretaria General de l'Esport de la Generalitat de Catalunya, preveu els següents criteris.

2.4.1 Dimensionat dels terrenys

Les dimensions i les característiques d'edificabilitat que han de tenir els terrenys destinats a equipaments esportius depenen del tipus d'instal·lació esportiva que es preveu construir-hi i de la seva situació dins del municipi.

En aquest apartat s'analitzen els terrenys destinats a les instal·lacions esportives, però no els destinats a àrees d'activitat esportiva perquè el seu espai esportiu no és mesurable.

Respecte a les instal·lacions, cal diferenciar les que pertanyen al tipus de la xarxa bàsica dels de la resta. En quant a la situació del terreny o solar, se'n diferencien dos tipus: el que es troba dins d'una trama urbana edificada amb continuïtat que s'ha de definir com d'alineació, segons vial, i el que es troba en una situació en què el tipus edificatori és el de construcció aïllada.

Tipus d'instal·lacions de la xarxa bàsica

En el quadre Q6 següent es troben les superfícies i dimensions mínimes que han de tenir els terrenys destinats als diferents tipus d'instal·lacions que pertanyen a la xarxa bàsica. Les dades varien segons el tipus edificatori de la zona, ja sigui segons alineació de vial o en edificació aïllada.

Les dimensions mínimes dels terrenys s'han de preveure per tal que permetin la correcta orientació de la instal·lació. Les que són a l'aire lliure, han d'estar orientades nord-sud. Les dimensions mínimes segons orientació corresponen a l'amplada i llargada d'un rectangle que cal inscriure en el solar per poder ubicar correctament el recinte dels espais esportius (pista i grades en pavelló, vasos i platges en piscines cobertes, etc.). Per dimensionar els terrenys s'han considerat els diferents mòduls de la xarxa bàsica, d'acord amb les característiques establertes en el PIEC.

Quadre Q6. Dimensions mínimes dels terrenys dels tipus d'instal·lacions de la xarxa bàsica.

Tipus	Mòdul	sup. recinte espais m ²	sup. edificada m ²	ocupació edificació m ²	sup. aparcament m ²	sup. solar m ²		dimensions mín.	
						s/alineació vial	aïllada	N-S m	E-O m
POL	POL-1	610	150	150	140	1.000	1.150	35	25
	POL-2	975	150	150	150	1.400	1.550	50	30
	POL-3	1.410	150	150	160	2.000	2.150	50	35
PAV	PAV-1	750	1.000	1.000	350	1.350	3.000	25	35
	PAV-2	1.250	2.000	2.000	650	2.650	6.050	30	50
	PAV-3	1.500	2.500	2.500	950	3.350	7.600	35	50
SAL	SAL-1	200	350	350	140	450	1.050	15	20
	SAL-2	250	400	400	150	550	1.200	15	25
	SAL-3	350	500	500	160	650	1.500	20	30
CAM	CAM-1	4.560	150	150	700	7.400	8.100	100	55
	CAM-2	6.615	500	500	950	10.000	10.950	110	70
	CAM-3	8.322	550	550	1.150	12.000	13.150	120	80
PCO	PCO-1	700	1.600	1.300	550	1.750	3.950	25	40
	PCO-2	900	2.000	1.600	700	2.150	4.850	25	50
	PCO-3	1.200	2.600	2.000	900	2.650	6.050	30	50
ATL	ATI-1	5.100	150	150	800	5.600	6.400	95	60
	ATI-2	16.400	500	500	1.300	20.700	22.000	185	100
	ATI-3	17.500	550	550	1.500	21.950	23.450	190	105

Cal mantenir les reserves indicades fins i tot quan es concreten diferents tipus d'instal·lacions en un mateix complex ja que s'han de preveure espais per a futures ampliacions, zones enjardinades, camins d'accés, zones de joc per a infants i altres zones per a esbarjo.

2.4.2 Estàndards orientatius

Les reserves de sòl que calen a cada municipi per a la construcció d'instal·lacions esportives de la xarxa bàsica, han d'estar previstes en el pla d'ordenació municipal i es concretaran en els mapes d'instal·lacions esportives del municipi que han d'elaborar els respectius ajuntaments. Tanmateix, i a títol orientatiu, en aquest apartat, es proposen uns estàndards que responen a unes necessitats mitjanes dels municipis en funció del nombre d'habitants. Aquests estàndards s'han d'entendre com a provisionals i no ajustats específicament a les necessitats reals, però que poden ser útils a manca de la concreció definitiva.

En els estàndards mínims provisionals només es consideren les instal·lacions esportives que pertanyen a la xarxa bàsica. Per a la previsió de la reserva de sòl s'han tingut en compte les dades de les dimensions mínimes dels terrenys segons el tipus d'instal·lació. En tots els trams de població s'han considerat les superfícies de solar corresponent a l'edificació segons alineació de vial i les corresponents a l'edificació aïllada, per tant a cada municipi cal establir un valor comprès entre ambdós.

En els municipis de menys de 1.000 habitants, la reserva de sòl assignada correspon a la del següent tram de població, i sòls és d'aplicació en els municipis que siguin capçalera de l'àmbit territorial o tinguin assignades instal·lacions de caire supramunicipal.

Si a un municipi que pertany a un segment de població més alt li corresponen menys metres quadrats d'estàndards que el màxim d'un segment més baix, els seus metres quadrats d'estàndards han de ser, com a mínim, els d'aquell.

Quadre Q7. Estàndards orientatius per a les instal·lacions de la xarxa bàsica.

Població municipi	PTG* m ² /hab	PIEC	
		m ² /h vial	m ² /h aïllada
Menys de 1.000 habitants	---	4,50	5,00
De 1.000 a 5.000 habitants	4,00	4,50	5,00
De 5.001 a 10.000 habitants	3,50	4,00	4,50
De 10.001 a 25.000 habitants	3,50	3,50	4,00
De 25.001 a 50.000 habitants	3,00	3,00	3,50
De 50.001 a 100.000 habitants	3,00	2,50	3,00
De 100.001 a 200.000 habitants	2,00	2,00	2,50
De 200.001 a 500.000 habitants	2,00	1,50	2,00
Més de 500.000 habitants	PGM**	1,00	1,50

* PTG Pla Territorial General de Catalunya

** PGM Pla General Metropolità

A les necessitats bàsiques esportives dels municipis expressades en metres quadrats de sòl reflectits en el quadre anterior, caldria afegir-hi les necessitats específiques de cada municipi que es definiran en els Plans de la xarxa complementària. A causa de la complexitat i diversitat d'aquestes necessitats no es poden fixar uns estàndards que siguin d'aplicació general.

2.5.1 Pública-administrativa

a) de caràcter predominantment municipal.

Ajuntament (dependències i oficines, serveis auxiliars, sanitat, policia municipal, parc mòbil i serveis tècnics auxiliars)

Estafeta postal

Correus - Telègraf

F.O.P.

Jutjats municipals (en funció de l'Organització Judicial).

b) de caràcter predominantment supramunicipal.

Comissaria de Policia

Parc de bombers

Administració comarcal

Jutjats d'instrucció.

En aquest apartat es consideren compreses bàsicament les mencionades dotacions de funcions i àmbits de servei molt diferents entre si. Cal remarcar, a l'igual que passa amb els equipaments associatiu-culturals, que no precisen de sòl exclusiu, sent la majoria compatibles entre si en una mateixa edificació i inclús compatibles amb altres tipus d'equipaments (preferentment les socio-culturals mencionades) i per això, l'estàndard indicatiu es presenta necessàriament en metres quadrats de sostre per habitant potencial.

Normalment no existeix dèficit d'aquest tipus de dotacions, en especial en els casos de llinars de població servida inferiors a 20.000 habitants. El estàndard indicatiu per aquest cas serà de 0,40 m² de sostre per habitant, tenint en compte que per a menys de 5.000 habitants de població potencial es considera suficient un total de 1.000 m² de sostre construït destinat a aquests equipaments. El planejament haurà de preveure un estàndard complementari (que es podria xifrar indicativament en 0,20 m² de sostre per habitant) quan l'àmbit de població superi els 20.000 habitants. Aquest complement dotacional es valorarà fundamentalment en funció del paper comarcal de la població considerada.

2.5.2 Públic de serveis i d'abastament

Amb aquesta denominació genèrica es consideren una sèrie de dotacions que responen a diverses necessitats públiques:

2.5.2.1 Abocadors i altres instal·lacions de tractament

2.5.2.2 Mercats

2.5.2.3 Escorxadors

2.5.2.1 Abocadors i altres instal·lacions de tractament de residus sòlids urbans.

El promig de producció de desperdici i residus sòlids de la població s'estima de 0,65 Kg/hab./dia per $h < 10.000$ i de 0,78 Kg/hab./dia per $h > 10.000$

El tractament necessari dels residus sòlids urbans es pot fer amb diferents sistemes. Els més usuals són els següents:

- a) Abocadors controlats
- b) Plantes incineradores
- c) Plantes de compostatge

Dels tres sistemes, el d'abocador controlat, de cost molt reduït es rendible a partir d'una producció de 20 Tm/dia (25.000 a 30.000 hab.). Precisa d'una més gran reserva de sòl i el seu màxim inconvenient es troba en la dificultat de conjugar correctament el binomi rendibilitat-ubicació, doncs aquesta ve determinada per les condicions del sòl i el caràcter d'activitat "molesta, insana, nociva o perillosa". El seu radi de servei no ha d'excedir de 25 Km. Els altres sistemes ofereixen els avantatges de l'aprofitament ulterior de l'energia lliberada o dels productes finals, però la seva ubicació, igualment problemàtica, el molt superior cost d'instal·lació i el fet de que només siguin rendibles a partir de llindars de població servida molt més elevats (250.000 hab.) fa que només siguin recomanables en casos molt concrets.

Les necessitats de sòl estimades per un període de 15 anys seran en cada cas les següents:

- a) $3,16 \text{ m}^2$ /habitant
- b) $0,039 \text{ m}^2$ sòl/habitant

c) 0,355 m² sòl/habitant

Es recomanable per aquest tipus de dotació la mancomunitat entre municipis cara a l'utilització i la gestió donades les característiques anteriorment apuntades del servei, els seus costos i la seva rendibilitat.

2.5.2.2 Mercats

Les necessitats de sòl per a l'ubicació de mercats municipals s'estimen en 0,15 m² sòl/habitant.

Aquesta estimació té en compte una provisió de 0,8 m²/100 habitants a raó de 20 m² de sòl per lloc.

El volum funcional mínim i màxim per a aquests tipus de mercats és de 100 parades i 200 parades respectivament. Aquest últim volum correspondria a un llinar de població de 30.000 habitants.

Els mercats centrals, de caràcter supramunicipal precisarien així mateix 0,15 m² de sòl/habitant.

2.5.2.3 Escorxadors

L'actual legislació estableix encara l'obligatorietat de l'existència d'un escorxador per cada població més gran de 5.000 habitants. Malgrat tot aquests escorxadors municipals, en vies de desaparició, tendeixen a ésser substituïts per escorxadors centrals frigorífics que serveixen les necessitats públiques d'abastament a nivell municipal i supramunicipal amb indubtables avantatges.

Es poden adoptar xifres compreses entre 0,10 m² sostre/habitant i 0,13 m² sostre/habitant per al global d'aquesta dotació i llinars de població servida entre 10.000 i 50.000 habitants

2.5.3 Cementiris

La legislació civil vigent estableix l'obligatorietat de que cada municipi tingui un cementiri dintre del seu propi terme municipal i l'extensió del qual estigui en funció del nombre de defuncions hagudes en l'últim decenni en el propi terme i de la densitat de població.

Mancomunar cementiris seria possible però no presenta avantatges especials donat que la concentració no es correspon amb una notable disminució dels costos. Únicament la carència de sòl o la necessitat de fer la prestació de determinats serveis clarament centralitzables (crematoris, sales d'autopsies, etc...) podrien justificar una mancomunitat de cementiris actualment.

Cal de totes maneres tenir en compte les conseqüències que podria tenir una evolució de les idees tradicionals i valors culturals i religiosos en la previsió d'aquest tipus de dotació.

El sòl necessari per a aquest tipus d'instal·lacions pot establir-se en 1,50 m² sòl/habitant (cementiri mediterrani) basant-se en una estimació de 7,5 m² sòl/nínxol a preveure. En aquesta previsió s'inclouen nínxols, capelles, servei administratiu, serveis complementaris, vials, aparcaments i vegetació.

2.5.4 Religiós

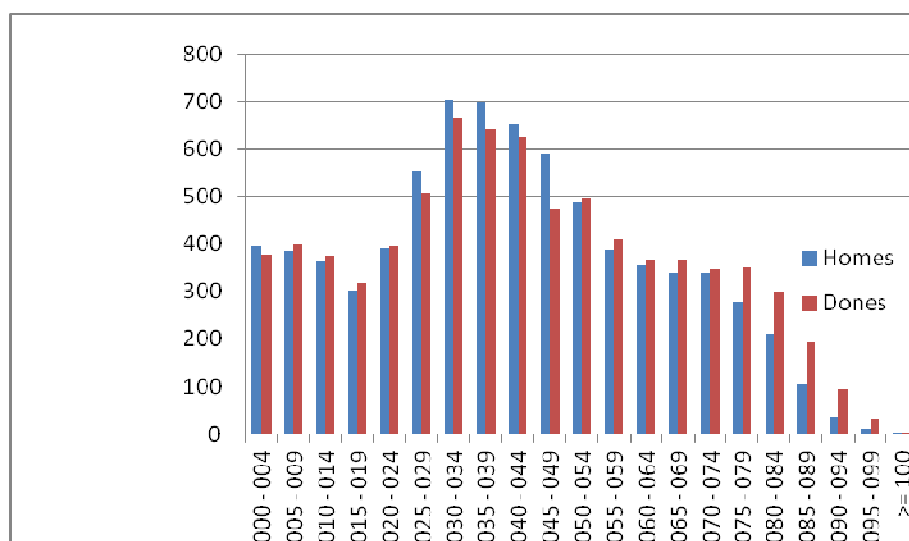
Pel que fa als equipaments destinats al culte religiós, s'estableix un estàndard de 0,20 m² de sostre per habitant, amb un mínim de 500 m² de sostre. El programa inclou tant el centre de culte com les dependències annexes.

3. La distribució de la població

Els 15.315 habitants de Sant Carles de la Ràpita, registrats el dia 17 de juny de 2011, es distribueixen com segueix, classificant-los per grups d'edat i total del municipi, corresponent al padró municipal d'habitants.

QUADRE Q8

Intervals d'edat	Homes		Dones		Total	
	Número	%	Número	%	Número	%
Fins a 4 anys	395	51,1	378	48,9	773	5,05
de 5 a 9 anys	384	49,17	397	50,83	781	5,1
de 10 a 14 anys	363	49,25	374	50,75	737	4,81
de 15 a 19 anys	303	48,79	318	51,21	621	4,05
de 20 a 24 anys	391	49,81	394	50,19	785	5,13
de 25 a 29 anys	553	52,17	507	47,83	1.060	6,92
de 30 a 34 anys	704	51,42	665	48,58	1.369	8,94
de 35 a 39 anys	698	52,09	642	47,91	1.340	8,75
de 40 a 44 anys	652	51,1	624	48,9	1.276	8,33
de 45 a 49 anys	589	55,31	476	44,69	1.065	6,95
de 50 a 54 anys	487	49,54	496	50,46	983	6,42
de 55 a 59 anys	387	48,56	410	51,44	797	5,2
de 60 a 64 anys	356	49,17	368	50,83	724	4,73
de 65 a 69 anys	339	47,95	368	52,05	707	4,62
de 70 a 74 anys	340	49,49	347	50,51	687	4,49
de 75 a 79 anys	279	44,43	349	55,57	628	4,1
de 80 a 84 anys	210	41,42	297	58,58	507	3,31
de 85 a 89 anys	106	35,45	193	64,55	299	1,95
de 90 a 94 anys	36	27,69	94	72,31	130	0,85
de 95 a 99 anys	10	23,26	33	76,74	43	0,28
més de 100 anys	1	33,33	2	66,67	3	0,02
TOTAL MUNICIPI	7.583	49,51	7.732	50,49	15.315	100

A més, la distribució any per any fins els 24 anys és com segueix:

Edat	Homes		Dones		Total
	Número	%	Número	%	
0	64	47,41	71	52,59	135
1	77	53,10	68	46,90	145
2	77	49,68	78	50,32	155
3	92	55,42	74	44,58	166
4	85	49,42	87	50,58	172
5	90	54,88	74	45,12	164
6	64	47,41	71	52,59	135
7	82	48,52	87	51,48	169
8	77	46,11	90	53,89	167
9	71	48,63	75	51,37	146
10	72	48,98	75	51,02	147
11	86	50,29	85	49,71	171
12	65	48,15	70	51,85	135
13	67	50,76	65	49,24	132
14	73	48,03	79	51,97	152
15	54	43,90	69	56,10	123
16	54	50,47	53	49,53	107
17	56	44,44	70	55,56	126
18	56	47,06	63	52,94	119
19	83	56,85	63	43,15	146
20	62	47,33	69	52,67	131
21	80	56,74	61	43,26	141
22	80	52,98	71	47,02	151
23	70	41,18	100	58,82	170
24	99	51,56	93	48,44	192
TOTAL MUNICIPI	1.836	49,66	1.861	50,34	3.697

Grups en edat d'escolarització

Concepte	Homes	%	Dones	%	Total	
Fins a 5 anys	485	52%	452	48%	937	Preescolar
De 6 a 11 anys	452	48%	483	52%	935	Primària
De 12 a 15 anys	259	48%	283	52%	542	Secundària
De 16 a 17 anys	110	47%	123	53%	233	Batxillerat
Totals	1.306	49%	1341	51%	2.647	

Així doncs, a nivell global del municipi cal constatar a més que la franja d'edat compresa entre els 0 i els 17 anys inclosos, es distribueix com segueix:

de 0 a 5 anys	937 habitants
de 6 a 11 anys	935 habitants
de 12 a 15 anys	542 habitants
de 16 a 17 anys	233 habitants

4. Situació actual i proposta

En el Volum III s'incorpora una exposició dels equipaments existents al municipi de Sant Carles de la Ràpita, definits fitxa a fitxa i en les quals hi figuren les següents dades informatives:

El nom de l'equipament, l'ús predominant, l'adreça, la titularitat i la gestió, ja sigui de caràcter pública o privada, un plànol de situació i un fotoplà recent, la superfície aproximada de la finca, el nombre de plantes, així com una breu descripció.

Com a introducció hi ha una reflexió sobre equipaments i la qualitat de vida, emmarcada en el discurs de la ciutat estructurada.

Pel que fa als equipaments escolars cal dir que en aplicació dels estàndards mínims establerts en els apartats 1 i 2 d'aquest capítol a partir de les dades del Quadre Q9, s'ha comprovat que hi ha dèficit escolar, en aplicació estricta a partir de les dades que figuren en la piràmide d'edats i les dotacions existents, tot i que s'ha calculat com equipament escolar existent, el públic i privat.

QUADRE Q9 DADES DELS CENTRES ESCOLARS DEL MUNICIPI. CURS 2010/2011

CENTRE	CURS	ALUMNES
CEIP "Carles III"	P-3	75
	P-4	75
	P-5	75
	1r	77
	2n	76
	3r	80
	4t	76
	5è	75
	6è	76
TOTAL ALUMNES		685

CENTRE	CURS	ALUMNES
CEIP "Horta Vella"	P-3	73
	P-4	50
	P-5	58
	1r	45
	2n	51
	3r	60
	4t	41
	5è	59
	6è	51
TOTAL ALUMNES		488

CENTRE	CURS	ALUMNES
IES "Els Alfacs"	ESO 1r	111
	ESO 2n	133
	ESO 3r	121
	ESO 4t	90
	Bat 1r	43
	Bat 2n	41
	AG.10	11
	OCA 1	12
	OCA 2	9
	PA1	11
	PA2	13
TOTAL ALUMNES		595

CENTRE	CURS	ALUMNES
Col·legi "Sagrada Família"	P-3	26
	P-4	27
	P-5	25
	1r	26
	2n	25
	3r	29
	4t	26
	5è	30
	6è	27
	ESO 1r	29
	ESO 2n	29
	ESO 3r	31
	ESO 4t	21
TOTAL ALUMNES		351

Però, a més cal comptar amb l'IES d'una línia, ampliable a dues línies a bastir a l'avinguda de Catalunya, carrer Mas de Barberans, en un solar lliurat al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya i que ja compte amb una construcció projectada de 4.330m² de sostre.

Ensenyament Preescolar

Grup d'edat de 0 a 5 anys = 937 nens

Demanda efectiva = $937 \times 0,65 = 609$

Cens escolar $(225 + 181 + 78) = 484$

Balanç = $609 - 484 = 125$ places (dèficit)

Ensenyament de Primària

Grup d'edat de 6 a 11 anys = 935 alumnes

Demanda efectiva = $935 \times 1,00 = 935$

Cens escolar = $(460 + 307 + 163) = 930$

Balanç = $935 - 930 = 5$ places (dèficit)

Ensenyament d'ESO

Grup d'edat de 12 a 15 anys = 542 alumnes

Demanda efectiva = $542 \times 1,00 = 542$

Cens escolar = $(455 + 110) = 565$

Balanç = $542 - 565 = - 23$ places

Ensenyament de Batxillerat

Grup d'edat de 16 a 17 anys = 233 alumnes

Demanda efectiva = $233 \times 0,5 = 117$

Cens escolar = 84

Balanç = $117 - 84 = 33$ places (dèficit)

Com es pot comprovar hi ha importants dèficits a ensenyament preescolar i un petit dèficit en ensenyament de batxillerat, i cal dir que s'eixugarà amb la línia prevista en el nou IES ampliable a dues.

També cal esmentar l'oferta existent d'escola de música i d'altres matèries complementàries. D'altra banda, en el Volum III es presenten les fitxes de diverses llars d'infants, públiques o privades que atenen la demanda generada pels més petits. I pels més grans, cal dir que Sant Carles de la Ràpita compta amb una proximitat relativa amb grans equipaments universitaris i, en aquest sentit, cal entendre que hi ha una bona cobertura.

Els equipaments Sanitari-Assistencials

En aquest apartat hi tenim com a públics: el Centre d'Assistència Primària Sant Carles de la Ràpita situat a l'avinguda de la Constitució, el Casal del Jubilat, la Casa del Mar i el futur CAP previst al carrer Arxiu de Simancas.

A part, hi ha els centres privats VIMA Assistencial situat a l'Avinguda dels Esports 27 i la Residència assistencial particular "L'Onada" que es troba a la Vila del Far a l'Avinguda dels Països Catalans 30.

Els equipaments Culturals

Pel que fa a equipaments culturals hi ha el Centre cultural i Biblioteca "El Maset". La Biblioteca es troba en un cos edificat a part i a continuació del Centre cultural que actua com a centre polivalent de diverses activitats culturals, punt d'informació juvenil, sala d'exposicions, sales de treballs manuals i de gimnàstica, a part d'una sala per conferències, fòrums i/o projecció de cinema.

A més, l'Ajuntament i la Generalitat de Catalunya han promociat un projecte de rehabilitació de l'edifici de la Casota per destinar-ho a Museu del Mar i cal esmentar també l'important projecte d'un Auditori al carrer Aragó 15, a l'àmbit de l'Aiguassera.

Finalment, també cal considerar la importància que tindrà la nova biblioteca que s'està construint als baixos del nou edifici destinat a habitatges dotacionals entre els carrers del Dr. Torné i de Jaume Pere Pons, al final del carrer Montsià.

Els Equipaments Esportius

A l'apartat esportiu tenim la zona esportiva municipal de la Devesa, amb un poliesportiu cobert, camp de futbol, camp d'entrenament i dues pistes esportives exteriors. A la part baixa de l'assentament urbà, al costat de l'antic escorxador, recentment s'ha acabat un edifici de la Pista Patí destinada al Club Patí Rapitenc i a pistes de bàsquet.

També, al Parc de Garbí hi trobem una piscina municipal que compta amb una coberta inflable per a l'hivern. A més, cal esmentar l'antic circuit municipal d'automodelisme i pista de mini-motos, les dependències del Moto Club a l'antic edifici de la Creu Roja i sobretot l'equipament esportiu P-Codonyol (Johnny Montañés). Aquest últim situat a ponent de la Vila del Far.

Equipaments Tècnic-Administratius

Correspon a l'edifici de l'Ajuntament situat a la cantonada nord del Saló de Carles III amb el carrer Constància; a les entitats socials i Jutjat de Pau, també situats en una edificació que dona front al Saló Carles III; a la futura oficina de Turisme situada a l'Església Nova segons un projecte d'adequació i a les edificacions de Comandància de Marina i de Ports i Costes de la Generalitat de Catalunya.

Equipaments de Mercat i Abastament

L'antic mercat municipal s'ha rehabilitat recentment, tot dividint-se en dues parts. Una destinada a parades de mercat i l'altra, la sud-llevant, a una sala per a altres equipaments municipals.

També cal destacar l'edificació destinada a donar recolzament al recinte firal a la zona portuària per a FIRA Ràpita.

Equipament Cementiri

En el municipi hi ha el cementiri antic i la seva ampliació situats a la falda nord del turó de Guardiola. A més, hi ha un tanatori situat al c/ Doctor Cartanyà de propietat i gestió de l'empresa REMSA.

Equipament Religiós

En aquest apartat tenim l'església de la Santíssima Trinitat que es troba al Saló de Carles III i l'església Sant Josep, situada al barri de l'Espanyol.

Equipament Serveis

Finalment cal fer esment de les dotacions municipals pel que fa a serveis de la brigada que compta amb una nau i magatzem a l'avinguda Sagrat Cor, a ponent del camp d'entrenament. A part hi ha tres altres magatzems, un situat a l'antic edifici del Sindicat Agrícola Arrosser, un altre al parc de la Vila del Far i un tercer al passeig marítim a la platja de Sant Isidre, a més de la construcció de l'antic escorxador que actualment es troba sense un ús concret, per bé que s'utilitza puntualment per a pràctiques i assajos de diferents grups o conjunts de música moderna.

RESUM

La població de Sant Carles de la Ràpita gaudirà en general de dotacions suficients per a satisfer les seves necessitats, en els diferents tipus de dotacions. Quan s'incrementi la població a conseqüència del desenvolupament de les àrees urbanes i urbanitzables, aquestes amb l'aportació de sòls per a dotacions faran possible un reequipament que asseguri les necessitats futures sense problemes, amb les quals i resumidament, podríem dir que pel potencial previst, es comptarà amb suficient superfície per a encabir la demanda efectiva que es deriva dels quadres adjunts. D'altra banda, hi ha tota una sèrie de sòls qualificats al POUM com a reserva d'equipament (clau SEO) que mitjançant un pla especial podran determinar-hi l'ús concret.

Quadre Q10. EQUIPAMENTS SEGONS ESCALES URBANES DIFERENTS.

Equipaments en la unitat de promoció		Equipaments en un conjunt d'ut		Agrupació de conjunts d'unitats		Ciutat	
60-100 habitatges		1.500- 2.000 habitatges		5.000 habitatges		50.000 habitants	
nom	sup.	nom	sup.	nom	sup.	nom	sup.
Comerç i serveis	10-12%	Centre Cívic	1.500	Administració local	1.500	Administració general	3.000
Esports bàsics (pista polivalent)	20 x 40	Ensenyament infantil	1.800	Centre cultural	4.000	Teatre, auditori	5.000
		Ensenyament primari	6.000	Biblioteques	1.200	Hospital	20.000
		Centres assistencials	1.000	Ensenyament secundari	8.000	Esports (velòdrom)	12.000
		Esports (piscina)	1.000	Esports (atletisme)	12.000	Esports (rugbi, beisbol...)	12.000
		Esports (gimnàs)	500	Esports (futbol)	9.000	Complex esportiu	40.000
		Esports (poliesportiu)	2.000	Esports (piscina coberta)	1.500	Residència d'avis	1.000
				Sanitat (CAP)	2.000	Casals de dia	1.500
				Escoles bressol	500	Museus	3.000
						Cementiri	50.000

Nota: Les dades del quadre anterior són tan sols de referència o indicadors de les necessitats. Per la seva definició s'ha tingut en compte els estàndards mig per habitant, el radi de servei de cada equipament i la lògica del funcionament propi d'una instal·lació derivada del seu grau o possibilitat de fraccionament.

Es podria tanmateix tenir en compte el següent quadre de distribució òptima del sòl dotacional en el teixit central. Població sostenible, elaborat pel MOPTMA i l'Institut Juan de Herrera per a la realització de l'estudi "Paràmetres dotacionals en sòl urbà".

QUADRE Q11.

SECTOR	VEÏNAT m ² /hab	BARRI m ² /hab	BARRI-CIUTAT m ² /hab	TOTAL B-C m ² /hab	CIUTAT m ² /hab
Equipament de benestar social		0,040	0,268	0,308	0,002
Equipament cultural	0,060	0,038	0,090	0,188	0,160
Equipament esportiu	0,350	0,034	0,340	0,724	1,360
Equipament educatiu	0,890	0,500	0,330	1,720	0,570
Equipament sanitari		0,033	0,090	0,123	0,150
TOTAL EQUIPAMENTS	1,300	0,645	1,118	3,063	2,242
Abastament i consum			0,020	0,020	0,400
Defensa i justícia			0,006	0,006	0,600
Protecció i manteniment Mau	0,010	0,060	0,035	0,105	0,800
Seguretat i protecció civil			0,036	0,036	
Serveis de l'administració			0,016	0,016	0,600
Serveis funeraris				0,000	0,900
TOTAL SERVEIS BÀSICS	0,010	0,060	0,113	0,183	3,300

Quantificació.

El total de sòl destinat a equipaments entre públics i privats és de 32,48 ha.

CAPÍTOL XII. EL SISTEMA D'HABITATGES DOTACIONALS PÚBLICS (clau SD)

En el present POUM es preveu la qualificació de sistema d'habitatges dotacionals públics (clau SD) en sòls propietat de l'Ajuntament de Sant Carles de la Ràpita.

El sistema urbanístic d'habitatges dotacionals públics, d'acord a la Llei d'Urbanisme, comprès les actuacions públiques d'habitatges destinats a satisfer els requeriments temporals de col·lectius de persones amb necessitats d'assistència o d'emancipació justificades en polítiques socials definides. En aquest sentit, en el desenvolupament del POUM es podran incorporar sòls qualificats amb la clau SD amb l'objectiu esmentat.

**CAPÍTOL XIII. EL SISTEMA D'INFRAESTRUCTURES
DE SERVEIS TÈCNICS (clau ST1)**

1.2 Descripció de les instal·lacions

El municipi de Sant Carles de la Ràpita consta d'una zona de subministrament:

- Zona de subministrament de Sant Carles de la Ràpita: subministra a tota la població de Sant Carles de la Ràpita. La població actual aproximada d'aquest nucli és de 15.600 habitants.

Captacions

Tota l'aigua subministrada per la xarxa d'abastament de Sant Carles de la Ràpita prové majoritàriament del Consorci d'Aigües de Tarragona (CAT), i puntualment s'aporta aigua dels cinc pous propis del municipi.

Les captacions Solito I, Solito II, Solito III, Solito IV, també anomenades com Pous de Matarredona es troben situades al municipi de Sant Carles de la Ràpita dintre la conca hidrogràfica de l'Ebre. L'ús d'aquestes quatre captacions és ordinari i de tipus pou entubat.

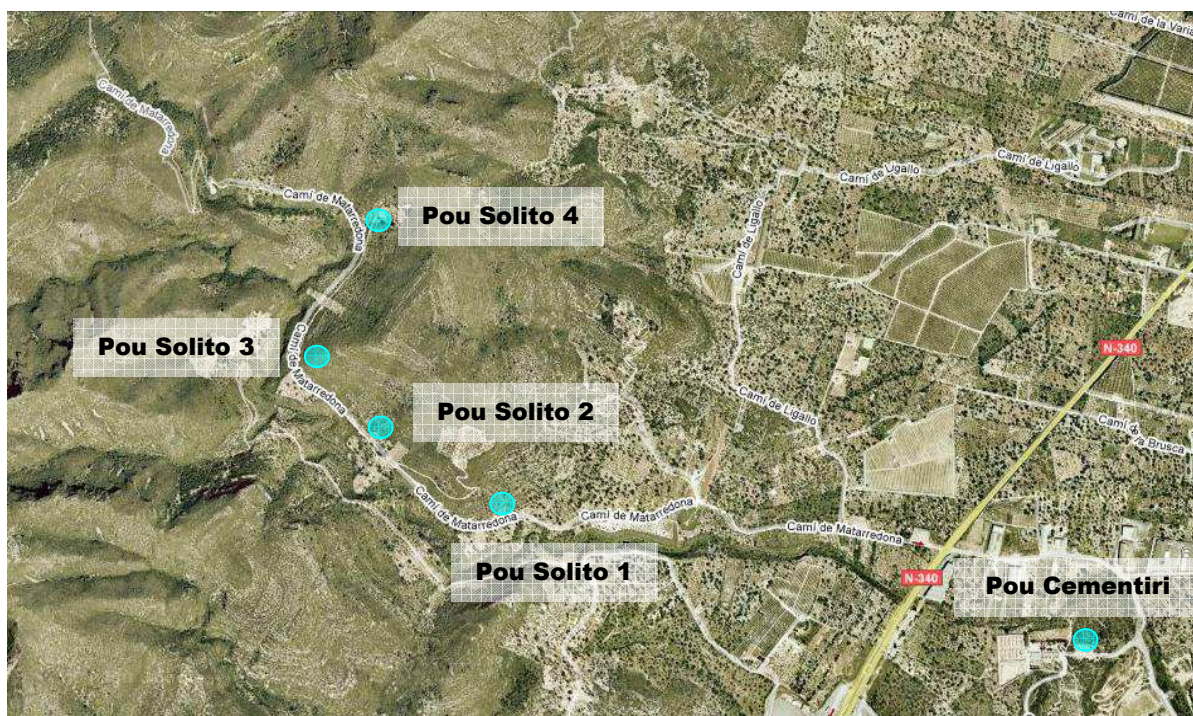
La conducció d'aigua fins a dipòsit de capçalera, es realitza mitjançant canonada tancada per gravetat de fosa dúctil i 125 mm de diàmetre nominal.

Una altra de les captacions que hi ha al municipi dintre la conca hidrogràfica de l'Ebre, és el Pou del Cementiri. L'ús d'aquesta captació és ordinari i de tipus pou entubat.

La conducció fins a dipòsit es realitza mitjançant canonada tancada per gravetat de fibrociment de 250 mm de diàmetre nominal.

A més de les cinc captacions pròpies del municipi, Sant Carles de la Ràpita rep una aportació externa procedent del Consorci d'Aigües de Tarragona.

La relació d'aigua captada a l'any, tenint en compte els pous i la connexió externa, és aproximadament de $1.500 \cdot 10^3 \text{ m}^3$.

Dipòsits

El dipòsit de capçalera, anomenat Dipòsit Cementiri, es troba ubicat junt al cementiri municipal. L'estructura del dipòsit és de formigó armat i de planta quadrangular, amb capacitat total de 4200 m³.

L'aigua procedent dels pous s'emmagatzema en parts iguals als dos vasos del dipòsit, on posteriorment es realitza la cloració. Un cop l'aigua ha estat tractada, es condueix mitjançant canonada de fibrociment de 250 mm de diàmetre nominal fins a la xarxa de distribució.

El Dipòsit Escoles, actualment es troba fora de servei, però s'utilitzava com a dipòsit de regulació. Està situat al carrer Doctor Torné. Es tracta d'un dipòsit d'estructura de formigó armat i planta quadrangular, constituït per un únic vas de 500 m³ de capacitat total.

Xarxa de Distribució

Des del Dipòsit Cementiri es distribueix l'aigua mitjançant la xarxa de distribució principal als diferents sectors del municipi: Poble, Barri i Doctor Torné.

La xarxa de distribució de Sant Carles està constituïda per canonades de diferents tipus de materials, com poden ser fibrociment, fosa dúctil, polietilè. Actualment, el material utilitzat en la instal·lació de noves canonades és el polietilè.

Aquesta xarxa és del tipus no mallada, encara que en la mesura del possible s'intenta que sigui de disseny mallat, per poder eliminar punts i situacions que facilitin la contaminació o el deteriorament de l'aigua a distribuir.

La quantitat d'aigua que es distribueix actualment es troba al voltant dels 4500 m³/dia.

Conduccions

Fins a Dipòsit:	Material	Diàmetre (mm)	Llargada (km)
Pou Matarredona (Solito núm 1)	Fosa dúctil	125	3,40
Pou Matarredona (Solito núm 2)	"	125	0,19
Pou Matarredona (Solito núm 3)	"	125	0,20
Pou Matarredona (Solito núm 4)	"	125	0,21
Pou Cementiri núm 1	FC	250	0,25
Pou Cementiri núm 2	FC	250	0,25
#IREFI	FC	100	0,60
#IREFI	FC	100	0,45
Escomesa CAT D. Cementiri	Fosa dúctil	200	0,30
Escomesa CAT D. Aiguasera	Fosa dúctil	200	0,30
Pou El Rajolar	polietilè	110	0,28
Total Impulsions			6,43

De Distribució:	Material	Diàmetre (mm)	Llargada (km)
	fibrociment	250	1,23
	"	200	0,64
	"	150	2,06
	"	125	2,56
	"	100	4,53
	"	80	2,49
	"	70	2,12
	"	60	12,66
	"	50	15,87
	polietilè	315	0,32
	"	250	1,86
	"	200	0,82
	"	180	0,40
	"	160	2,06
	"	125	0,27
	"	110	1,19
	"	90	0,84
	"	75	0,42
	"	63	0,23
	"	50	1,25
	"	40	0,40
	"	32	0,43
	PVC	90	1,79
	"	50	0,16
	Fosa Dúctil	125	0,10

Total Xarxa de Distribució
Longitud total

56,68**63,11**

1.3 Descripció dels processos de tractament

El procés de tractament de l'aigua de la zona d'abastament de Sant Carles de la Ràpita es realitza al Dipòsit Cementiri.

La dosificació de desinfectant, que en aquest cas és l'hipoclorit sòdic, es realitza mitjançant un equip de cloració continu de 220 V per tal d'aconseguir que la cloració sigui homogènia i evitar que hi hagi pics en la concentració de clor lliure residual en els dipòsits, i conseqüentment a la xarxa de distribució.

El volum d'aigua tractada al dia en la Zona de Subministrament de Sant Carles de la Ràpita és troba al voltant dels 4500 m³.

1.4 Implantació de noves artèries principals a la xarxa d'aigua potable

Degut a la gran expansió urbanística que s'està produint a la ciutat de Sant Carles de la Ràpita, Aigües de Catalunya ha considerat la conveniència de revisar el Pla Director redactat l'any 1999 i establir una nova xarxa en base a les variacions del creixement real i futur previst, respecte a les dades inicials.

Dita xarxa, ens vindrà condicionada per la nova normativa sanitària RD 140/2003, les normatives de cabals per prevenció d'incendis i la necessitat de garantir unes pressions mínimes indispensables.

La transformació urbanística de la ciutat, està comportant que edificis unifamiliars s'enderroquin per a transformar-se amb edificis plurifamiliars de sis o més habitatges, això provoca la insuficiència de la xarxa d'aigua actual en molts punts.

L'objecte principal d'aquesta implantació és aproximar-nos al problema i valorar la execució i renovació de la xarxa arterial del municipi, dimensionada de tal forma que permeti abastar en condicions adequades aquests nous blocs d'habitatges.

En la nova xarxa arterial, s'ha establert el criteri d'abastar a la població en dos escalons de pressió. El primer escaló està comprés entre els carrers Jaume Perepons, Cantadors i Sant Isidre, i el segon el compren els carrers Sant Isidre i el passeig Marítim, tots dos escalons seran alimentats des del dipòsit del Cementiri mitjançant reguladores de pressió.

Les obres a realitzar consistiran en la implantació de noves artèries a la xarxa d'aigua potable del municipi, d'acord amb els diàmetres obtinguts del model matemàtic de la revisió del Pla Director de l'abastament d'aigua potable de Sant Carles de la Ràpita.

En alguns casos les noves artèries substituiran i renovaran les actuals, incloent-hi la renovació d'escomeses i les noves connexions necessàries.

1.5 Interconnexió de dipòsits

L'objecte d'aquesta interconnexió és incorporar al sistema de proveïment d'aigua, una canonada de diàmetre nominal 400 mm, que connecti els dos dipòsits municipals d'aigua.

Amb aquesta nova canonada d'una longitud de 1.500 metres que discorrerà a través d'un camí rural amb subsòl roca i també per dintre del nucli urbà, es pretén garantir el subministrament entre ambdós dipòsits, i abastar el creixement urbanístic futur del municipi.

També s'inclou tot el referent a obra civil i hidràulica per a la instal·lació d'una vàlvula reguladora de doble pilot que alimentarà al sector Poble una vegada anul·lat el dipòsit de les Escoles que fa la funció de regulador de pressió.

El sistema que es proposa per a la unió entre els dipòsits del municipi de Sant Carles de la Ràpita, consisteix en la implantació d'una conducció soterrada dividida en 4 trams d'execució, dels quals 2 ja existeixen.

1.6 Dotacions d'aigua necessàries a curt, mig i llarg termini al municipi de sant Carles de la Ràpita

	Aportacions		
	Curt termini	3-5 anys	20 anys
Gener	110.966	115.992	170.966
Febrer	99.205	102.197	159.205
Març	110.476	119.781	220.476
Abril	115.476	129.140	225.476
Maig	117.881	127.881	177.881
Juny	123.401	131.401	263.401
Juliol	157.177	172.177	297.177
Agost	179.303	191.303	193.303
Setembre	129.293	139.293	269.293
Octubre	118.225	126.225	178.225
Novembre	111.535	119.535	171.535
Desembre	112.897	120.897	172.897
Anual	1.485.835	1.595.822	2.499.835

La dotació de 1.485.835 m³ fou concedida en l'acord de l'assemblea general del CAT, en la sessió del 9 de novembre de 2010, és suficient per una població d'uns 17.000 habitants. A més d'aquesta dotació cal comptar amb els pous municipals que actualment només tenen un funcionament esporàdic de manteniment.

Per la població equivalent de 28.294 habitants que fixa com a demanda potencial el POUM amb un consum mitjà d'aigua potable en un medi urbà i industrial de 240 l/habitant/dia, és la que figura en la columna d'aportacions estimades a 20 anys. Es complementarà l'aigua subministrada pel CAT, amb el subministrament procedents dels 4 pous d'abastament del Solito.

Les zones industrials del Salt i Rajolar, amb un potencial de 356.147,21 m² de sostre, s'abastaran de l'aigua procedent del pou del cementiri, donada la proximitat física existent entre la captació i els dos polígons.

Els subministraments garantits del CAT, més les aportacions dels pous municipals, permeten afirmar que es podrà abastar folgadamente les necessitats de la demanda potencial que preveu el POUM.

1.7 Projecte per a la instal·lació de la unió entre el dipòsit del cementiri i de l'Eixample Catalunya

S'adjunta el traçat en plant de la unió dels dipòsits del cementiri i de l'Eixample Catalunya la qual sempre discorre per sòls públics.

2. Subministrament elèctric

Actualment tot el subministrament d'electricitat al municipi de Sant Carles de la Ràpita el fa la companyia Fecsa-Endesa que compta amb una extensa xarxa de mitja i baixa tensió. A part, hi ha una línia d'alta tensió que travessa de nord a sud el terme municipal pel vessant llevant del massís del Montsià.

En el plànol I.15.3 s'ha grafiat la xarxa de distribució de l'energia elèctrica i per bé que hi ha algun tram aeri, en el procés de transformació urbanística les noves xarxes hauran de soterrar-se i així es minvarà el seu impacte en el medi.

L'Ajuntament de Sant Carles de la Ràpita va cedir a Fecsa-Endesa uns terrenys situats al peu del camí de Matarredona i a més ha pagat una important quantitat de diners per tal que l'Empresa procedeixi a la construcció d'una nova subestació que garanteixi el subministrament al desenvolupament urbanístic futur.

3. Sistema de telecomunicacions

El municipi de Sant Carles de la Ràpita compta amb un Pla Especial d'Ordenació Urbanística d'Infraestructures de Telefonía Mòbil (PETM) redactat per l'Enginyer de Telecomunicacions Enric Josep Guinovart Monclús el 21 de maig de 2010 amb aprovació definitiva per la CTUTE el 1 de febrer de 2011 i publicat al DOGC - 5962 el 19 d'abril de 2011.

En aquest Pla, el qual s'annexiona en el Volum XIV, tot formant part d'aquest POUM, conté els següents apartats:

1. Objecte de l'estudi
2. Anàlisi del municipi
 - 2.1. ÀMBIT TERRITORIAL
 - 2.2. DOCUMENTACIÓ GRÀFICA
3. Situació actual
 - 3.1. INFRAESTRUCTURES DE TELEFONIA MÒBIL EXISTENTS

3.2. INFRAESTRUCTURES QUE VOL ATURAR L'AJUNTAMENT

3.3. COBERTURA ACTUAL

4. Estudi dels programes de desenvolupament de xarxa
 - 4.1. FRANCE TELECOM (ORANGE)
 - 4.2. VODAFONE
 - 4.3. TELEFÓNICA MÓVILES
5. Valoració d'emplaçaments
 - 5.1. CASC URBÀ
6. Capacitat de xarxa
7. Conclusions i recomanacions
 - 7.1. COMENTARIS VÀLIDS PER A TOTES LES OPERADORES
 - 7.2. FRANCE TELECOM (ORANGE)
 - 7.3. VODAFONE
 - 7.4. TELEFÓNICA MÓVILES
 - 7.5. RETEVISIÓN
 - 7.6. OPERADORS QUE NO HAN COMENÇAT ENCARA A DESPLEGAR XARXA EN EL MUNICIPI DE SANT CARLES DE LA RÀPITA
8. Previsions de futur en infraestructures de telefonia mòbil no contemplades encara en els programes de desenvolupament
9. Resum de criteris per a la ubicació d'instal·lacions d'infraestructures de telefonia

ANNEXOS

4. Xarxa de gas

La Companyia Gas Natural Distribución és la subministradora de gas a tot el municipi de Sant Carles de la Ràpita. En el plànol I.15.4 s'ha grafiat la xarxa existent segons plànol facilitat per Gas Natural Distribución SDG S.A. amb data 29/06/2010. La xarxa existent es preveu completar en aquelles àrees on no hi arriba i està inclosa també en els projectes d'urbanització aprovats dels sectors del Barranc del Suís, del Mas de la Bruna i de la Porta Nord.

5. Sistema de sanejament i tractament de les aigües residuals

5.1 Estat de la xarxa de clavegueram

El sistema de la xarxa actual de sanejament en un alt percentatge és unitari, és a dir, que les aigües residuals i les pluvials són recollides per les mateixes canonades. La xarxa primària està formada per col·lectors, de formigó de secció circular i diàmetres variables que van des dels 200 mm fins als 800 mm.

Un sistema molt utilitzat en el sanejament, és el d'evacuació superficial de les aigües pluvials per vessament. Cal tenir en compte que, aquest sistema unitari amb vessament per superfície, es pot utilitzar quant hi ha forts pendents, però no és recomanable per al cas de grans superfícies.

Cap esmentar, que pocs seran els col·lectors aprofitables existents a la població, perquè, en primer lloc, els pendents són insuficients per a una autoneteja dels col·lectors en algunes zones de la població, i en segon lloc, perquè els diàmetres no s'ajusten als cabals reals per a evacuar les aigües pluvials.

En aquesta fase descriurem els resultats del Pla Director del Clavegueram que Aigües de Catalunya ha preparat per amb l'objectiu de definir clarament les actuacions principals, renovacions i canvis de canonades a executar, així com una proposta per la normalització d'elements del Sanejament Municipal aplicables a la xarxa de clavegueram de Sant Carles de la Ràpita.

5.1.1 Conduccions i pous de registre.

A continuació detallem un llistat nominatiu del nombre de conduccions i pous de registre existents al municipi.

1.1.2.- Conduccions

Xarxa poble clavegueram

Diàmetre (mm)	Llargada (km)
50	0,19
150	0,07
200	21,20
250	3,15
300	10,16
350	0,03
400	4,55
500	0,30
600	0,55
800	0,32
Indefinit	0,28
Total Xarxa clavegueram dintre municipi	40,82

Xarxa polígon Rajolar

Diàmetre (mm)	Llargada (km)
Sanejament interior diversos	0,70
Conducció fins poble 400	1,43
Total Xarxa clavegueram polígon Rajolar	2,13

Impulsions i bombaments

Diàmetre (mm)	Llargada (km)
	3,07
Total impulsió i bombaments	3,07
Total Xarxa clavegueram	46,02

1.1.3.- Pous clavegueram

Pous clavegueram

Material	nº de pous
Formigó	1020,00
Obra	41,00
Total Pous clavegueram	1061,00

1.1.4.- Xarxa pluvials

	Llargada (km)
	7,50
Total Xarxa pluvials	7,50

1.1.4.- Pous pluvials

Material	nº de pous
Formigó	375,00
Total Pous pluvials	375,00

1.1.4.- Imbornals

Material	nº de pous
	410,00
Total Imbornals pluvials	410,00

5.1.2 Estacions de bombament

A la xarxa de clavegueram de Sant Carles de la Ràpita trobem distribuïdes un total de 12 estacions de bombeig que serveixen per impulsar els cabals de diferents sectors del Servei que degut a seva topografia no tenen possibilitat de dirigir les aigües residuals pròpies cap a la depuradora.

A continuació es fa una breu descripció d'aquestes instal·lacions fent especial referència a les principals característiques tècniques de cada un dels equips instal·lats.

EBAR Horta Vella

Aquesta estació està situada al carrer Horta Vella i té unes dimensions aproximades de 2x2 metres.

El comptador elèctric associat és de tarifa única trifàsica a 380 V.

Aquesta estació està ubicada als plànols annexes i referenciada amb el numero 1.

Està formada per una bomba submergida amb les següents característiques tècniques:

Potència Instal·lació	1,5 kW
Marca	PRINZE
Model	GRE 200/2/G50H
Potència bomba	1,7 kW
Cabal Nominal	1-6 l/s
Alçada Manomètrica	25-6 metres

EBAR Bisbe Aznar

Aquesta estació està situada al costat de l'antic escorxador i té unes dimensions aproximades de 0,80 metres amb forma cilíndrica.

El comptador elèctric associat és de tarifa única trifàsica a 380 V.

Aquesta estació està ubicada als plànols annexes i referenciada amb el numero 3.

Està formada per una bomba submergida amb les següents característiques tècniques:

Potència Instal·lació	Sense dades
Bomba	Sense dades

EBAR Juanito

Aquesta estació està situada al Passeig marítim i té unes dimensions aproximades de 2,5x2 metres.

El comptador elèctric associat és de tarifa única trifàsica a 380 V.

Aquesta estació està ubicada als plànols annexes i referenciada amb el numero 4.

Està formada per dues bombes submergides amb les següents característiques tècniques:

Potència Instal·lació	5 Kw
Marca	FLYGT
Model	3127.180-0370579
Potència bomba	5,9 kW
Cabal Nominal	Sense dades
Alçada Manomètrica	20 metres

EBAR Parc de Garbí I

Aquesta estació està situada dins del Parc de Garbí, davant del mirador, i té unes dimensions aproximades d'1 metre amb forma circular.

El comptador elèctric està associat als tres grups de bombeig situats en aquest sector (Garbí I, Garbí II i Piscina), és de tarifa única trifàsica a 380 V.

Aquesta estació està ubicada als plànols annexes i referenciada amb el numero 5.

Està formada per una bomba submergida amb les següents característiques tècniques:

Potència Instal·lació	Sense dades
Marca	PRINZE
Model	GRE 200/2/G50H
Potència bomba	1,7 kW
Cabal Nominal	1-6 l/s
Alçada Manomètrica	25-6 metres

EBAR Parc de Garbí II

Aquesta estació està situada al Parc de Garbí sota la plaça del mirador i té unes dimensions aproximades de 3x4 metres.

El comptador elèctric associat és de tarifa única trifàsica a 380 V.

Aquesta estació està ubicada als plànols annexes i referenciada amb el numero 6.

Està formada per dues bombes submergides amb les següents característiques tècniques:

Potència Instal·lació	Sense dades
Bomba	Sense dades

EBAR Bufarull

Aquesta estació està situada a la cruïlla entre el carrer Arsenal i el carrer del Carme i té unes dimensions aproximades de 4x5 metres.

El comptador elèctric associat és de tarifa única trifàsica a 220 V.

Aquesta estació està ubicada als plànols annexes i referenciada amb el numero 7.

Està formada per dues bombes submergides amb les següents característiques tècniques:

Potència Instal·lació	15 Kw
Marca	FLYGT
Model	3127.180-0370579
Potència bomba	5,9 kW
Cabal Nominal	Sense dades
Alçada Manomètrica	20 metres

EBAR Delícies

Aquesta estació està situada dins un jardí ubicat al costat de la platja de les Delícies i té unes dimensions aproximades de 2x2,5 metres.

El comptador elèctric associat és de tarifa única trifàsica a 380 V.

Aquesta estació està ubicada als plànols annexes i referenciada amb el numero 8.

Està formada per dues bombes submergides amb les següents característiques tècniques:

Potència Instal·lació	8 Kw
Marca	FLYGT
Model	3127.180-0370579
Potència bomba	2 kW
Cabal Nominal	Sense dades
Alçada Manomètrica	20 metres

EBAR Capri

Aquesta estació està situada al costat del barranc de l'Aiguassera prop de la platja de Capri i té unes dimensions aproximades de 2x2 metres.

El comptador elèctric associat és de tarifa única trifàsica a 380 V.

Aquesta estació està ubicada als plànols annexes i referenciada amb el numero 9.

Està formada per dues bombes submergides amb les següents característiques tècniques:

Potència Instal·lació	5 Kw
Marca	FLYGT
Model	3127.180-0370579
Potència bomba	5,9 kW
Cabal Nominal	Sense dades
Alçada Manomètrica	20 metres

EBAR Pasarel·la

Aquesta estació està situada al carrer Sant Isidre davant de la platja de les Delícies.

Aquesta estació està ubicada als plànols annexes i referenciada amb el numero 10.

Està formada per dues bombes submergides amb les següents característiques tècniques:

Potència Instal·lació	20 Kw
Marca	Sense dades
Model	Sense dades
Potència bomba	15 kW
Cabal Nominal	Sense dades
Alçada Manomètrica	20 metres

EBAR Rotonda

Aquesta estació està situada dins d'una plaça situada a la cruïlla entre el carrer Sant Isidre i l'Avinguda de Malta.

Aquesta estació està ubicada als plànols annexes i referenciada amb el numero 11.

Està formada per dues bombes submergides amb les següents característiques tècniques:

Potència Instal·lació	20 Kw
Marca	Sense dades
Model	Sense dades
Potència bomba	15 kW
Cabal Nominal	Sense dades
Alçada Manomètrica	20 metres

EBAR Giró

Aquesta estació està situada al carrer Codonyol davant del barranc de l'Aiguassera.

Aquesta estació està ubicada als plànols annexes i referenciada amb el numero 12.

Està formada per dues bombes submergides amb les següents característiques tècniques:

Potència Instal·lació	63 Kw
Marca	ABS
Model	Sense dades
Potència bomba	32 kW
Cabal Nominal	Sense dades
Alçada Manomètrica	20 metres

5.2 Pla director

Les conclusions més importants del Pla director són:

- ✓ La tempestat de disseny de 10 anys de Sant Carles de la Ràpita és molt intensa.
- ✓ Els resultats obtinguts després de la modelització seran aproximats a la realitat, degut a que les dades introduïdes en el model són magnituds físiques, amb un marge d'error implícit i el model no ha estat calibrat amb dades reals d'explotació. Es calibrarà en el cas de que Aigües de Catalunya sigui l'adjudicatària del Servei. Això evitarà que en algun punt de la xarxa pugui sorgir algun problema imprevist.
- ✓ La construcció de les noves unitats d'execució afecta el funcionament de la xarxa de sanejament existent, ja que en connectar-se a aquesta fan que, en haver de trasbalsar un volum d'aigua major amb els mateixos diàmetres, el seu funcionament hidràulic sigui pitjor, el que obliga a realitzar actuacions correctores sobre la xarxa per optimitzar el seu funcionament.
- ✓ La nova xarxa que s'ha proposat, funciona amb un adequat marge de seguretat, sent estrictament crític en algunes zones, però que, entenent els límits que ofereix la modelització, s'accepten.
- ✓ El resultat del model ens dona quatre actuacions a fer. Tres d'elles són ampliació dels col·lectors de la xarxa d'aigua residual i una quarta amb la implantació d'un nou col·lector d'aigües pluvials.
- ✓ Proposem normalitzar tots els elements del sanejament municipal, d'acord amb les característiques dels materials definides al capítol 13 del Pla Director que es complementa amb les fitxes tècniques de l'annex 3. d'aquest document.

La renovació dels col·lectors implicarà també la renovació de pous de registre que estan en mal estat. Una vegada s'hagi actuat en la neteja de xoc i de manteniment en el termini d'un anyensem que disposarem de dades més exactes, especialment en el que fa referència a vicis ocults. L'ajuda de la càmera de TV per inspeccionar trams conflictius també serà de gran ajut.

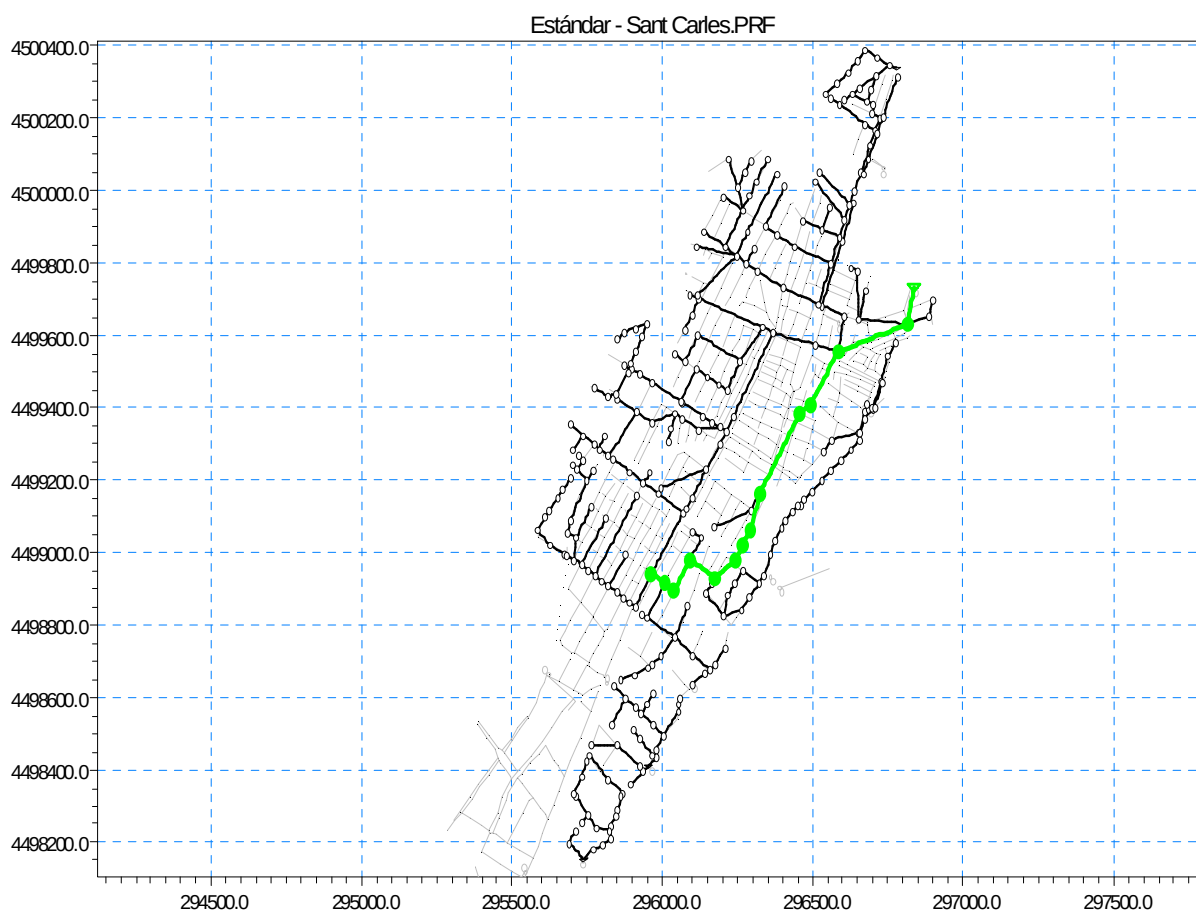
Per evitar nous vicis en les noves xarxes i en les obres de renovació de les actuals, proposem en el Pla Director la Normalització de tots els elements que s'instal·lin al sanejament municipal.

5.3 Millores del Clavegueram

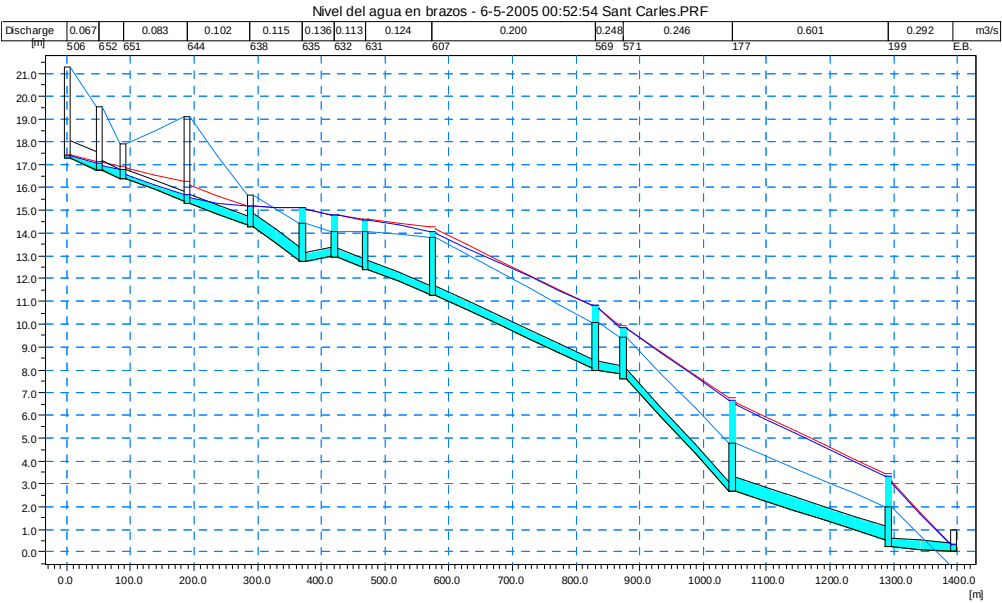
Les actuacions proposades a la xarxa d'aigua residual són les següents:

1. Carrer Lleida, Carrer Ramon Das Neves, Avinguda Pari de Castro, El Masos, Carrer Convent, Plaça del Coc, Carrer Bisbe Aznar i Carrer Camp.

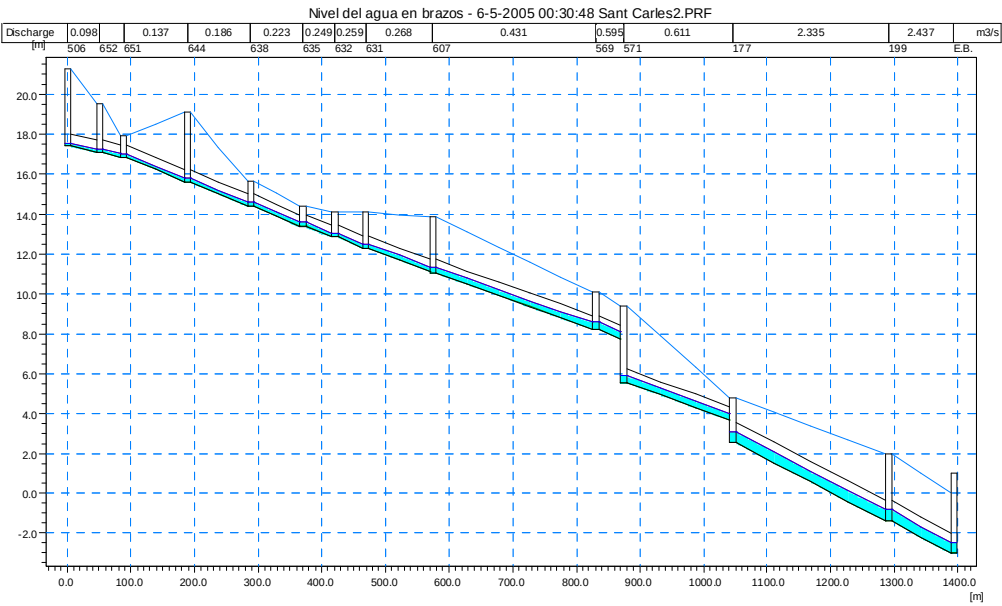
Substitució del col·lector de formigó existent de diàmetres 400, 600 i 800 mm. per un altre de Polietilè de diàmetres nominals 600mm. (diàmetre interior 600 mm), 800 mm. (diàmetre interior 678 mm) i 1200 mm. (diàmetre interior 1030 mm.).

Planta actuació proposada

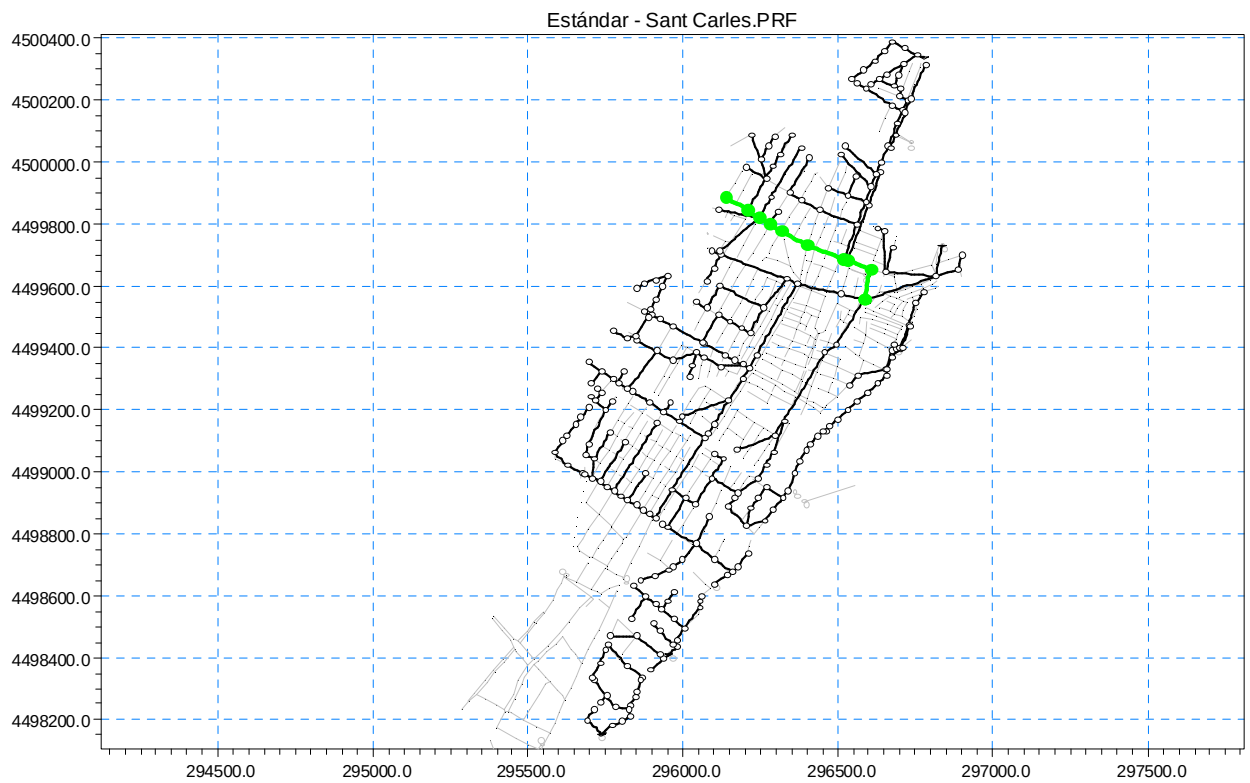
Perfil longitudinal col·lector existent

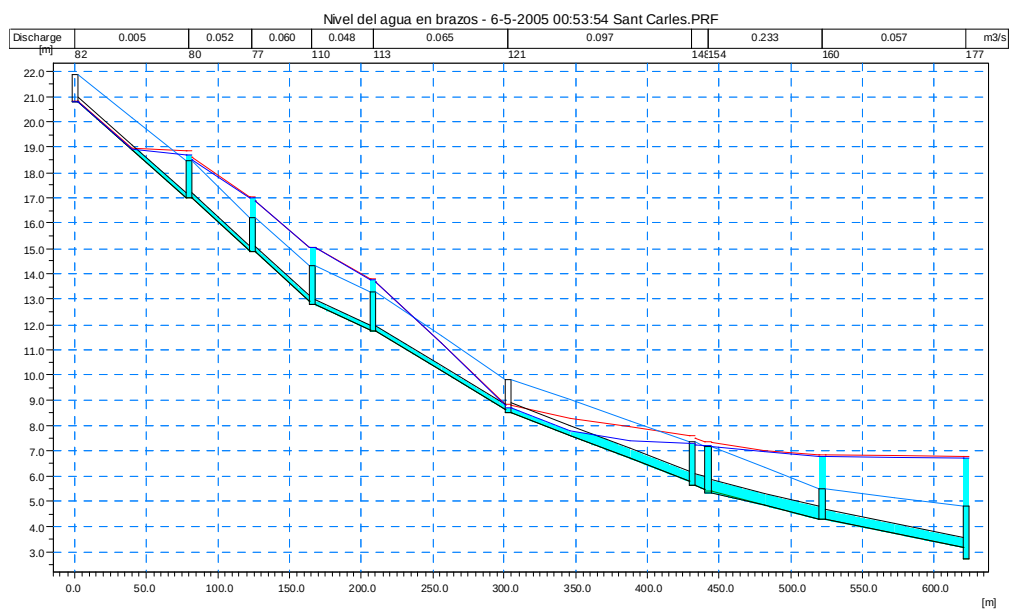
Perfil longitudinal col·lector projectat

2. Carrer Sant Joaquim i Carrer Pilar.

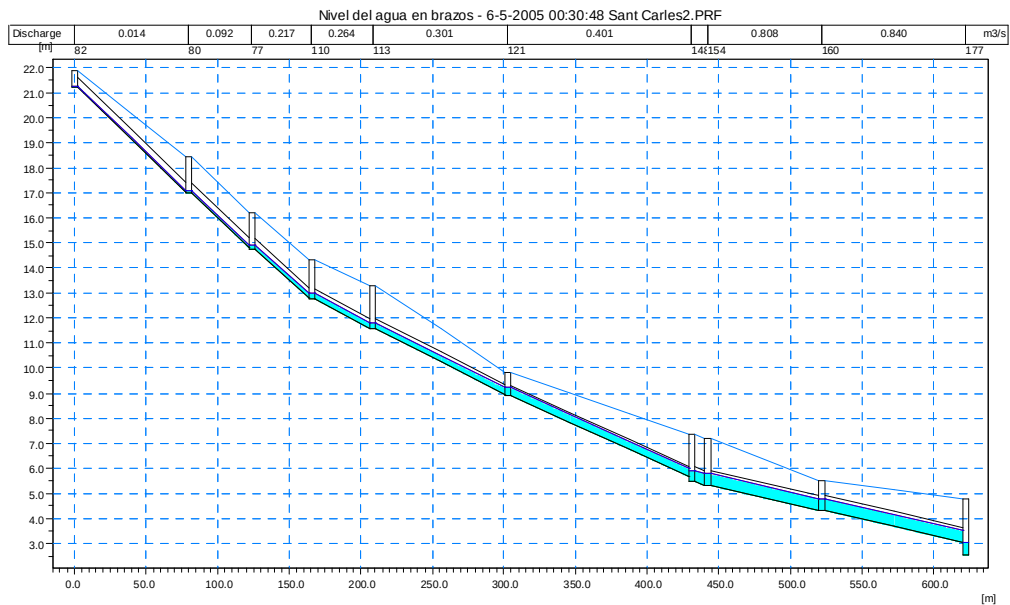
Substitució del col·lector de formigó existent de diàmetres 200 mm, 400 mm, i 500 mm, per un altre de Polietilè de diàmetres nominals 400 mm. (diàmetre interior 400 mm.), i 600 mm. (diàmetre interior 600 mm.)

Planta actuació proposada

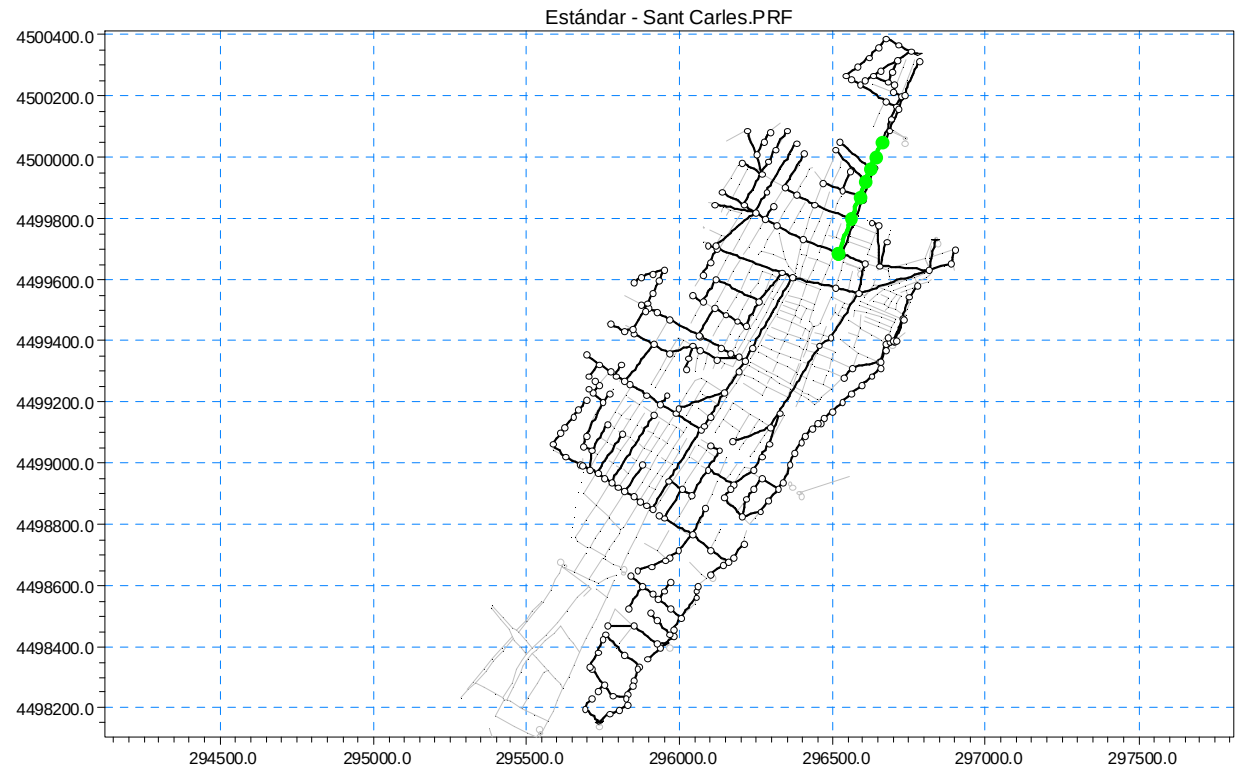
Perfil longitudinal col·lector existent

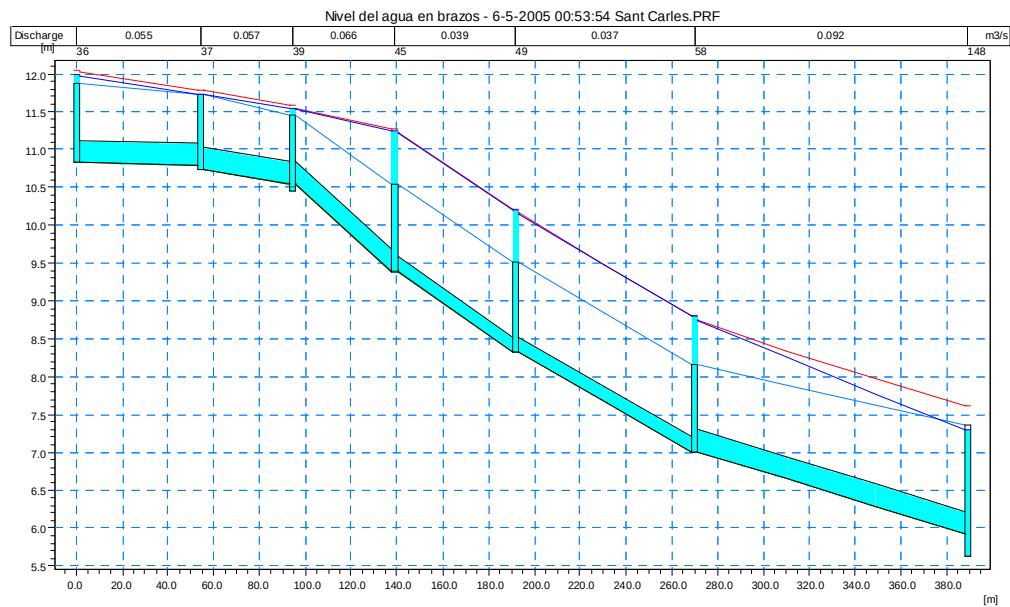
Perfil longitudinal col·lector projectat

3. Carrer Sant Josep.

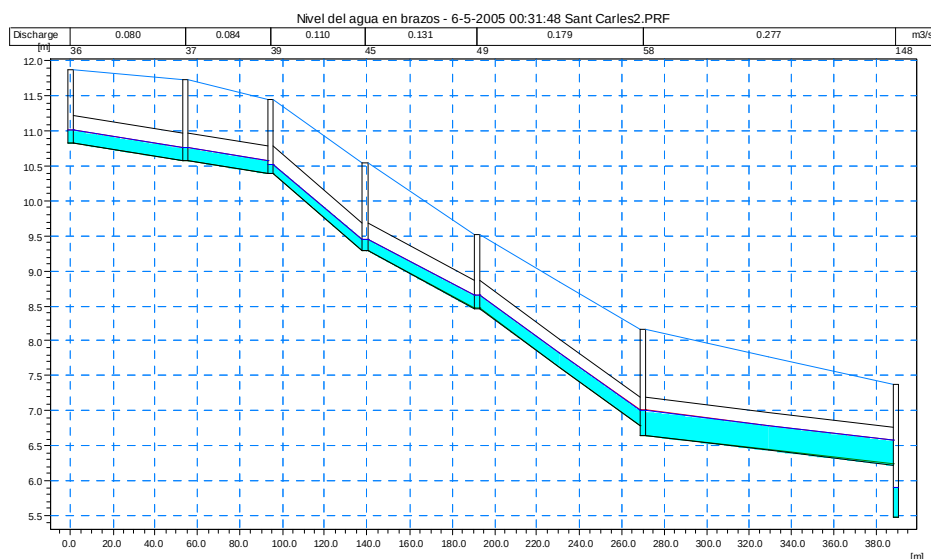
Substitució del col·lector de formigó existent de diàmetres 200 mm i 300 mm, per un altre de Polietilè de diàmetres nominals 400 mm. (diàmetre interior 400 mm.), i 630 mm. (diàmetre interior 535 mm.).

Planta actuació proposada

Perfil longitudinal col·lector existent

Perfil longitudinal col·lector projectat

5.3.1 Ampliació de la xarxa pluvial

Col·lector interceptor pluvial zones urbanitzables.

Es tracta de la construcció d'un col·lector que reculli les aigües pluvials de les zones urbanitzables que no poden abocar al mar directament ni a través d'algun barranc canalitzat fins al mar (zones F, G, H, I, J, K i M), format per un tram de PVC de diàmetre 1500 mm. i un tram de PVC de diàmetre 1700 mm.

El traçat definitiu per aquesta actuació és aproximat, ja que es tracta d'una canonada que evacuarà l'aigua d'origen pluvial recollida en zones de nova construcció.

5.4 Estació depuradora

El sanejament de les aigües al municipi de Sant Carles de la Ràpita és competència del Consell Comarcal del Montsià que ha delegat l'explotació, mitjançant concurs tècnic administratiu, a l'empresa Acciona.

Sant Carles de la Ràpita disposa d'una estació depuradora des de l'any 1994, ampliada al 2008, que realitza un tractament biològic amb eliminació de nitrogen i amb tractament terciari. El disseny de cabal equivalent és de $6.310\text{m}^3/\text{dia}$ i per una població de 28.921 habitants que és superior a una població equivalent de $15.546 \text{ habitats} \times 2,6 \times 0,7 =$

28.294 habitants, considerant un coeficient, una ocupació i funcionament simultani del 70%. Per tant, hi ha suficiència. En aquests moments a la depuradora li arriba un cabal mitjà anual de 3.000m³/dia. També val a dir que s'ha fet una reserva de sòls al polígon del Rajolar qualificats com a serveis tècnics per tal de permetre la construcció d'una EDAR pels nous àmbits industrials del Salt i del Rajolar.

6. Gestió de materials i de residus

6.1 Generació i recollida de residus municipals

Al municipi de Sant Carles la generació de residus totals ha crescut un 33,5% entre l'any 2000 i l'any 2009 tot i que s'ha de tenir en compte que el creixement poblacional ha estat del 43,2%. Per tant la generació de residus ha crescut per sota del creixement poblacional i la taxa de generació de residus es situa, pel 2009, en 1,54 kg/hab/dia. S'ha de apuntar, però, que Sant Carles de la Ràpita està per sobre de la mitjana comarcal de 1,45 kg/hab/dia.

La recollida selectiva ha anat incrementat en els últims anys fins arribar al 46,6% del total de residus generats al 2009. Cal tenir en compte, però, que aquesta xifra es troba per sota de la mitja comarcal que es trobava al 2009 al 50,69%.

Segons dades facilitades per l'Ajuntament i el Consorci per a la gestió dels residus municipals de la comarca del Montsià, durant el període 2005-2009 es van generar un total de 35.242,31 tones de residus. D'aquestes el 68% es corresponien a la fracció rebuig i la resta a recollida selectiva amb els següents percentatges de fraccions: 16,11% orgànica, 5,56% paper i cartró, 4,64% vidre i 5,58% envasos.

Bateria de contenidors soterrats al passeig marítim de Sant Carles

Font: lavola

Al terme municipal de Sant Carles de la Ràpita hi ha una deixalleria que està gestionada pel Consorci de Gestió de Residus municipals de la Comarca del Montsià.

6.2 Residus industrials.

Pel que fa als residus industrials, s'observa un increment de la generació de residus industrials al municipi cap a l'any 2000 que sembla que tendeix a estabilitzar-se en els últims anys.

Segons dades de l'Agència de Residus de Catalunya, la major part dels residus industrials que es generen al municipi són no especials, essent molt baixa la proporció dels residus especials que es generen.

Atenent al grup de residus segons l'activitat industrial, la major part dels residus (gairebé el 70%) que es generen provenen de l'agricultura, l'horticultura, aquicultura, silvicultura, caça i pesca, així com residus provinents de la preparació i elaboració d'aliments. I pel que fa referència al tractament, la major part (97,5%) són valoritzats externament.

CAPÍTOL XV. ELS BÉNS PROTEGITS

1. Protecció del patrimoni

Sant Carles de la Ràpita compta amb un important patrimoni arqueològic i arquitectònic. Una bona part del seu conjunt patrimonial prové de les obres derivades de la Fundació de la ciutat per Carles III amb empremtes dels rellevants arquitectes i enginyers de la II·lustració.

En la relació d'Àrees d'expectativa arqueològica que figura en aquest POUM s'han incorporat totes les que conté el Volum IV que són les de l'Inventari del Patrimoni Arqueològic facilitades pel Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, a excepció feta de la "17671 Torre de Sant Joan d'Alfacs TSS", ja que pertany al terme municipal d'Ampostà i no al del municipi de Sant Carles de la Ràpita.

D'altra banda, en la relació dels altres Béns protegits (art. 71 de la Llei d'Urbanisme) s'ha incorporat la relació de l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic que es conté en el Volum IV, també facilitat per la Generalitat de Catalunya, a excepció feta dels següents pels motius que s'apunten a continuació:

- 6417 Casa de la Fundació (enderrocada i substituïda per un altre edifici)
- 6434 Molí d'A.R.D.E.S.A (enderrocat)
- 6435 Fàbrica Cros S.A. (enderrocada)
- 6436 Rajolar Gaveria (enderrocat)
- 6627 Fornícula de Sant Pere (no hi és a l'edifici)
- 6633 Fornícula de Santa Rosa de Lima (edifici enderrocat)
- 6637 Fornícula de la Mare de Déu de l'Alegria (no hi és a l'edifici)
- 6640 Fornícula de la Mare de Déu del Pilar (casa enderrocada)
- 6642 Fornícula de la Mare de Déu dels Dolors. (no hi és a l'edifici)

I s'ha afegit la fornícula de la Mare de Déu de la Ràpita com a nova i tota una sèrie d'altres béns de protecció urbanística proposats pel POUM.

1.1 Catàleg.

El POUM estableix en el Volum XI el Catàleg de Béns Protegits (article 71 de la Llei d'Urbanisme DL 1/2010) una sèrie d'edificis i/o elements que es consideren importants des del punt de vista del seu interès arquitectònic, històrico-artístic o natural. Donada la diversitat d'aquests elements, s'estableixen diversos graus de protecció que juntament amb la llista dels elements inclosos a cada un d'ells es defineixen, així com la seva regulació específica.

1.2 Immobles protegits (B).

Són els immobles que donat el seu interès històric o artístic, estan obligats al manteniment estricte de la seva envoltant, és a dir façanes i coberta, quedant prohibit l'enderroc total o parcial llevat de l'enderroc d'afegits que els desmereixin.

La relació d'immobles protegits és la següent:

B.01 - 209	Església Nova
B.02 - 210	La Glorieta
B.03 - 535	Torre del Moro
B.04 - 1429	Torre de la Guardiola
B.05 - 1430	Castell
B.06 - 6414	Salines de la Trinitat
B.07 - 6415	Plaça Carles III
B.08 - 6416	Fonts de l'Alameda
B.09 - 6421	Església Parroquial de la Santíssima Trinitat
B.10 - 6422	Fleca Laureano
B.11 - 6423	Espadanya i Mur Reial Monestir de Nostra Senyora de la Ràpita
B.12 - 6424	Pou de Les Figueretes
B.13 - 6425	Casa Alejos
B.14 - 6426	Casa Castellà Beltran (Restaurant Cranc Roig)
B.15 - 6427	Col·legi Públic Carles III
B.16 - 6428	Col·legi Públic Horta Vella
B.17 - 6429	Casablanca
B.18 - 6430	Edificis i Moll de la "Real Compañía de Canalización del Ebro"
B.19 - 6431	Far de Sant Carles
B.20 - 6432	Far de la Banya
B.21	Habitatge unifamiliar "El Maset"
B.22	Passarel·la del Parc de la Vila del Far
B.23	Glorieta - Belvedere passeig Marítim
B.24	Coeteres i casilla dels carabiners.
B.25	Sínia Mas Ferrer
B.26	Sínia del Mas de Valentí
B.27	Lo Fumeral
B.28	Pontons de la Val de Zafán
B.29	Monòlit de la data de construcció de la Sèquia Mare
B.30	Desaigüe de l'Amorós
B.31	Cocó de Marian
B.32	Cocó de Victòrio
B.33	Cocó REA015
B.34	Amagatall ALT023
B.35	Amagatall ALT024
B.36	Barraca BAR075
B.37	Barraca BAR076
B.38	Font del Burgar

1.3 Conservació de la façana: (C).

Són els edificis que degut a l'interès de la seva façana estan obligats al seu manteniment, sense mantenir, però, la resta de l'edifici.

La relació d'edificis sotmesos a protecció de la façana és:

C.01	Casa Calvet
C.02	Casa Cristina
C.03	Casa Flores
C.04	Antigues oficines de la Duana
C.05	Casa d'Alfreda Andrés Castellà
C.06	Casa Querol
C.07	Casa Massot
C.08	Casa Matilde Sancho

1.4 Immobles amb elements a conservar: (D)

Són aquells edificis que tenen alguns elements que, en cas d'enderrocar l'edifici, s'hauran d'incorporar al nou edifici o cedir al museu municipal segons s'especifica a la fitxa corresponent del Volum XI del POUM.

El llistat d'edificis i els elements són:

D.01 - 6418	Nen Jesús de Praga
D.02 - 6544	Sant Sebastià
D.03 - 6545	Mare de Déu de Montserrat
D.04 - 6622	Sant Jaume
D.05 - 6623	Sant Roc 1
D.06 - 6624	Sant Roc 2
D.07 - 6625	Sant Josep
D.08 - 6626	Sant Miquel
D.09 - 6629	Mare de Déu de la Cinta
D.10 - 6630	Mare de Déu del Carme
D.11 - 6632	Sant Isidre
D.12 - 6634	Mare de Déu de la Constància
D.13 - 6635	Santa Teresa
D.14 - 6636	Sant Rafael
D.15 - 6638	Sant Àngel de la Custòdia
D.16 - 6639	Mare de Déu dels Àngels
D.17 - 6641	Mare de Déu del Remei
D.18 - 6643	Santa Elena
D.19	Mare de Déu de la Ràpita
D.20	Portalades i elements de pedra de la Casa Bugarró i d'altres

1.5 Edificis o immobles dels que s'ha de mantenir el record històric. (E)

Són edificis que es poden enderrocar però que, com el títol diu, han tingut prou importància per deixar constància escrita i gràfica de la seva existència.

E.01 - 6433	Drassanes de Carceller
E.02	Casa típica pescadors
E.03	Casa Chicheri

1.6 Restes arqueològiques: (A)

Es recullen un total de 44 zones d'expectativa arqueològica que d'acord a la Llei 9/1993 del PCC, caldrà sol·licitar informe preceptiu al Departament de Cultura de la Generalitat per a qualsevol llicència que resti afectada per l'àmbit d'una d'elles

Les restes arqueològiques protegides són:

A.01 - 470	Cova de la Moleta de Cartagena / Cova del Tendo
A.02 - 719	Torre del Moro I / Torre de Camín
A.03 - 17630	Adela Villanueva AVS
A.04 - 17631	Alicantino ALS
A.05 - 17632	Amiral de Kersaint AKS
A.06 - 17633	Barco Testa de Cap BTS2
A.07 - 17634	Barques de Testa de Cap BTS1
A.08 - 17635	Cala Mitjana CMS
A.09 - 17636	Cala Sant Vicent CSS
A.10 - 17637	Capitaine Guyomard CGS
A.11 - 17638	Dos Hermanas DHS
A.12 - 17639	El Garrofaire I GAIS
A.13 - 17640	El Garrofaire II GAIS
A.14 - 17641	El Taronger TAX
A.15 - 17642	El Tigre TIS
A.16 - 17643	El Vinater VIX
A.17 - 17644	Els Alfacs I ALIS
A.18 - 17645	Els Alfacs II ALIS
A.19 - 17646	Epiteia EPS
A.20 - 17647	Gogó GOS
A.21 - 17648	Gravina GRS
A.22 - 17649	Herauld HES
A.23 - 17650	Joven Enrique JES
A.24 - 17651	Joven Paquita JPS
A.25 - 17652	Joven Pastor MAS1
A.26 - 17653	Les Barques BA3S
A.27 - 17654	Les Salines I SAIS
A.28 - 17655	Les Salines II SAIS
A.29 - 17656	Macedon MAS2
A.30 - 17657	María Giménez MGS
A.31 - 17658	Marson BMS1
A.32 - 17659	Mona MOS2
A.33 - 17660	Moreso MOS1
A.34 - 17661	Nicoline Maersk NMS
A.35 - 17662	Pau PAS
A.36 - 17663	Picolini PIS
A.37 - 17664	Primero PRIS
A.38 - 17665	Salvador Escrivà SES
A.39 - 17666	San Antonio SAS2
A.40 - 17667	San Francisco SFS2
A.41 - 17668	San José de la Montaña SJS
A.42 - 17669	San Miguel SMS
A.43 - 17670	Sant Carles de la Ràpita SCM
A.44 - 17672	Virgen de los Milagros VMS2

1.7 Masies i cases rurals (M).

També s'identifiquen en aquest apartat 9 masies situades en sòl no urbanitzable, amb l'objectiu de recuperar-les i permetre l'establiment de turisme rural com a atractiu complementari del municipi. Aquestes es llisten a continuació i estan definides a les fitxes del Volum XI del POUM. (Art.50.2 Llei d'Urbanisme DL 1/2010)

M.01	Mas de Matarredona
M.02	Mas d'en Caníció
M.03	Corral de Tarranc
M.04	Corral del Pantoni
M.05	Mas del Xato
M.06	Mas de la Campana o de Buera
M.07	Casablanca
M.08	Lo Fumeral
M.09	Mas de l'Amigo
M.10	Mas de Laureano
M.11	Mas de Candro
M.12	Casa Campredó
M.13	Mas de Miralles
M.14	Mas de Tario
M.15	Mas Ferrer
M.16	Mas Sans
M.17	Mas de Gras
M.18	Corral de Maros
M.19	Corral de Camassemes
M.20	Mas de Valentí
M.21	Mas de les Salines de la Trinitat
M.22	Casilla dels carabiners

1.8 Catàleg d'arbres i arbredes.

A més, s'incorporen les següents arbredes a protegir:

F.01	Alzines de la Font del Burgar
F.02	Oliveres mil·lenàries

**CAPÍTOL XV. OBSERVANÇA DE L'OBJECTIU DEL
DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE.**

El Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM) de Sant Carles de la Ràpita introdueix a la normativa urbanística i a aquesta memòria, l'adopció de criteris de sostenibilitat en el planejament urbanístic.

L'informe de sostenibilitat ambiental, redactat per lavola, corrobora l'adequació del POUM als imperatius del desenvolupament sostenible, tal com exposa l'apartat II del preàmbul del Decret Legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, i defineix l'article 3 del mateix decret:

"El desenvolupament urbanístic sostenible es defineix com la utilització racional del territori i el medi ambient i comporta conjuminar les necessitats de creixement amb la preservació dels recursos naturals i dels valors paisatgístics, arqueològics, històrics i culturals, a fi de garantir la qualitat de vida de les generacions presents i futures".

El desenvolupament urbanístic sostenible, atès que el sòl és un recurs limitat, comporta també la configuració de models d'ocupació del sòl que evitin la dispersió en el territori, afavoreixin la cohesió social, considerin la rehabilitació i la renovació en sòl urbà, atenguin la preservació i la millora dels sistemes de vida tradicionals a les àrees rurals i consolidin un model de territori globalment eficient.

Tal i com posa de rellevància l'avaluació global del POUM que realitza l'Informe de Sostenibilitat Ambiental que l'acompanya, el nou planejament de Sant Carles de la Ràpita implica la millora de la trama urbana a partir de no preveure nous sectors de creixement residencial més enllà, dels ja previstos en el planejament vigent en avançat estat de desenvolupament, sinó la millora en termes de sostenibilitat dels mateixos. Així, el Pla realitza un replantejament del desenvolupament d'aquells sectors que suposaven unes repercussions ambientals significatives, alhora que garanteix un creixement ordenat en el temps i sempre tenint present la necessitat de mantenir un model compacte de ciutat a l'entorn de les polaritats urbanes existents.

Així, en el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal s'ha procurat establir que les noves formes de creixement proposades evitin l'excessiva ocupació del territori, tenint cura en la localització de les noves construccions i, sobretot, procurin una bona integració en el paisatge donada la situació estratègica del municipi en una orografia planera i

formant part de l'entorn deltaic del Delta de l'Ebre. Planteja genèricament un nou creixement apostant per la concentració moderada *versus* la dispersió, i dóna prioritat al desenvolupament d'aquells sectors ja aprovats.

Aquest model urbanístic implica, a la vegada, que els sòl lliures del municipi es veuen afavorits principalment en el manteniment de la seva continuïtat estructural. La concentració del sòl urbà en les parts més urbanitzades i planeres del municipi permet conservar la **continuïtat territorial del sòl no urbanitzable i dels hàbitats existents**, i potencia la connectivitat entre el litoral i els espais naturals de l'interior. El POUM integra en sòl no urbanitzable els principals elements de valor ambiental presents al municipi, i efectua una ordenació d'aquest que permet preveure el manteniment de la qualitat ambiental i paisatgística del medi rural del terme municipal, tenint especial cura de la conservació de l'espai deltaic. En aquesta línia cal esmentar la protecció exhaustiva que realitza el POUM del patrimoni municipal tant arquitectònic i arqueològic com històric, cultural i natural a través del Catàleg de Béns a Protegir, el Catàleg de Masies en Sòl No Urbanitzable o la preservació de la xarxa de camins rurals entre d'altres.

Aquesta ordenació, i les determinacions en la seva execució, permeten aconseguir l'observança de les directrius per al planejament urbanístic que estableix l'article novè del text refós de la Llei d'Urbanisme.

Amb tot, a mode de conclusió, i a partir del que es determina a les conclusions de l'informe de sostenibilitat ambiental, a continuació es relacionen les principals apostes de sostenibilitat del Pla, les quals garanteixen el compliment de les directrius d'un desenvolupament urbà sostenible previstes a la Llei d'Urbanisme:

- El POUM preveu un creixement en continuïtat amb els nuclis urbans existents.
- El Pla no proposa nous creixement extensius sinó que bàsicament preveu la revisió dels sectors ja previstos en el planejament vigent o l'ompliment dels buits urbans existents.
- Es condiciona el desenvolupament dels sectors afectats pel risc d'inundació a la resolució efectiva d'aquesta problemàtica.
- El POUM protegeix i ordena correctament els elements de valor ambiental o patrimonial existents al terme municipal.

- Proposa estructurar un sistema de parcs, tot articulant els parcs urbans ja existents i els de nova creació amb els espais naturals protegits.
- Es plantegen els elements necessaris per a la conservació i millora de la xarxa de torrents i rieres, tant en sòl no urbanitzable com aquelles que discorren per sòl urbà.
- Es preveu la millora dels sistemes de sanejament al terme municipal.
- El Pla preveu els instruments i mesures necessàries per a protegir els elements compositius del paisatge del municipi, i protegeix especialment les carenes més visibles, així com els criteris d'integració de les construccions en sòl no urbanitzable i en primera línia de costa i la relació entre l'àmbit urbà i l'àmbit rural.
- El Pla fa apostes per millorar la mobilitat al municipi a favor de la sostenibilitat (xarxa de carrils bici, pacificació del trànsit a la zona centre, millora de la connectivitat social entre els nuclis del municipi, etc.).
- El POUM estableix que la protecció del sòl no urbanitzable pot completar-se mitjançant Plans Especials o sectorials i defineix àrees específiques per la elaboració de plans especials.

CAPÍTOL XVI. EL SÒL URBÀ

1. ELS SÒLS CLASSIFICATS DE SÒL URBÀ

L'atorgament del règim de sòl urbà que es proposa és en base de l'actual classificació del Pla General d'Ordenació Urbana i als criteris del Text refós de la de la Llei d'Urbanisme, Decret 1/2010 de 3 d'agost i el desplegament reglamentari. S'incorporen sòls que s'han desenvolupat mitjançant plans parcials i han executat en la totalitat la seva urbanització i els compromisos o que tenen la seva consideració legal pel que fa a l'executivitat.

També cal advertir que en determinats indrets, s'han considerat amb el règim de sòl urbà sòls no consolidats, ja sigui per la poca consolidació de l'edificació, ja sigui pel baix grau d'urbanització. En aquests casos en què s'ha assignat el règim de sòl urbà, a vegades per necessitat d'obtenir més ràpidament sòls públics, s'hi han fixat polígons d'actuació urbanística o plans de millora urbana per tal que es materialitzin les cessions i es garanteixi la urbanització necessària, en molts casos en proporcions semblants o superiors a les que correspondrien en règim de sòl urbanitzable.

1.1 Delimitació del sòl urbà i sectors d'actuació.

Segons l'article 25 de la Llei d'Urbanisme, constitueixen el sòl urbà:

- a) Els terrenys que, havent estat sotmesos al procés d'integració en el teixit urbà, compten amb tots els serveis urbanístics bàsics o bé són compresos en àrees consolidades per l'edificació d'almenys dues terceres parts de llur superfície edificable. El simple fet que el terreny confronti amb carreteres i vies de connexió interlocal i amb vies que delimiten el sòl urbà no comporta que el terreny tingui la condició de sòl urbà.
- b) Els terrenys que, en execució del planejament urbanístic, assoleixen el grau d'urbanització que aquest determina.

Les superfícies en sòl urbà que estableix el POUM de Sant Carles de la Ràpita és com segueix:

Superfície bruta adscrita a sector (PMU)	19,46 ha
Superfície bruta no adscrita a sector (PAU i resta)	291,41 ha
Superfície bruta en sòl urbà no consolidat	84,19 ha
Superfície bruta en sòl urbà consolidat	226,67 ha
Total	310,87 ha
Sup. bruta total de sòl urbà	310,87 ha

Això suposa aproximadament el 11,74% de la superfície del terme municipal, si no es té en compte la superfície de la península dels Alfacs i com prescriu la Llei, en la delimitació de sòl urbà s'ha comprovat que el grau d'ocupació per a l'ús dominant assoleixi el percentatge que la mateixa Llei exigeix.

En general, el POUM procura homogeneïtzar la zonificació i definir uns nous estàndards per a les infraestructures en funció del desenvolupament previst pels sectors.

1.2 Tractament detallat del sòl urbà

Defineixen l'estructura urbana dels diferents sectors: el sistema viari, a través de les alineacions i rasants, i els sistemes d'espais lliures i equipaments, com a elements sobre els quals es justifica l'aprofitament urbanístic de les diferents zones, i la qualificació urbanística del sòl. Aquests elements d'ordenació, grafiats a escala 1: 1.000, s'han definit a partir de la cartografia actualitzada el 2009, perquè puguin servir de referència per a posteriors aplicacions d'informació geogràfica i gestió territorial a desenvolupar per l'administració actuant.

1.2.1 Qualificació del sòl

En sòl urbà, a partir de la diferenciació funcional entre sistemes i zones, la qualificació urbanística del sòl té com a objectiu determinar a nivell detallat els usos i intensitats d'ús que es desenvolupen dins de cada sector de sòl urbà. La referència gràfica en la qual s'aplica la qualificació urbanística del sòl és la zonificació.

La Llei d'Urbanisme inclou dins la competència urbanística concernent al planejament la d'establir zones diferents d'utilització segons la densitat de població que hagi d'habitar-les, percentatge de terreny que pugui ser ocupat per construccions; volum, forma, nombre de plantes i destí dels edificis amb criteris d'ordenació generals per a cada zona.

En el volum IX corresponent a la Normativa Urbanística es recullen les característiques urbanístiques i la superfície total de cada sector, així com la resta de paràmetres. D'altra banda, al Volum X s'incorpora una fitxa gràfica de cada instrument de planejament derivat.

1.3 Desenvolupament del Sòl Urbà

El nucli de Sant Carles de la Ràpita originari i els seu creixement successiu, així com les urbanitzacions consolidades constitueixen el sòl urbà del municipi, moltes procedents del règim de sòl urbanitzable que establia el Pla General d'Ordenació Urbana, aprovat definitivament per la CTUTE el 16 de juliol de 1990 i publicat l'acord d'aprovació definitiva al DOGC de 11/03/1991 i el Text refós publicat al DOGC de 4 de gener de 2006 i, en l'estar consolidades ara figuren com a Sòl Urbà. Es mantenen també àmbits de sectors en règim de Sòl Urbà per tal de poder acreditar l'acompliment de tots els deures urbanístics per part dels propietaris. La fase d'informació pública servirà per ajustar les determinacions.

S'han eliminat alguns sectors i unitats d'actuació per estar executats i fetes les cessions. Amb tot, s'ha fixat una sèrie de figures de planejament per garantir el desenvolupament urbanístic del POUM, les quals venen definides a la Normativa Urbanística i, al final d'aquest capítol, s'incorpora una taula de relacions entre els instruments de planejament del POUM i els del PGOU de 1991, taula que també serveix pel que fa al sòl urbanitzable que es tracta al següent capítol.

En el sòl urbà es fixen els següents Polígons d'Actuació Urbanística:

PAUt 01 AVINGUDA CATALUNYA

Àmbit de sòl urbà no consolidat, delimitat per l'avinguda de Catalunya, la prolongació del carrer de Calaceit, el barranc dels Penjats i el carrer 8 de gener.

OBJECTIUS:

Obtenció de sòls pel sistema d'espais lliures i completar la vialitat.

PAUt 02 AVINGUDA ORDRE DE MALTA

Àmbit de sòl urbà no consolidat situat al peu de l'Avinguda de l'Ordre de Malta, entre parcel·les consolidades.

OBJECTIUS: Obtenció de sòls per a l'execució de la vialitat pendent.

PAUm 03 TRAVESSERA PARE CASTRO

Àmbit de sòl urbà consolidat discontinu, format per dos subàmbits a ambdós costats de la part central de la Travessera del Pare Castro.

OBJECTIUS: Atesa la forma excessivament allargada de la parcel·lació original, es formula el PAU a efectes de millorar la forma geomètrica de les parcel·les.

PAUt 04 AVINGUDA SAGRAT COR

Àmbit de sòl urbà no consolidat delimitat per l'Avinguda del Sagrat Cor, la prolongació de l'avinguda del Dr. Ferran, el Barranc del Solito i la prolongació del carrer de Sant Sebastià.

OBJECTIUS: Establir una bona relació entre el nucli urbà i el barranc del Solito, amb una correcta ordenació de l'edificació, millorant l'anterior.

PAUt 05 BALCÓ DE L'HORTA VELLA

Àmbit de sòl urbà no consolidat, delimitat pel carrer de Sant Josep, per darreres de finques que donen al mateix carrer, pel barranc del Solito, pel carrer de Freginals i per la prolongació del carrer del Pilar.

OBJECTIUS: Aprofitar el desnivell existent entre el carrer de Sant Josep i la prolongació del carrer del Pilar per construir un important aparcament i dotar d'una important plaça balcó oberta a l'Horta Vella, coincidint amb la rasant del carrer de Sant Josep. També s'estableix la possible previsió d'un espai per a la construcció d'una estació d'autobusos situada a uns 150m del Saló de Carles III.

PAUt 06 ROJIFESA - RAMON

Àmbit de sòl urbà no consolidat que comprèn els sòls de les indústries ROJIFESA i RAMON, situades a la part septentrional del barranc del Solito i al peu del vial que actualment connecta la N-340 i l'antiga traça de la carretera.

OBJECTIUS: Materialitzar les cessions de vialitat i execució del sistema.

PAUt 07 CARRER SANT JOSEP

Àmbit de sòl urbà no consolidat situat al costat septentrional de la rotonda localitzada a la cruïlla del carrer de Sant Josep amb el carrer nº 3, i a llevant del carrer de Sant Josep.

OBJECTIUS: Regularitzar l'aprofitament de la finca del c/ Sant Josep 162, materialitzar les cessions de sistemes i dotació d'habitatge de protecció pública.

PAUt 08 CANÍCIO

Àmbit de sòl urbà no consolidat situat a llevant de la rotonda localitzada a la cruïlla del carrer de Sant Josep i del carrer nº3.

OBJECTIUS: Obtenció dels sòls destinats a sistema viari i establir l'edificació emmarcada en l'ordenació general.

PAUt 09 CARRER D'ALCANYÍS

Àmbit de sòl urbà no consolidat situat entre els carrers d'Alcanyís, de Sant Josep, la Timba i edificacions existents.

OBJECTIUS: Obtenció de sòls destinats a sistema d'espais lliures i zones verdes.

PAUt 10 MASIA DEL SIT

Àmbit de sòl urbà no consolidat que inclou els sòls de sòl urbà de l'anterior Pla Especial de Reforma Interior de la Masia del Cid i s'amplia al nord del camí del Sit per tal de regularitzar l'assentament existent.

OBJECTIUS: Regularitzar l'assentament urbà existent.

PAUt 11 EL SALT

Àmbit de sòl urbà no consolidat entre la N-340 i l'antic traçat de la Val de Zafán, entre el Polígon industrial del Rajolar i el camí que limita al nord el sector SUD03 Porta Nord i el barranc del Solito. S'exclouen els sòls de l'àmbit del Pla parcial aprovat situats entre l'antic traçat de la Val de Zafán i l'antic traçat de la N-340, els quals s'incorporen a un sector residencial.

OBJECTIUS: Ampliar i garantir l'oferta de l'activitat econòmica del municipi.

PAUt 12 AMPLIACIÓ RAJOLAR

Àmbit de sòl urbà no consolidat situat a ponent del Polígon del Rajolar que limiten al nord amb el barranc del Sit.

OBJECTIUS: Consolidar drets i deures.

També en sòl urbà es fixen els següents Plans de Millora Urbana:

PMUr 01 GIRÓ

Àmbit de sòl urbà no consolidat que comprèn els terrenys de la fàbrica Giró, limitat al sud per l'avinguda de Codonyol.

OBJECTIUS: Definir un bon establiment urbà de continuïtat i la cessió de sòls per a sistemes d'espais lliures.

PMUr02 AVINGUDA CODONYOL

Àmbit de sòl urbà no consolidat discontinu a ambdós costats del barranc de l'Aiguassera, i situat a ponent de l'avinguda del Codonyol, entre la fàbrica Giró i la prolongació dels carrers de València i de Vinaròs.

OBJECTIUS: Aconseguir un bon establiment urbà, prolongar el carrer de Vinaròs cap a sud-ponent i crear un espai lliure a ambdós costats del barranc de l'Aiguassera.

PMUr 03 QUARTER

Àmbit de sòl urbà no consolidat que coincideix amb els terrenys del Quarter de la Guàrdia Civil. Està delimitat pels carrers del Doctor Torné i del 8 de Gener i per l'avinguda de la Constitució.

OBJECTIUS: Aconseguir un bon establiment urbà amb habitatge protegit i una franja destinada a sistemes d'espais lliures enfront del carrer 8 de Gener.

PMUr 04 ESTACIÓ DE SERVEI

Àmbit de sòl urbà no consolidat que inclou els terrenys actualment ocupats per l'estació de servei i altres instal·lacions situades a ambdós costats de la N-340, a ponent del massís de Guardiola.

OBJECTIUS: Aconseguir un bon establiment urbà que endreci el sector amb un adequat tractament.

PMUr 05 CENTRE TURÍSTIC

Àmbit de sòl urbà no consolidat situat entre la prolongació del carrer Bisbe Aznar - TV-3408 i la desembocadura de la Sèquia Mare i del Canal de Navegació.

OBJECTIUS: Aconseguir la dotació d'un establiment turístic i equipament d'uns 900m²st en planta baixa, en un edifici icona en un indret de gran significació urbana.

CAPÍTOL XVII. EL SÒL URBANITZABLE

1. ELS SÒLS CLASSIFICATS DE SÒL URBANITZABLE

El Decret Legislatiu 1/2010 modificat pel Decret 3/2012, en el seu article 33 defineix el sòl urbanitzable amb els següents termes:

1. Constitueixen el sòl urbanitzable els terrenys que el pla d'ordenació urbanística municipal corresponent consideri necessaris i adequats per a garantir el creixement de la població i de l'activitat econòmica, d'acord amb el que estableix l'article 3, i els terrenys que els plans directores urbanístics delimitin com a àrees residencials estratègiques o com a sectors d'interès supramunicipal dins d'aquesta classe de sòl.
2. El sòl urbanitzable ha d'ésser quantitativament proporcionat a les previsions de creixement de cada municipi i ha de permetre, com a part del sistema urbà o metropolità en que s'integra el desplegament de programes de sòl i d'habitatge.
3. Els plans d'ordenació urbanística municipal poden distingir entre sòl urbanitzable delimitat i sòl urbanitzable no delimitat.
4. Per a la transformació urbanística d'un sector de sòl urbanitzable delimitat, cal la formulació, la transformació i l'aprovació definitiva d'un pla parcial urbanístic, llevat dels supòsits en què, d'acord amb la Llei d'Urbanisme, l'ordenació urbanística detallada s'estableix per mitjà d'un pla d'ordenació urbanística municipal o d'un pla director urbanístic de delimitació i ordenació d'àrees residencials estratègiques o de sectors d'interès supramunicipal. Si es tracta de sòl urbanitzable no delimitat, el pla parcial ha d'ésser de delimitació, s'ha d'haver aprovat definitivament i ha d'acreditar que l'actuació sigui coherent amb els paràmetres determinats, d'acord amb els apartats 1.d, 1.e i 8 de l'article 58, pel pla d'ordenació urbanístic municipal corresponent.

1.1 Delimitació del sòl urbanitzable i sectors d'actuació

El nou POUM pel que fa a sòl urbanitzable, manté genèricament les condicions dels sectors en execució, i proposa algunes modificacions puntuals respecte del planejament anterior tal com figura a la fitxa per a cadascun dels sectors que s'incorpora a la normativa urbanística.

En total es fixen quatre sectors de sòl urbanitzable delimitat, les superfícies dels quals és com segueix,

SUP. AFECTADES SEGONS POUM

SECTOR	Sup. ha
SUD 01 Barranc del Suís	9,123 ha
SUD 02 Mas de la Bruna	19,970 ha
SUD 03 Portal Nord	9,377 ha
SUD 04 Horta Vella	23,135 ha
SUD 05 El Saliner	24,981 ha
Total sòl urbanitzable	86,586 ha

1.2 Criteris per a l'execució del POUM en sòl urbanitzable

1. El sistema d'actuació pels diferents sectors en Sòl Urbanitzable es determina a la normativa urbanística per a cada pla parcial urbanístic, considerant-se, per omissió, el de reparcel·lació per compensació bàsica.
2. En dos anys s'haurà d'haver iniciat la tramitació dels plans parcials corresponents a tots els sectors definits programats per als dos primers triennis en aquest pla.
3. Per tal d'assegurar el desenvolupament d'aquest POUM, un cop superat els terminis esmentats, els quals comptaran a partir de l'entrada en vigor d'aquesta revisió, si per causes imputables a la propietat del sòl no hagués estat presentat el corresponent Pla Parcial Urbanístic, l'Ajuntament podrà optar per

utilitzar com a sistema d'actuació el de reparcel·lació per cooperació. En el benentès que aquesta és una opció potestativa, sobre la qual l'Ajuntament haurà de valorar l'oportunitat, o no, de la seva aplicació.

4. Es tindran en compte els criteris de sostenibilitat en les propostes d'ordenació que es formulin en els diferents sectors de desenvolupament derivat. Tanmateix es tindrà cura de la utilització actualitzada dels serveis i infraestructures d'acord amb els avenços tecnològics.
5. Tota la infraestructura de suport pel bon funcionament de cadascun dels sectors anirà a càrrec exclusiu del mateix sector de desenvolupament, tot i tenint en compte els ajuts que puguin derivar-se de les obligacions que depenen de les administracions públiques competents.
6. Tots els nous sectors urbanitzables tindran cura de l'accessibilitat, potenciant, quan sigui prudent, guals per a cotxes en comptes de guals per a vianants per així donar continuïtat als recorreguts dels vianants i les bicicletes, i controlar la velocitat dels vehicles.
També es potenciarà la creació d'unitats centralitzades de producció de calor emprant sistemes de captació d'energia solar.
7. Pel que fa als àmbits de Sòl Urbanitzable No Delimitat la seva tramitació es realitzarà d'acord a les prescripcions de la Llei d'Urbanisme i del Decret 305/2006, de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'Urbanisme. Així mateix es tindran en compte les determinacions específiques que incorpora per a cada àmbit la Normativa Urbanística del POUM.

1.3 Sobre les juntes de conservació

En tots els sectors en què es divideix el Sòl Urbanitzable, a fi de garantir la conservació de la urbanització, es constituirà una Entitat Urbanística Col·laboradora de Conservació que podrà néixer de la transformació de la Junta de Compensació i en formaran part tots els propietaris del Sector.

1.4 Sectors d'intervenció en sòl urbanitzable

En el volum IX corresponent a la Normativa Urbanística i en el Volum X es detallen les determinacions del POUM sector a sector i en els plànols normatius s'identifiquen gràficament els sectors de Sòl Urbanitzable Delimitat. A continuació es descriuen els àmbits de tots ells, així com els seus objectius.

SUD 01 BARRANC DEL SUÍS

Sector de sòl urbanitzable delimitat situat al sud del terme municipal, entre la Vila del Far i el Terme municipal d'Alcanar. Coincideix amb l'àmbit del Pla parcial PP8 (anterior SUNP6) aprovat definitivament per la CTUTE.

OBJECTIUS: Continuar amb la gestió i desenvolupament de la documentació aprovada.

SUD 02 MAS DE LA BRUNA

Sector de sòl urbanitzable delimitat situat al sud del terme municipal entre la N-340, el sector del SUD 01 Barranc del Suís i el terme municipal d'Alcanar. Coincideix amb l'àmbit del PP9 Mas de la Bruna aprovat definitivament per la CTUTE.

OBJECTIUS: Continuar amb la gestió i desenvolupament de la documentació aprovada.

SUD 03 PORTAL NORD

Sector de sòl urbanitzable delimitat que coincideix amb el PP3 Porta Nord definitivament aprovat i comprèn terrenys situats al nord del nucli urbà de Sant Carles de la Ràpita i a ambdós costats de l'antiga traça de la N-340. Es correspon a sòls que arriben a la Timba que separa de l'Horta Vella.

OBJECTIUS: Millorar l'ordenació aprovada, deixant més gran la distància entre els edificis confrontants al carrer de Sant Josep i ajustant les altures màximes a la part septentrional.

SUD 04 HORTA VELLA

Sector de sòl urbanitzable delimitat format per dos subàmbits. El subàmbit 1 coincideix amb l'àmbit del Text refós de la Modificació puntual del PGOU conformat per la CTUTE el 19 d'octubre de 2011 ajustat al PAUt 05 i es correspon a sòls situats a l'Horta Vella a la part septentrional del centre escolar de l'Horta Vella i del carrer de Freginals i també inclou els sòls corresponents a dues finques situades al carrer del Camp, afectades per l'exemplem viari de manera que es garanteixi una bona connexió entre el carrer de Sant Rafel i l'Horta Vella.

El subàmbit 2 es correspon a sòls situats a la Pedragosa, a ponent del sector SUD 03 Porta Nord.

OBJECTIUS: Definir un bon establiment urbà tot reconeixent les aptituds del lloc, amb una bona integració paisatgística i que es garanteixi la seguretat de les persones.

SUD 05 EL SALINER

Sector de sòl urbanitzable delimitat format per dos subàmbits. El subàmbit 1 es correspon aproximadament a l'àmbit del PGOU del sector de suport del Port SUNP8. Comprèn terrenys situats entre el canal del marge esquerre de la carretera d'Amposta TV-3408, la delimitació del DPMT i un límit que coincideix amb una traça virtual entre la futura rotonda proposada a la TV-3408 i el dic llevant de l'ampliació del port. El subàmbit 2 coincideix amb sòls situats a la part septentrional del sector SUD03 Porta Nord, entre el polígon del Salt i l'antiga traça de la N-340.

OBJECTIUS: Definir un bon establiment urbà sensible amb el lloc, amb una bona integració paisatgística i que garanteixi la seguretat de les persones. Permetre un establiment turístic de primer ordre.

1.5 Altres determinacions que fan referència a l'aprofitament urbanístic.

1. L'aprofitament urbanístic de cada sector, s'aplicarà per a la compensació de tots els terrenys inclosos en el sector respectiu, ja siguin qualificats de zones d'aprofitament privat o de sistemes d'espais públics de cessió obligatòria i gratuïta.
2. De la compensació resultant d'aplicar l'aprofitament urbanístic, els propietaris hauran de cedir obligatòriament al municipi la superfície fixada en cada sector amb destinació a sistemes, a més de la cessió obligatòria del 10% de l'aprofitament urbanístic total, com estableix la legislació.
3. L'aprofitament mitjà del conjunt de sectors urbanitzables delimitats que es defineixen en el present POUM, i segons es dedueix del quadre adjunt és de 0,430 m²st/m²sl.

El desenvolupament del sòl urbanitzable delimitat representa el següent potencial de sostre residencial, el qual ha servit per calcular l'aprofitament urbanístic del conjunt dels sectors esmentats

Sòl Urbanitzable Delimitat	Sup. ha	Índex d'edificabilitat bruta m ² st/m ² sl	Sostre màxim m ² st
SUD 01 Barranc del Suís *	9,124	0,4013	36.617,96
SUD 02 Mas de la Bruna	19,970	0,41 **	77.109,80
SUD 03 Portal Nord *	9,377	0,70	65.740,27
SUD 04 Horta Vella *	23,135	0,40	92.541,71
SUD 05 El Saliner	24,981	0,40	99.924,00
TOTAL	86,588	0,430	371.933,74

* Sectors a menys de 500m del DPMT / Pel que fa al sector SUD 03 Porta Nord, per bé que una petita franja està dins dels 500m, cal dir que es tracta d'un Pla parcial urbanístic ja previst en el PGOU 1991 i que es va redactar i es troba aprovat definitivament per la CTUTE el 6 de febrer de 2008 (DOGC núm 5244 de 27/10/2008) i també compta amb el Projecte d'Urbanització aprovat definitivament.

** Aplicats a 199.702,59 - 12.105,48 = 187.597,11 m².

A més, la superfície del sòl urbanitzable no delimitat és de 48,46 Ha. Les determinacions i paràmetres caldrà que les estableixin adequadament els plans parcials urbanístics.

Cal dir que el nou POUM preveu menys superfície de Sòl Urbanitzable que el Pla General de 1991 ja que aquest preveia una superfície de 237,58 Ha. Però cal tenir en compte que aquesta minva en part deriva de que ja s'han desenvolupat sectors urbanitzables de l'anterior PGOU que ara s'incorporen al règim de Sòl Urbà.

1.7 Quantificació del Sòl Urbanitzable

Tenim les següents superfícies:

Sòl urbanitzable delimitat	86,59 ha
Sòl urbanitzable no delimitat	48,46 ha
Total sòl urbanitzable	135,05 ha

La qual cosa suposa un 5,10% de la superfície del terme municipal si no es té en compte la superfície de la península dels Alfacs.

CAPÍTOL XVIII. EL SÒL NO URBANITZABLE

CRITERIS ECOLÒGICS PER L'ORDENACIÓ DEL SÒL NO URBANITZABLE

1- Introducció

- 1.1 Creixement i desenvolupament**
- 1.2 La naturalesa humanitzada**
- 1.3 L'ordenació sostenibilista**
- 1.4 Conservació de la biodiversitat**
- 1.5 Consum i reciclatge de sòl**

2- Legislació i sòl no urbanitzable.

- 2.1 La llei d'Urbanisme i la llei forestal**
- 2.2 El Pla Director Urbanístic dels Sistema Costaner**
- 2.3 La Llei del Paisatge**
- 2.4 Percepció i valoració del paisatge**

3- Classificació del sòl no urbanitzable

- 3.1 Aspectes generals**
- 3.2 Funcions bàsiques del sòl no urbanitzable**
- 3.3 Objectius de la regulació del sòl no urbanitzable**

4- Qualificació del sòl no urbanitzable

CRITERIS ECOLÒGICS PER L'ORDENACIÓ DEL SÒL NO URBANITZABLE

1- Introducció

1.1 Creixement i desenvolupament

En el llenguatge comú es confon sovint "creixement" i "desenvolupament". De fet, el primer significa augment de la grandària, i en molts casos es dona paral·lelament a l'augment de complexitat i acumulació d'estructura, és a dir, al desenvolupament, però aquest últim es pot donar sense que hi hagi necessàriament un creixement net. La paraula "creixement" es pot associar al de producció, aplicable tant a la biologia com a l'economia, encara que amb significats lleugerament diferents. En qualsevol cas, quan en algun lloc, hi ha creixement en algun altre hi pot haver desenvolupament que treu profit o explota aquell creixement. Els sistemes en relació poden estar separats en l'espai, però també es dona el fet que en un mateix indret s'alternen els "períodes de creixement" amb els de "desenvolupament o augment de complexitat". En general, la societat tendeix a desenvolupar-se, en el sentit d'augment d'organització i de complexitat de manera paral·lela al creixement de la grandària de la població o de l'economia. Per això, hom ha associat desenvolupament amb creixement fins al punt de suposar que no hi pot haver desenvolupament sense creixement. De fet, tots dos poden anar combinats i a un ritme sostingut per un temps limitat, però quan el creixement s'accelera, el desenvolupament es produeix de manera desequilibrada, fent-se molt asimètric i distribuït de manera molt desigual.

La grandària dels ecosistemes naturals, si més no, està limitada per la superfície ocupable, i quan han assolit la mida màxima possible, continuen mantenint-se. Diguem que tenen un comportament sostenible, la qual cosa no vol dir que es mantinguin iguals a ells mateixos pels segles i els segles. De fet, canvien i es transformen, i poden desaparèixer i ser substituïts. Això sí, a un ritme que a nosaltres, els humans, ens sembla tan lent que històricament en ecologia s'ha parlat sense rubor "d'equilibri ecològic" i "d'ecosistemes climàtics", per referir-se a un aparent estat estacionari perdurable, que en realitat no ho és. El que volem emfasitzar aquí és que el funcionament correcte dels sistemes és aquell que continua sent òptim quan ja s'ha assolit la grandària màxima: és a dir, quan no hi ha creixement net. Hem de pensar llavors que els fluxos d'energia, de matèria i d'informació s'inverteixen exclusivament en renovació i en reorganització. La natura, d'una manera explícita, se'ns mostra com una gran manipuladora d'informació: adquireix, crea, transforma i torna informació.

Els ecosistemes molt humanitzats, independentment de la major o menor presència urbana, tenen un paisatge i un funcionament que reflecteixen la cultura humana dominant, és a dir, que estan condicionats per convencions socials, concepcions metafísiques i ideologies polítiques de la població que l'ocupa. Per això també, en el nostre entorn, l'espai s'ha vist sempre com un recurs del qual se'n pot treure, sobretot, un rendiment econòmic. Poques vegades es pensa en els interessos de la comunitat o del sistema sencer, i per tant, en el valor del mediambient o de l'ecosistema en general, que aporta uns serveis que només s'enyoren quan desapareixen o fallen. Cal doncs preservar aquest ambient, que és comú i del qual tothom se n'aprofita directament o indirecta, i això significa que un sòl ocupat per sistemes naturals no explotables, té o pot tenir molts altres usos útils i valuosos diferents del constructiu o urbà.

En la dinàmica territorial, tenen una gran importància les relacions entre sistemes de diferents grandàries i escales. El límits municipals no acostumen a coincidir amb límits naturals des del punt de vista sistèmic, encara que responen en certa mesura a una dinàmica que històricament s'ha anat configurant en relació al funcionament del territori des del punt de vista natural, cultural, econòmic i polític. Per això, encara que siguin unitats administratives, cal que tinguin consciència de la seva estructura, dels elements directors, i del seu paper dins del territori més gran que els inclou. Aquesta relació dialèctica entre el territori municipal i l'entorn regional, s'ha de traduir en una dialèctica equivalent des del punt de vista administratiu i polític entre les instàncies jeràrquicament establertes en el nostre ordenament social. Per totes aquestes raons, el POUM ha de respondre a una reflexió oberta, i ha d'assolir un consens el més ampli possible entre la població. Des del municipi s'ha de controlar l'organització i l'evolució del territori propi en tot allò que sigui possible, tenint molt en compte els avantatges i els inconvenients de l'especialització o la diversificació, sent molt conscients d'allò que el municipi exporta i del que importa, siguin bens, serveis, cultura, tinguin o no un pes econòmic important. A última hora el que compte és que la població del municipi i els seus descendents tinguin una alta qualitat de vida, i per això cal sobretot assegurar una taxa de renovació interna i de creació de riquesa econòmica que no hipotequi el futur del territori, que no es basi per exemple en el consum de recursos no renovables o en la simple reclassificació de sòl.

1.2 La naturalesa humanitzada

L'espècie humana, a diferència de la resta d'animals, utilitza en la modificació del paisatge energia auxiliar, veritablement potent, que podríem anomenar "externa" per quant no ha passat per l'organisme (gasolina, electricitat,...). En el paisatge, aquesta entrada d'energia canalitzada per l'home, es reflecteix en muntanyes que desapareixen, barratges o preses que creen llacs artificials o desvien rius, carreteres o autopistes que faciliten la comunicació i el transport de persones, de matèria i d'energia.

De tenir una estructuració típica en pobles compactes, distribuïts i adaptats a la geografia, i connectats els uns amb els altres per una xarxa jerarquitzada de camins, les zones urbanes han passat a ser grans conurbacions de fronteres indefinides, que envaeixen tard o d'hora tot l'espai disponible. La similitud dels agregats urbans moderns amb els tumors cancerosos de creixement difús, no és casual.

El territori feblement humanitzat, d'organització tradicional, tendeix a un equilibri dinàmic entre els diferents tipus de paisatge que assenyalen jeràrquicament les extensions relatives dels diferents usos del sòl. Ara bé, quan els recursos ja no depenen de la superfície, i que s'aplica energia potent importada de lluny, l'únic limitant és llavors la superfície ocupable, la qual esdevé el recurs més preuat.

Alguns dels resultats més clars d'aquesta situació és que:

- a) Els espais naturals desapareixen, o tan sols queden deshabitats els indrets més inhòspits (penya-segats, deserts, aiguamolls,...)
- b) disminueixen els camps de conreu i creixen els dedicats a habitatges, indústria, serveis...
- c) els sistemes de reciclament naturals dels materials són insuficients, que en altres paraules vol dir que les deixalles sòlides, líquides i gasoses, tòxiques o no, esdevenen problemes de primer ordre.

La dinàmica territorial porta a desdibuixar doncs l'esquema jerarquitzat de la clina que inclou els diversos espais rurals estesos entre els dos pols extrems: l'urbà i el salvatge (o "natural"). L'activitat humana que es tradueix en ocupació del sòl per nous usos afecta sobretot el sòl no urbanitzable. Els fenòmens de "periurbanització" i "rururbanització" consisteixen en l'ocupació de sòl periurbà, o interurbà, rural, d'una manera no sempre ordenada per a posar-hi tot allò que ja no hi cap a la ciutat, o allò que demana un terreny més barat, o bé s'ocupa amb usos d'aspecte i importància no

prevista explícitament en l'ordenació existent (indústries, centres logístics, magatzems, explotacions agrícoles industrialitzades, etc.). S'hi afegeixen els usos que per imperatiu de l'interès públic, es posen en terrenys interurbans i periurbans, més barats i més extensos³. El fenomen de la “vorurbanització” és una variant de tot plegat lligada a les vies de comunicació⁴. Des del punt de vista de la dinàmica general del territori i del canvi d'usos del sòl, es pot parlar del procés d'artificialització, terme que engloba tota mena de tipologia d'ocupació del sòl. El resultat final és que en molts indrets es posen en contacte tipologies de sòl que mai havien estat junts i que formen fronteres difícilment estabilitzables (o sostenibles).

1.3 L'ordenació sostenibilista

Quan ens referim a la planificació d'una ordenació urbanística sostenibilista, parlem de posar unes condicions de contorn que facin possible a l'escala local, no només l'aparició de la ciutat compacte, diversa i socialment cohesionada, en relació amable i coherent amb l'entorn rural i natural, sinó que es generi en l'escala del municipi i en la supramunicipal una dinàmica territorial que es pugui mantenir en el temps, adaptant-se de manera quasi automàtica a les noves necessitats materials i culturals que la població vagi tenint. L'escala local no és independent del que passi a major escala, i a l'escala global, planetària, i per tant, cal tenir-les en compte per contribuir, des del detall, a un país i un món millor i més sostenible.

Des del municipi es pot fer molt en aquesta direcció, en primer lloc des del POUM, però també i sobretot a través de les polítiques municipals, les ordenances, i el dia a dia que fa que la població entengui i participi. Hom es pot apropar a una ordenació urbanística sostenible seguint uns quants criteris generals sorgits de l'estudi que un ampli equip de tècnics i professionals diversos, van realitzar pel Centre de Política i Valoracions de la Universitat Politècnica de Catalunya, i pel Departament de Mediambient de la Generalitat de Catalunya (2003)⁵ i que és referència obligada en aquest tema.

Entre els criteris o objectius fonamentals que planteja l'estudi esmentat i que fan referència més directa al sòl no urbanitzable, hi ha la conservació de la biodiversitat i

³ Vegeu per exemple: X. Abadia, 2003. El fenomen periurbà a l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Perspectives Territorials, 5:91-124.

⁴ Trobareu definicions d'aquests i altres neologismes a Ramon Folch, 1999. Diccionario de Socioecología. Ed. Planeta, Barcelona.

⁵ <http://www.gencat.net/mediamb/sosten/estudi_criteris_ambientals_planejament.htm>

del patrimoni natural, la permeabilització i desfragmentació del territori, el manteniment i millora de la identitat paisatgística dels ambients rurals i urbans, tots ells aspectes molt interrelacionats.

1.4 Conservació de la biodiversitat

La conservació de la biodiversitat vol dir conservar espècies, relacions entre espècies i entre aquestes i el medi, i per tant, conservar ambients o hàbitats, i conservar ecosistemes. En definitiva, conservar la biodiversitat vol dir mostrar un gran respecte per la natura, sense oblidar mai que l'home hi és inclòs. La conservació no vol dir la manca d'acció, ans al contrari. En un sistema dinàmic com la natura, que es mostra com un procés històric "d'una sola direcció", l'activitat és necessària per a conduir el sistema, i tractar d'evitar el màxim nombre de forats i pedres que es vagin presentant pel camí. Igualment, l'activitat és necessària per tal que el viatge sigui tan llarg com es pugui.

Per la conservació de la biodiversitat, des de les espècies individuals fins els ecosistemes, a través de les disposicions d'un Pla d'Ordenació Urbanística Municipal, es poden seguir uns criteris generals, encaminats tots ells a contrarestar en lo possible totes aquelles situacions que afavoreixen la pèrdua de diversitat.

Vet aquí una llista curta i sintètica de directrius o principis bàsics que s'haurien de seguir per a la planificació dels espais lliures no urbanitzats quant a la conservació de la biodiversitat:

- Principi de continuïtat. Tractar d'aconseguir que els espais no urbanitzats ocupats per sistemes poc humanitzats esdevinguin més estables. Caldria promoure un model de distribució espacial que tendeixi a formar un reticle idealment format per masses compactes unides per corredors prou amples de la mateixa vegetació natural. En particular les reserves han de ser tan grans com sigui possible, sense barreres que les tallin pel mig. Aquest principi duria a fusionar àrees actualment separades o a connectar-les mitjançant corredors verds. Caldria igualment garantir el grau de protecció mínim que assegurí la permanència, inclosos els espais marginals i els corredors.
- Principi de compensació. Per compensació s'entén que els espais lliures no urbanitzables i protegits tenen el paper de contrarestar efectivament la pressió de l'entorn urbanitzat. Els boscos per exemple constitueixen un entorn descontaminant,

protector de sòl, regularitzador del règim hidrològic i de la qualitat de l'aigua, normalitzador del clima i fornidor de paisatges i espais per al lleure. Tot plegat paràmetres que tendeixen a compensar les disfuncions metabòliques associades a les ciutats i a les seves necessitats d'espai, de paisatge i lleure.

- Principi d'autonomia i equilibri. Cal que els espais lliures es distribueixin de forma homogènia en el territori i siguin representats arreu. En aquest sentit també la pressió associada a la demanda d'espais de lleure es veuria diversificada en l'espai.

- Principi de quantitat. La proporció d'espai lliures de les característiques esmentades anteriorment han de ser suficientment extensos.

- Principi de funcionalitat. Els espais lliures han de complir al màxim les funcions per a les quals estan dotats, funcions ecològiques per exemple, o aquelles que se'ls hagi assignat. La funcionalitat sovint pot venir de l'aplicació acurada de qualsevol dels altres principis. Així per exemple, la continuïtat, la compensació i el principi de quantitat inspiren propostes de creació de corredors ecològics que uneixin espais del PEIN. Per altra banda, la funcionalitat ha de promoure la restitució del paisatge als llocs on estigui malmès, aprofitant les restauracions i repoblacions per a fer també espais humanitzats però de caràcter protector dels propis espais naturals i més verges.

Als anteriors principis caldria afegir si més no un criteri addicional que és necessari per a no quedar-se en utopies ultraconservadores. Convé que l'ordenació del sòl no urbanitzable es faci d'acord amb els desitjos de creixement urbà compatibles amb la sostenibilitat. Això vol dir controlar i dirigir aquest creixement seguint criteris sostenibilistes, tractant de fer un bon ús del sòl, conservant-lo al màxim, recuperant ambients malmesos, i reconvertint i renovant assentaments urbans que s'han deteriorat pel pas del temps o que han quedat totalment obsolets. Convé que els criteris economicistes i d'interès a curt termini no contaminin la política de planificació urbanística, i que imperin els criteris més basats en el coneixement de la naturalesa, i en la limitació i gestió prudent dels recursos propis. Tanmateix, convé harmonitzar les polítiques conservacionistes amb el desenvolupament econòmic i creixement poblacional.

Per això, els Plans d'Ordenació Urbanística Municipals han de considerar i tractar el sòl no urbanitzable i els espais lliures i naturals, al mateix nivell que el sòl urbà, delimitant-ne amb precisió els usos, les àrees que han de ser objecte d'especial protecció, i establint les mesures que calgui adoptar a l'efecte de la conservació,

millora i protecció del sòl, la flora i la fauna, el paisatge, els cursos i masses d'aigua, i els espais agrícoles i forestals.

Les accions que es duuin a terme en la planificació i ordenació territorial quant al sòl no urbanitzable han de tractar de:

- Mantenir i millorar la connectivitat territorial, ecològica i paisatgística.
- Mantenir l'estructura i el funcionament del territori i evitar la fragmentació i l'aïllament dels elements naturals.
- Protegir les riberes i els cursos d'aigua de la xarxa hidrogràfica.
- Protegir la franja litoral.
- Ubicar, tant com sigui possible, les àrees de sòl urbanitzable en els àmbits on la qualitat del sòl sigui més baixa des del punt de vista productiu.
- Considerar les característiques de l'entorn natural immediat per determinar els possibles usos industrials d'un territori.
- Aplicar els factors ambientals mediterranis a tot projecte de desenvolupament turístic.
- Donar permeabilitat les infraestructures que travessen espais naturals i integrar-les en el seu entorn ecològic i paisatgístic.
- Integrar els espais verds urbans en la xarxa d'espais naturals periurbana.

En els plans municipals convé no hipotecar les accions que s'hagin d'emprendre a nivell supramunicipal, i sempre que sigui possible s'ha d'intentar promoure la coordinació supramunicipal per tal que les accions abastin unitats ambientalment adequades per a la planificació dels diferents components del medi natural i de la diversitat biològica.

El planejament urbanístic, en totes les seves escales, però especialment a escala municipal, ha de ser coherent amb els principis del desenvolupament sostenible i de preservació de la biodiversitat, per això s'ha d'incorporar en la seva redacció o revisió les dades obtingudes en les auditories ambientals municipals i tenir en compte les recomanacions i accions proposades per les Agendes 21, i evidentment pels equips que redacten l'estudi ambiental del POUM.

Per assolir els objectius generals de conservació s'han d'aprofitar totes les possibilitats existents en les diferents polítiques sectorials. Entre altres, s'han de tenir en compte les següents:

a) Garantir la possibilitat de realitzar les connexions ecològiques entre els espais inclosos al Pla d'Espais d'Interès Natural promoguda per la Generalitat, i impulsar l'aplicació d'altres propostes elaborades per diferents institucions.

b) Executar tots aquells aspectes de la normativa sectorial i el planejament territorial susceptibles de millorar la connexió dels espais lliures i naturals: boscos de ribera, camins ramaders, components lineals i reticulars presents en els ecosistemes agraris, etc.

Tal com s'ha indicat abans, la conservació de la natura va entrant poc a poc a formar part dels elements a tenir en compte a l'hora d'ordenar el territori. Fins fa poc, s'acceptava fàcilment que els indrets o paisatges especialment rics, singulars, bells ("paisajes pintorescos") o d'un interès especial quant a valor científic, havien de rebre una certa protecció, però aquesta actitud s'ha demostrat insuficient tant a nivell teòric com a nivell pràctic.

En els informes elaborats per l'Agència Europea del Medi Ambient sobre la diversitat biològica, s'hi constata una pèrdua constant de la riquesa biològica i dels espais naturals dels països europeus. Com a causes més importants destaquen la reducció, en nombre i en superfície, dels espais lliures i naturals; la seva fragmentació en porcions isolades; la creació de barreres entre ells, i la urbanització difosa i els efectes de la contaminació. Tot plegat dificulta que els espais naturals que encara resten puguin mantenir la seva anterior riquesa biològica. És en aquest sentit que una política de conservació del medi natural, basada únicament en la protecció dels seus espais més singulars, esdevé insuficient, i per això és necessari cercar un nivell de protecció acceptable per a tot el territori.

Si, com és obligat, incloem l'home dins de la natura, o dit d'una altra manera, si entenem el caràcter integral del sistema en el qual vivim (inclòs aquella "natura" poc pertorbada), la "protecció de la natura" és una expressió que es dirigeix directament als humans, i que en preguntar-nos el per què i el com, tots els arguments ens porten simplement a respondre col·lectivament a la pregunta de "quin planeta volem?", que té totes les versions que es vulgui a nivell de país, de comarca o de municipi. No hem d'oblidar que entre les espècies que volem protegir hi ha la nostra. Tanmateix, sigui quina sigui la pregunta concreta sobre el tema, la resposta ha de partir del fet que les pròpies lleis de la natura, a les que tots hi som sotmesos, imposen unes limitacions que no es poden evitar. Així per exemple, l'home accelera processos però en general no els pot canviar. Per això la velocitat a la que la natura no humanitzada s'organitza,

crea i renova les seves estructures, no és pràcticament modificable. L'actitud alhora més econòmica i realista és la d'adaptar-se, més sovint del que s'ha fet fins ara, al propi ritme de la resta de la natura. Una actitud intel·ligent és la d'aprofitar allò que aquesta ens ofereix sense cap despesa extra, i en tot cas, hom pot reconduir-la o "ajudar-la" en un sentit o en un altre. El que no acostuma a resultar rendible a la curta o a la llarga és voler-la fer anar "contra-natura", contra el que seria la tendència pròpia, ja que llavors la nostra actuació ens obligaria a unes despeses permanents de manteniment, les quals no podríem assegurar, mentre que la natura té tot el temps del món per empènyer en el sentit que li és propi.

A l'hora de planificar s'ha de tenir en compte aquesta asimetria entre la velocitat a la que es produeixen els canvis provocats per l'home (ràpids, en molts aspectes destructius) i la velocitat d'aquells que són espontanis en la natura sense intervenció humana (lents, en general constructius). En la pràctica, els processos produïts per l'home tendeixen a superar els de la resta de la natura, i tenen conseqüències que no sempre són predictibles. Ho són en tot cas i en general a molt curt termini, però es perd ràpidament la capacitat predictiva. Això recomana tenir sempre present el principi de precaució, i deixar sempre una reserva de sòl i de capacitat normativa i gestora suficient per a acomodar-se en el futur al propi desenvolupament insospitat del nostre sistema habitat. Mantenir aquesta actitud a l'hora de fer la qualificació i zonificació del sòl, i en la redacció de normatives urbanístiques, pot semblar excessivament prudent, però cal tenir en compte que de no ser-ho, la balança sempre es decantarà cap a la regressió i empitjorament del medi.

1.5 Consum i reciclatge de sòl.

El creixement urbà fa que l'espai sigui un recurs cada cop més escàs. Per altra banda, sempre s'ha considerat implícitament que és un recurs no renovable, ja que es considerava que el sòl "s'ocupava per a un cert ús" i en la pràctica ja no s'usava mai més per a un altre ús que demanés una restauració; tradicionalment, un cop l'activitat en un indret s'acaba, no es reordena l'espai ni es restaura el sòl; simplement s'abandona i hom es desplaça a un altre lloc. Aquest és el mètode més primitiu d'ocupació del sòl i en realitat el que ha inspirat tradicionalment la dinàmica urbanística de caire pioner arreu del món. Mentre el factor econòmic afavoreixi aquesta pràctica, veurem com les construccions, per habitatges o productives, es mengen amb voracitat els conreus i els boscos, acompanyant de prop les autopistes. En general, quan es

parla del valor del sòl, és en el sentit d'ocupació i en el sentit dels usos econòmicament rendibles. Per això en la nostra societat mediatitzada, que s'ha auto-imposat la moda de passar-ho tot pel filtre economicista, en tot aquests processos el valor ambiental i ecològic del sòl disminueix.

El creixement de les àrees construïdes, lligat a la descentralització dels nuclis d'activitat laboral, comercials i d'esbarjo, així com els canvis en els patrons de consum i de preferències de residència, provoquen la disminució del valor ambiental d'extenses àrees de sòl per un període de temps indefinit. La pèrdua d'espai verd, tant a dins com al voltant de les àrees urbanes, amenaça la biodiversitat així com la qualitat de vida dels ciutadans. Moltes ciutats europees contenen extenses àrees de terrenys abandonats i contaminats (anomenats en anglès "brownfields"), que són el llegat de la reestructuració industrial. L'ús eficient i més sostenible del sòl urbà es complica en aquestes àrees pel cost de la neteja i de la reutilització d'aquests sòls degradats.

La franja dels municipis costaners de Catalunya conformen un territori molt poblat, on la proporció d'espai lliure natural accessible, és veritablement escàs. És important conservar la biodiversitat associada a aquests espais naturals i a aquells espais humanitzats però diversificats i no construïts. El problema és que encara que mantinguem la superfície actual d'espais no urbanitzats, la biodiversitat continuarà disminuint. Per a lluitar contra aquesta tendència cal augmentar la connectivitat dels espais no urbanitzats, i caldria augmentar-ne la superfície absoluta. La restauració de sòl abandonat o que havia tingut altres usos és una via que s'ha d'incentivar.

Cal tenir present que a banda de la superfície que ocupa cada tipologia de sòl, és important la manera com aquesta superfície es distribueix. L'espai urbà difon pel territori en taques de grandària que va des de la d'un edifici, a la d'una urbanització de centenars de cases unifamiliars. La difusió segueix a cops les vies de comunicació però no sempre, i així ens trobem sovint com les urbanitzacions han crescut sense comptar amb infraestructures suficients, sense cap continuïtat amb els centres urbans més propers. Entre aquests espais urbans dispersos, els periurbans, les vies de comunicació i la resta d'infraestructures que travessen el país, la superfície d'espais ocupats per vegetació i comunitats naturals (i la dels propis sòls agrícoles) s'ha vist no només reduïda, sinó fragmentada. La fragmentació de l'entorn més natural va acompanyada, com la imatge en negatiu, de la desaparició de la fragmentació dels espais urbans o artificialitzats. Això està tenint efectes biològics interessants, d'espècies que proliferen en l'espai urbà, però es tracta d'una fenomenologia que no

es pot predir en detall. Genèricament, només es pot dir que hi haurà espècies, algunes d'elles conegudes en l'entorn nostre i altres d'exòtiques, que en augmentar la connectivitat de l'espai artificialitzat aconseguiran mantenir poblacions estables, podent arribar en alguns casos a formar plagues.

En tota política de protecció dels espais naturals, les mesures de manteniment i conservació dels seus valors més importants han d'anar aparellades amb mesures de restauració dels espais naturals que han estat malmesos o, fins i tot, destruïts. Cal igualment desfragmentar els espais naturals i millorar-ne la qualitat. Sempre que sigui possible és important promoure actuacions de restauració sustentades en una sòlida base científica i tècnica. A nivell europeu i mundial hi ha una preocupació creixent en la restauració dels valors del sòl, especialment d'aquelles parts de territori que per un ús anterior industrial, extractiu, o urbà, convé restaurar i recuperar per a usos diversos, inclosos els agropecuaris o els destinats a ambient natural que afavoreixi el manteniment de connectivitat d'hàbitats d'interès ecològic. Paral·lelament s'hauria de compensar tota pèrdua d'àrees naturals amb mesures addicionals de restauració i protecció.

Aquesta recuperació o reciclament del sòl que hem referit principalment al no urbanitzable o al d'usos no urbans, també es pot fer extensible al sòl urbà, ja que si volem canviar el sistema de funcionament del nostre hàbitat metropolità, caldrà reordenar també l'espai construït, passant a no urbanitzable certes zones urbanes o urbanitzables, reubicant si cal la població prevista pel creixement en altres zones ja urbanes. Les mesures de "reciclament" de l'espai urbà han de permetre assolir una distribució espacial de la densitat d'habitants òptima per a reduir les distàncies entre el lloc de dormir, de viure, de treballar, de comprar, etc, i afavorir especialment el contacte i la comunicació entre els ciutadans.

2- Legislació i sòl no urbanitzable.

2.1 La llei d'Urbanisme i la llei forestal.

Un punt clau de la Llei d'Urbanisme de Catalunya des del punt de vista filosòfic, és el primer del capítol II (article 3) on es defineix el concepte de desenvolupament urbanístic sostenible, ja comentat en el paràgraf 1.4. Bàsicament, es tracta d'ordenar el creixement i el desenvolupament urbanístics preservant els recursos naturals, els valors paisatgístics, arqueològics, històrics i culturals, a fi de garantir la qualitat de vida de les generacions presents i futures. Es reconeix el sòl com a recurs limitat, i es fa referència, entre altres coses, a la rehabilitació i renovació del sòl urbà, i que es consolidi un model de territori globalment eficient, tot preservant i millorant els sistemes de vida tradicionals a les àrees rurals.

En l'article 32 de la Llei d'Urbanisme es defineix el concepte de sòl no urbanitzable, i s'estableix que hi ha bàsicament tres raons per les quals el POUM pot classificar com a tals uns terrenys:

- Els terrenys que el pla d'ordenació urbanística municipal ha de classificar com a no urbanitzables per raó dels factors següents, entre d'altres: Un règim especial de protecció aplicat per la legislació sectorial i pel planejament territorial que exigeixi aquesta classificació com a conseqüència de la necessitat o la conveniència d'evitar la transformació dels terrenys per protegir-ne l'interès connector, natural, agrari, paisatgístic, forestal o d'un altre tipus; Les determinacions dels plans directors; i la subjecció dels terrenys a limitacions o servituds per a la protecció del domini públic.
- Els terrenys que el pla d'ordenació urbanística municipal considera necessari classificar com a sòl no urbanitzable per raó de: La concurrència dels valors considerats per la legislació aplicable en matèria de sòl; l'objectiu de garantir la utilització racional del territori i la qualitat de vida, d'acord amb el model de desenvolupament urbanístic sostenible, i també la concurrència d'altres criteris objectius establerts pel planejament territorial o urbanístic; el valor agrícola dels terrenys inclosos en indicacions geogràfiques protegides o denominacions d'origen.
- Els terrenys reservats per a sistemes urbanístics generals no inclosos en sòl urbà ni en sòl urbanitzable.

Cal també recordar que ja la **Llei Forestal de Catalunya** (Llei 6/1988, del 30 de març), en el seu article 22 diu que *"Els terrenys forestals no afectats pels processos de consolidació i d'expansió d'estructures urbanes preexistents i que no formen part d'una explotació agrària han d'ésser qualificats pels instruments de planejament urbanístic com a sòl no urbanitzable"*. En la dita llei, es defineix com "terrenys forestals" (article 2) *"a) Els sòls rústics poblats d'espècies arbòries o arbustives, de matolls i d'herbes; b) Els erms situats en els límits dels boscos que siguin necessaris per a la protecció d'aquests; c) Els erms que, per llurs característiques, siguin adequats per a l'aforestació o la reforestació"*. És en aquest sentit ampli del mot "forestal" que més endavant tractarem de la classificació del sòl no urbanitzable, amb altres connotacions que es comentaran oportunament.

Igualment la llei preveu que les transformacions no autoritzades o accidentals del territori, no puguin induir un canvi en la qualificació de terreny forestal a aquells que ho han estat sempre, o també podríem dir aquells que de manera clara i des del punt de vista ecològic tenen "vocació" forestal, en aquest sentit ampli que en la llei es recull.

La legislació catalana doncs, recull noves maneres d'entendre el territori, més funcional, i més "educada" des del punt de vista científic, introduint conceptes que directament entronquen amb l'ecologia acadèmica.

2.2 El Pla Director Urbanístic dels Sistema Costaner

El litoral és una zona cobejada pels múltiples usos que es fa del territori. La disminució d'un grau de llibertat obliga a la disposició lineal, paral·lelament a la costa, de les vies de transport, i els assentaments humans s'hi amunteguen. A més a més, la frontera terra-mar ha estat també un espai d'atracció especial pels humans, ja que hi hem buscat no només un lloc de trobada o de comunicació, o una font d'aliments, sinó també un espai d'esbarjo. El turisme ha esdevingut una font de riquesa econòmica molt important en els països riberencs de l'àrea mediterrània, però es tracta d'un recurs que competeix amb tots els altres usos del territori litoral. Els espais idíl·lics, de paisatges amables, amb platges o cales arrecerades, culturalment madurs, poc poblats, que des del principi de l'interès pel turisme han estat els preferits, han desaparegut pràcticament per la pròpia pressió turística i urbanística. La pròpia activitat actua en contra d'ella mateixa, i la inèrcia ha permès substituir la qualitat per la quantitat, amb un rendiment econòmic creixent, però amb un impacte pel territori també més gran. Finalment, la transformació més extrema del turisme massificat, és la

que ofereix com objectiu de gaudi, el propi fenomen d'amuntegament de gent diversa en vacances, que comparteix el fet de no tenir obligacions, ni d'horaris ni de vestimenta, que promou noves relacions, que tampoc hi ha obligació de mantenir en el temps.

No només el turisme ha fet malbé la costa, sinó que en general, l'augment de la població, amb totes les externalitats indesitjables que comporta, ha transformat el sistema costaner fins a deixar-ne pràcticament desfigurada la fisiografia original, modificant-ne intensament el funcionament purament físic i per suposat l'ecològic.

Encara que la població, inclosos els turistes, s'ha anat acostumant als canvis i ha anat renovant el seu interès per la costa, malgrat que els seus valors o avantatges inicials, o anteriors, s'hagin esvaït, s'ha arribat a una situació en la que es fa totalment necessari intentar conservar tot allò d'original i de valor que encara quedi.

És en aquest sentit que la Generalitat va aprovar el Pla Director Urbanístic del Sistema Costaner, amb el propòsit general de *"la no consolidació, amb urbanització o amb edificació, dels espais costaners encara no transformats, classificats com sòl no urbanitzable o com sòl urbanitzable no delimitat"*. Probablement molts ciutadans voldrien veure també una llei que permetés recuperar i restaurar aquells paisatges i paratges ocupats barroerament, urbanitzats o privatitzats de manera irregular en temps passats, més o menys llunyans; però és evident que aquest desig queda, de moment, totalment en la utopia. Els objectius del Pla Director es resumeixen en els següents punts:

- Impedir la consolidació de barreres urbanes entre els espais interiors i els del sistema costaner.
- Protegir els valors dels espais costaners: ambientals, paisatgístics, culturals, científics, agrícoles, forestals, ramaders o per raó de llurs riqueses naturals.
- Preservar del procés de transformació urbanística els espais costaners afectats per riscos naturals o antròpics.
- Garantir l'efectivitat de les limitacions o servituds per a la protecció del domini públic marítim-terrestre.
- Millorar la qualitat de vida per raó de la funcionalitat dels espais costaners com àmbits de reequilibri home-natura, del manteniment d'un recurs turístic bàsic i del recolzament de la biodiversitat en connectar els espais de l'interior amb els del litoral.

El Pla Director Urbanístic del Sistema Costaner es basa en l'anàlisi territorial d'una franja paral·lela a la costa de 500 m d'amplada, però amb molt bon criteri, a l'hora d'afectar amb classificacions de caràcter proteccionista sectors o zones, té en compte les unitats territorials naturals i les que pel planejament vigent d'ordenació del territori i la seva classificació del sòl els corresponen. Pel fet que aquest Pla Director protegeix de manera explícita el sòl no urbanitzable i afecta a aquell classificat com urbanitzable no delimitat, que ha de passar a no urbanitzable, afecta alguns sectors de sòl no urbanitzable al municipi de Sant Carles de la R.

El Pla Director Urbanístic del Sistema costaner obliga al POUM, i dins d'aquest, afecta aquell territori que específicament queda classificat, per l'ordenament superior, com CPEIN, C1, C2 i C3.

El Pla Director incorpora quatre categories pel sòl no urbanitzable costaner que passem a comentar breument:

CPEIN: El pla director respecta el règim específic de tot aquell sòl no urbanitzable pertanyent al PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural, decret 328/1992, de 14 de desembre), sense perjudici de l'aplicació del règim establert per al sòl no urbanitzable costaner 1 (C1), quan aquest últim comporta un superior nivell de protecció.

C1: el sòl no urbanitzable costaner 1, correspon a aquells sòls caracteritzats pel seu valor de connexió entre àmbits de sòls d'especial qualitat, bé per tractar-se de sòls ja subjectes a la protecció específica del PEIN, o bé pels seus valors específics que es consideren incompatibles amb la possibilitat d'obres, instal·lacions o construccions que lesionin o impedeixin la realització dels valors i de les finalitats de protecció preteses. Es tracta del nivell de protecció del sòl no urbanitzable costaner més exigent.

C2: correspon a aquells sòls que per la seva proximitat a la ribera del mar, i per tant inclosos en la franja dels 500 m, requereixen la protecció dels valors que els caracteritzen, tot i admetent-se, d'acord amb la naturalesa rústica dels mateixos i pròpia del sòl no urbanitzable, el règim d'usos previst en la legislació urbanística i amb subjecció a les condicions normatives del Pla Director.

C3: aquesta subcategoria respon a una funció de recolzament del sòl no urbanitzable costaner 1 i 2, amb els quals s'integra morfològicament. La normativa del Pla no altera el règim que li correspon segons la Llei d'Urbanisme i el corresponent planejament urbanístic general, si bé queda preservat de qualsevol alteració de la seva classificació per part del planejament urbanístic general.

Donat el caràcter de protecció o conservacionista del Pla Director Urbanístic del Sistema Costaner, aquest respecte el superior nivell de protecció que un planejament urbanístic general pugui atorgar a un sòl no urbanitzable que quedi afectat per la classificació específica del Pla director, i alhora salvaguarda l'efectivitat, condicions i limitacions establertes per les legislacions sectorials en matèria de costes, d'avaluació d'impacte ambiental i demés aplicables.

2.3 La Llei del Paisatge

Recentment el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge (8/2005, de 8 de juny), que és la culminació del procés que es va encetar al desembre de 2000, amb l'adhesió unànime del mateix Parlament al Conveni europeu del paisatge, aprovat pel Consell d'Europa el 20 d'octubre de 2000. Aquest conveni reclama a tots els països membres que posin en pràctica polítiques de paisatge, per tal de protegir-los, gestionar-los i millorar-los. El conveni europeu defineix a efectes pràctics la terminologia mínima per a unificar criteris. Així, s'entén per *paisatge* en aquest context: "una àrea tal com la percep la col·lectivitat, el caràcter de la qual és el resultat de la interacció de factors naturals i humans"; defineix igualment què s'entén per *objectiu de qualitat paisatgística*, "la formulació per les autoritats públiques de les aspiracions de la col·lectivitat pel que fa a les característiques paisatgístiques del seu entorn"; per *protecció del paisatge*, "les accions destinades a conservar i mantenir els trets destacats o característics d'un paisatge, justificades pels valors patrimonials, ambientals i econòmics, que provenen de la configuració natural i de la intervenció humana"; per *gestió del paisatge*, "les actuacions dirigides a guiar i harmonitzar les transformacions induïdes pels processos socials, econòmics i ambientals" i finalment, s'entén per *ordenació del paisatge*, "les actuacions que presenten un caràcter prospectiu particularment accentuat encaminades a millorar, restaurar o crear paisatges".

Segons la llei, els poders públics han d'integrar la consideració del paisatge en les polítiques d'ordenació territorial i urbanística, agrícola, forestal, ramadera, d'infraestructures, cultural, social, econòmica, industrial i comercial, i en general, en qualsevol política sectorial amb incidència directa o indirecta sobre el paisatge. Les actuacions que es duguin a terme poden ser de protecció, de gestió i de millora, i l'article 8 descriu unes quantes finalitats concretes (preservació, millora, manteniment,

foment, adquisició de sòl per a incrementar el patrimoni públic en àrees d'interès paisatgístic, donar valor al paisatge com a recurs turístic,...).

Entre els instruments de què es dota la llei per a concretar l'acció i aconseguir les finalitats, destaquen els *catàlegs del paisatge* de Catalunya (article 10 i 11) i les directrius del paisatge (article 12) que se'n deriven i que han de quedar determinades en els plans territorials parcials o plans directors territorials, els quals incorporen normativament les propostes d'objectius de qualitat paisatgística. En el cas de Sant Carles de la Ràpita, està inclòs dintre de l'àmbit del Catàleg del paisatge de les Terres de l'Ebre (aprobat definitivament el 22 de juliol de 2010). Com a entitat de referència científica, de suport i col·laboració amb l'administració de la Generalitat per tot el que respecte a polítiques de paisatge, es pren l'*Observatori del Paisatge* (constituït legalment el 8 d'octubre de 2004, Estatuts publicats al DOGC, resolució PTO/3386/2004). El capítol IV de la Llei fa referència a la concertació i la sensibilització en les polítiques de paisatge, i descriu les *cartes del paisatge*, un instrument de concertació entre els agents públics i privats per acomplir actuacions concretes, des de posicions molt properes al ciutadà, per quant es proposa que també siguin les entitats locals les que impulsin la confecció d'aquestes cartes d'acord amb els catàlegs del paisatge corresponents al territori. A diferència dels catàlegs del paisatge, que tenen un àmbit d'aplicació coincident amb les set regions en què s'organitzarà en un futur la política administrativa de Catalunya, les cartes són d'aplicació municipal, supramunicipal o comarcal. L'article 15 fa referència a la necessitat de sensibilitzar i educar la societat respecte al paisatge i als seus valors. Hi ha una disposició addicional que fixa el termini d'un any per tal que el Govern aprovi les mesures concretes per fomentar els valors de respecte, de protecció i cura del paisatge destinades als diversos nivells educatius. Finalment, el capítol V fa referència al finançament.

Els plans territorials parcials han d'incorporar per anar bé, els catàlegs del paisatge. L'Observatori del Paisatge està treballant en la concreció de conceptes i metodologia per l'execució dels catàlegs del paisatge, tema que no és senzill. Ha elaborat un valuós document de referència (Bases conceptuals, metodològiques i procediments per a l'elaboració dels Catàlegs del Paisatge de Catalunya) pels grups de treball involucrats en la confecció de Catàlegs de Paisatge. L'objectiu principal dels Catàlegs de Paisatge és poder ser útils per a la planificació territorial, i hauran de marcar criteris que es recolliran en els plans territorials parcials. Aquests criteris seran alhora aplicables al planejament territorial i al planejament urbanístic. Els plans territorials

dictaran així normes, directrius i recomanacions que hauran de ser respectades pels assentaments urbans, les infraestructures de mobilitat i les derivades de polítiques de protecció del sòl no urbanitzat. Des del punt de vista del paisatge, els plans territorials hauran de confeccionar normes, directrius i recomanacions *pel sistema d'espais oberts, els assentaments urbans, i les infraestructures de mobilitat*. Sobre els espais oberts, és a dir, a les parts del territori que haurien d'ésser preservades de la urbanització i en general de processos que poguessin afectar-les negativament els plans territorials parcials tenen com objectius específics:

- a) Evitar la transformació i la degradació d'aquells terrenys no urbanitzats que reuneixen especials qualitats com a espais d'interès natural, social productiu i/o cultural.
- b) Assegurar les connectivitats ecològiques necessàries per al manteniment de la biodiversitat i la salut dels ecosistemes.
- c) Preservar aquells terrenys necessaris per al cicle hidrològic.
- d) Evitar els processos d'implantació urbana en àrees mal comunicades, no aptes topogràficament o subjectes a riscos.
- e) Dotar de sentit morfològic i territorial les delimitacions dels sòls integrants del sistema d'espais oberts.
- f) Establir una gradació de preferències en relació amb les alternatives d'urbanització i edificació.

Els catàlegs de Paisatge no només proposaran normes, directrius i recomanacions per als tres tipus d'espais oberts, sinó que han de contribuir alhora a la seva delimitació.

La dinàmica del paisatge està totalment condicionada pels humans. Tot canvi forçat està sempre associat al desequilibri, a la diferència de potencial, o d'informació. En una interacció entre dos sistemes, sempre adquireix major informació aquell que té inicialment més informació acumulada (el més complex)⁶. Si considerem la matèria i l'energia, els fluxos van des dels sistemes més simples (explotats) als més complexos (explotadors). Aquests últims són també els sistemes més madurs que en la interacció acumulen més informació, i exporten matèria i energia de poc valor o menor qualitat que la que han incorporat. Tenir més informació permet fer una despesa d'energia *més ben dirigida*, en el sentit de la incorporació de coneixement als processos que

⁶ Margalef, R. 1980. La biosfera: entre la termodinàmica y el juego. Ediciones Omega, Barcelona (236 pp).

consumeixen i dissipen l'energia. Una màquina, o un procés industrial, conté estructuralment informació acumulada, i quan funciona, projecta aquesta informació en la manera com consumeix i dissipa l'energia, i en la manera com la utilitza (la forma final de la matèria processada n'és un reflex). Podem dir que les coses es poden fer de maneres diferents, es poden fer ben fetes, amb major qualitat, amb més informació incorporada, amb major eficiència i eficàcia, o es poden fer de manera més simple, en el sentit "estúpid" o desinformat de la paraula.

Els sistemes naturals, l'home inclòs, incorporen informació en els processos i la dinàmica reflecteix llur grau de maduresa i complexitat. Tanmateix, en el cas de la intervenció humana i a diferència de la resta d'animals, la informació afegida als processos té una *intencionalitat*. Diguem que la naturalesa no humana no té objectius, no té una imatge virtual d'un futur que dirigeixi les accions, que els atorgui un propòsit. Qualsevol propòsit humà que es basi en imatges virtuals, sempre serà simple en comparació amb la realitat. Els humans només veiem una part del sistema i no sempre és la mateixa, i som capaços de fer-ho més complicat, ja que hom pot fonamentar un propòsit en base a unes imatges virtuals abstractes, no directament vinculades a la realitat física, sinó basada en ideologies o pensaments que només troben el seu sentit en relació a sensacions íntimes de cadascú i a comportaments col·lectius que reforcen aquestes sensacions biològiques complexes de difícil descripció. Quan en la valoració d'un paisatge⁷ es citen els valors "*mitològics, religiosos, espirituals, simbòlics i identitaris*", s'està parlant d'això. Són aspectes que reforcen comportaments i idees que han estat en algun moment, durant un temps, adaptatives per alguna comunitat establerta en algun lloc concret.

Els paisatges són processos històrics, on hi ha necessàriament i inevitable un lligam entre els esdeveniments successius, per la proximitat espacial i temporal, sent que la informació i els objectes que en són dipositaris, inclòs el paisatge, perduren un temps i fan que coexisteixin retalls d'història i d'informació generada en èpoques diferents, que pot ser en tot cas interpretada o usada en qualsevol moment posterior, segons el punt de vista d'un agent, en un instant i un lloc concrets. La transformació del paisatge forma part de l'evolució biològica, o si més no, participa dels mateixos principis generadors, entre els quals hi ha la reinterpretació dels objectes heretats, que permet d'usar-los per a diferents funcions segons l'entorn en el que es troben.

⁷ Vegeu el paràgraf **3.3 La llei del paisatge**

2.4 Percepció i valoració del paisatge.

La definició de paisatge que adopta el Conveni europeu del paisatge i la Llei catalana 8/2005 de 8 de juny, deixa clar com a element clau la percepció que els humans, col·lectivament, tenim del paisatge. Des del punt de vista ecològic, més general, el paisatge és un concepte més obert ja que el punt de vista perceptual pot residir en qualsevol organisme o col·lectiu d'individus o població. Podem per tant parlar del paisatge que pot percebre un insecte, un gos, o una població de gavines. Aquests altres paisatges cal que es tinguin en compte a l'hora de definir també els paisatges humans, i sobre tot a l'hora de classificar-los i de valorar-los. De fet, se suposa que aquests aspectes ja entren en la valoració per quant, tal com recomana el citat document de l'Observatori del Paisatge per la confecció dels catàlegs, en aquella hi entren explícitament els valors ecològics, juntament amb els estètics, els productius, històrics, d'ús social, mitològics, religiosos o espirituals, simbòlics i identitaris.

El que es capta d'un paisatge amb qualsevol dels sentits, i conjuntament amb tots ells, com de qualsevol objecte, no és igual per tothom, com no ho és pels diferents organismes d'un ecosistema. Els humans som tots d'una mateixa espècie, i per tant, les diferències entre nosaltres quant a la percepció i la interpretació d'un paisatge rau sobretot en la informació prèvia que tenim cadascú de nosaltres. La informació nova és allò que captem i que modifica les nostres expectatives o concepcions "a priori". Hi ha qui és més observador que altres, però el que és segur és que els filtres que usem en observar són molt variables.

L'expressió "un paisatge endreçat" podria ser la manera més sintètica de qualificar en positiu un paisatge, si l'entenem com *"aquell paisatge que en la percepció de la població, troba els seus elements en el lloc on els pertoca, on no hi ha elements forans que pertorben la lògica funcional ni l'estètica, i on tot plegat és clarament resultat d'una interacció coherent i sostinguda entre una natura i una població humana dotada d'una cultura adaptada al medi"*. Aquesta definició del qualificatiu d'endreçat per un paisatge suposa implícitament que hom té coneixement del funcionament de la natura i dels fonaments de la cultura humana que s'hi ha co-adaptat. No pressuposa un paisatge i una cultura estàtics, sinó en continua co-evolució. Hi cap per tant la innovació, però sempre basada en un coneixement.

En el nostre país, no hi ha paisatges que no estiguin humanitzats; els nostres paisatges més feréstecs també han rebut de manera important l'impacte dels humans. En els llocs menys assequibles, hi ha boscos vells, amb arbres de centenars d'anys

d'edat, però si examinem en detall la composició i l'estructura del bosc i la fauna acompanyant, ens adonem que tot plegat és així per la presència dels humans. No cal dir que en zones de terra baixa més apta pel conreu, espècies, orografia, aigua, i en definitiva tot és com és per l'efecte durant mil·lennis dels humans. Tots aquests paisatges els trobarem endreçats quan reflecteixin una bona compenetració entre el ritme de la naturalesa i el dels humans: en front d'una "ecologia de la parsimònia", els humans acostumem a imposar una "ecologia de la pressa"⁸. Sembla cert que els avenços tecnològics acostumen a ser desenvolupats no tant per a la comoditat i seguretat sinó per a la velocitat. Els humans accelerem processos, i en fer-ho provoquem desajusts i deixem "les coses fora de lloc". La resta de la naturalesa no pot seguir el ritme imposat pels humans, però no s'atura, va fent, i només a la llarga apareixen les cares poc agradables de les respostes que va donant a les nostres accions.

Aquest coneixement ha de ser la base per una correcta aproximació paisatgística en l'ordenació del sòl no urbanitzable pel POUM de Sant Carles de la Ràpita i del seu paper estàtic i dinàmic en el sistema. Hem de tenir també la precaució de no fiar-nos de la simple "percepció visual" i subjectiva del paisatge. Un paisatge de cartró-pedra no pot generar el funcionament d'un veritable paisatge amb vegetació i pedra de veritat. Gestionar el paisatge per millorar-lo, ha d'anar lligat a gestionar, restaurar i ordenar els usos del territori, i aquests han de generar el paisatge que volem, com un producte emergent que integri de manera complexa i funcional tots els processos bàsics. Un decorat s'embruta i es deteriora. Un paisatge de veritat és viu, es renova, madura, entoma les pertorbacions i cicatritza les ferides quan n'hi ha.

2.5 Caracterització del sòl no urbanitzable de Sant Carles de la Ràpita

A banda de les consideracions més o menys genèriques que s'han fet sobre el SNU i la seva regulació en els apartats anteriors, a continuació s'inclou una diagnosi dels aspectes més rellevants de l'anàlisi ambiental i territorial realitzat en Informe de Sostenibilitat i que han de servir com aspectes bàsics a considerar en la redacció del POUM i, més específicament en la proposta de regulació del SNU. Aquests aspectes es recullen de manera més detallada en l'Informe de Sostenibilitat Ambiental.

⁸ Flos, J. 1994 Al ritmo de la naturaleza: ecología de la parsimonia y de la prisa. Editorial Algaida-MNCN, Madrid.

Sant Carles es caracteritza per la seva configuració com a municipi costaner i molt planer, custodiat per la serra del Montsià i en el qual els usos del sòl en determinen clarament la seva configuració.

Amb una elevada longitud de costa, el municipi de Sant Carles de la Ràpita es caracteritza per una orografia majoritàriament planera, amb relleus molt suaus que esdevenen abruptes amb la Serra del Montsià.

La superfície municipal (53,7 km²) queda dividida gairebé a parts iguals entre l'àrea pròpiament deltaica (la península de la Banya i l'istme del Trabucador), i l'espai comprès entre els municipis d'Amposta (al nord i a l'est) i Alcanar, Freginals i Ulldecona (a l'est) i les elevacions de la Serra del Montsià a Ponent.

Tenint en compte l'orografia i l'estructura del municipi es poden diferenciar clarament dues tipologies d'ús del sòl i hàbitats: la part del municipi que es correspon amb la Punta de la Banya i la barra del Trabucador, lligada a ambients naturals, molts d'ells amb un valor ecològic destacable; i la part del municipi més terrestre, amb usos del sòl i hàbitats més antropitzats lligats a les zones urbanes i els conreus

La superfície ocupada per espais protegits és elevada i les figures de protecció diverses

Sant Carles de la Ràpita es caracteritza per presentar una elevada superfície d'espais protegits, concretament el 76,4% de la superfície municipal està protegida, a banda de bona part del front marí també protegit. Són dos els espais protegits del municipi, clarament diferenciats entre ells: la Serra del Montsià i el Delta de l'Ebre.

De les 3.983,15 hectàrees del terme incloses en els espais protegits pel PEIN, del Delta de l'Ebre i la Serra del Montsià, aproximadament el 70% són Parc Natural. Alhora, ambdós espais PEIN estan dins de la Xarxa Natura 2000.

El municipi disposa d'un destacat patrimoni natural i cultural

A banda dels espais protegits del municipi, n'hi ha d'altres que tot i que no es troben sota cap figura de protecció jurídica presenten valors naturals remarcables de cara a la seva protecció i que es considera que han de rebre un tractament especial. Concretament són les zones humides de l'inventari, els Hàbitats d'Interès Comunitari (HIC), les àrees d'interès faunístic i florístic, els sòls de protecció especial del Pla

Territorial Parcial de les Terres de l'Ebre, els forests inclosos al Catàleg d'Utilitat Pública (CUP), un espai d'interès geològic, les oliveres monumentals i singulars i les pinedes relictuals que queden al litoral de Sant Carles.

A banda destaquen alguns elements patrimonials que es consideren d'especial interès pel seu paper en l'agricultura i en el paisatge de secà les Terres de l'Ebre, en general, i de Sant Carles de la Ràpita, en particular. Són les construccions rurals de secà inventariades al municipi (marges de pedra seca, sínies, barraques..) així com alguns elements associats a l'activitat agrícola

Importància de la connectivitat ecològica terra-mar, compromesa alhora per la presència d'infraestructures paral·leles a la costa

De l'anàlisi de la connectivitat ecològica a nivell de les Terres de l'Ebre se'n desprèn que, tenint en compte la presència d'espais protegits i les dinàmiques del territori, els principals fluxos ecològics en sentit terra-mar tenen lloc per tres zones principalment: a través del riu Ebre, pel nord a través de la Serra de Cardó-Boix, i pel sud a través de la Serra del Montsià.

Aquest fet posa de manifest el paper que juga el municipi de Sant Carles de la Ràpita en la connectivitat ecològica a nivell territorial donat que és una de les zones que permet encara els fluxos ecològics. Concretament, la compacitat del nucli urbà de Sant Carles, així com l'elevada superfície de sòl no urbanitzable ocupada per conreus, sense excessives influències antròpiques, permet connectar el Delta de l'Ebre amb la Serra del Montsià i d'aquí cap a l'interior. La gran xarxa de barrancs, torrents i regs conformen una malla de corredors ecològics que també juguen un paper clau per la connectivitat.

No obstant, aquests fluxos ecològics es poden veure compromesos per la presència d'elements fragmentadors (principalment les vies de comunicació i polígons industrials) que dificulten aquesta connectivitat i actuen com a barreres.

Sant Carles de la Ràpita presenta un paisatge únic i fràgil

Les característiques territorials i la ubicació del municipi de Sant Carles de la Ràpita deriven en un paisatge sigui únic i, alhora, molt fràgil. El fet que sigui un paisatge únic és fruit de que el municipi costaner té part del seu territori abocat al delta i part formant

part d'aquest espai. Això, sumat a la presència de la Serra del Montsià al límit oest del terme, fa que sigui un autèntic mirador i presenti una conca visual molt àmplia.

Aquestes característiques, de retruc, fan que el paisatge sigui molt fràgil pel fet que qualsevol actuació sigui molt visible des de qualsevol punt del municipi. D'aquí rau la importància de que qualsevol actuació que es dugui a terme incorpori criteris d'integració paisatgística amb l'objectiu de minimitzar l'impacte sobre el paisatge.

Vulnerabilitat de la zona deltaica per la regressió i la subsidència

Caldrà tenir en compte el risc geològic de regressió i subsidència del Delta de l'Ebre que, producte de diverses causes naturals i antròpiques, fa que la zona del delta sigui considerada una de les àrees més vulnerables del nostre país als efectes de l'escalfament global. Un estudi encarregat pel Departament de Medi Ambient i Habitatge proposa mesures d'adaptació i prevenció al canvi climàtic per al cas particular del delta i conclou que la pràctica totalitat del delta de l'Ebre es pot preservar en els propers 100 anys aplicant mesures adequades d'adaptació al canvi climàtic.

Al municipi de Sant Carles aquest fenomen afecta principalment a la zona de la Barra del Trabucador i la Punta de la Banya que són les que es troben en contacte directe amb el mar obert i que, segons el mapa de vulnerabilitat del medi natural del Delta de l'Ebre tenen sensibilitat ambiental alta i molt alta. També cal destacar la vulnerabilitat alta i molt alta a la llacuna de l'Encanyissada i els seus entorns.

Amb això, alguns dels sectors previstos pel planejament vigent hauran de ser revisats en relació a la vulnerabilitat del medi natural.

Existeixen pressions externes afecten la qualitat de les aigües subterrànies i de la badia

Les aigües subterrànies del municipi es troben afectades per algunes pressions que, des de diversos orígens, afecten a l'estat químic de les aigües subterrànies. Cal destacar una pressió elevada derivada de l'agricultura intensiva que afecta a l'estat químic de l'aqüífer del Delta de l'Ebre, així com a les aigües costaneres de la badia de la Punta de la Banya.

Tot i la creixement conscienciació per part dels agricultors dels valors ambientals del Delta i l'augment de les bones pràctiques agroambientals, l'ús de fertilitzants al cultiu de l'arròs pot provocar l'eutrofització de les aigües de les llacunes litorals i les badies deltaiques.

Aquestes pressions, sumades a la manca de regeneració de les aigües de la badia fa que la qualitat de les aigües marines, en determinades zones i períodes, sigui millorable.

3- Classificació del sòl no urbanitzable

3.1 Aspectes generals

En termes generals, a qualsevol escala, la topologia del territori, atenent al repartiment de sòl urbà i sòl rural, s'ha anat invertint en els últims decennis al voltant de les grans conurbacions del planeta. Si mirem un mapa temàtic, sembla talment com si en lloc de mirar el positiu contempléssim el negatiu de la imatge. Abans hi havia una base rural, de verds i ocres, amb boscos i camps de conreu, esquitxada amb nuclis urbans més o menys grans.

Tradicionalment, el sòl no urbanitzable dels plans generals d'ordenació urbana, inclosos els sòls forestals, naturals, o agrícoles, eren considerats implícitament reserves de creixement urbà. Des de la perspectiva urbanística, es tractava de sòls amb poc valor econòmic en el moment de la redacció del pla, però que en el futur podien arribar a assolir un interès urbanístic. Això ha canviat una mica amb el temps i ha de canviar més a mesura que es vagi aplicant la nova llei d'urbanisme, en el sentit que l'espai no urbanitzat i no urbanitzable, deixi definitivament de ser "la resta", per passar a ser tractat explícitament tenint en compte les seves funcions diverses i clares en el funcionament territorial. Més encara, l'ordenació ha de gestionar, afavorir i potenciar aquelles funcions de l'espai no urbanitzable que convingui per tal de dissenyar el conjunt del territori com a sistema funcional. Hem avançat una mica en la bona direcció ja que els plans d'ordenació urbanística municipals, d'acord amb la llei d'urbanisme, permeten protegir el sòl no urbanitzable. Tanmateix, manca en general l'interès i el coneixement, la voluntat política, i la capacitat econòmica, per ordenar i actuar en el sòl no urbanitzable amb plans d'actuació de recuperació d'entorns naturals, de millora paisatgística o d'actuació en l'espai agrícola. Cal que s'arribi a comprendre que l'entorn urbà ja ho és tot, al menys en un territori com el de Catalunya, tan poblat. És a dir, en aquest sentit, un "pla de millora urbana" o un "pla d'actuació urbanística" podrien perfectament ser aplicats a molts terrenys o parcel·les no urbanitzables que formen l'entorn immediat de l'espai urbà, és a dir, a una distància del casc urbà d'entre cinc i deu minuts de cotxe o bicicleta. De la mateixa manera, no només convindria actualitzar les ordenances municipals que afecten al sòl no urbanitzable, sinó que en qualsevol cas s'apliquessin i es fessin respectar amb eficàcia. Aquest últim comentari és evidentment extensiu a tot el territori municipal, no només al sòl no urbanitzable.

La pressió que rep el sòl no urbanitzable en general, demana que es protegeixi tot el sòl no-urbanitzable del terme municipal, i sempre que sigui possible i tingui sentit, cal passar sòl urbanitzable a no urbanitzable. Aquest camí no és corrent, però cal contemplar-lo des de la perspectiva dels usos presents, dels que són compatibles amb el caràcter de no urbanitzable, i considerar que la desclassificació del sòl cap a no urbanitzable clarifica el futur en un horitzó més ampli i evita l'especulació amb el sòl, que és una de les amenaces més clares en contra de la sostenibilitat dels models territorials.

El grau de protecció i l'ordenació normativa i d'usos permesos que conté el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal ha de tenir en compte les característiques del sòl i de les comunitats (naturals o no) que l'ocupin, i la situació relativa respecte als veïns. L'entorn defineix en gran mesura la vocació o interès de la zona, mentre que les comunitats existents, en defineixen l'estat actual. Les qualificacions que s'han d'adjudicar al sòl no urbanitzable han de tractar de respectar les funcions d'aquest per la qual cosa la regulació normativa s'ha de fixar uns objectius.

3.2 Funcions bàsiques del sòl no urbanitzable

Totes les figures de la classificació del sòl no urbanitzable han de ser de protecció pel seu interès ecològic, que en el seu sentit més genuí, acadèmic i alhora ampli, significa de funcionalitat sistèmica. Des del punt de vista de la regulació del sòl no urbanitzable cal considerar el paper que aquest juga en els equilibris i relacions entre els diferents elements estructurals i funcionals del territori. En un entorn tan humanitzat les funcions que cal considerar que recauen en el sòl no urbanitzable són molt diverses. Així, els usos permesos en sòl no urbanitzable han de garantir el manteniment de totes les seves funcions, que de manera sintètica i sistemàtica són les següents:

a) Funció ambiental:

Al sòl no urbanitzable hi ha els hàbitats propis de la majoria de les espècies de flora i fauna autòctones que són la base de la biodiversitat local. La conservació d'aquests hàbitats, de llur extensió, connectivitat i qualitat són necessaris per a mantenir les funcions ecològiques del territori i la biodiversitat existent.

b) Funció productiva:

El sòl no urbanitzable és la base de les activitats agràries, que proveeixen aliment i recursos naturals i formen part de l'economia local. A més a més, l'entorn agrari, en equilibri amb el forestal i l'urbà, és font de diversitat paisatgística, d'hàbitats i ecològica.

c) Funció cultural:

El sòl no urbanitzable és expressió de la història, resultat de la interacció de l'home amb la resta de la natura. Recull el resultat de la intervenció de les persones en la transformació i utilització de l'entorn, del qual n'extreu recursos, donant la imatge final de la ciutat i el seu entorn rural, i del paisatge percebut.

d) Funció lúdica:

El sòl no urbanitzable és també necessari per a la població com a espai obert d'esplai, lleure i repòs psicològic.

3.3 Objectius de la regulació del sòl no urbanitzable

La preservació de les funcions del sòl no urbanitzable, així com la voluntat de corregir o redreçar tendències errònies heretades per millorar el funcionament global del territori, es tradueixen en un conjunt d'objectius concrets que l'ordenament ha de tractar d'assolir. Enunciats d'una manera més sistemàtica, la regulació del sòl no urbanitzable té els objectius següents:

- Protegir els espais i elements naturals més remarcables, o que defineixen l'aspecte global del territori, preservant els valors ecològics i paisatgístics, per tal d'assegurar el manteniment de l'estabilitat dels sistemes naturals i la conservació de la diversitat biològica.
- Afavorir les connexions entre unitats territorials amb un cert grau de conservació que permeti mantenir o augmentar la superfície d'hàbitats connectats, i especialment protegir el sòl disponible per tal de configurar corredors ecològics que connectin parcs naturals i espais d'interès natural.
- Ampliar la superfície d'espai natural protegit, protegint aquells espais limítrofs que tinguin valors similars, o que poden servir de corona esmorteidora d'impactes externs.
- Preservar i millorar l'explotació agrària, sobretot en els sòls de major qualitat edafològica i mantenir la capacitat productiva del territori.

- Prevenir els processos de degradació ambiental que aporta l'artificialització; protegir els contorns d'espais naturals, amb vegetació espontània, propers a la zona urbana o a la zona agrícola, i gestionar-los convenientment per tal d'integrar-los en les tasques corrents de funcionament del municipi; millorar el paisatge rural i urbà, integrant l'espai rural amb el de sistemes d'espais verds urbans i peri-urbans.
- Encabir ordenadament els diversos usos o activitats que poden ser permesos en cada tipus de sòl no urbanitzable.
- Ordenar la localització d'activitats relacionades amb el lleure en l'espai lliure, per tal que es faciliti la conservació del medi ambient i que no es perjudiquin la resta de les funcions essencials del sòl no urbanitzable.
- Establir criteris sobre les característiques i localització adequada de les instal·lacions i usos periurbans, d'interès públic i social, per tal que aquests no pertorbin l'equilibri dels diversos sectors de sòl no urbanitzable.
- Ordenar i reconduir els processos marginals dels diferents usos periurbans existents en el sòl no urbanitzable.
- Facilitar la futura restauració i recuperació de sòls malmesos degut als actuals usos.
- Preservar el patrimoni cultural de la degradació i potenciar els aspectes didàctics, lúdics i socials vinculats al sòl no urbanitzable.

4. Qualificació del sòl no urbanitzable

La classificació del sòl no urbanitzable del municipi de Sant Carles de la Ràpita s'ha realitzat a partir de la premissa general que, donades les seves propietats, tot aquest sòl s'ha de protegir i s'ha de dotar de la normativa específica que en permeti conservar la seva funcionalitat i potencialitat o vocacionalitat.

L'estudi detallat de la realitat actual de les característiques del sòl no urbanitzable del municipi ha permès identificar les diferents potencialitats funcionals d'aquests sòls tot valorant molt detalladament l'espai que els rodeja ja que explica en part les pressions i tensions a les quals es troba sotmès a la vegada que dóna eines per interpretar la seva possible evolució i la seva funció clau en un futur. És la percepció global de tot aquest sistema el que permet ordenar el sòl no urbanitzable de Sant Carles de la

Ràpita de manera que es relligui formalment l'espai i el paisatge evitant l'evolució anàrquica dels usos del sòl i en potenciï la seva funcionalitat vocacional.

La zonificació i regulació del sòl no urbanitzable de Sant Carles de la Ràpita s'ha realitzat bàsicament atenent als següents criteris:

- Respecte als principis de continuïtat, compensació, autonomia i equilibri, quantitat, i funcionalitat
- Reconeixement i potenciació de les funcions ambiental, productiva, cultural i lúdica
- Coherència amb la planificació territorial i sectorial de caire ambiental

Tot plegat tenint en compte la realitat, història i característiques pròpies del territori municipal i el seu marc territorial.

Així doncs, la identificació bàsica i delimitació de les zones en que es qualifica el sòl no urbanitzable s'ha realitzat a partir del reconeixement de les cobertes del sòl existents o potencials, dels elements de valor del patrimoni natural, paisatgístic i cultural com són els hàbitats d'interès comunitari.

A partir d'aquí, reconeixent que els espais naturals i agraris són plurifuncionals i que no es poden entendre des d'un únic punt de vista, i que aquesta variabilitat fa que la seva delimitació sigui variable en funció de l'aspecte que es considera, es planteja una zonificació multicapa o de zones superposades. La superposició d'aquestes diferents capes, reconeix diferents elements de cada porció del territori i la suma de les regulacions de cada capa dona com a resultat la caracterització i les directrius de gestió i ordenació de cada una d'aquestes porcions.

A mode de síntesi, es pot dir que la zonificació del sòl no urbanitzable de Sant Carles de la Ràpita s'ha anat desenvolupant de la següent manera:

- 1- En primer lloc s'han reconegut els elements que la planificació d'espais naturals de Catalunya reconeix com a Espais d'Interès Natural i que, bàsicament són els espais que componen el PEIN i la Xarxa natura 2000. Aquests espais, donat que disposen de regulació pròpia s'han identificat

dintre d'una clau específica (**NU1-PEIN Sòls d'especial interès natural**). Concretament es tracta dels espais PEIN del Delta de l'Ebre i de la Serra de Montsià, ambdós espais inclosos així mateix a la Xarxa Natura 2000.

- 2- En segon lloc s'han reconegut els espais que tinguin algun tractament especial en el planejament territorial o director urbanístic i que hagi de ser recollit pels planejaments municipals. En aquest sentit, tenen una consideració específica, d'una banda, els espais identificats el Pla director urbanístic del sistema costaner, el qual ja estableix regulacions específiques per aquests espais. Aquests espais s'identifiquen amb la clau **NU2 Sistema Costaner segons PDUSC** i s'hi reconeixen les següent sub-claus d'acord amb la caracterització que fa el propi PDUSC: **NU2-C1, NU2-C3 i NU2-CPEIN**. Concretament, aquests espais són les dues unitats territorials de regulació de sòl costaner C1 (Bassa de la Rabassa UTRC-219, i Sant Carles Nord - UTRC-220); la unitat territorial de regulació de sòl costaner C3 situada al nord de la zona C1 de Sant Carles Nord i la UTR-CPEIN inclosa al PEIN del Delta de l'Ebre.

Dintre de la planificació territorial, necessàriament s'ha de considerar també la zonificació dels espais oberts que es fa en el Pla territorial parcial del camp de Tarragona, el qual distingeix entre sols de protecció especial, de protecció territorial i de protecció preventiva. L'estratègia del POUM en aquest sentit consisteix en reconèixer aquestes delimitacions i utilitzar-les com a base per a la determinació d'altres categories més concretes que responguin a la realitat física del territori. Així, tots els espais identificats com a zones de protecció especial pel Pla territorial (exceptuant els corresponents a PEIN i Xarxa Natura 2000 ja han estat considerats abans), tenen la consideració en el POUM d'espais de valor i la seva regulació es vincula a la que estableix el Pla territorial. El POUM identifica aquests espais amb la clau **NU3-Zona de valor ecològic**, el qual comprèn els hàbitats d'interès i els àmbits de protecció especial delimitats pel Pla territorial parcial de les Terres de l'Ebre al voltant dels barrancs de Solito i de l'Aiguassera, a l'entorn de la zona PEIN de la Serra de Montsià i que es considera necessari mantenir com a zona d'esmoreïment entre aquest espai protegit i la zona de rústic comú.

- 3- Finalment els sòls de protecció preventiva, i la resta de sòl no urbanitzable es qualifiquen en el POUM amb la clau **NU4- Rústic comú**.

Superfície de les diferents zones de sòl no urbanitzable

Subcategories de Sòl No Urbanitzable	Superfície en Ha
NU1-PEIN Sòls d'especial interès natural	1.244,06
NU2 Sistema Costaner segons PDUSC	
NU2-CPEIN	95,64
NU2-C1	246,10
NU2-C3	115,31
NU3 Sòls d'especial valor ecològic	71,72
NU4 Sòl rústic comú	391,79
Sistemes en sòl no urbanitzable	36,17
Superfície total zones SNU	2.201,48

Aquesta superfície representa el 83,16% de la totalitat del terme municipal si no es té en compte la superfície de la Península dels Alfacs.

**CAPÍTOL XIX. ADEQUACIÓ AL PLA TERRITORIAL PARCIAL
DE LES TERRES DE L'EBRE.**

1. Antecedents.

Com ja s'ha comentat al capítol III d'aquesta memòria, la Secretaria de Territori i Mobilitat el 6 de setembre de 2011, va emetre un informe en relació a l'Avanç del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal, tot especificant a la valoració el que segueix:

El PGO preveia uns creixements en sòl urbanitzable delimitat i no delimitat molt extensius. En l'Avanç, s'indica tant en la memòria com en els plànols la voluntat de mantenir aquests creixements tant de sòls residencials a ponent i al nord propers a l'accés des de la N340, com de sòls industrials al Salt i al Rajolar.

En aquest sentit, s'observa que durant la vigència del PGO, s'han tramitat i aprovat definitivament únicament quatre plans parcials de sectors urbanitzables delimitats d'ús residencial (SUP1 Eixample Catalunya, SUP3 Porta Nord, SUP8 Barranc del Suís i SUP9 Mas de la Bruna) amb una densitat total d'uns 2.776 habitatges, els quals es troben majoritàriament pendents de desenvolupar. Així mateix, donada la situació econòmica actual i la paralització del mercat de l'habitatge, s'observa que en els que ja s'han executat i edificat hi ha un gran nombre d'habitatges per vendre, molts d'ells destinats a segona residència. Per tant, es considera que el POUM hauria de ser molt curós a l'hora de preveure nous creixements residencials tenint en compte el gran excedent existent i en tot cas els sectors que no disposin de planejament derivat aprovat o que provenguin de sòls urbanitzables no programats haurien de preveure's com a sectors urbanitzables no delimitats que permetin creixements futurs.

Quant a l'àmbit del Saliner es considera correcta la proposta de traslladar els aprofitaments en un àmbit a ponent del sector de la Porta Nord,⁹ i mantenir únicament en els sòls de la plana deltaica usos relacionats amb el Port. No obstant això, s'observa que la

⁹ Consultats els serveis territorials de les Terres de l'Ebre a l'informe cal esmenar del "nucli de l'Horta Vella" per "a ponent del sector de la Porta Nord", tal com expressa l'Avanç.

connectivitat entre aquests sòls del Saliner i el Port és difícil atès que és necessari travessar la carretera cap a Poble Nou del Delta i una franja d'aiguamolls, de manera que si no es pot justificar aquesta connexió seria recomanable traslladar la totalitat de l'aprofitament cap als sòls a ponent del sector de la Porta Nord i deixar lliures aquests sòls d'especial sensibilitat paisatgística i ambiental en la plataforma deltaica.

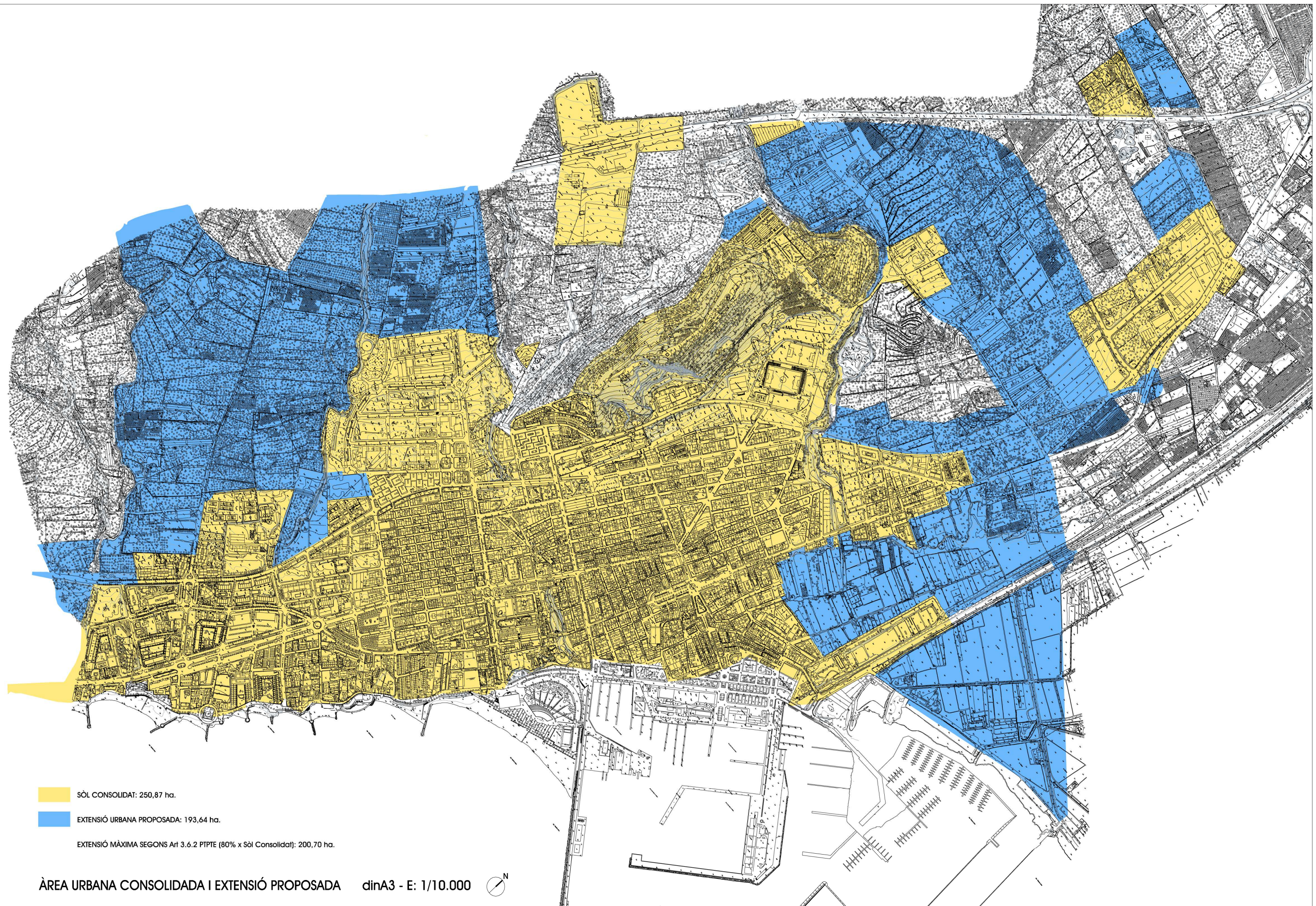
Altrament, quant als creixements de sòls industrials s'observa que el sector del Rajolar es troba força pendent d'urbanització i amb molt poca edificació. En aquest sentit, es considera d'una banda, que l'àmbit del Salt s'hauria de classificar de sòl urbà no consolidat i preveure'n àmbits de gestió per poder dur a terme la urbanització i, d'altra banda, que l'ampliació del Rajolar s'hauria de preveure com a sòls urbanitzable no delimitat atès que encara queden solars per ocupar en el polígon existent i en el polígon adjacent del Salt. Així mateix, es considera que s'haurien de reconèixer les indústries existents entre el barranc de Solito i el Salt i incorporar-les en aquests nous àmbits de gestió.

2. Determinacions del POUM i adequació al Pla territorial parcial de les Terres de l'Ebre.

El POUM dóna compliment a l'informe de la Secretaria de Territori i Mobilitat i al Pla Territorial parcial de les Terres de l'Ebre.

Pel que fa als creixements, d'acord a l'article 3.6 de les Normes d'ordenació territorial, a Sant Carles de la Ràpita, determinat com a polaritat subcomarcal li correspon una extensió urbana màxima del 80%, i si tenim en compte que partim d'un sòl consolidat de 250,87 Ha li correspon una extensió urbana màxima de $250,87 \text{ Ha} \times 0,8 = 200,70 \text{ ha}$.

Per tant, l'extensió urbana permesa segons el Pla territorial parcial de les Terres de l'Ebre és superior en 7,06 Ha a la que es proposa en el POUM, ja que es proposa una extensió urbana de 193,64 Ha.

1. LES NECESSITATS D'HABITATGE

D'acord amb les estimacions de l'evolució de la població determinaríem la quantitat d'habitatges que corresponen al nombre d'habitants. Existeix una altra sèrie estadística important per estimar les necessitats d'habitatge al municipi. És la sèrie que comptabilitza el creixement del parc d'habitatges actuals. Aquesta sèrie es pot formar a partir del darrer cens de les llicències donades des d'aquest cens, les quals ens permetran aproximar-nos a la realitat actual.

A partir del coneixement del parc d'habitatges a Sant Carles de la Ràpita i l'evolució dels últims anys, podríem realitzar una sèrie de previsions de les necessitats d'acord amb la població que s'ha determinat per al municipi durant els propers anys. Per això considerem aquests diversos components de la demanda i les següents limitacions:

- a) S'estima que de l'augment de població hi ha una part demandant d'habitatges, que correspon al saldo migratori, l'altre part -de l'augment de població- s'acomoda als habitatges ja existents; aquesta primera tindrà una demanda -relativament alta- d'un habitatge per cada 2,60 persones, que ve a ser el paràmetre mitjà previst en el Pla Territorial Metropolità de Barcelona per la Regió Metropolitana.
- b) Considerem una demanda originada per taxa de nupcialitat del 60/00. Aquesta també la considerem que serà uniforme per tots els anys d'acord amb la població de 2013 i 2024. Això implicarà per alguns anys una taxa superior a la considerada com a taxa de partida.
- c) Un altre component de la demanda és la que correspon a joves que deixen la llar familiar. Estimem que aquesta demanda pot ésser orientada cap a una segona residència de una forta estacionalitat (habitatges més petits) i si va cap a residència principal la mateixa la podem considerar inclosa en l'alt percentatge que determinàvem al punt c) de demanda corresponent a nous matrimonis o parelles.
- d) Hi ha una demanda de nova residència originada per un canvi qualitatiu al que lògicament aspira la població. S'estableix tanmateix una estimació pel que fa a la demanda de renovació d'habitatges. El reste considerem que o bé no es

renova, o fan reformes interiors, estan buits, o té actualment usos que no són d'habitatges (oficines, etc...)

D'acord amb tots aquests punts el POUM de Sant Carles de la Ràpita s'ha programat com es demostra a continuació per tal d'acollir, pel municipi, un creixement d'habitatges més que suficient per a la demanda de primera residència i es potencia per a la possible demanda de la població flotant i/o segona residència. Ara bé, no s'han delimitat nous sòls urbanitzables més enllà d'aquells sectors que ja comptaven amb un pla parcial urbanístic aprovat definitivament, és a dir els sectors del SUD 01 Barranc del Suís, SUD 02 Mas de la Bruna i SUD 03 Portal Nord. També s'han delimitat els sòls de l'Horta Vella atès el recent Text refós de la modificació aprovada definitivament per la CTUTE de sessió de 19 d'octubre de 2011 i els sòls del Saliner, sòls de la Pedragosa i els situats a la part septentrional del Portal Nord per tal de permetre el possible transvasament d'aprofitament urbanístic des de l'Horta Vella i del Saliner.

2. JUSTIFICACIÓ DE L'ACOMPLIMENT DE L'ARTICLE 57.3 DEL DECRET LEGISLATIU 1/2010, TEXT REFÓS DE LA LLEI D'URBANISME.

Tal com es pot comprovar a la memòria social, el present Pla d'Ordenació Urbanística Municipal, fa una previsió per a la construcció d'habitatges de protecció pública de règim general i/o especial que supera el mínim del 20% del sostre que es qualifica per a ús d'habitatge de nova implantació, tant en sòl urbà no consolidat com en sòl urbanitzable, i una reserva mínima addicional que també supera el mínim del 10% del sostre d'habitatge de nova implantació per a habitatge de preu concertat.

En els nous sòls urbanitzables delimitats caldrà que s'eviti una concentració excessiva i posicional dels habitatges de protecció pública, per tal de contribuir a la cohesió social. També cal posar de relleu que s'obté major superfície que a l'anterior planejament general pel que fa a sòls públics per tal de millorar les dotacions, els espais lliures i zones verdes, i en definitiva la qualitat de vida dels habitants de Sant Carles de la Ràpita.

3. LA CAPACITAT D'ACOLLIMENT D'AQUEST PLA D'ORDENACIÓ URBANÍSTICA MUNICIPAL

El POUM qualifica sòls urbans i urbanitzables per acollir un nombre d'habitatges, implantacions hoteleres, altra activitat econòmica i equipaments d'acord amb les previsions especificades a la memòria i a la normativa urbanística.

S'han calculat els habitatges i els m² de sostre construïts i els que manquen per construir. Una vegada comprovat l'estat de consolidació a partir de les dades estadístiques apliquem els percentatges de consolidació de l'edificació i de primera residència per tal d'obtenir els habitants potencials totals, i també l'estimació dels de primera residència. D'altra banda, dels sectors encara per desenvolupar a la data d'obtenció de la informació esmentada, i estimant també un grau de consolidació per aquells que estaven parcialment ocupats, obtenim el complement que ens permet ajustar la xifra final d'habitants potencials permanents.

Per obtenir la sèrie que es correspon a l'apartat anterior, hem partit dels habitatges potencials, i al final hem aplicat l'estàndard de 2,6 habitant/habitatge que és la tendència en els propers anys que es dona en els estudis monogràfics generals del país.

Al final reproduïm el quadre Q 1 del qual podem deduir per al municipi de Sant Carles de la Ràpita un subtotal de 20.003 habitants permanents o de primera residència, que respecte al cens de 11 de juny de 2012 representa un increment de 4.681 habitants més, a part d'aquells altres que hi haurà en el procés de passar de segones residències a primeres.

Aquestes dades s'han obtingut a partir de les hipòtesis plantejades, i no cal dir que hi pot haver una sobreocupació (és a dir més habitant/habitatge) durant l'època estiuenca, com acostuma a passar en els casos on hi ha una important població flotant.

A part, en el POUM es potencien les activitats econòmiques amb els nous sectors del Salt i de l'ampliació del Rajolar. Amb tot, hi haurà un important nombre d'establiments de serveis o indústries compatibles amb el veïnatge residencial així com nous llocs de

treball i es permetrà relocalitzar indústries molestes dins el mateix municipi. A més, cal comptar amb les reserves dels parcs de generació d'energia.

4. PREVISIÓ DE NOUS LLOCS DE TREBALL.

En el sector de sòl d'activitat econòmica es generarien els següents llocs de treball, comptant 50 llocs de treball/ha, tant a l'industrial com al terciari.

Resta d'activitats que ocuparien sostre que no es destini a residencial.

SECTOR	Sup. ha	Llocs de treball
PAUt 06 Rojifesa - Ramon	2,78	139
PAUt 11 El Salt	48,09	2.404
PAUt 12 Ampliació Rajolar	3,81	191
		2.734 Total llocs de treball

Total de nombre estimat de llocs de treball derivats de la nova activitat econòmica pel desenvolupament dels sectors = 2.734 quantitat que s'incrementarà amb el potencial d'altres usos com ara el comercial o terciari.

5. ESTIMACIÓ DEL SOSTRE DESTINAT A HABITATGE DEL POUM

Aquesta estimació es fa als efectes de poder verificar l'acompliment d'allò que preveu en l'article 58.1 del Decret Legislatiu 1/2010, en relació a la superfície d'espais lliures enfront del sostre potencial destinat a habitatge del POUM.

Per fer l'estimació partim de les dades obtingudes pels serveis tècnics municipals, corresponent al sostre d'habitatges existents tant als nuclis com a les urbanitzacions.

A aquestes dades li estimarem l'augment corresponent atenent el seu estat de consolidació.

Així arribem a un sostre total d'habitatges en sòl urbà consolidat de 1.025.700,00 m²st.
Vegeu quadre Q1

A part, considerarem el potencial de sostre que es deriva del desenvolupament del POUM tant en els nous polígons o sectors de sòl urbà no consolidat com en els d'urbanitzable delimitat. El resultat obtingut prové d'haver aplicat els coeficients d'edificabilitat destinat a habitatge a la superfície dels polígons o sectors. Així dona 536.947,36 m²st.

Finalment, obtenim com a suma del subtotal 1 i subtotal 2, el resultat de 1.562.647,36 m²st com a sostre potencial destinat a habitatge del POUM.

CAPÍTOL XXI. LLISTAT DE PLÀNOLS

PLÀNOLS D'INFORMACIÓ

I.1.	Emmarcament territorial	E:1/50.000
I.2.	Ortofotomapa	E:1/25.000
I.3.	Terres i aigües	E:1/25.000
I.4.	Les àrees amb pendents inferiors al 20%	E:1/25.000
I.5.	Plànol geològic	E:1/50.000
I.6.	Camins i vies principals	E:1/25.000
I.7.	Etapes del creixement urbà del poble	E:1/10.000
I.8.	Formes del creixement urbà	E:1/5.000
I.9.	Altures de l'edificació	E:1/5.000
I.10.	Detall del parcel·lari	E:1/10.000
I.11.	Les masses boscoses	E:1/25.000
I.12.	Activitat econòmica	E:1/10.000
I.13.	Inventari del patrimoni arqueològic i paleontològic. Inventari del patrimoni arquitectònic (del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya)	E:1/10.000
I.14.	Reportatge fotogràfic	
I.15.	Infraestructures de serveis.	
I.15.1	Xarxa general d'abastament d'aigua potable	E:1/10.000
I.15.2	Xarxa de clavegueram	E:1/10.000
I.15.3	Xarxa general de distribució d'energia elèctrica	E:1/10.000
I.15.4	Xarxa general de distribució de gas natural i telecomunicacions	E:1/10.000
I.16.	Patrimoni municipal del sòl	E:1/10.000
I.17.	El pla general de 1991. Qualificació urbanística del sòl urbà i urbanitzable	E:1/5.000
I.18.	El pla general vigent. Estructura general i orgànica del territori. (amb actualització del règim del sòl)	E:1/10.000
I.19.	Afectació del planejament superior	E:1/25.000
I.20.	Espais naturals protegits	E:1/25.000
I.21.	Hàbitats i hàbitats d'interès comunitari	E:1/25.000
I.22.	Cicle de l'aigua i risc d'inundació	E:1/25.000
I.23.	Espais naturals d'interès	E:1/25.000
I.24.	Mapes de cobertes del sòl	E:1/25.000
I.25.	Orientacions del terreny	E:1/25.000
I.26.	Visibilitat general del territori	E:1/25.000
I.27.	Riscos ambientals i tecnològics	E:1/25.000

PLÀNOLS D'ORDENACIÓ

- II.0 Esquema diagramàtic dels criteris d'ordenació de l'avanç del POUM esmenat E: 1/20.000
- II.1 Sèrie de plànols d'estructura general i orgànica del territori.
Règim jurídic del sòl i sectors de planejament. Qualificació urbanística del sòl no urbanitzable. E: 1/5.000
- II.2 Sèrie de plànols de classificació urbanística del sòl segons règim jurídic i sectors de planejament.
Divisió general del territori. Qualificació urbanística del sòl. E: 1/1.000
- II.3 Imatge orientativa de l'ordenació del POUM. E: 1/5.000
- II.4 Sistemes d'espais lliures i equipaments i PEIN. E: 1/10.000
- II.5 Catàleg de Béns Protegits, Catàleg de Masies i cases rurals en sòl no urbanitzable, i Catàleg d'arbres i arbredes protegides. E: 1/20.000

CAPÍTOL XXII. QUADRES RESUM

QUADRE RESUM Q1 DE SISTEMES D'ESP AIS LLIURES I EQUIPAMENTS, SOSTRE RESIDENCIAL I ESTIMACIÓ D'HABITANTS

CLAU DELS ÀMBITS DE GESTIÓ I SECTORS	Superfície sector m²	Sistema d'espais lliures i zones verdes (SV) m²	Equipaments (SE) m²	Estimació m² st residencial nova implantació	Estimació habitatges totals nova implantació	Estimació sostre residencial total m²st	Estimació nombre total d'habitatges	% Estimació 1a residència	Estimació habitants totals 1a residència
PAUt 01 Avinguda Catalunya	14.604,99	3.521,88	0,00	43.596,36	436	43.596,36	436	50	567
PAUt 02 Avinguda Ordre de Malta	925,60	-	0,00	667,19	4	667,19	4	80	8
PAUm 03 Travessera Pare Castro	4.412,40	-	0,00	-	-	3.390,35	28	50	36
PAUt 04 Avinguda Sagrat Cor	9.232,63	2.662,55	0,00	20.457,03	228	20.457,03	228	50	296
PAUt 05 Balcó de l'Horta Vella	12.372,14	1.868,55	0,00	10.636,53	118	10.636,53	118	40	123
PAUt 06 Rojifesa - Ramon	27.832,25	-	0,00	-	-	-	-	-	-
PAUt 07 Carrer Sant Josep	1.184,32	452,58	0,00	2.536,80	25	2.536,80	25	30	20
PAUt 08 Canício	1.600,58	-	0,00	6.720,00	67	6.720,00	67	30	52
PAUt 09 Carrer Alcanyís	2.524,32	589,28	0,00	7.807,50	78	7.807,50	78	30	61
PAUt 10 Masia del Sit	58.007,77	6.812,53	0,00	24.287,80	67	24.287,80	67	20	35
PAUt 11 El Salt	480.942,18	32.249,40	34.871,41	-	-	-	-	-	-
PAUt 12 Ampliació Rajolar	38.132,00	2.485,77	1.907,30	-	-	-	-	-	-
PMUr 01 Giró	33.459,69	3.146,19	0,00	18.737,43	208	18.737,43	208	30	162
PMUr 02 Avinguda Codonyol	38.570,31	8.058,84	0,00	17.356,64	214	17.356,64	214	30	167
PMUr 03 Quarter	3.545,81	559,74	0,00	8.820,00	98	8.820,00	98	100	255
PMUr 04 Estació de servei	116.068,06	6.000,00	0,00	-	-	-	-	-	-
PMUr 05 Centre d'establiment turístic	2.939,36	577,41	0,00	-	-	-	-	-	-
SUD 01 Barranc del Suís	91.239,83	29.278,93	7.324,03	36.617,96	366	36.617,96	366	30	285
SUD 02 Mas de la Bruna	199.702,59	78.819,93	15.866,92	77.109,80	771	77.109,80	771	30	601
SUD 03 Portal Nord	93.771,80	19.576,96	14.328,73	65.740,27	657	65.740,27	657	30	512
SUD 04 Horta Vella	231.354,27	23.135,43	18.508,34	92.541,71	925	92.541,71	925	30	722
SUD 05 El Saliner	249.810,01	24.981,00	19.984,80	99.924,00	999	99.924,00	999	30	779
SUBTOTAL 1 AMBITS DE GESTIÓ I SECTORS	1.712.232,91	244.776,97	112.791,53	533.557,02	5.261	536.947,36	5.289		4.681
Districte 1. Secció 1						211.200,00	2112	50	* 2.745
Districte 1. Secció 2						89.800,00	898	70	* 1.635
Districte 1. Secció 3						62.600,00	626	80	* 1.302
Districte 1. Secció 4						121.500,00	1215	70	* 2.212
Districte 1. Secció 5						73.900,00	739	70	* 1.345
Districte 2. Secció 1						41.100,00	411	80	* 855
Districte 2. Secció 2						42.300,00	423	80	* 879
Districte 2. Secció 3						87.300,00	873	70	* 1.588
Districte 2. Secció 4						86.900,00	869	50	* 1.130
Districte 2. Secció 5						209.100,00	2091	30	* 1.631
SUBTOTAL 2 FORA AMBITS DE GESTIÓ I SECTORS		376.446,77	212.078,15	-	0	1.025.700,00	10.257		15.322
TOTAL		621.223,74	324.869,68	533.557,02	5.261	1.562.647,36	15.546		20.003

* Dades obtingudes dels Serveis Tècnics Municipals (11/06/2012)

QUADRE RESUM Q2 - POLÍGONS D'ACTUACIÓ URBANÍSTICA I SECTORS

RÈGIM DEL SÒL URBÀ
ÀMBITS DE GESTIÓ

SECTORS DE PLANEJAMENT

POLIGONS D'ACTUACIÓ URBANÍSTICA	Sup. Ha	PLANS DE MILLORA URBANA	Sup. Ha	index d'edificabilitat bruta m ² st/m ² sl	densitat habitatges / Ha	Ús principal
PAUt 01 Avinguda Catalunya	1,4605	PMUr 01 Giró	3,346	0,450	62,16	habitatge
PAUt 02 Avinguda Ordre de Malta	0,0926	PMUr 02 Avinguda Codonyol	3,857	0,560	55,483	habitatge
PAUm 03 Travessera Pare Castro	0,4412	PMUr 03 Quarter	0,355	2,4874	276,38	habitatge
PAUt 04 Avinguda Sagrat Cor	0,9233	PMUr 04 Estació de servei	11,607	0,4	40	serveis i complementaris
PAUt 05 Balcó de l'Horta Vella	1,2372	PMUr 05 Centre d'establiment turístic	0,294	0,4	40	a definir en el PMU
PAUt 06 Rojifesa - Ramon	2,7832	TOTAL PLANS DE MILLORA URBANA	19,4583			
PAUt 07 Carrer Sant Josep	0,1184					
PAUt 08 Canicio	0,1601					
PAUt 09 Carrer Alcanyís	0,2524					
PAUt 10 Masia del Sit	5,8008					
PAUt 11 El Salt	48,0942					
PAUt 12 Ampliació Rajolar	3,8132					
TOTAL POLIGONS D'ACTUACIÓ URBANISTICA	65,1771					

RÈGIM DEL SÒL URBANITZABLE

SECTORS DE SÒL URBANITZABLE DELIMITAT				
	Sup. Ha	index d'edificabilitat	densitat habitatges / Ha	Ús principal
SUD 01 Barranc del Suís	9,124	0,401	40	habitatge
SUD 02 Mas de la Bruna	19,970	0,411 *	41 *	habitatge
SUD 03 Portal Nord	9,377	0,701	70	habitatge
SUD 04 Horta Vella	23,135	0,400	40	habitatge
SUD 05 El Saliner	24,981	0,400	40	habitatge
TOTAL SÒL URBANITZABLE	86,588			

* Aplicats a 199.702,59 - 12.105,48 = 187.597,11 m2

QUADRE RESUM Q3 - SISTEMES D'ESPAIS LLIURES (ZONA VERDA) ADSCRITS A SECTORS

SECTORS EN SÒL URBANITZABLE DELIMITAT	Potencial m ² sostre per a ús d'habitatge	m ² sistema d'espais lliures (zona verda)
SUD 01 Barranc del Suís	36.617,96	29.278,93
SUD 02 Mas de la Bruna	77.109,80	78.819,93
SUD 03 Portal Nord	65.740,27	19.576,96
SUD 04 Horta Vella	92.541,71	23.135,43
SUD 05 El Saliner	99.924,00	24.981,00

SECTORS DE SÒL URBÀ - PLANS DE MILLORA URBANA		
PMUr 01 Giró	18.737,43	3.146,19
PMUr 02 Avinguda Codonyol	17.356,64	8.058,84
PMUr 03 Quarter	8.820,00	559,74
PMUr 04 Estació de servei	0,00	6.000,00
PMUr 05 Centre d'establiment turístic	0,00	577,41
TOTAL	416.847,81	194.134,43

QUADRE RESUM Q4 SOSTRE DE NOVA IMPLANTACIÓ I POTENCIAL D'HABITATGES

SÒL URBÀ NO CONSOLIDAT												
		superfície Ha	Residencial de nova implantació m²st	Nombre d'habitatges totals de nova implantació	Habitatges de Protecció Pública General i Especial				Habitatges de Protecció Pública Preu Concertat			
NOM					m²st	%	nº habitatges	%	m²st	%	nº habitatges	%
PAUt 01 Avinguda Catalunya		1,46	43.596,36	436	8.719,27	20	97	22,25	4.359,64	10	49	11,24
PAUt 02 Avinguda Ordre de Malta		0,09	667,19	4	-	-	-	-	-	-	-	-
PAUm 03 Travessera Pare Castro	*	0,44	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
PAUt 04 Avinguda Sagrat Cor		0,92	20.457,03	228	4.091,41	20	46	20,175	2.045,70	10	23	10,09
PAUt 05 Balcó de l'Horta Vella		1,24	10.636,53	118	2.127,31	20	24	20,339	1.063,65	10	12	10,17
PAUt 06 Rojifesa - Ramon	**	2,78	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
PAUt 07 Carrer Sant Josep		0,12	2.536,80	25	507,36	20	5	20	253,68	10	3	12,00
PAUt 08 Canicio		0,16	6.720,00	67	1.344,00	20	15	22,388	672,00	10	8	11,94
PAUt 09 Carrer Alcanyís		0,25	7.807,50	78	1.561,50	20	17	21,795	780,75	10	9	11,54
PAUt 10 Masia del Sit		5,80	24.287,80	67	-	-	-	-	-	-	-	-
PAUt 11 El Salt	**	48,09	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
PAUt 12 Ampliació Rajolar	**	3,81	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
PMUr 01 Giró		3,35	18.737,43	208	3.747,49	20	42	20,192	1.873,74	10	21	10,10
PMUr 02 Avinguda Codonyol		3,86	17.356,64	214	5.206,99	30	68	31,776	2.603,50	15	34	15,89
PMUr 03 Quarter		0,35	8.820,00	98	5.733,00	65	64	65,306	3.087,00	35	34	34,69
PMUr 04 Estació de servei	**	11,61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
PMUr 05 Centre d'establiment turístic	**	0,29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

SÒL URBANITZABLE DELIMITAT												
		superfície Ha	Residencial de nova implantació m²st	Nombre d'habitatges totals de nova implantació	Habitatges de Protecció Pública General i Especial				Habitatges de Protecció Pública Preu Concertat			
NOM					m²st	%	nº habitatges	%	m²st	%	nº habitatges	%
SUD 01 Barranc del Suís		9,12	36.617,96	366	7.323,59	20,00	74	20,22	3.661,80	10	37	10,11
SUD 02 Mas de la Bruna		19,97	77.109,80	771	15.421,96	20,00	163	21,14	7.710,98	10	80	10,38
SUD 03 Portal Nord		9,38	65.740,27	657	13.148,05	20,00	143	21,77	6.574,03	10	66	10,05
SUD 04 Horta Vella		23,14	92.541,71	925	18.508,34	20,00	185	20,00	9.254,17	10	93	10,05
SUD 05 El Saliner		24,98	99.924,00	999	19.984,80	20,00	200	20,02	9.992,40	10	100	10,01

TOTAL	Ha	m2st	nº habitatges	m²st	%	nº habitatges	%	m²st	%	nº habitatges	%
SÒL URBÀ NO CONSOLIDAT (ús habitatge)	17,60	161.623,28	1.543	33.038,32	20,44	378	24,50	16.739,66	10,36	193	12,51
SÒL URBANITZABLE DELIMITAT (ús habitatge)	86,59	371.933,74	3.718	74.386,75	20,00	765	20,58	37.193,37	10,00	376	10,11
SÒL URBÀ NC + SÒL URBANITZABLE (ús habitatge)	104,19	533.557,02	5.261	107.425,07	20,13	1.143	21,73	53.933,03	10,11	569	10,82

* Àmbit de gestió de sòl urbà consolidat

** Sectors d'ús diferent de l'habitatge

QUADRE RESUM Q5 RÈGIM DEL SÒL

RÈGIM DEL SÒL		Ha	Subtotals Ha	%
SÒL URBÀ	CONSOLIDAT	226,67	310,87	11,74%
	NO CONSOLIDAT	84,19		
SÒL URBANITZABLE	DELIMITAT	86,59	135,05	5,10%
	NO DELIMITAT	48,46		
SÒL NO URBANITZABLE I SISTEMES EN SÒL NO URBANITZABLE*	NU1-PEIN Sòls d'especial interès natural	1.244,06	2.201,48	46,99%
	NU2 Sistema Costaner segons PDUSC			
	NU2-CPEIN	95,64		3,61%
	NU2-C1	246,10		9,30%
	NU2-C3	115,31		4,36%
	NU3 Valor ecològic	71,72		2,71%
	NU4 Sòl rústic comú	391,79		14,80%
	Sistemes en sòl no urbanitzable	36,86		1,39%
TOTAL TERME MUNICIPAL		2.647,39	2.647,39	100,00%

*Cal precisar que en diverses ocasions s'han comptabilitzat els sistemes com a superfície de la zona que els engloba

Península dels Alfacs

2.686,68 ha. (no incloses al total del terme municipal)

TAULA D'EQUIVALÈNCIES (ZONES)

PGOU 91				POUM			
Zona	Clau	Subzona		Zona	Clau	Subzona	Subzona
Nucli Urbà	12			Nucli Urbà	1		1.1
	16		16a				1.2
Eixample	13		13a	Eixample	2		2.1
			13b				2.2
Ciutat jardí	17	unifamiliar	17a1	Ciutat jardí	3	unifamiliar	3.1
		Plurifamiliar	17b1			Plurifamiliar	3.2a
			17b2				3.2b
			17b3				3.2c
			17b4				3.2d
Edificació aïllada	15			Edificació aïllada	4		
Zona 14 situació consolidada	14		14a	Volumetria específica	5		
Zona 14 nova ordenació			14b1				
			14b2				
			14b3				
	16	Vila del Far *	16b2.1				
			16b2.2				
			16b3.1				
			16b3.2				
				Verd privat	6		
Indústria tallers	20			Industrial	7		

* de la ZR1 a ZR24